

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Postboks 120
4491 Kvinesdal
Bankkonto:
3080 32 25660
Organisasjonsnr.:
988 798 185

Til kontrollutvalets medlemmar:

Gunnar Brottveit (leiar), Åse Ingebjørg Flateland (nestleiar), Torleif B. Harstad (medlem), Bjørgulv N. Berg (medlem), Marianne Rysstad (medlem)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Tid/stad: Fredag 19. juni 2020 kl. 13.00 rådhuset, formannskapssalen

SAKSLISTE

- SAK 07/20 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 04.03.20
SAK 08/20 KONTROLLUTVALET SI ÅRSMELDING FOR 2019
SAK 09/20 RAPPORT FORVALTNINGSREVISJON «PSYKOSOSIALT MILJØ OG MOBBING I GRUNNSKOLEN I VALLE KOMMUNE» - TILBAKEMELDING
SAK 10/20 ÅRSREKENESKAPEN 2019 FOR ØYNE INDUSTRIBYGG VALLE KF
SAK 11/20 KOMMUNEREKENSAPEN 2019 VALLE KOMMUNE

ORIENTERINGAR:

Rådmann er invitert til møte kl. 13.15 for å gje tilbakemelding på oppfølging av forvaltningsrevisjon «Psykososialt miljø og mobbing i grunnskolen i Valle kommune».

Rådmann er og invitert inn til presentasjon av kommunerekneskapen 2019 Valle kommune.

FASTE POSTAR

Nytt frå revisor:

Vidare arbeid i kontrollutvalet:

EVENTUELT

REFERATAR:

REF 02/20 INVITASJON FRÅ FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN, FKT

Valle, 12. juni 2020

Gunnar Brottveit
Leiar

Eierkommuner:
Bygland, Bykle, Evje og Hornnes,
Farsund, Flekkefjord, Hægebostad,
Iveland, Kvinesdal, Lindesnes,
Lyngdal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:
Daglig leder Willy Gill
Telefon: 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Rådgiver Inger Lise Austrud
Telefon: 91 86 99 75
E-post: inger.lise.austrud@asekretariat.no

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Inger Lise Austrud
Utvalssekretær

Forfall og inhabilitet bes meldt til Inger Lise Austrud, tlf. 918 69 975 / ila@asekretariat.no
Kopi til: Ordfører, rådmann, revisor, Gunn Margith Homme, Setesdølen
Varamedlemmer møter berre etter særskilt innkalling.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 07/20

Møtedato: 19.06.20

Sakshandsamar: ILA

SAK 07/20 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 04.03.20

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 04.03.20

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 04.03.20 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 04.03.20 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

VALLE KOMMUNE – KONTROLLUTVALET

MØTEBOK

Møte nr. 01/20

Dato: 04.03.20 kl. 13.00 – ca. kl. 15.00.

Stad: Rådhuset, formannskapssalen.

<u>Til stades:</u> Gunnar Brottveit, leiar Åse Ingebjørg Flateland, nestleiar Torleif B. Harstad, medlem Marianne Rysstad, medlem	<u>Andre til stades (heile eller deler av møtet):</u> Agder Kommunerevisjon IKS v/ Tor Ole Holbek, Tommy Pytten Agder Sekretariat v/ Inger Lise Austrud, Administrasjonen v/ Aud Sunniva Fuhr frå kl. 13.30 Ordførar Steinar Kyrvestad
--	---

Det var ikkje merknader til innkalling og saksliste.

SAKSLISTE

SAK 01/20	GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 21.11.19
SAK 02/20	TILBAKEMELDING SELSKAPSKONTROLL SETESDAL BRANNVESEN IKS
SAK 03/20	UAVHENGIGHETSERKLÆRINGAR FRÅ REVISOR
SAK 04/20	ENGASJEMENTSBREV
SAK 05/20	RISIKO OG VESENTLIGHETSANALYSE – INNSPEL FRÅ KONTROLLUTVALET
SAK 06/20	KONTROLLUTVALETS ÅRSPLAN 2020

ORIENTERINGAR:

Regnskapsrevisor orienterer frå byrjinga av møte kl.13.00 om regnskapsrevisjon.

Rådmannen møter kl. 13.30 for å orientere rundt følgande punkt:

- Presentere organisasjonen
- Samspelet mellom kontrollutval og rådmann
- Rutine for behandling av statlege tilsynsrapportar
- Etiske retningslinjer og varslingsrutinar
- Rutinar for informasjon til kontrollutvalet ved mislegghald
- Kommunens oppfølging av anbefalingane vedrørande selskapskontroll Setesdal Brannvesen IKS sak 02/20.

PRAKTISK

FASTE POSTAR:

Nytt frå revisor:

Videre arbeid i kontrollutvalet:

EVENTUELT

REFERATAR:

REF 01/20 ÅRSRAPPORT SKATTEOPPKREVJAREN VALLE KOMMUNE

Underskrift

Gunnar Brottveit
Leiar

Kopi av møteboka sendes: Ordførar, rådmann, revisor, Gunn Margith Homme, Setesdølen

ORIENTERINGAR:

Regnskapsrevisor Tommy Pytten orienterte om regnskapsrevisjon generelt og for Valle kommune.

- Kontrollutvalets påse ansvar.
- Revisors uavhengighetserklæring
- Revisors kvalifikasjonar
- Engasjementsbrev
- Revisjonsabeidet
- Interim revisjon
- Nummererte brev
- Attestasjonsoppdrag
- Årsoppgjersrevisjon
- Revisjonsberetning
- Forenkla etterlevingskontroll – gjennomgang av risiko og vesentlighetsbilde.

Revisor sender over presentasjonen frå orienteringa til utvalet.

Rådmannen orienterte utvalet grundig om følgjande punkt:

- Presentere organisasjonen – gjennomgang av utfordringar
- Samspelet mellom kontrollutval og rådmann
- Rutine for handsaming av statlege tilsynsrapportar
- Etske retningslinjer og varslingsrutinar
- Rutinar for informasjon til kontrollutvalet ved misleghald
- Kommunens oppfølging av anbefalingane vedrørande selskapskontroll Setesdal Brannvesen IKS sak 02/20.

Rådmann sender etiske retningslinjer og varslingsrutinar til utvalet via sekretariatet.

Utvalet ber om å få tilsendt alle tilsynsrapportar løpande.

SAK 01/20 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 21.11.19

Vedtak:

1. *Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 21.11.19 vert godkjent.*
2. *Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen*

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 21.11.19

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 21.11.19 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 21.11.19 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

**SAK 02/20 SELSKAPSKONTROLL SETESDAL BRANNVESEN IKS –
TILBAKEMELDING FRÅ RÅDMANNEN**

Vedtak:

Kontrollutvalet tek tilbakemeldinga frå rådmannen til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Bakgrunn for saka:

Selskapskontrollen i Setesdal Brannvesen IKS vart handsama i kommunestyret 19.06.2018. Kommunestyret bad rådmannen gi tilbakemelding innan 31.12.2018.

Anbefalingar:

På grunnlag av dei funn og vurderingar som er gjort av revisjonen i selskapskontrollen, kom revisjonen med desse anbefalingane:

- Valle kommune bør utarbeide eierskapsmelding for kommunen, herunder regler og rutiner for eierskapsoppfølging.
- Utarbeidelse av etiske retningslinjer.
- Utarbeidelse av instruks for styret, herunder retningslinjer for håndtering av mulige habilitetskonflikter.
- Det bør klargjøres i eierkommunenenes delegasjonsreglement at det er gitt delegasjon av myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven til Setesdal Brannvesen IKS.

- Det bør tydeliggjøres av eierkommunene – enten i delegasjonsreglementet eller i vedtak – hvem som er klageorgan etter brann- og eksplosjonsloven.
- Det bør legges til rette for årlige eiermøter mellom eierkommunene og Setesdal Brannvesen IKS.
- Sentrale dokumenter som årsmelding og årsregnskap legges frem for relevante politiske utvalg, fortrinnsvis kommunestyret.
- Protokoll fra representantskapet underskrives av møteleder og to av representantskapets medlemmer i samsvar med IKS-loven.
- At innkalling til representantskapsmøte skjer med minst 4 ukers varsel og at sakslisten er vedlagt. Angitt frist for innkalling og varsling av representantskapsmøte i selskapsavtalen, bør justeres i samsvar med IKS-loven ved neste revidering av avtalen.
- Det bør tas inn et punkt om plikt til å holde arkiv iht. arkivloven ved neste revidering av selskapsavtalen.
- Alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør registrere sine verv i styrevervregisteret.

Rådmannen kjem i møte og orienterar om kommunens oppfølging av anbefalingane.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tek tilbakemeldinga frå rådmannen til orientering.

SAK 03/20 UAVHENGIGHETSERKLÆRINGAR FRÅ REVISOR**Vedtak:**

Basert på revisors eigenvurdering av sin uavhengighet meiner kontrollutvalet at ein kan konkludere med at revisor tilfredsstiller kommunelova og revisjonsforskriftas krav til uavhengighet.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Uavhengighetserklæringar frå dei oppdragsansvarlege revisorane Tor Ole Holbek og Tommy Pytten.

Bakgrunn for saka:

Oppdragsansvarleg revisor skal i medhald av forskrift om kontrollutval og revisjon §19 kvart år gje ei skriftleg eigenvurdering om sin uavhengighet til kontrollutvalet.

Kontrollutvalet må vurdere om revisors eigenvurdering tilseier at revisor tilfredsstiller dei krav til uavhengighet som går fram i kommunelova og forskrift om kontrollutval og revisjon.

Framlegg til vedtak:

Basert på revisors eigenvurdering av sin uavhengighet meiner kontrollutvalet at ein kan konkludere med at revisor tilfredsstiller kommunelova og revisjonsforskriftas krav til uavhengighet.

SAK 04/20 ENGASJEMENTSBREV VALLE KOMMUNE

Vedtak:

Kontrollutvalet tar engasjementsbrev frå revisjonen til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Engasjementsbrev frå Agder Kommunerevisjon IKS, datert 25. februar 2020

Bakgrunn for saka:

Revisor har utarbeidd eit engasjementsbrev til kontrollutvalet, der formålet med og innhaldet i revisjonen og revisors plikter blir avklart.

For nærmare informasjon viser ein til det vedlagte brev og til orientering i møte.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar engasjementsbrev frå revisjonen til orientering.

SAK 05/20 RISIKO OG VESENTLIGHETSANALYSE – INNSPEL FRÅ KONTROLLUTVALET

Vedtak:

Kontrollutvalet sine innspel tas med som grunnlag for risiko og vesentlighetsanalysen.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Plan for forvaltningsrevisjon frå 2016

Plan for selskapskontroll frå 2016

Bakgrunn for saka:

I forrige møte bestilte utvalet ein risiko og vesentlighetsanalyse frå Agder Kommunerevisjon IKS som skal danne grunnlaget for plan for forvaltningsrevisjon for perioden. Kontrollutvalet har no moglegheita til å kome med innspel til område/tema i kommunen samt selskapa kommunen er engasjert i som kan vere interessante for nærmare undersøking.

Plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll frå forrige periode vedleggas saka som bakgrunnsstoff.

Tidspunkt for ferdigstilling av planen er innan utgangen av 2020. Når risiko og vesentlighetsanalysen føreligg vil det på bakgrunn av kontrollutvalets prioriteringar bli

utarbeida eit forslag til plan for forvaltningsrevisjon og forslag til plan for eigarskapskontroll for inneverande periode. Planforslaget sendes så til kommunestyret for endeleg handsaming.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet sine innspel tas med som grunnlag for risiko og vesentlighetsanalysen.

SAK 06/20 KONTROLLUTVALETS ÅRSPLAN 2020**Vedtak:**

Framlegg til årsplan 2020 for kontrollutvalet vert vedteke.

Saksutgreiing:**Sakshandsamar: Inger Lise Austrud****Bakgrunn for saka:**

Normalt sett er det behov for rundt 5 møte i kontrollutvalet årleg. Mi anbefaling er at ein planlegg 3 møte våren 2020 og to møte hausten 2020. Skulle det vera behov kan ein setja opp fleire møte.

Tidspunkt for behandling av årsrekneskapen 2019 er enno ikkje avklart. Kontrollutvalets uttale til årsrekneskapen skal føreliggja før formannskapetets handsaming. Det vil kunne bli behov for å endre på kontrollutvalets møte i mai for å få det til å passe med formannskapetets og kommunestyrets handsaming av årsrekneskapen.

Årsplanen angir planlagt aktivitet i kontrollutvalet med saker og orienteringar gjennom året. Det er tanken at årsplanen skal vere eit arbeidsdokument som endrast ved behov.

For øvrig anbefaler eg at ein allereie no tenkjer på kva for nokre tema som kan vere aktuelle for å få orientering om på møta.

Basert på tidlegare erfaringar føreslår ein følgande som kontrollutvalets årsplan for 2020:

Dag/tidspunkt	Saker	Orienteringar
Mars 04.03.2020 kl. 13	Årsplan 2020 Innspel til RVA	Orientering frå rådmannen Orientering frå regnskapsrevisor
April/Mai 06.05.20 kl. 13	Årsmelding KU 2019 Årsregnskap 2019	Årsmelding/årsregnskap
Juni 19.06.20 kl. 13	RVA?	
September/Okttober 14.10.20 kl. 13	Budsjett Kontroll og tilsyn 2021	Planlegging av revisjonen
November 18.11.20 kl. 13	Kontrollutvalets årsplan 2021	

Framlegg til vedtak:

Framlegg til årsplan 2020 for kontrollutvalet vert vedteke.

FASTE POSTAR

Nytt frå revisor:

Revisor informerte om at kommunen ikkje har avlagt årsregnskap for 2019 enno. Fristen for levering var 15.02.20.

Vidare arbeid i kontrollutvalet:

EVENTUELT

Utvalet vart samde om at leiar uttalar seg på vegne av kontrollutvalet i media.

REFERATAR:

REF 01/20 ÅRSRAPPORT SKATTEOPPKREVJAREN VALLE KOMMUNE

Utvalet tek referatet til orientering.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 08/20

Møtedato: 19.06.20

Sakshandsamar: ILA

SAK 08/20 KONTROLLUTVALET SI ÅRSMELDING FOR 2019

Vedlegg:

Framlegg til årsmelding for 2019

Bakgrunn for saka:

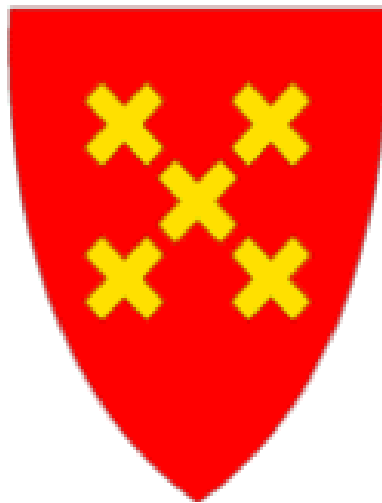
Det er etablert ein praksis med å utarbeide ei enkel årsmelding frå kontrollutvalet. Eg har utarbeida eit framlegg til årsmelding som vil bli gjennomgått i møte.

Framlegg til vedtak:

1. Framlegg til årsmelding for 2019 vert vedteken.
2. Årsmeldinga sendast kommunestyret til orientering.

Valle kommune

Kontrollutvalet si årsmelding 2019

KONTROLLUTVALET SITT ANSVAR

Kommunestyret har etter kommunelova § 22 det øvste ansvaret for å kontrollere kommunens verksemd. Etter kommunelova § 23-1 vel kommunestyret sjølv eit kontrollutval som skal føre løpande tilsyn på kommunestyrets vegne.

KONTROLLUTVALETS VERKSEMD

Kontrollutvalet sine møter

Utvalet har i 2019 hatt 4 møter og handsama 14 saker. I tillegg kjem referatsaker og orienteringssaker.

Kontrollutvalet sine møter vert halden i kommunehuset i Valle.

Kontrollutvalets utgifter i 2019 var budsjettert med kr 41.000 inkludert møtegodtgjersle. Til sekretariatstenester var det budsjettert med kr 130.000. Budsjettet for revisjon var kr 625.000. Utvalet handsama framlegg til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen i sitt møte 17.09.19 og dette vart sendt til kommunen i tråd med forskrifta som seier at framlegget skal følgje med formannskapet sitt framlegg til kommunebudsjett ved kommunestyrehandsaminga.

Rådmannen og/eller rådmannens medarbeidarar har vore invitert til kontrollutvalsmøter for å orientera om saker som utvalet har ynskja å få betre kunnskap og informasjon om. Rådmannen har mellom anna orientert utvalet om barnevernstenesta.

Kontrollutvalet sine oppgåver

Kommunelova § 23-2 seier:

” Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i*
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)*
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.”*

Kontrollutvalets oppgåver er gitt i kommunelova §23 og i forskrift om kontrollutval og revisjon av 2019, men kommunestyret kan og be utvalet utføre særskilte kontrolloppgåver på sine vegne.

Kommunen forvaltar store ressursar på vegne av innbyggjarane. Omfanget av og breidden i den kommunale tenesteproduksjonen gjer det nødvendig med utstrekkt styring og kontroll av at innbyggjarane får dei tenesta dei har krav på, og at ressursane vert forvalta på ein effektiv måte i samsvar med kommunestyret sine føringar.

Kommunal eigenkontroll er den kontrollen kommunen sjølv gjennomfører i eigen verksemd. Eigenkontrollen i kommunane utføres i hovudsak av rådmannens internkontroll og gjennom arbeidet til kontrollutvalet.

Kontrollutvalet kan hjå kommunen, utan hinder av teieplikt, krevje ein kvar opplysning, utgreiing eller eitkvart dokument og gjera dei undersøkingar som det finn naudsynt for å gjennomføre oppgåvene.

Kontrollutvalet sine oppgåver ved rekneskapsrevisjon

Kontrollutvalet skal sjå etter at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Valle kommune bruker Agder Kommunerevisjon IKS som revisor, og kontrollutvalet meiner at dette er ei god og forsvarleg revisjonsordning.

Ansvarlege revisorar har lagt fram erklæring om uavhengigheit til kommunen.

Revisor orienterer jamleg om saker som vert teken opp med rådmannen. Dette vert gjort gjennom nummererte brev eller med munnleg orientering til utvalet.

Kommunerekneskapen for 2018 vart handsama i kontrollutvalet 29. mai 2019. Revisjonen gav si revisjonsmelding 27. mai 2019. På bakgrunn av dette gav kontrollutvalet sin uttale til kommunerekneskapen for 2018 i tråd med forskrift.

Kontrollutvalet peika på at rekneskapen vart lagt fram mykje seinare enn gjeldande frist, og at dette minska utvalet sitt høve til å gjere sine pliktige oppgåver på ein fullgod måte.

Rekneskapen for Øyne Industribygg Valle KF for 2018 vart handsama i same møte. og utvalet ga sin uttale om dette.

Kontrollutvalet sine oppgåver ved forvaltningsrevisjon

Det er kontrollutvalet som etter kommunelova sine føresegner har ansvaret for at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon i kommunen. Dette går fram av §23-1 som har følgjande ordlyd:

«Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

I Plan for forvaltningsrevisjon for 2016-2019 er følgjande område/prosjekt for forvaltningsrevisjon prioritert:

- **Styring og internkontroll (overordna)**
- **Sørge for tjenester i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven og gjeldende forskrifter (helse- og omsorg)**
- **Inkluderende læringsmiljø (skole og barnehage)**
- **Barneverntjenester (barnevern)**

I vedtaket frå kommunestyret går det fram at kommunestyret gjev kontrollutvalet fullmakt til å foreta eventuelle endringar i prioriteringa av aktuelle prosjekt, og til å setje i verk andre prosjekt dersom utvalet ser trong for det.

Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal bruke for å sikre at kommunen vert driven på ein måte som ivaretek innbyggjarane behov på ein best mogleg måte. Forvaltningsrevisjon er ei av dei pålagte oppgåvene til kontrollutvalet. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalet undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsette mål, og om ressursane forvaltast på ein effektiv måte. Forvaltningsrevisjon vil ha høg nytteverdi, både i utvalets kontrollverksemd, og i kommunens internkontroll og forbetringsarbeid.

Kontrollutvalet vil løpande rapportere resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonar til kommunestyret, samt sjå til at dei vedtak som kommunestyret fattar ved handsaminga av forvaltningsrevisjonsrapportar har blitt følgt opp.

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

Utvalet handsama forvaltningsrevisjonsrapport « Psykososialt miljø og mobbing i grunnskolen i Valle kommune » i september 2019. Rapporten inneheld framlegg til forbetringar, og kontrollutvalet gjorde framlegg til kommunestyret om at dei bad rådmannen fylgje desse opp.

Kommunestyret vedtok følgjande:

- 1. Kommunestyret takker for en grundig rapport på eit svært viktig område.*
- 2. Kommunestyret vil at alle elevar skal ha eit godt psykososialt miljø på skulen og at skulen skal ha eit godt system for å sikre dette. Ein er tilfreds med at rapporten syner at det blir jobba godt på området.*
- 3. Kommunestyret ber rådmannen følgje opp rapportens anbefalingar.*
- 4. Kommunestyret ber om at rådmannen innen 1. mars 2020 gir ei skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalet om korleis anbefalingane i rapporten er fulgt opp.*

Kontrollutvalet følger opp korleis anbefalingane i rapporten er følgt opp våren 2020.

Kontrollutvalet bestilte i møte 21.11.2019 risiko- og vesentlighetsanalyse forvaltningsrevisjon. Denne planen skal vedtas av kommunestyret innan utgangen av 2020

Kontrollutvalet sine oppgåver ved eigarskapskontroll

Etter endringar i kommunelova frå valet 2019, er tidlegare selskapskontroll endra til eigarskapskontroll. Kommunelova § 23-4 har følgjande ordlyd:

«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.»

I Plan for selskapskontroll er disse selskapa prioritert:

- **Aust-Agder Museum og Arkiv IKS**
- **Konsesjonskraft IKS**
- **Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS**
- **Setesdal Brannvesen IKS**
- **Setesdal IKT**

Kontrollutvalet bestilte i møte 21.11.2019 risiko- og vesentlighetsanalyse eigarskapskontroll. Denne planen skal vedtas av kommunestyret innan utgangen av 2020.

I same møte 21.11.2019 handsama utvalet selskapskontroll Konsesjonskraft IKS.

Selskapskontrollen vart utført av Aust Agder revisjon IKS og vart gjort i samråd med dei fleste andre eigarkommunane i selskapet.

Utvalet tilrådte kommunestyret å gjere følgande vedtak:

«Rapporten frå gjennomført selskapskontroll i Konsesjonskraft IKS, tas til etterretning. Kommunestyret merkar seg krav til å utarbeide eigarskapsmelding og vil følgje opp dette. Rådmannen i Valle får høve til å kommentere rapporten ved handsaming av rapporten i kommunestyret.»

Andre saker

I 2019 vart det handsama ei utgreiing frå revisor omkring kjøp av brannstasjon i Øyvegen 4 på bakgrunn av brev motteke frå 5 kommunestyremedlemmar.

Kontrollutvalet gjorde i si handsaming vedtak om:

«Kontrollutvalet tek utgreiinga til etterretning.

Saka vert send til kommunestyret for oppfølging av dei konklusjonar og tilrådingar som kjem fram i utgreiinga. «

Kontrollutvalet handsama i sitt møte 29.05.20 «Nummerert brev nr. 1 – ikke lovlig vedtatt budsjett Valle kommune» frå revisor. Revisor informera om at Valle kommune i sitt budsjettvedtak i møte 27.12.2017 ikkje la fram alle pliktige budsjettskjema.

Utvalet tok brevet til orientering og manglande skjema blei lagt fram for kommunestyret.

Kontrollutvalet si samansetjing

Kommunelova § 23-1 angir bestemte krav til kven som kan veljast som medlemmar av kontrollutvalet, og denne trådde i kraft når dei nye kommunestyra og fylkestinga vart konstituert hausten 2019.

Minst eit av medlemmane skal vere medlem av kommunestyret og etter ny kommunelov skal det og veljast minst fem medlemmar til utvalet.

Kommunestyret kan foreta nyval av kontrollutvalets medlemmar i valperioden, men då må heile utvalet veljast på nytt

Medlemmar og varamedlemmar før valet (oktober 2019):

Medlemmar	Varamedlemmar:
Knut H Nomeland (Sp), leiar	Tora Homme Uppstad (Ap), 1. vara
Kent Lund (H), nestleiar	Hallvard K. Rysstad (Ap), 2. vara
Kjell Ove Tveiten (Ap), medlem	Solveig Rysstad (Ap), 3. vara
Gyro K. Rysstad (Ap), medlem	Edvin Brottveit (H), 1. vara
Anne Elisabeth Gilbert Axelssen/Ann Christin Jacob (V), medlem	Svenn Magne Brokke (H), 2. vara
	Steinar H. Homme, (Sp/V), 1. vara
	Knut J. Homme (Sp/V), 2. vara

Medlemmar og varamedlemmar etter valet (oktober 2019)

Medlemmar	Varamedlemmar
Gunnar Brottveit (Sp/V), leiar	Steinar H. Homme (Sp/V), 1. vara
Åse Ingebjørg Flateland (Sp/V), nestleiar	Knut J. Homme (Sp/V), 2. vara
Torleiv B. Harstad (Sp/V), medlem	Toril Dale (Sp/V), 3. vara
Björgulv N. Berg (Ap/H), medlem	Torbjørge Hovet (Sp/V), 4. vara
Marianne Rysstad (Ap/H), medlem	Ånund Viki (Ap/H), 1. vara
	Gyro Uppstad (Ap/H), 2. vara
	Svenn Magne Brokke (Ap/H), 3. vara
	Solveig Rysstad (Ap/H), 4. vara

Kontrollutvalet sitt sekretariat

Kontrollutvala i Audnedal, Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Iveland, Kvinesdal, Lindesnes, Lyngdal, Mandal, Marnardal, Sirdal, **Valle** og Åseral har felles sekretariat gjennom Agder Sekretariat, som er eit selskap danna etter § 27 i kommunelova.

Sekretariatet har 2 tilsette og har kontorstad i Kvinesdal kommune. Fast sekretær for Valle kommune er Inger Lise Austrud, frå oktober 2019.

Sekretariatet sine oppgåver er fastsett i Forskrift om kontrollutval og revisjon § 7:

«Sekretariatet skal forberede sakene for kontrollutvalget og skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet. Sekretariatet skal også påse at kontrollutvalgets vedtak bli

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 09/20

Møtedato: 19.06.2020

Sakshandsamar: ILA

SAK 09/20 RAPPORT FORVALTNINGSREVISJON – PSYKOSOSIALT MILJØ OG MOBBING I GRUNNSKOLEN I VALLE KOMMUNE - TILBAKEMELDING.

Vedlegg:

1. Tilbakemelding frå rådmannen, datert 04.03.2020
2. Rapport frå Agder Kommunerevisjon IKS, august 2019

Generelt:

Forvaltningsrevisjon er eit verktøy som kommunestyret og kontrollutvalet skal bruke for å sikre at kommunen drives på ein måte som varetek innbyggjarane sitt behov og rettigheter best mogleg. Forvaltningsrevisjon er ein av dei pålagte oppgåvene til kontrollutvalet. Gjennom forvaltningsrevisjon undersøker kontrollutvalet om kommunen etterlever regelverk, når fastsette mål, og om ressursane forvalta på ein effektiv måte.

Fokus på å bidra til forbetring er eit viktig aspekt med gjennomføring av forvaltningsrevisjonar.

Saksopplysningar:

Bakgrunn:

Kontrollutvalet gjorde i sitt møte 17.09.2019 ei tilråding til kommunestyret i samband med motteke forvaltningsrevisjonsrapport «Psykososialt miljø og mobbing i grunnskolen i Valle kommune»

Tilrådinga lydde slik:

«Kommunestyret takker for en grundig rapport på eit svært viktig område.

Kommunestyret vil at alle elevar skal ha eit godt psykososialt miljø på skulen og at skulen skal ha eit godt system for å sikre dette. Ein er tilfreds med at rapporten syner at det blir jobba godt på området.

Kommunestyret ber rådmannen følge opp rapportens anbefalingar.

Kommunestyret ber om at rådmannen innen 1. mars 2020 gir ei skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalet om korleis anbefalingane i rapporten er fulgt opp.

Kommunestyret gjorde vedtak i sitt møte 23.10.2019 i tråd med tilrådinga frå kontrollutvalet. Tilrådingane var desse: (Tilbakemeldinga frå rådmannen i kursiv»)

- Valle kommune bør søke å utvikle den obligatoriske årlige tilstandsrapporten for grunnskolen slik at den i større grad blir et verktøy for sektorens kvalitetsutvikling.

*Det er tilsett ny skulefagleg ansvarleg i Valle kommune etter at rapporten ble skrive
Det nå er ein grunnskule i kommunen*

Kommunen har fått rettleiing av «Oppfølgingsordninga» på desse områda. Rettleiinga vert avslutta desember 2019

Forma på tilstandsrapporten skal, i samarbeid med Levekårsutvalet, arbeidast vidare med. Resultat frå nasjonale prøver og brukarundersøkingar leggjast fram for Levekårsutvalet etterkvart som dei er tilgjengelege. Dette kom fram som ønskje frå politisk skuleeigar i møte hausten 2019. Tilstandsrapporten leggjast fram for Kommunestyret i juni. Då vil deler av den kunne vere ei oppsummering av det som allereie er lagt fram i løpet av året

- Valle skole bør gjennomgå og søke å videreutvikle skolens arbeid med å sikre gode læringsmiljø for skolens elever.

Valle skule i løpet av hausten 2019 har starta opp med miljøteam. Nå i starten har det vore møte omtrent kvar veke. På sikt er planen å ha møte fast kvar 3. veke og oftare ved behov. I

miljøteam sit, i tillegg til skulen, ulike instansar som PPT, barnevern, helsesjukepleiar og andre, til dømes politi, dersom det er hensiktsmessig. Kontaktlærer melder opp sakar kring elevar som det er nyttig å drøfte anonymt.

Allereie oppstarta tiltak som «Aktiv ute», fadderordning, 9A-møte, Klassesetrvissel.no osv. vert vidareført

Det er starta opp ei arbeidsgruppe som skal arbeidde med å utvikle ein plan for trygg og god overgang mellom barnehage og skule. I denne gruppa sit, rektor, styrar, ein pedagogisk leiar frå barnehage, fagansvarleg SFO, ein lærar frå småskulesteget og PPT

- Valle skole bør fremover legge særlig vekt på å videreutvikle foreldresamarbeidet.

Rektor deltok på alle foreldremøta ved oppstart av skuleåret hausten 2019. I alle klassane vert det, i samarbeid med føresette, sett i gang tiltak med tanke på klassemiljø

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tek rådmannen si tilbakemelding til orientering.

AGDER SEKRETARIAT
c/o Kvinesdal kommune Nesgata 11
4480 KVINESDAL

Vår ref.: .2020/2-1

Sakshandsamar: Else Margit Tveit
Else.margit.tveit@valle.kommune.no

Dato
04.03.2020

Tilbakemelding på verbalvedtak frå kommunestyret

Verbalvedtak:

Kommunestyret ber om at rådmannen innen 1. mars 2020 gir ei skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalet om korleis anbefalingane i rapporten er fulgt opp.

Anbefalingar i rapporten frå kommunerevisjonen:

1. *Valle kommune bør søke å utvikle den obligatoriske årlige tilstandsrapporten for grunnskolen slik at den i større grad blir et verktøy for sektorens kvalitetsutvikling.*
2. *Valle skole bør gjennomgå og søke å videreutvikle skolens arbeid med å sikre gode læringsmiljø for skolens elever.*
3. *Valle skole bør fremover legge vekt på å videreutvikle foreldresamarbeidet.*

Anbefalingane er fulgt opp ved at:

1.
 - Det er tilsett ny skulefagleg ansvarleg i Valle kommune etter at rapporten ble skrive
 - Det nå er ein grunnskule i kommunen
 - Kommunen har fått rettleiing av «Oppfølgingsordninga» på desse områda. Rettleiinga vert avslutta desember 2019
 - Forma på tilstandsrapporten skal, i samarbeid med Levekårsutvalet, arbeidast vidare med. Resultat frå nasjonale prøver og brukarundersøkingar leggjast fram for Levekårsutvalet etterkvart som dei er tilgjengelege. Dette kom fram som ønskje frå politisk skuleeigar i møte hausten 2019. Tilstandsrapporten leggjast fram for Kommunestyret i juni. Då vil deler av den kunne vere ei oppsummering av det som allereie er lagt fram i løpet av året
2.
 - Valle skule i løpet av hausten 2019 har starta opp med miljøteam. Nå i starten har det vore møte omtrent kvar veke. På sikt er planen å ha møte fast kvar 3. veke og oftare ved behov. I

miljøteam sit, i tillegg til skulen, ulike instansar som PPT, barnevern, helsesjukepleiar og andre, til dømes politi, dersom det er hensiktsmessig. Kontaktlærar melder opp sakar kring elevar som det er nyttig å drøfte anonymt.

- Allereie oppstarta tiltak som «Aktiv ute», fadderordning, 9A-møte, Klassesetrvsel.no osv. vert vidareført
- Det er starta opp ei arbeidsgruppe som skal arbeidde med å utvikle ein plan for trygg og god overgang mellom barnehage og skule. I denne gruppa sit, rektor, styrar, ein pedagogisk leiar frå barnehage, fagansvarleg SFO, ein lærar frå småskulesteget og PPT

3.

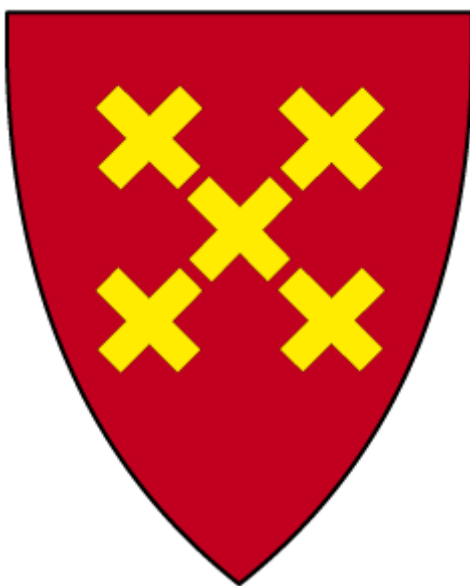
- Rektor deltok på alle foreldremøta ved oppstart av skuleåret hausten 2019. I alle klassane vert det, i samarbeid med føresette, sett i gang tiltak med tanke på klassemiljø

Med vennleg helsing

Else Margit Tveit
Skulefagleg ansvarleg og ansvarleg for barnehagemyndig

Dokumentet er godkjent elektronisk og vert sendt utan signatur.

Psykososialt miljø og mobbing i grunnskolen i Valle kommune

Rapport til kontrollutvalget i
Valle kommune

august 2019

Sammendrag

Agder Kommunerevisjon har i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet tatt for seg problematikk knyttet opp mot mobbing, elevenes psykososiale miljø og håndteringen av den såkalte aktivitetsplikten i grunnskolen i Valle kommune.

i) Revisjonen har for det første belyst status i grunnskolen når det gjelder mobbing og elevenes psykososiale miljø. I avsnitt 3.2 og 4.1 fremkommer det at *Elevundersøkelsen* viser at andelen elever som oppgir at de blir mobbet i Valle kommune, er lav, både isolert sett og i forhold til landsgjennomsnittet. Tilgang til *Klassetrivsel.no* innebærer at skolene i Valle kommune i skoleåret 2018/19 kunne ta i bruk verktøy som bidrar til at skolene kan få relativt detaljert og konkret informasjon om forskjellige sider ved elevenes skolemiljø. Alt i alt er dagens praksis i Valle kommune når det gjelder å samle inn informasjon om grunnskoleelevenes psykososiale miljø etter revisjonens skjønn tilfredsstillende.

ii)

Videre vurderer revisjonen at administrasjonen og grunnskolen i Valle kommune i betydelig grad jobber kontinuerlig og systematisk for å sikre elevene et trygt og godt psykososialt miljø. Som vi skal se i kapittel 3 og 4, så er revisjonens inntrykk at administrasjonen i Valle kommune har fokus på mobbeproblematikk og elevenes psykososiale miljø. Videre oppfatter revisjonen at ledelsen på Valle skole prioriterer og er tett på arbeidet med elevenes psykososiale miljø gjennom hele skoleåret, samt at dette arbeidet er godt strukturert og at skolen har et system for å følge opp saker hvor aktivitetsplikten er utløst som er i tråd med kravene i opplæringslovens kapittel 9A. Revisjonens møte med et utvalg kontaktlærere på Valle skole bar preg av at lærerne var godt kjent med pliktene som følger av opplæringsloven, at arbeidet med elevenes psykososiale miljø og med å bekjempe mobbing og ekskludering hadde høy prioritet, samt at lærerne hadde reflektert over både sin egen og skolens praksis. Det at teamene på Valle skole i utgangspunktet skal ha et eget såkalt «kapittel 9A-møte» hver uke, bidrar til kontinuerlig fokus på problematikk knyttet opp mot elevenes psykososiale miljø og mobbing gjennom skoleåret.

iii)

Fylkesmannen i Agder har konkludert med at Agderkommunenes håndtering av den såkalte «aktivitetsplikten» i opplæringslovens § 9A-4 ble brutt i mer enn 80 pst av klagesakene i 2017 og 2018. Dette er i tråd med landsgjennomsnittet i samme periode. Fylkesmannen har gjort vedtak i forbindelse med aktivitetsplikten, som ble innført i 2017, i kun *en* sak i Valle kommune. Fylkesmannens vedtak i denne saken var at *Valle kommune har overholdt aktivitetsplikten*. Revisjonen har gjennomgått de resterende sakene på Valle skole og på Hylestad skole, hvor skolene har vurdert det slik at aktivitetsplikten har vært utløst, hvor skolen etter å ha iverksatt tiltak har vurdert at eleven igjen har det trygt og godt på skolen, og hvor foresatte *ikke* har valgt å klage på skolens håndtering av saken til Fylkesmannen. Sakene er etter revisjonens skjønn beskrevet og dokumentert på en god og oversiktlig måte, og tiltakene som iverksettes synes å være adekvate i forhold til utfordringene man har stått overfor. Som vi skal se, er imidlertid det å følge opp en sak hvor en elev ikke har det trygt og / eller godt på skolen i tråd med kravene og forventningene i opplæringslovens kapittel 9A, ikke alltid

ensbetydende med at alle foreldre eller foresatte som involveres i saken, er tilfredse med skolens håndtering av saken

Revisjonens samlede vurdering av arbeidet i Valle kommune med å utvikle gode psykososiale miljø for elevene hvor mobbing og krenkelser ikke tolereres, er positiv. Det samme gjelder kommunens arbeid med å følge opp både den såkalte aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4 spesielt og opplæringslovens kapittel 9A om elevenes skolemiljø generelt. Samtidig vil det å sikre at elevene har trygge og gode læringsmiljø være et kontinuerlig og krevende arbeid hvor det alltid er potensial for videreutvikling og forbedring. Med utgangspunkt i analysen og kommentarene i kapittel 3, 4 og 5 i denne forvaltningsrevisjonsrapporten, har Agder Kommunerevisjon i så måte følgende anbefalinger for det videre arbeidet med skolemiljøet i grunnskolen i Valle kommune:

1. Valle kommune bør søke å utvikle den obligatoriske årlige tilstandsrapporten for grunnskolen slik at den i større grad blir et verktøy for sektorens kvalitetsutvikling.
2. Valle skole bør gjennomgå og søke å videreutvikle skolens arbeid med å sikre gode læringsmiljø for skolens elever.
3. Valle skole bør fremover legge særlig vekt på å videreutvikle foreldresamarbeidet.

Kristiansand, 16. august 2019

Tor Ole Holbek
Revisjonssjef

Stein Grøntoft
Forvaltningsrevisor

Innhold

SAMMENDRAG	2
INNOLD	4
1 INNLEDNING	5
1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING.....	5
1.2 AVGRENSNINGER.....	5
1.3 FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER	7
1.4 GJENNOMFØRING OG METODE	7
1.4.1 Dokumentanalyse	8
1.4.2 Saksgjennomgang	8
1.4.3 Intervjuer med nøkkelpersoner (kvalitativt innrettet datainnsamling)	8
1.4.4 Elevundersøkelsen samt skolens egne undersøkelser (kvantitativt innrettet datainnsamling).....	8
2 REVISJONSKRITERIER.....	9
2.1 NOU 2015:2 Å HØRE TIL - VIRKEMIDLER FOR ET TRYGT PSYKOSOSIALT SKOLEMILJØ.....	9
2.2 OPPLÆRINGSLOVENS KAPITTEL 9A MED TILHØRENDE FORARBEIDER.....	9
2.2.1 Retten til et trygt og godt skolemiljø: § 9A-1 og 9A-2.....	10
2.2.2 Nulltoleranse og systematisk arbeid: § 9A-3.....	11
2.2.3 Aktivitetsplikten: § 9A-4.....	11
2.2.4 Resterende paragrafer i kapittel 9A	15
2.3 NOVA-RAPPORT NR. 14/2015 SKOLERS ARBEID MED DET PSYKOSOSIALE MILJØET	15
2.3.1 Atferdsregulering	16
2.3.2 Relasjonsarbeid.....	16
2.3.3 Fellesskapsbygging og sosiale aktiviteter	16
2.4 KOMMUNEPLANEN	17
3 DATA.....	19
3.1 KORT OM GRUNNSKOLEN I VALLE	19
3.2 ELEVUNDERSØKELSEN: TALL FOR MOBBING OG TRIVSEL PÅ SKOLENE I VALLE	19
3.2.1 Mobbing	20
3.2.2 Trivsel.....	20
3.3 INTERVJU MED ADMINISTRASJONEN	21
3.4 INTERVJU MED SKOLENE.....	23
3.4.1 Rektor Valle skole	23
3.4.2 Lærere på Valle skole.....	26
3.4.3 Rektor Hylestad skole.....	29
3.5 FYLKESMANNENS VEDTAK VEDRØRENDE HÅNTERINGEN AV AKTIVITETSPLIKTEN I VALLE KOMMUNE...	30
4 VURDERINGER.....	31
4.1 ELEVUNDERSØKELSEN OG SUPPLERENDE INFORMASJON OM ELEVENES PSYKOSOSIALE MILJØ.....	31
4.2 ADMINISTRASJONEN.....	32
4.3 SKOLENE	35
4.4 AKTIVITETSPLIKTEN.....	37
5 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER	41
5.1 GJENNOMGANG AV RAPPORTENS PROBLEMSTILLINGER.....	41
5.2 ANBEFALINGER	42
6 LITTERATUR.....	45
7 RÅDMANNENS HØRINGSUTTALELSE.....	46
8 KOMMENTAR TIL RÅDMANNENS HØRINGSUTTALELSE	47

1 Innledning

1.1 Kontrollutvalgets bestilling

Agder Kommunerevisjon IKS har utarbeidet en overordnet analyse for Valle kommune for perioden 2016-2019. I analysen utpeker revisjonen områder hvor det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjekter. Ett av temaene som ble trukket frem i den overordnede analysen, var inkluderende læringsmiljø i skole og barnehage. I *Plan for forvaltningsrevisjon for Valle kommune 2016-2019* ble dette temaet valgt ut som ett av fire prioriterte prosjekter for perioden.

I Kontrollutvalgets møte 11.10.2018, sak 16/18, ble revisjonen bedt om å utarbeide en prosjektplan for prosjektet «Inkluderende læringsmiljø (skole)».

I møtet signaliserte Kontrollutvalgets medlemmer at man ønsker at prosjektet fokuserer på mobbing og det psykososiale miljøet i grunnskolen i Valle kommune.

1.2 Avgrensninger

I tråd med signaler fra kontrollutvalget og av hensyn til rapportens omfang, vil prosjektet for det første omhandle grunnskolene i kommunen og dermed avgrenses mot barnehagenes virksomhet.

Revisjonen bemerker videre at det at Kontrollutvalget spesifikt ønsker fokus på mobbing og psykososialt miljø i grunnskolen, innebærer en avgrensning i forhold til prosjektet «Inkluderende læringsmiljø» slik det opprinnelig ble skissert i den overordnede analysen. Inkludering handler i utgangspunktet om forholdet mellom individet og fellesskapet, og et prosjekt som fokuserte på kommunens overordnede tilnærming til læringsmiljøet, ville vektlagt problematikk knyttet opp mot nøkkelord som

- *Inkludering og tilpasset opplæring* (i kontrast til segregerende tiltak og spesialundervisning),
- *Systemperspektiv og fokus på miljøet og sammenhengen barnet lever i* (i kontrast til et individ- og diagnoseperspektiv hvor eleven selv «eier» problemet og hvor eventuell utfordrende atferd attribueres til elevens iboende negative egenskaper),
- *Relasjonsbygging og lærings- og menneskesyn* (her handler det blant annet om kommunens grunnleggende tilnærming til pedagogikken, om hvordan læreren møter den enkelte elev, samt i hvilken grad det å ha tro på at alle elever kan og vil lære, gjennomsyrrer skolemiljøet), og
- *Klasseledelse* (tydelig regi og struktur på innhold og form i undervisningen samt på den sosiale samhandlingssituasjonen).

En slik tilnærming, hvor fokus er på *prosesskvaliteten* i skolens eget arbeid med opplæringen, ville vært begrunnet i at nyere skole- og pedagogikkforskning¹ indikerer at sentrale problemstillinger i den norske skolen må ses i sammenheng med den enkelte kommunes arbeid med å utvikle inkluderende læringsmiljøer i grunnskolen. Det kan i så måte argumenteres for at et godt og inkluderende læringsmiljø i grunnskolen bidrar positivt i forhold til problematikk knyttet opp mot

- læringsutbytte og resultater,
- det psykososiale miljøet og mobbing,
- balansen mellom spesialundervisning og den ordinære undervisningen, samt
- frafall i videregående skole.

I noen tilfeller kan det imidlertid være hensiktsmessig med et smalere fokus på mer spesifikke forhold som påvirker elevenes lærings- og psykososiale miljø. Når det gjelder Valle kommune, så er det verdt å merke seg at man i *Økonomiplan og handlingsprogram 2019-2022* kan lese at kommunen kommer godt ut når det gjelder resultater (grunnskolepoeng over landsgjennomsnittet og best i Aust-Agder), og frafallet i videregående skole er lavt. Andelen elever som fikk spesialundervisning i Valle kommune i 2018 var heller ikke urovekkende høy.² Samtidig ble det i 2017, i kjølvannet av arbeidet med *NOU 2015:2 Å høre til – Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø*, ble gjennomført omfattende endringer i opplæringslovens kapittel 9A som berører områdene mobbing og psykososialt miljø. Revisjonen oppfatter følgelig at det, i tråd med Kontrollutvalgets signaler, er svært interessant å ta for seg problematikk knyttet opp mot mobbing og det psykososiale miljøet i grunnskolen i Valle kommune og å undersøke i hvilken grad grunnskolen i Valle kommune har justert egen praksis i tråd med det nye lovverket. Revisjonen bemerker også at selv om dette innebærer en avgrensning i forhold til et prosjekt med tittelen «Inkluderende læringsmiljø», så må det understrekes at forhold som klasseledelse og relasjonsbygging vil være relevant også i prosjekter som først og fremst fokuserer på elevenes psykososiale miljø og på mobbing.

Videre vil et sentralt valg når det gjelder innretningen av prosjektet være hvorvidt det skal gjennomføres ny innhenting av kvantitative data for å kartlegge elevenes skolemiljø, eller om rapporten skal baseres på allerede eksisterende materiale fra *Elevundersøkelsen* og eventuelle andre mobbe- / trivselsundersøkelser som skolene selv har tatt initiativ til. Revisjonen bemerker at *Elevundersøkelsen* gjennomføres hvert år i hele landet. Begrensninger ved *Elevundersøkelsen* innebærer imidlertid at skolene i tillegg selv bør gjennomføre egne mobbe- / trivselsundersøkelser som supplerer *Elevundersøkelsen*. Det vurderes således som lite sannsynlig at en enkeltstående spørreundersøkelse gjennomført av revisjonen vil fremskaffe et bedre datagrunnlag når det gjelder mobbing og det psykososiale miljøet i grunnskolen i Valle kommune enn det som allerede bør foreligge. Gitt at dette prosjektet også vil ta for seg den såkalte *akt-*

¹ Se eksempelvis arbeidet til Thomas Nordahl.

² Ifølge Statistisk Sentralbyrå (KOSTRA), var andelen elever som fikk spesialundervisning i grunnskolen i Valle kommune 8,3 pst. i 2018, det vil si noe lavere enn gjennomsnittet i Aust-Agder på 9,1 pst. og noe høyere enn landsgjennomsnittet på 7,8 pst. Andelen elever med spesialundervisning i grunnskolen i Valle kommune gått opp fra 5,9 pst. og 5,3 pst. i 2015 og 2016, til 9,1 pst. og 8,3 pst. i 2017 og 2018.

ivitetsplikten som ble innført i opplæringslovens kapittel 9A i 2017, konkluderer revisjonen med at innhenting av primærdata gjennom egne spørreundersøkelser i dette tilfellet ville være uforholdsmessig ressurskrevende.

Avslutningsvis bemerker revisjonen at en elev eller foreldre også kan melde en sak om utrygt skolemiljø til fylkesmannen. Det må imidlertid her understrekes at revisjonen ikke har mandat til å føre tilsyn med fylkesmannens virksomhet. Det avgrenses derfor mot undersøkelse av fylkesmannens håndheving av aktivitetsplikten i enkeltsaker. Hvor mange saker som er meldt til fylkesmannen samt fylkesmannens vurdering av kommunens håndtering av sakene, er likevel relevant for å belyse kommunens praksis.

1.3 Formål og problemstillinger

Formålet med prosjektet er å vurdere i hvilken grad Valle kommunes arbeid med å bekjempe mobbing og med å sikre at elevene har et godt psykososialt skolemiljø, fremstår som tilfredsstillende. Med dette utgangspunktet ser revisjonen på følgende problemstillinger:

1. *HVILKE UNDERSØKELSER HAR VALLE KOMMUNE GJENNOMFØRT OM ELEVENES PSYKOSOSIALE SKOLEMILJØ UTOVER ELEVUNDERSØKELSEN, OG HVA VISER UNDERSØKELSENE?*

For å kunne arbeide målrettet med å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø, er det hensiktsmessig med jevnlig kartlegging av elevenes skolemiljø. Revisjonen ser følgende på i hvilken grad Valle kommune gjennomfører slike kartlegginger samt i hvilken grad innsamlede data indikerer at elevene har et trygt og godt skolemiljø.

2. *I HVILKEN GRAD JOBBER SKOLENE I VALLE KOMMUNE KONTINUERLIG OG SYSTEMATISK FOR Å SIKRE ELEvene ET TRYGT OG GODT PSYKOSOSIALT MILJØ?*

Her tar revisjonen for seg skolenes utforming og gjennomføring av det langsiktige arbeidet med å sikre at elevenes psykososiale miljø er både trygt og godt.

3. *I HVILKEN GRAD OPPFYLLER GRUNNSKOLENE I VALLE KOMMUNE AKTIVITETSPLIKTEN SOM FØLGER AV OPPLÆRINGSLOVENS §9A-4 VED MISTANKE ELLER KUNNSKAP OM AT EN ELEV IKKE HAR ET TRYGT OG GODT SKOLEMILJØ?*

Skolen har plikt til å gjøre undersøkelser, utforme tiltaksplan og iverksette tiltak når de har mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. avsnitt 2.2.3 under. Revisjonen undersøker i så måte i hvilken grad Valle kommune oppfyller aktivitetsplikten i enkeltsaker.

1.4 Gjennomføring og metode

Prosjektet gjennomføres i samsvar med *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon*.

1.4.1 Dokumentanalyse

Det skisserte forvaltningsrevisjonsprosjektet fordrer fortrolighet med relevante deler av *lovverket*, det vil si opplæringslov, forskrift og forarbeider, i tillegg til aktuelle veiledere og rundskriv fra Utdanningsdirektoratet.

Sentrale *dokumenter i oppvekstsektoren i Valle kommune* har også blitt gjennomgått, herunder kommunens og skolenes planer, skriftlige rutiner, retningslinjer og andre dokumenter som omhandler arbeidet med skolemiljøet og mot mobbing.

Videre har revisjonen tatt for seg nyere *forskning* innen prosjektets hovedtemaer. Særlig NOVA-rapporten *Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø – Gode strategier, harde nøtter og blinde flekker* (14/2015) har blitt vektlagt.

1.4.2 Saksgjennomgang

Når det gjelder den såkalte aktivitetsplikten i opplæringslovens kapittel 9A, som trådte i kraft 1. august 2017, så har revisjonen gjennomgått enkeltsaker hvor skolene har fått mistanke eller kunnskap om at en elev ikke har et trygt og / eller godt skolemiljø.

1.4.3 Intervjuer med nøkkelpersoner (*kvalitativt innrettet datainnsamling*)

Formålet med det skisserte prosjektet kan imidlertid ikke realiseres dersom revisjonen kun tar utgangspunkt i allerede eksisterende dokumenter. Revisjonen har følgelig gjennomført intervjuer med nøkkelpersoner i oppvekstsektoren, både i kommuneadministrasjonen (rådmannen og den skolefaglige ansvarlige) og ute på skolene (rektor på Valle skole, 3 kontaktlærere på Valle skole og rektor på Hylestad skole).

1.4.4 *Elevundersøkelsen* samt skolenes egne undersøkelser (*kvantitativt innrettet datainnsamling*)

I tillegg til intervju med informanter i skolesektoren, har revisjonen gjennomgått aktuelt materiale fra *Elevundersøkelsen* samt data som skolene selv har samlet inn for å få oversikt over hvordan elevene opplever det psykososiale miljøet på skolen de går på.

2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er en samlebetegnelse for de krav, normer og standarder som er relevante på området for den aktuelle forvaltningsrevisjonen. Ifølge kommuneloven § 77 nr. 4 skal forvaltningsrevisjonsprosjekter vurdere kommunenes tjenesteproduksjon og praksis blant annet med utgangspunkt i lovverk samt kommunestyrets vedtak og forutsetninger³.

2.1 NOU 2015:2 Å høre til - Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø

Revisjonen bemerker innledningsvis at det i innledningen til *NOU 2015:2 Å høre til – Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø*, som spilte en viktig rolle i arbeidet med det nye kapittel 9A i opplæringsloven, fremkommer at utvalget ønsket å sette søke-lyset på et sett med sentrale utfordringer i arbeidet både med å fremme et trygt og godt psykososialt skolemiljø samt med å forebygge og håndtere krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering⁴:

- i. *Rettsikkerhet* – elevenes rettigheter blir ikke oppfylt.
- ii. *Skolekultur* – skolekulturen fokuserer for lite på nulltoleranse for krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering.
- iii. *Involvering og samarbeid* – elever og foreldre involveres ikke godt nok i skolens arbeid med det psykososiale skolemiljøet.
- iv. *Ansvarliggjøring og systematikk* – skoleeierne og skoleledernes kapasitet til å jobbe systematisk og langsiktig med å utvikle skolemiljøet, er mangelfull.

Det ble i *NOU 2015:2 Å høre til* videre pekt på at

Gode skoler tar elevene på alvor og har rutiner for å fange opp og følge opp krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering når de skjer (s. 18).

2.2 Opplæringslovens kapittel 9A med tilhørende forarbeider

Opplæringslovens kapittel 9A omhandler elevenes skolemiljø. I 2017 ble det gjort relativt omfattende endringer i eksisterende paragrafer i kapittel 9A samtidig som nye paragrafer ble lagt til, og *NOU 2015:2 Å høre til* har altså spilt en viktig rolle i dette arbeidet.

³ I *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon* er det i punkt 24 presisert at kilder til revisjonskriterier kan være lover, forskrifter, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak og mål og føringer, administrative retningslinjer og mål og føringer, statlige føringer og veiledere, andre myndigheters praksis, anerkjent teori og reelle hensyn (vurderinger av hva som er rimelig, formålstjenlig, effektivt eller lignende).

⁴ Utvalgets mandat var å «vurdere de samlede virkemidlene for å skape et godt psykososialt skolemiljø, motvirke og håndtere mobbing og andre uønskede hendelser i skolen».

Endringene i opplæringslovens kapittel 9A innebærer blant annet at det legges tydeligere og strengere plikter på skoleeiere og skoler, og det ligger i gjeldende regelverk en klar forventning om at skolene skal mobilisere det forebyggende arbeidet og vise rask og effektiv handling i enkeltsaker.⁵

2.2.1 Retten til et trygt og godt skolemiljø: § 9A-1 og 9A-2

Opplæringslovens kapittel 9A gjelder for elever i grunnskolen, både når de er på skolen, på leksehjelpsordninger og SFO, jf. § 9A-1. I rundskriv Udir-3-2017 presiseres det at kapittelet også gjelder friminutt og skoleveien⁶. Det understrekes samtidig at opplæringslovens kapittel 9A i utgangspunktet ikke gjelder på fritiden, men hvis elevene opplever noe på fritiden som gjør at de ikke har det trygt og godt på skolen, så må skolen likevel handle i henhold til aktivitetsplikten frem til eleven har det trygt og godt på skolen igjen.

I § 9A-2 fastslås det at

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Det er ifølge forarbeidene og rundskriv Udir-3-2017 her snakk om en *individuell rett*, og det er elevens subjektive opplevelse snarere enn skolens objektive vurdering av saksforholdene som skal legges til grunn ved vurdering av om retten er oppfylt.⁷

- Begrepet «*trygt*» innebærer blant annet at elevene ikke skal komme til skade og at de skal føle at skolen er et trygt sted å være. I rundskriv Udir-3-2017 understrekes det at trygghet også handler om å vite at skolen tar tak i saker hvis noe skjer.
- Begrepet «*godt*» vil favne videre enn «trygt» og omfatte forhold som ikke nødvendigvis er utrygge for eleven, men som likevel gjør at det ikke oppleves som godt for eleven å være på skolen. Det kan for eksempel være at eleven er ensom, ikke har venner eller gruer seg til å gå på skolen.

⁵ Prop. 57 L (2016-2017) *Endringer i opplæringslova og friskolelova (skolemiljø)*, s. 5

⁶ Imidlertid bemerkes det i rundskriv Udir-3-2017 at når elevene er på skoleveien, gjelder ikke rettighetene og pliktene etter opplæringsloven §§ 9A-2 og 9A-4. I forarbeidene heter det at de som arbeider på skolen «har ingen plikt til å følge med på at elevene har det trygt og godt utenfor skolens område, for eksempel på skoleveien, og har ikke samme mulighet eller plikt til å gripe inn.» Kunnskapsdepartementet har likevel presisert at «selv om skolens aktivitetsplikt knytter seg til om eleven har det trygt og godt på skolen, er den ikke begrenset av årsaken til at eleven opplever ikke å ha det trygt og godt. Dersom forhold utenfor skolen, for eksempel på skoleveien, gjør at en elev ikke opplever at det er trygt og godt å være på skolen, har skolen like fullt en plikt til å hjelpe eleven», jfr. Prop. 57 L (2016-2017) s. 60.

⁷ Prop. 57 L (2016-2017) *Endringer i opplæringslova og friskolelova (skolemiljø)*, s. 75. Tilsvarende vil det at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø være et premiss, og ikke et vurderingstema, i klagesaker til Fylkesmannen, jf rundskriv Udir-3-2017.

Retten omfatter både fysiske og psykososiale aspekter ved skolemiljøet.⁸ I dette prosjektet er det de psykososiale aspektene ved skolemiljøet som er i fokus.

2.2.2 Nulltoleranse og systematisk arbeid: § 9A-3

Det fremgår av § 9A-3 at

Skolen skal ha nulltoleranse for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering⁹.

Det presiseres i rundskriv Udir-3-2017 at skolene skal ha *nulltoleranse også for mindre alvorlige krenkelser*. Verken direkte handlinger som for eksempel hatytringer, eller mer indirekte krenkelser, som utestenging, isolering og baksnakking, skal tolereres. Prinsippet om nulltoleranse ble ifølge Utdanningsdirektoratet tatt inn i opplæringsloven for å understreke hvor viktig det er at skolene har tydelige holdninger på dette området. Hva som er en krenkelse skal tolkes vidt, men det understrekes samtidig at det ikke er slik at alle kritiske utsagn eller uenigheter er krenkelser. Skolens samfunnsmandat og oppgave er også å lære elever å tenke kritisk og å respektere andres meninger og overbevisninger¹⁰.

Videre skal skolen ifølge § 9A-3

arbeide kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene.

Dette skal bidra til at elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø, opprettholdes. I forarbeidene fremgår det at skolene bør sette seg egne konkrete mål utfra de generelle kravene i loven, og at planer og tiltak bør tilpasses de lokale forholdene.

2.2.3 Aktivitetsplikten: § 9A-4

Videre ble det i 2017 innført en ny aktivitetsplikt for skolene til erstatning for det som tidligere var en handlings- og vedtaksplikt¹¹:

§ 9A-4. Aktivitetsplikt for å sikre at elever har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø

*Alle som arbeider på skolen, skal **følge med** på om elevene har eit trygt og godt skolemiljø, og **gripe inn** mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.*

⁸ Prop. 57 L (206-2017) *Endringer i opplæringslova og friskolelova (skolemiljø)*, s. 14

⁹ Nulltoleranse gjelder for diskriminering og trakassering uavhengig av om grunnlaget er kjønn, etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller nedsatt funksjonsevne etc.

¹⁰ Prop. 57 L (2016-2017) *Endringer i opplæringslova og friskolelova (skolemiljø)*, s. 14

¹¹ Skolen skal handle i henhold til aktivitetsplikten, og eleven / foreldrene kan melde saken til fylkesmannen, som fatter enkeltvedtak i saken, med klagerett til Utdanningsdirektoratet, jf. rundskriv Udir-3-2017.

Alle som arbeider på skolen, skal **varsle** rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigar- en i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast **undersøkje** saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna **tiltak** sørge for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørge for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein **skriftleg plan** når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå:

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal **dokumentere** kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

Med utgangspunkt i kapittel 6 i rundskriv Udir-3-2017 samt Utdanningsdirektoratets nettside *Mobbing og mistrivsel - hva skal skolen gjøre?*¹², legger revisjonen til følgen- de når det gjelder aktivitetsplikten:

1) FØLGE MED:

Aktivitetsplikten innebærer en plikt for de ansatte til være årvåkne og aktivt observere hvordan elevene agerer hver for seg og seg imellom. Samtidig må skolen ha system som sikrer at de ansatte gjør dette, blant annet gjennom tilsynsordninger og regel- messig kartlegging av det psykososiale miljøet. På Utdanningsdirektoratets nettside pekes det på forskjellige forhold som, i tillegg til å snakke med elevene, kan bidra til å belyse elevenes trivsel¹³:

- de ansatte ser noe eller fanger opp noe i samtaler med andre elever.
- foreldre som tar kontakt fordi de melder fra om det har skjedd noe på skolen.
- eleven forteller om mistrivsel.
- endringer i atferd hos elever, eller endringer i klasse- eller skolemiljøet.
- noen elever blir stille og trekker seg tilbake i lek eller deltar ikke i lek og aktivite- ter, mens andre trer tydelig fram og gir beskjed når ting blir vanskelige.

¹² Se <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/aktivitetsplikt/#hvordan-kan-du-fange-opp-at-elever-ikke-har-det-trygt-og-godt>

¹³ Revisjonen legger her til at når det gjelder foreldrene, så bør de ifølge Utdanningsdirektoratet på sin side være oppmerksom på følgende mulige kjennetegn på at noe er galt: i) Vil ikke gå på skolen / barnehagen; ii) Er redd for å gå til og fra skolen; iii) Går omveier til og fra skolen; iv) Mister eller har ødelagte bøker, leker eller klær; v) Unngår venner og andre barn; vi) Blir fort sint; vii) Mister selvtilitt; viii) Har mye vondt i magen eller hodet; ix) Sliter med å sove; x) Har sår, skrammer og blåmerker.

- endringer i klasser kan være mer bråk og uro, endringer sosialt og hvilke barn som leker sammen.

Utdanningsdirektoratets understreker også at det finnes flere verktøy som skolene kan bruke for å kartlegge relasjonene og hva som skjer mellom elevene:

- *Jevnlige spørreundersøkelser*: Skolene kan her bruke *Elevundersøkelsen* og / eller egne spørreundersøkelser. Hvis skolene har mistanke om at en eller flere elever ikke har det trygt og godt, kan de bruke forskjellige spørreskjemaer¹⁴ for å kartlegge sosiale relasjoner og klassens sosiale miljø¹⁵. Skolene kan også bruke noe av tiden i elevsamtalene til å kartlegge hvem som leker med hvem og hvem som er utenfor etc.
- *Observasjon og inspeksjon*: Skolen må ha gode rutiner for inspeksjon, og de som har inspeksjon må aktivt observere og være tydelig tilstede for elevene. De må undersøke og gripe inn om de mistenker krenkelser, og ha lav terskel for å informere kontaktlærere, sosiallærer og ledelse om hendelser og observasjoner fra friminutt.

II) GRIPE INN:

Rektor har ansvar for at alle vet hvordan de skal gripe inn. Det som kjennetegner plikten til å gripe inn, er at handlingen skjer umiddelbart og at den er rettet mot å stoppe en situasjon som pågår og er forholdsvis akutt. Det kan for eksempel dreie seg om å stanse en slåsskamp eller en annen fysisk krenkelse, om å stanse en utfrysningssituasjon eller stanse og irrettesette elever som krenker andre verbalt. Grensen for å gripe inn er at den ansatte ikke skal stå i fare for å skade seg selv eller krenke noen av elevene for å stanse situasjonen.

III) VARSLE:

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor hvis de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Det er lav terskel for hva som skaper «mistanke om» eller «kjennskap til» at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø etter opplæringslovens § 9A-4 andre ledd første punktum. Utdanningsdirektoratet viser til at skolen eksempelvis kan ta utgangspunkt i:

- observasjoner av elevene
- tilbakemeldinger i undersøkelser
- beskjeder fra foreldre eller medelever
- aktivitet i sosiale medier.
- at en elev sier fra at han eller hun ikke trives på skolen

¹⁴ Se Utdanningsdirektoratets nettsider for konkrete forslag.

¹⁵ Et eksempel på et enkelt skjema for kartlegging av klassens sosiale miljø på Utdanningsdirektoratets nettsider inneholder følgende spørsmål som eleven tar stilling til på en skala fra 1 til 4: i) Jeg har blitt venner med mange i denne klassen; ii) I denne klassen blir du godtatt selv om du ikke er like flink som andre, og selv om du er litt annerledes enn andre; iii) Klassekameratene hjelper meg hvis det er noe jeg ikke får til eller ikke skjønner; iv) Klassekameratene bryr seg om hvordan jeg har det; v) Klassekameratene mine liker meg; vi) Det er elever i klassen som jeg ikke går så godt sammen med.

Tidspunktet for når det skal varsles beror på en konkret vurdering i hver enkelt sak. Avhengig av for eksempel alvorlighetsgrad og muligheten til å få gjort noe, bør noen saker straks varsles til rektor. Andre saker kan det være forsvarlig å vente litt lenger med, for eksempel til slutten av skoledagen eller til ukentlige oppsummeringer.

Å utarbeide og gjennomføre rutiner for varsling er for øvrig en del av det systematiske arbeidet etter opplæringslovens § 9A-3 andre ledd.

IV) UNDERSØKE:

Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken. Undersøkelsesplikten må ses i sammenheng med opplæringslovens § 9A-2 om at alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø. Og siden elevene har rett til et skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, gjelder skolens plikt til å undersøke mer enn de tilfellene der en elev er utsatt for mobbing og krenkelser.

Undersøkelsene må ha som formål å få frem fakta om en situasjon, bakgrunnen for elevenes opplevelse og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan han eller hun opplever skolemiljøet. En undersøkelse kan også innebære å avklare og opplyse om forhold tilbake i tid eller om forhold utenfor skoletiden og skoleområdet, dersom slike forhold påvirker elevens hverdag på skolen.

V) SETTE INN TILTAK:

Tiltaksplikten skal ifølge forarbeidene tolkes utvidende.¹⁶ Dette innebærer at skolen som en del av tiltaksplikten også må følge opp tiltakene sine, evaluere virkningene og eventuelt legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig for å gi eleven et trygt og godt skolemiljø. Et egnet tiltak skal gjøre det som er tilstrekkelig for å gi eleven et trygt og godt skolemiljø.

Tiltakene kan rettes mot:

- den som blir mobbet eller krenket
- den eller de som mobber eller krenker
- tilskuere
- gruppe- eller klassemiljøet
- hele skolemiljøet

I de fleste tilfellene er det behov for å sette inn tiltak mot flere av gruppene. Tiltakene bør ifølge Utdanningsdirektoratet ikke utelukkende rette seg mot dem som opplever mistrivsel på skolen.

Kravene til dokumentasjon legger blant annet til rette for en effektiv utøvelse av fylkesmannens håndhevingsplikt i enkeltsaker.

¹⁶ Prop. 57 L (2016-2017) s. 25 og 78

2.2.4 Resterende paragrafer i kapittel 9A

I § 9A-5 fastslås det at aktivitetsplikten er skjerpet dersom en som jobber på skolen, krenker en elev.

Skolen har også plikt til å informere eleven og de foresatte om retten til et trygt og godt skolemiljø, skolens aktivitetsplikt og adgangen til å melde saker til fylkesmannen, jf. § 9A-9. Formålet med informasjonsplikten er å legge til rette for at elever og foreldre skal kunne kreve at skolen opprettholder elevens rettigheter etter kapittel 9-A. Informasjonen skal formidles på en forståelig måte, både til elever og foreldre.¹⁷

Det fremgår i § 9A-8 at elevene skal delta i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet med skolemiljøet. Samarbeidsutvalget, skoleutvalget, skolemiljøutvalget, elevrådet og foreldre skal holdes informert om saker av betydning for skolemiljøet og har rett til å uttale seg i alle saker av betydning for skolemiljøet, jf. § 9A-9.

Skolen må ta hensyn til barnets beste i alle vurderinger og handlinger for å oppfylle aktivitetsplikten.

2.3 NOVA-rapport nr. 14/2015 Skolers arbeid med det psykososiale miljøet¹⁸

Når det gjelder forskning, så oppfatter revisjonen at NOVA-rapporten *Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø – Gode strategier, harde nøtter og blinde flekker* (14/2015) er særlig interessant. I rapportens sammendrag pekes det på at det innenfor mobbeforskningen har det foregått en utvikling over tid der forklaringer og intervensjoner har beveget seg fra fokus på *individuelle overgrep og ofre*, til at mobbing er et systemisk problem som krever intervensjoner rettet mot hele skolekonteksten, det vil si en *skoleomfattende tilnærming*.

Rapporten beskriver tre overordnede strategier som går igjen på tvers av skoler som arbeider bredt, intensivt og systematisk med det psykososiale miljøet, som gir uttrykk for en bred forståelse av krenkelser, og som har som mål «nulltoleranse»¹⁹ og «å ta alt»:

- atferdsregulering
- relasjonsarbeid
- fellesskapsbygging

¹⁷ Prop. 57 L (2016-2017) *Endringer i opplæringslova og friskolelova (skolemiljø)*, s. 64

¹⁸ Se <https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/forskningsrapporter/skolers-arbeid-med-elevenes-psykososiale-miljo.pdf>

¹⁹ Revisjonen bemerker at denne forskningsrapporten ble publisert i 2015. Som vi så i avsnitt 2.2.2, ble det i 2017 lovfestet at alle skoler i Norge skal å ha nulltoleranse for mobbing og andre krenkelser, jf. opplæringslovens § 9A-3.

2.3.1 Atferdsregulering

Med atferdsregulering menes virkemidler og praksiser rettet mot å regulere elevene til å opptre på måter som oppfattes å fremme godt lærings- og psykososialt miljø. Studien viser at atferdsregulering er en helt sentral strategi for skolene.

Atferdsregulering i *klasserommet* ses først og fremst i studien i form av tydelig klasseledelse. Man finner at den beste modellen for å oppnå positive læringssituasjoner er at lærer utviser det som i forskningsrapporten kalles for «omsorgsfull kontroll»: en kombinasjon av omsorg og kontroll.

Spesielt virksomme tiltak for atferdsregulering i *friminutt* er styrking og spesialisering av inspeksjon.

2.3.2 Relasjonsarbeid

Det vises i rapporten til at det er et sterkt ideal blant lærere og ledere i dagens norske skole om å være relasjonsorienterte. Spesielt gjelder dette lærerens forhold til elevene, men også forholdet til foreldrene. Samtidig framstår relasjonsarbeid ofte som krevende.

Vellykket relasjonsarbeid mellom lærere og elever består ifølge rapporten av noen kjerneprinsipper:

- at lærerne har et positivt elevsyn
- at de forsterker positiv elevatferd framfor å (bare) sanksjonere negativ atferd
- at ansatte prioriterer relasjonsarbeid
- at ledelsen støtter og følger opp lærernes relasjonsarbeid

Delvis går disse prinsippene igjen når det gjelder lærernes relasjon og samarbeid med foreldrene, men i relasjonen med foreldrene er det ifølge rapporten i større grad et poeng at foreldre bevisstgjøres på eget ansvar i å avdekke mobbing og krenkelser, og at de gis noen verktøy for å få til dette.

Et av de mest sentrale prinsippene ved skolenes gode praksiser er at de ansatte tar ansvar for relasjonen.

2.3.3 Fellesskapsbygging og sosiale aktiviteter

Fellesskapsbygging handler om å skape gode relasjoner mellom elevene gjennom tiltak som fremmer tilhørighet, inkludering, fellesskap og samhold mellom elevene på skolen eller i klassen.

I rapporten beskrives fire typer av slike aktiviteter:

- introduksjonsopplegg ved skolestart
- aktivitetstilbud i friminutt
- store prosjekter

- tilrettelegging for vennskapsrelasjoner for elever som strever sosialt

Elevene oppgis å være gjennomgående positive til disse sosiale tiltakene. Det understrekes imidlertid i rapporten at det er behov for at skoler tenker gjennom og prøver ut grep for å unngå at tiltak som er ment å skape samhold og inkludering, i realiteten blir arenaer der enkeltelevers utenforskap og skiller mellom «vi» og «de andre» ikke utfordres men i stedet forsterkes.

2.4 Kommuneplanen

Målsetninger og retningslinjer fastsatt i kommunens planer tas også med som revisjonskriterier i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet. I *Samfunnsdelen, kommuneplan 2016-2028* for Valle kommune fremgår det at kommunen har en *nullvisjon for mobbing i skolen*.

Når det gjelder andre sentrale målsetninger for oppvekstsektoren i Valle kommune, så understrekes det i kommuneplanen at kommunen skal være en aktiv skoleeier, at man når det gjelder grunnskolepoeng ønsker å beholde nåværende nivå der Valle kommune ligger over nasjonalt gjennomsnitt og er best i Aust-Agder, samt at man ønsker at alle elevene i Valle kommune skal gjennomføre videregående opplæring.

I kommuneplanen pekes det på at følgende strategier skal bidra til at Valle kommune når disse målene:

- forebygge mobbing og sikre et godt miljø
- fokus på overgangene – barnehage-barneskole-ungdomskule-videregående
- fokus på læringsmiljø – ungdomstrinn i utvikling
- fokus på individuelt tilpasset undervisning / spesialundervisning
- fokus på læringsresultat – vurdering for læring
- fokus på ressursbruk – gruppestørrelse i ordinær undervisning

I kommunens økonomiplan og handlingsplan for 2019-2022 fremgår det at Valle skole²⁰, i tråd med nullvisjonen i kommuneplanen, har følgende målsetning når det gjelder det psykososiale miljøet:

Valle skule skal ha eit skule- og læringsmiljø som er fritt for diskriminering og krenkjande ord og handlingar.

Når det gjelder indikatorer for i hvilken grad denne målsettingen nås, så vises det til *Elevundersøkelsen* og undersøkelser fra nettstedet *Klassetrivsel.no*.

Det fremkommer også i handlingsplanen at PPT blant annet har som delmål å styrke inkluderingen av barn og unge med særskilte behov samt å styrke læringsmiljøet

²⁰ Vi tar her kun for oss målsetningene til Valle skole, i og med at Hylestad skole legges ned sommeren 2019. Når det gjelder håndteringen av aktivitetsplikten i Valle kommune, vil det på den annen side være relevant å undersøke arbeidet som er gjort på Hylestad skole, også.

gjennom systemarbeid og kompetanseutvikling, og slik redusere behovet for spesialundervisning og spesialpedagogiske tiltak.

Revisjonen bemerker at med utgangspunkt i en såkalt skoleomfattende tilnærming til mobbing, jf. avsnitt 1.2 og 2.3 over, hvor det legges til grunn at mobbing er et systemisk problem som krever intervensjoner rettet mot hele skolekonteksten, så er det rimelig å anta at tiltak som bidrar til å styrke elevenes læringsmiljø generelt, også bidrar indirekte til å redusere mobbing og andre krenkelser på skolen.

3 Data

3.1 Kort om grunnskolen i Valle

I Rådmannens framlegg til økonomiplan og handlingsprogram 2019-2022 kan man lese at Valle kommune har to skoler. Hylestad skole er en 1-7 grunnskole med 44 elever i skoleåret 2018/19, mens Valle skole er en 1-10 grunnskole med 90 elever 2018/19. Elevtallet på Valle skole har gått ned med om lag 15 pst. siden skoleåret 2015/16, mens elevtallet på Hylestad skole har vært om lag uendret i samme periode.

I februar 2019 vedtok Valle kommunestyre å slå sammen Hylestad skole og Valle skole, og å legge en samlet grunnskole til Valle skole. Hylestad skole ble lagt ned sommeren 2019, og elevene ved 1-7 trinn ved Hylestad skole flyttes til Valle skole fra skolestart høsten 2019. Valle kommune gir tilbud om SFO ved Valle skole, lokalisert til skoleanlegget i Valle. Rektor ved gamle Valle skole er rektor ved nye Valle skole fra og med 01.08.2019.

3.2 Elevundersøkelsen: Tall for mobbing og trivsel på skolene i Valle

Elevundersøkelsen, som administreres av Utdanningsdirektoratet, kartlegger flere forhold knyttet opp mot norske elevers opplevelse av skolehverdagen. *Elevundersøkelsen* er organisert i et sett med undergrupper av spørsmål med følgende overskrifter: «Læringskultur», «Elevdemokrati og medvirkning», «Faglig utfordring», «Felles regler», «Trivsel», «Arbeidsforhold og læring», «Utdanning og yrkesveiledning», «Støtte fra lærerne», «Motivasjon», «Vurdering for læring», «Støtte hjemmefra» og «Mobbing». Valle skole valgte i skoleåret 2018/19 også å svare på tilleggsmodulene «Arbeidsformer», «Lesing» og «IKT».

Resultatene fra *Elevundersøkelsen* viser elevenes subjektive oppfatning av egen læringssituasjon. Resultatene på hvert enkelt spørsmål i *Elevundersøkelsen* presenteres med utgangspunkt i en skala fra 0 til 5, hvor 5 er beste resultat. På Valle skole har rektor et fargekodesystem for oppfølging av *Elevundersøkelsen* hvor

- *grønn farge* viser til verdier fra 3,9 til 5 og indikerer at *praksis er tilfredsstillende*,
- *gul farge* viser til verdier fra 2,9 til 3,8 og indikerer at *praksis må forbedres*, og
- *rød farge* viser til verdier fra 0 til 2,8 og indikerer at *tiltak for å endre praksis er nødvendig*.

Resultatene på Valle skole i 2018/19 indikerer at skolen har størst potensial for forbedring på feltene «Vurdering for læring» (særlig for ungdomstrinnet), «Elevdemokrati og medvirkning» (kun for ungdomstrinnet) og «Arbeidsformer» (både mellomtrinn og ungdomstrinn).

Gitt at vi i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet har fokus på det psykososiale miljøet og mobbing i grunnskolen, er «*Trivsel*» og «*Mobbing*» de mest relevante dimensjonene å undersøke nærmere i denne rapporten. En utfordring her er imidlertid at det er relativt få grunnskoleelever i Valle kommune, noe som legger betydelige begrensninger på hvilke tall som kan offentliggjøres i en rapport som denne. Det er nemlig slik at dersom det kun er 1-4 elever som har svart bekreftende på et spørsmål, så vil det nøyaktige antall respondenter²¹ unntas offentlighet og dermed skjules i tabeller som presenterer resultatene. Dette gjøres for å hindre at elevene som har svart på undersøkelsen, indirekte skal kunne identifiseres. I en liten kommune som Valle vil konsekvensen av denne praksisen være at en del tall må unntas offentlighet.

3.2.1 Mobbing

På landsbasis oppga om lag 6 pst. av norske skoleelever i 2018 at de ble mobbet av medelever, digitalt (på skolen) og / eller av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere.²²

Tall fra Skoleporten²³ for Valle kommune sett under ett indikerer at i skoleårene 2017/18 og 2018/19 oppga null prosent, det vil si ingen, av elevene på 7. trinn i kommunen at de hadde blitt mobbet de siste månedene. Tabellene for Valle skole og Hylestad skole hver for seg viser imidlertid kun en stjerne (*), noe som indikerer at de nøyaktige resultatene for skolene hver for seg er unntatt offentlighet fordi 1-4 elever har svart bekreftende på spørsmålet²⁴. I så måte synes det rimelig å anta at et lite antall elever i Valle kommune har oppgitt at de har blitt mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere, og at null prosent mobbing i skoleårene 2017/18 og 2018/19 for Valle kommunes 7. trinn samlet sett ikke er korrekt.

Når det gjelder 10. trinn, så viser tall fra Skoleporten for Valle kommune samlet sett at null prosent av elevene i skoleåret 2018/19 oppga at de hadde blitt mobbet. For skoleåret 2017/18 vises det imidlertid kun en stjerne (*), noe som indikerer at 1-4 elever på 10. trinn svarte positivt på dette spørsmålet. Idet det kun er Valle skole som har ungdomstrinn, så er resultatene for Valle kommune og Valle skoles 10. trinn identiske.

3.2.2 Trivsel

Tall fra Skoleporten for Valle kommune sett under ett indikerer at elevene på 7. trinn i skoleårene 2017/18 og 2018/19 oppga at på en skala fra 1 til 5, så var trivselen på 4,6, mot 4,7 i 2016/17. Dette er noe høyere enn det nasjonale gjennomsnittet på 4,3 i

²¹ Revisjonen bemerker at også visning av frekvenser, prosent og gjennomsnitt i tabeller utgår / «prikkes» når antall respondenter for et svaralternativ unntas offentlighet.

²² Revisjonen bemerker her at spørsmålene om mobbing i *Elevundersøkelsen* ble revidert i 2016, og resultatene på spørsmålet om mobbing fra 2013, 2014 og 2015 kan derfor ikke uten videre sammenlignes med resultatene fra skoleåret 2016 og fremover.

²³ Se <https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsmiljoe/elevundersoeekelsen/valle-kommune?orgaggr=a&kjonn=a&trinn=7&sammenstilling=1&fordeling=2>

²⁴ Revisjonen bemerker videre at selv om tallene for den enkelte skole ikke kan offentliggjøres, så vil den enkelte skole ha tilgang til og kunne ta beslutninger med utgangspunkt i det fullstendige tallsettet for sin skole.

2017/18 og 2018/19. Tabellene for Valle skole og Hylestad skole hver for seg viser imidlertid kun en stjerne (*), noe som indikerer at de nøyaktige resultatene for skolene hver for seg er unntatt offentlighet fordi 1-4 elever ikke har svart bekreftende på spørsmålet.

For 10. klasse på Valle skole, dermed også for Valle kommune, var resultatet 4,0 i skoleåret 2018/19, mens det i 2017/18 var unntatt offentlighet. Det nasjonale gjennomsnittet var på 4,2 i begge årene, noe som innebærer at trivselen i 10. klasse i Valle kommune i 2018/19 var noe lavere enn landsgjennomsnittet.

3.3 Intervju med administrasjonen

Rådmannen understreker med henvisning til kommuneplanen at man i oppvekstsektoren i Valle kommune har et bredt sett med målsetninger som blant annet er knyttet opp mot læringsutbytte i grunnskolen og gjennomføring i videregående skole. Når det gjelder det psykososiale miljøet, så viser rådmannen til at man har en nullvisjon hva angår mobbing i grunnskolen i Valle kommune. Når det gjelder hvordan nullvisjonen om mobbing skal realiseres, så peker rådmannen for det første på at flere av strategiene som det vises til i kommuneplanen, bidrar til å styrke elevenes læringsmiljø generelt, og dermed indirekte til å redusere mobbing. Samtidig vises det til at skolene også har en *Plan for et trygt og godt skulemiljø* som fokuserer på kapittel 9A i opplæringsloven om elevenes psykososiale miljø og mobbing spesielt. På skolenes hjemmeside er det blant annet linker til ordensreglene, *Nullmobbing.no* og ikke minst til en «rød knapp» med teksten «*Meld frå om skulemiljø*» som foreldrene er informert om. Trykker man på den røde knappen, får man opp et enkelt skjema som man kan fylle ut og som sendes direkte til rektor på skolen.²⁵

Rådmannen understreker videre at skoleeier skal påse at lover og regler for grunnskolen følges opp på skolene, noe som blant annet innebærer at rådmannen etterspør dokumentasjon som viser hva skolene gjør for å sikre et godt skulemiljø. Rådmannen opplever at administrasjonen har fokus på mobbeproblematikk, og administrasjonen er bevisst på å formidle til skolene at man er interessert i arbeidet som gjøres på skolene og at man ønsker å være orientert om det som skjer, herunder om resultater fra undersøkelser som tar for seg læringsmiljøet generelt og det psykososiale miljøet spesielt. Samtidig understreker rådmannen at terskelen skal være lav²⁶ for at skolene kontakter administrasjonen når det oppstår saker som omhandler kapittel 9A om elevenes psykososiale miljø. For det første ønsker administrasjonen å være informert om hva som foregår, slik at man ikke kommer i en situasjon hvor rådmannen blir kontaktet av foreldre uten å kjenne til saken på forhånd. For det andre kan skolene i mer krev-

²⁵ Den innledende teksten på skjemaet er følgende:

«*"Eg vil melda frå om ein elev som ikkje har det trygt og godt på skulen"*.

Dette skjemaet kan du bruka til å melda frå når ein elev ikkje har det trygt og godt på skulen, på veg til og frå skulen, på SFO eller leksehjelp. Nokre døme på ting du kan melda frå om er: Mobbing mellom elevar, vald, diskriminering, utestenging, baksnakking, rasisme, tilhøve utanfor skulen, eller andre årsaker til at eleven ikkje opplever at det er trygt og godt på skulen.»

²⁶ Revisjonen bemerker at det som vi så i avsnitt 2.2.3 følger av opplæringslovens § 9A-4 at rektor uansett har plikt til å varsle skoleeieren i alvorlige tilfeller.

ende saker også søke råd, veiledning og hjelp hos administrasjonen ved behov, og administrasjonen oppgir at den har vært involvert i enkeltsaker knyttet opp mot aktivitetsplikten i opplæringslovens kapittel 9A. For det tredje ønsker administrasjonen å være kjent med disse sakene slik at man kan følge opp at skolene håndterer sakene i tråd med opplæringslovens kapittel 9a og etterspørre dokumentasjon ved behov.

Valle kommunes resultater langs sentrale dimensjoner i grunnskolen viser som tidligere nevnt at Valle kommune jevnt over kommer godt ut. Når det gjelder mobbing og det psykososiale miljøet, så forventer administrasjonen at skolene, i tråd med skolens arbeid med såkalt skolebasert vurdering, selv skal analysere og følge opp resultatene fra *Elevundersøkelsen* samt at de forskjellige rådene og utvalgene på skolene involveres i dette arbeidet. I den forbindelse spilte skolene inn til administrasjonen at de kunne trenge noen ekstra verktøy som kunne supplere resultatene i *Elevundersøkelsen*, og i skoleåret 2018/19 tok skolene i Valle kommune i bruk verktøy utviklet av *Klassetrivsel.no*. Her finner man forskjellige spørreundersøkelser med titler som «*Klassens liv*», «*Elevens liv i klassen*», «*Elevenes posisjoner og relasjoner*», «*Grupperinger i klassen*», «*Mobbing*», «*Elevens forhold til skolen*», «*Elevens forhold til undervisningen*», «*Elevens forhold til lærerne*», «*Uro i klassen*», «*IKT og medier*» og «*Språkbruk i klassen*», og med disse undersøkelsene har skolene i Valle kommune gode verktøy for utvikle en klarere og dypere forståelse av hva som foregår blant elevene og hvordan elevene har det på skolen. Administrasjonen bemerker også at nedleggelsen av Hylestad skole og overføringen av elever til Valle skole automatisk medfører økt fokus på elevenes psykososiale miljø både i administrasjonen, ute på skolene og blant foreldrene, eksempelvis knyttet til skolebussproblematikk for elevene fra Hylestad og til hvordan elevene fra Hylestad raskest mulig kan finne seg til rette og føle seg hjemme på Valle skole.

I skoleåret 2017/18 var det et mindre antall saker hvor skolene i Valle fulgte opp elever med utgangspunkt i aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4, og administrasjonen var involvert i noen av disse sakene. I en av sakene klagde foreldre / foresatte på skolens oppfølging av en elev til Fylkesmannen. Vi kommer tilbake til disse sakene i kapittel 3.4 og 3.5 under, men bemerker allerede nå at disse sakene er unntatt offentlighet og at det er relativt begrenset hva som kan gjengis i denne forvaltningsrevisjonsrapporten. Administrasjonen bemerker at disse sakene bidro til å synliggjøre behovet for verktøy i grunnskolen i Valle som kunne supplere *Elevundersøkelsen* med mer dyptgående analyser av elevenes psykososiale miljø. Da intervjuet med administrasjonen i Valle kommune ble gjennomført i april 2019, var det ikke meldt om noen saker i Valle kommune i skoleåret 2018/19 som gjaldt aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4. Administrasjonen la i den forbindelse til at også mangel på saker på skolene var interessant å undersøke nærmere, og at det med et slikt resultat var viktig å sjekke ut at ikke skolene hadde lagt listen for høyt når det gjaldt aktivitetsplikten.

Revisjonen bemerker videre at kommunen ifølge opplæringslovens § 13-10 hvert år skal utarbeide en rapport om tilstanden i skolen som tar for seg læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Den årlige tilstandsrapporten skal drøftes av skoleeier, det vil si kommunestyret i Valle. I tråd med dette kravet ble administrasjonens *Tilstandsrapport for grunnskolen 2017/2018* behandlet i levekårsutvalget og kommunestyret i Valle

kommune i november 2018. Når det gjelder mobbing og det psykososiale miljøet, som vi er opptatt av i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet, så vises det i tilstandsrapporten til kommunens nullvisjon, samtidig som resultatene fra *Elevundersøkelsen* når det gjelder mobbing gjennomgås. Det pekes i tilstandsrapporten på at ingen elever på 5.-7. trinn oppgir at de kjente seg mobbet på skolen i skoleåret 2017/18. Når det gjelder 10. trinn, så var tallene under publiseringsgrensen og som vi har sett dermed unntatt offentlighet, noe som indikerer at et lavt antall elever på 10. trinn i skoleåret 2017/18 oppga at de ble mobbet²⁷. I skoleåret 2018/19 var det på den annen side ingen på ungdomstrinnet som oppga at de ble mobbet. Administrasjonen opplever alt i alt at det psykososiale miljøet i grunnskolen i Valle kommune er godt, og bemerker i tillegg at trivselsundersøkelser blant de ansatte viser at trivselen blant de som jobber i grunnskolen, også er høy. Høy trivsel blant lærerne er positivt og viktig fordi det er rimelig å anta at det er en nær sammenheng mellom et godt arbeidsmiljø for lærerne på den ene siden, og lærernes mulighet og handlingsrom til å bygge gode læringsmiljøer, fremme god læring, og sikre at elevene har det trygt og godt på skolen på den andre siden.

Oppsummert opplever administrasjonen at samarbeidet med politikerne, det vil si skoleeierne, det administrative ledelsesnivået, som utøver sin rolle basert på en delegert fullmakt gitt av politikerne, og skolene i Valle kommune, er godt. Administrasjonen påpeker samtidig selv at den nok har en jobb å gjøre når det gjelder å gjøre rapporteringen til politikerne om status og arbeidet som gjøres i grunnskolen fyldigere, tydeligere og mer kvalitativt. Dette vil for det første styrke politikernes beslutningsgrunnlag i politiske saker. For det andre er det også slik at avstanden mellom elevenes foresatte og politikerne vil være kort i en liten kommune som Valle, og bedre informasjon om arbeidet som gjøres i grunnskolen samt om saksgangen for enkeltsaker, vil ifølge administrasjonen være til hjelp for politikere som kontaktes direkte av foresatte.

3.4 Intervju med skolene

3.4.1 Rektor Valle skole

Grunndokumentet for Valle skoles arbeid med det psykososiale miljøet og mobbing er ifølge rektor på Valle skole *Årshjul for arbeid med elevene sitt skole- og læringsmiljø*. I årshjulet vises det til at rektor på planleggingsdagene som innleder skoleåret i august gjennomgår aktuelle planer med alle tilsatte, herunder *Plan for trygt og godt skolemiljø*²⁸. Nevnte plan tar blant annet for seg Valle skoles verdier og pedagogiske plattform, daglige rutiner på skolen, vaktrutiner for de forskjellige friminuttene, trivselstiltak, aktivitetsplikten etter opplæringslovens § 9A-4, hjem-skolesamarbeid og skolens forskjellige råd og utvalg. På skoleårets første foreldremøte i august blir foreldrene så informert om skolens arbeid med det psykososiale miljøet generelt og om aktivitetsplikten og knappen på skolens nettside med teksten «*Meld frå om skulemiljø*» spesielt. Rektor legger samtidig vekt på at nye lærere på Valle skole så raskt som mulig skal

²⁷ Hvor ofte disse elevene oppga at de ble mobbet, kan imidlertid ikke leses ut av elevundersøkelsen slik tallene blir presentert.

²⁸ Rektor peker på at planen er dynamisk, og at den sist ble revidert i forbindelse med endringene i opplæringslovens kapittel 9A, som trådte i kraft ved inngangen til skoleåret 2017/18

komme inn i skolens tankegang og planer for arbeidet med skolens læringsmiljø og elevenes psykososiale miljø.

Rektors utgangspunkt er at man på Valle skole skal ha et positivt elevsyn og at man skal være opptatt av at alle elevene skal få oppleve å mestre i skolehverdagen. I skoleårets første uker gjennomgår rektor disse poengene med lærerne, og rektor er opptatt av at skolens verdier og elevsyn skal reflekteres i hvordan lærerne møter elevene i skolehverdagen, eksempelvis i situasjoner hvor eleven ikke har fulgt fastlagte regler og rutiner. Et sentralt poeng for rektor er også at «alle elevene er alles elever», det vil si at alle lærerne skal være opptatt av alt som skjer på skolen og med alle skolens elever, og ikke bare dem man underviser eller er kontaktlærer for.

Valle skole har satt av 1½ time i uken til utviklingsarbeid hvor alle lærerne er tilstede, samtidig som SFO hver uke har satt av 1 time til samarbeid og utvikling. Videre har alle teamene (1.-4., 5.-7. og 8.-10. trinn), i tillegg til det ukentlige team-møtet, fått satt av 45 minutter hver uke til såkalte «kapittel 9A-møter», hvor klassemiljøet, elevenes psykososiale miljø, inkludering av elever i fellesskapet samt eventuell problematikk knyttet opp mot mobbing, krenkelser, aktivitetsplikten og kontakt med foreldrene, er tema. Møtene dokumenteres, noe som betyr at andre lærere og ledelsen relativt raskt kan sette seg inn eventuelle saker og forhold knyttet opp mot elevenes psykososiale miljø. Tilbakemeldingene fra lærerne er ifølge rektor at denne måten å jobbe på styrker arbeidet med elevenes skolemiljø, og at fokus på aktivitetsplikten og på å følge med, varsle, undersøke, sette inn tiltak og evaluere tiltak, blir større.

Skoleledelsen på Valle skole peker på at endringene i opplæringslovens kapittel 9A som trådte i kraft sommeren 2017, var relativt omfattende. Det har for Valle skole følgelig krevd betydelig utviklingsarbeid å få på plass rutiner og et system som ivaretar de nye lovkravene, både når det gjelder dokumentasjon og når det gjelder å lage aktivitetsplan og å iverksette eventuelle tiltak innen 5 dager etter at rektor har blitt varslet. Både dokumentet *Mal for aktivitetsplan § 9A-4* og den «røde knappen» på skolens nettside med teksten «*Meld frå om skulemiljø*» er en del av dette systemet, og det ble ifølge rektor også gjennomført et omfattende informasjonsarbeid i forhold til foreldre og elever gjennom de forskjellige utvalgene og rådene på skolen. Skoleledelsen synes videre i betydelig grad å legge opp til at lærerne sammen reflekterer både over skolens og egen praksis både når det gjelder pedagogikk og når det gjelder å utvikle trygge og gode læringsmiljøer, og aktivitetsplikten samt hva den innebærer for Valle skole, blir ifølge rektor diskutert jevnlig på skolen. Dette er et tema som lærerne også jevnlig diskuterer og jobber med på en såkalt «arbeidstavle» i gangen utenfor lærerværelset. Videre oppgir rektor at det på det ukentlige møtet for alle lærerne blir informert om eventuelle pågående saker på Valle skole knyttet opp mot kapittel 9A i opplæringsloven, og at det da understrekes hva lærerne må følge ekstra godt med på (eksempelvis kan det handle om å følge ekstra godt opp enkelte elever i frimuttene, i overgangene mellom timer, i timene etc.).

Rektor peker videre på at skolen i skoleåret 2018/19 tok i bruk verktøyene på nettstedet *Klassetrivsel.no* for å supplere resultatene som fremkommer i *Elevundersøkelsen*. Valle skole har ikke tidligere gjennomført trivselsundersøkelser blant elevene ut-

over *Elevundersøkelsen*, men i kjølvannet av endringene av opplæringslovens kapittel 9A sommeren 2017 gjorde behovet for denne typen ekstra undersøkelser seg gjeldende. Skoleledelsen vurderer at det i utgangspunktet er hensiktsmessig og gjennomføre undersøkelser fra *Klassetrivsel.no* 2-3 ganger i året. I tillegg kan forskjellige av de tilgjengelige undersøkelsene på *Klassetrivsel.no* gjennomføres ved behov, hvis spesielle situasjoner eller problemer oppstår hvor skolen ønsker mer informasjon om hvordan elevene har det og om elevenes relasjoner seg imellom. Styrken med *Klassetrivsel.no* er at lærerne får detaljert informasjon som kan brukes til å tilpasse undervisningen og til å målrettet følge opp elever i friminuttene. Et eksempel er såkalte «sosio-gram» som kartlegger relasjoner mellom elevene og som kan gi lærerne viktig informasjon om hvilke elever som eksempelvis bør følges opp nærmere med tanke på inkludering i friminuttene etc.

Rektor oppfatter at det psykososiale miljøet på Valle skole er godt, og resultatene på *Elevundersøkelsen* støtter opp om dette synet. Når det gjelder forståelsen av *Elevundersøkelsens* mobbebegrep, så diskuteres den både i elevrådet og deretter i klassene, samtidig som kontaktlærer tar opp hva som i *Elevundersøkelsen* legges i mobbebegrepet før undersøkelsen gjennomføres.

Når det gjelder aktivitetsplikten som følger av § 9A-4 i opplæringsloven, så er den knyttet opp mot krenkelsesbegrepet og hvorvidt eleven har det trygt og godt på skolen snarere enn mobbebegrepet. Krenkelsesbegrepet favner videre enn det tradisjonelle mobbebegrepet, og dette kan bidra til å forklare hvorfor man på Valle skole i 2017/18 hadde svært lave mobbetall samtidig som et visst antall saker ble vurdert å falle inn under aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4²⁹. Valle skole opplever å ha behandlet disse sakene i tråd med opplæringslovens kapittel 9A både med tanke på undersøkelse, iverksettelse av eventuelle tiltak og dokumentasjon, og andre instanser som helsesøster og Pedagogisk-Psykologisk tjeneste (PPT) har blitt involvert der hvor skolen har vurdert det som hensiktsmessig. Skolen har også i enkelte tilfeller satt inn en ekstra voksen som skal følge opp den aktuelle saken og eleven / elevene det gjelder, og undersøkelser fra *Klassetrivsel.no* har blitt gjennomført for å få en bedre oversikt over klassemiljøet. Det at det var flere saker knyttet opp mot aktivitetsplikten i skoleåret 2017/18 enn i 2018/19 forklarer rektor med at det i kjølvannet av endringene i opplæringslovens kapittel 9A sommeren 2017 var stort fokus på aktivitetsplikten. Foreldre, elever og lærere ble oppfordret til å melde fra ved mistanke om at elever på Valle skole ikke hadde det trygt og godt, samtidig som listen ble lagt lavt for hva som utløste aktivitetsplikten for å være sikre på at skolen opptrådte i tråd med det nye regelverket.

Når det gjelder nedleggelsen av Hylestad skole og overføringen av elever til Valle skole, så er rektor på Valle skoles holdning at dette vil være positivt for skolemiljøet

²⁹ Det må imidlertid understrekes at hva som legges i mobbebegrepet i *Elevundersøkelsen*, har variert de siste årene. Den kraftige nedgangen fra 7 pst. i 2012 til 4 pst. i 2013 når det gjelder andelen elever på landsbasis som oppga at de ble mobbet, må ses i sammenheng med at man delte spørsmålet om mobbing i to, der man kunne krysse av for om man følte seg *krenket* eller *mobbet* eller begge deler. I 2016 slo man sammen de to spørsmålene igjen, noe som bidrar til å forklare både at andelen elever som oppga at de ble mobbet gikk opp til 6 pst., samt hvorfor det fortsatt synes å være en viss forvirring i skole-Norge omkring mobbebegrepet i *Elevundersøkelsen*.

på skolen. Valle skole har inntil nå vært *fådelte* fordi det har vært få elever på mange årstrinn, mens den fremover vil bli *fulldelt* med en klasse per årstrinn, noe som vil gi den enkelte elev flere elever å spille på samtidig som klassen vil bestå av jevnaldrende elever. Da revisjonen gjennomførte sine intervjuer, hadde Valle og Hylestad skole hatt ett felles elevrådsmøte og et felles FAU-møte. Elevene var da blant annet opptatt av bussituasjonen og at det kan oppleves som utrygt for de yngste elevene i Hylestad å kjøre buss med ungdomsskoleelevene, og det ble i den forbindelse blant annet foreslått at man lager et kart over bussen hvor det på forhånd er klart hvem som skal sitte hvor. Videre har elevene på Valle skole, som kjenner skolen godt, understreket at det er viktig at elevene fra Hylestad skole ikke skal føle at de er på besøk. Snarere er elevene på Valle skole ifølge rektor bevisst på at elevene som tidligere har gått på Hylestad skole må tas imot på en måte som gjør at de raskt skal føle seg hjemme. Elevene har også vært opptatt av at det bør være tilbud om buss også for elevene på SFO, selv om disse elevene i utgangspunktet ikke har krav på skyss. På intervjudispunktet var det imidlertid ikke avklart hvem som skulle være rektor på Valle skole etter nedleggelsen av Hylestad skole, og det ble pekt på at det måtte være den som ble ansatt som rektor på Valle for skoleåret 2019/20 som må styre denne prosessen.

Rektor viser til at det er utarbeidet klare vakt- og uteregler på Valle skole. Elevene blir også involvert i arbeidet med å utvikle et godt skolemiljø på Valle skole gjennom klasse- og elevråd, og rektor deltar på møter i elevrådet. Her jobbes det med alt fra det å utvikle gode holdninger og opptre hensynsfullt (eksempler kan være å si god-morgen når skoledagen begynner og takk for maten etter måltid) til hvordan elevene håndterer søppel og hvordan ungdomsskoleelevene forvalter «friminuttrommet» de selv har vært med å utforme. Hva (typer lek etc.) som kan bidra til at noen elever opplever friminuttene og overganger mellom timer som utrygge, er også blant tingene som diskuteres i elevrådet. For å motivere de yngste elevene har Valle skole også en «Miljødiplom» som kan tildeles de yngste elevene, og på diplomet står det at det er tildelt for «Alltid ryddige klasserom; Elever som er snille med hverandre; Elever som er høflige; Elever som sier "God morgen" og smiler».

I tillegg til atferdsregulerende tiltak, gjennomføres det også på Valle skole tiltak som er ment å øke elevenes trivsel og samholdet mellom elevene. Valle skole deltar i «Aktiv skole», som gjelder alle elevene på skolen, fra 1. til 10. trinn. Hvert år blir 10 elever etter søknad såkalte ressurselever, noe som innebærer at de kurses i å organisere og gjennomføre aktivitet for alle elevene i langfriminuttene. Blant annet arrangerer «Aktiv skole»-elevene ulike turneringer på tvers av trinn gjennom skoleåret. Valle skole har også en fadderordning hvor 6. og 7. klasse er faddere for 1. og 2. klasse. Ifølge *Fadderplan 2018/19* legges det opp til møte mellom faddere og fadderbarn ca. to ganger per semester, og i tillegg legges det blant annet opp til juleverksted, tur i heiene etc.

3.4.2 Lærere på Valle skole

Revisjonen gjennomførte også et gruppeintervju med tre kontaktlærere på Valle skole. Når det gjelder aktivitetsplikten som følger av kapittel 9A i opplæringsloven, så opplever lærerne både å ha god kjennskap til denne og at de har fått god informasjon om aktivitetsplikten av skoleledelsen. Lærerne oppgir videre at de er godt kjent med skol-

ens rutiner for hvordan de skal jobbe med aktivitetsplikten og opplæringslovens kapittel 9A gjennom skoleåret. I begynnelsen av hvert skoleår (august) informerer skoleledelsen personalet på skolen om aktivitetsplikten. Lærerne informerer så foreldrene om aktivitetsplikten på første foreldremøte etter skolestart. Her tas skolepersonalet, elevenes og foreldrenes rolle opp. Det vises videre til aktuell informasjon på skolens hjemmeside samt til den «røde knappen» med teksten «*Meld frå om skulemiljø*» som kan brukes hvis foreldre eller elever ønsker å melde fra om forhold som kan indikere at en elev ikke har det trygt og / eller godt på skolen.

Lærerne oppgir at de i utgangspunktet skal ha et eget såkalt «kapittel 9A-møte» hver uke. Hensikten med disse møtene er at lærerkollegiet skal ha et fast forum hvor elevenes psykososiale miljø er tema og hvor de kan ta opp konkrete saker eller bekymring for at elever på skolen ikke har det trygt eller godt. I tillegg til saker hvor aktivitetsplikten vurderes å være utløst, kan det også tenkes at man bestemmer seg for å følge ekstra godt med på enkeltelever i forebyggende øyemed, eksempelvis ved hjelp av perioder med ekstra vakter i friminuttene. Målet vil da være å løse problematikk som lærerne tenker kan føre til at aktivitetsplikten utløses på et senere tidspunkt hvis den får utvikle seg. I 9A-møtet uken etter går man så gjennom sakene som ble diskutert uken før, og man vurderer da om sakene kan sies å være avsluttet eller om nye tiltak bør settes inn. Det skrives anonymiserte referater etter 9A-møtene som dokumenterer arbeidet og vurderingene som er gjort, noe som gjør at lærerne opplever at det er enkelt å få med seg det som har blitt diskutert dersom man ikke har hatt anledning til å delta på møtet. Lærerne understreker at de har en klar forståelse av at alle lærerne skal ta ansvar for alle elevene, ikke bare for de elevene man selv underviser, og det pekes på at også lærerne på barnetrinnet får kjennskap til resultatene fra *Elevundersøkelsen* (som gjelder mellom- og ungdomstrinn). Oppsummert opplever lærerne det å ha faste «9A-møter» som positivt og hensiktsmessig blant annet fordi alle da får den samme informasjonen og fordi det bidrar til å holde kontinuerlig fokus på elevenes psykososiale miljø og på hvordan elevene har det på skolen. Lærerne understreker også at man kan oppnå mye ved å jobbe bevisst med forebygging og med å håndtere saker i en tidlig fase.

Lærerne på Valle skole er videre svært bevisste på at det er elevens subjektive opplevelse av om hun / han har det trygt og godt, og ikke lærerens egen «objektive» vurdering av situasjonen, som er avgjørende for om aktivitetsplikten utløses eller ikke. I saker hvor aktivitetsplikten etter § 9A-4 vurderes å være utløst, er lærerne godt kjent med at det innebærer at de skal fylle ut skolens skjema for aktivitetsplan i samarbeid med rektor. Eksempler på mulige tiltak i aktivitetsplan kan være å få mobbing eller krenkelser til å opphøre og hjelpe eleven med å utvikle vennskskapsrelasjoner etc., og skolen har på forhånd tenkt på forskjellige typer tiltak som det kan være aktuelt å iverksette i forbindelse med aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4. Lærerne legger videre vekt på at det er viktig å evaluere tiltakene som er satt inn, slik at disse kan justeres ved behov eller avsluttes hvis saken løser seg.

Lærerne peker på at Valle skole er en relativt liten skole med relativt små klasser, og at lærerne derfor har god oversikt over det som foregår. Det er også slik at lærerne prøver å følge godt med og være der elevene er, samtidig som lærerne oppfatter at

elevene er flinke til å si ifra og be om hjelp dersom noe ikke er som det skal. Lærerne opplevde likevel at de hadde behov for et verktøy som kunne hjelpe dem å få bedre informasjon om hva som foregikk mellom elevene og hvordan elevene hadde det, og det var i denne sammenheng at *Klassetrivsel.no* ble tatt i bruk. Undersøkelsene man kan gjøre gjennom *Klassetrivsel.no*, jf. avsnitt 3.3 over, oppleves blant lærerne å være nyttige, blant annet fordi de gjør det mulig å gå mer i dybden langs forskjellige dimensjoner alt etter hvilken problematikk som til enhver tid er aktuell, og fordi de nevnte undersøkelsene gir relativt konkrete og klare svar. Det vurderes som svært positivt at *Klassetrivsel.no* også har utviklet undersøkelser som kan brukes på barnetrinnet, det vil si 1.-4.-trinn. Lærerne peker også på at det er en fordel at de ikke er anonyme, da det ikke er så enkelt å vite hvilke konkrete tiltak som bør iverksettes i kjølvannet av anonyme spørreundersøkelser som *Elevundersøkelsen*. Lærerne bemerker at elever på ungdomsskolen stilte spørsmål ved at undersøkelsen ikke skulle være anonyme, men at skepsisen forsvant da det ble gjort klart at opplysningene kun skal brukes av lærerne og at de ikke blir gjort tilgjengelig for andre elever. Lærernes eneste bekymring vedrørende kartlegginger av elevenes psykososiale skolemiljø, er at det blir så mange særlig på ungdomstrinnet at elevene går lei av å svare på dem.

Lærerne opplever i det hele tatt at Valle skole har et godt system for arbeidet med det psykososiale miljøet og mobbeproblematikk, at det jobbes systematisk med denne problematikken på skolen og at skoleledelsen vektlegger og prioriterer dette arbeidet. Lærerne har også blitt involvert i arbeidet med å utvikle skolens rutiner. Skoleledelsens systematiske tilnærming samt det at de har blitt involvert i utviklingen av skolens rutiner, gjør at lærerne føler seg relativt trygge på hvordan de skal håndtere eventuelle saker knyttet opp mot opplæringslovens kapittel 9A.

Lærerne oppgir at Valle skole også prøver å lære både elevene og foreldrene opp i nettvett, og i den forbindelse har man hatt *Barnevakten.no*³⁰ på besøk på skolen. Når det gjelder skolemiljøet mer generelt, så peker lærerne på at «aktiv skole»-programmet bidrar til aktivitet og inkludering i friminuttene, og i andre omgang til at elevene selv internaliserer ideene om inkludering og at alle elevene skal få være med i skolefelleskapet. Lærerne bemerker også at elevmedvirkning gjennom klasseråd og elevråd oppleves som viktig. Oppfatningen blant lærerne revisjonen snakket med er at elevmedvirkningen er god på Valle skole, og at det i arbeidet med skolemiljøet oppleves som viktig og produktivt å la elevene, som jo nettopp er de som vet hvor skoen trykker, bidra med forslag og løsninger for hvordan elevene kan ha det bra sammen på skolen. Lærerne peker også på at elevinvolvering ikke bare kan bidra til gode løsningsforslag, men at det også er slik at elevmedvirkning kan bidra til bevisstgjøring og ansvarliggjøring når det gjelder hva elevene selv kan gjøre og bidra med for at skolemiljøet skal bli best mulig. Lærerne er også bevisst på å formidle at når noen arrangerer sosiale sammenkomster, eksempelvis bursdagsfester, så bør alle elevene i klassen inviteres slik at ingen opplever at de blir ekskludert. Dette temaet har også blitt tatt opp av foreldrene selv på foreldremøter. Også når det gjelder spillvirksomhet på internett på kveldene, prøver skolen å oppfordre elevene til å inkludere alle og å ha

³⁰ Barnevakten er en ideell stiftelse som gir råd om barn og medier. Visjonen er at barn og unge skal kunne bruke digitale medier på en trygg og bevisst måte.

en god dialog med foreldrene om disse tingene. Helsesøster kan ifølge lærerne også spille en viktig rolle i arbeidet med skolemiljøet.

Oppsummert bar revisjonens møte med et utvalg kontaktlærere preg av lærerne var engasjerte og opptatt av elevenes psykososiale miljø. En gjennomgang av konkrete eksempler fra Valle skole etterlot et inntrykk av at lærerne la stor vekt på å avdekke og å hindre mobbing, krenkelser og ekskludering, samt at de hadde reflektert over både sin egen og skolens praksis.

3.4.3 Rektor Hylestad skole

Revisjonen har også intervjuet rektor på Hylestad skole. I og med at Hylestad skole legges ned og elevene overføres til Valle skole, så er det i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet først og fremst interessant å belyse i hvilken grad Hylestad skole har overholdt aktivitetsplikten etter at den ble innført sommeren 2017. På den annen side er det med dette utgangspunktet mindre hensiktsmessig å gjennomgå i hvilken grad Hylestad skole jobber på en måte som innebærer at læringsmiljøet til skolens elever forventes å være godt i de kommende skoleår.

Når det gjelder informasjon til foreldrene om aktivitetspliktene i opplæringslovens kapittel 9, så har dette ifølge rektor blitt gjennomgått på skoleårets første foreldremøte i august. Rektor på Hylestad skole peker samtidig på at praksis i vel stor grad har blitt at foreldre henvender seg direkte til rektor, og at spørsmålet om hva som er de rette kanalene (FAU, kontaktlærer etc.) for forskjellige typer henvendelser er noe man ville tatt opp med foreldrene dersom skolen ikke hadde blitt lagt ned. Det er videre verdt å nevne at problematikk knyttet opp mot det psykososiale miljøet og aktivitetsplikten har blitt diskutert på møter ukentlig på Hylestad skole. Og når det gjelder aktiviteter i friminuttene, så har også Hylestad skole hatt et opplegg hvor elevene aktivt deltar i dette arbeidet. To ganger i året har elever fra Hylestad skole deltatt på kurs hvor de har fått opplæring i hvordan et slikt arbeid kan organiseres, og elevene som har vært på kurs, drar rundt i klassene og videreformidler det de har lært. Det organiseres så aktiviteter i friminuttene i tråd med ukes- og månedsplaner.

Rektor på Hylestad skole peker på at skolen kommer god ut når det gjelder mobbing i *Elevundersøkelsen*. Dette betyr imidlertid ikke at alle elevene på Hylestad skole til enhver tid opplever at de har det trygt og godt. Ifølge rektor har det på Hylestad skole blitt lagt stor vekt på å ta utgangspunkt i elevenes subjektive opplevelse av om de har det trygt og godt, og rektor oppgir at skolen har hatt en lav terskel for å behandle saker med utgangspunkt i aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4. Dette innebærer at saker undersøkes samt at det lages en såkalt aktivitetsplan med henvisning til § 9A-4, og i noen saker har tiltakene blant annet innebåret at flere lærere har blitt satt inn for å følge opp konkrete forhold i friminuttene (i utgangspunktet har man hatt 2 lærere ute i friminuttene på Hylestad skole, men i perioder har det vært flere).

Revisjonen har gjennomgått sakene hvor Hylestad skole har lagt til grunn at aktivitetsplikten er utløst, jf. avsnitt 3.5 og 4.4 nedenfor.

3.5 Fylkesmannens vedtak vedrørende håndteringen av aktivitetsplikten i Valle kommune

Dersom foreldre eller foresatte ikke er fornøyd med kommunens håndtering av aktivitetsplikten i en sak hvor en elev opplever å ikke ha det trygt og / eller godt på skolen, kan de klage til Fylkesmannen, jf. opplæringslovens § 9A-6. I en artikkel i Fædrelandsvennen 20. januar 2019³¹ fremkommer det at 56 av de 102 innmeldte sakene til Fylkesmannen i Agder i skoleåret 2017–2018 ble realitetsbehandlet. I 48, det vil si 85 pst., av disse sakene konkluderte Fylkesmannen med at Agder-skolene har brutt aktivitetsplikten. Tilsvarende tall for høsten 2018 viste at av de 52 sakene som ble meldt inn, er aktivitetsplikten brutt i 83 pst. av sakene som ble realitetsbehandlet. Det vises videre til at Kunnskapsdepartementet oppgir at på landsbasis har Fylkesmennene konkludert med at aktivitetspliktene har vært brutt i 80 pst. av klagesakene som har vært behandlet. Utdanningsdirektøren hos Fylkesmannen i Agder understreker at sakene som går på elevenes læringsmiljø er vanskelige og komplekse. Det tar følgelig tid å undersøke disse sakene, blant annet fordi Fylkesmannen må være sikker på at barna eller ungdommene er hørt og at man foreslår tiltak som fører til aktiviteter på de berørte skolene.

Klagesakene Fylkesmannen behandler hvor temaet er kommunenes oppfølging av aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4, er unntatt offentlighet. Agder Kommunerevisjon har derfor ikke anledning til å kommentere innholdet i disse sakene. Kommunerevisjonen har imidlertid, i samråd med Fylkesmannen i Agder, kommet frem til at vi når det gjelder Valle kommune i denne rapporten oppgir antall saker som Fylkesmannen har gjort vedtak i samt Fylkesmannens konklusjon i disse sakene, da dette er informasjon som Fylkesmannen ville gitt innsyn i.

Det viser seg at Fylkesmannen har gjort vedtak i forbindelse med aktivitetsplikten som ble innført i 2017 i kun *en* sak i Valle kommune, og at Fylkesmannens vedtak i denne saken var at *Valle kommune har overholdt aktivitetsplikten*.

³¹ Se <https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/gP2QRA/Agder-skoler-har-ikke-gjort-nok-i-fem-av-seks-mobbesak-er-havnet-hos-fylkesmannen>

4 Vurderinger

4.1 Elevundersøkelsen og supplerende informasjon om elevenes psykososiale miljø

Som vi så i avsnitt 3.2, så viser *Elevundersøkelsen* at andelen elever som oppgir at de blir mobbet i Valle kommune, er lav, både isolert sett og i forhold til landsgjennomsnittet. Videre er trivselen høyere enn landsgjennomsnittet på mellomtrinnet, men noe lavere enn landsgjennomsnittet på ungdomstrinnet. En utfordring i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er imidlertid at det er relativt få grunnskoleelever i Valle kommune, noe som legger betydelige begrensninger på hvilke tall som kan offentliggjøres i en rapport som denne.

Skolene har på sin side full tilgang på egne resultater fra *Elevundersøkelsen*, og det er positivt at Valle skole som vi så i avsnitt 3.2 har et system for å følge opp resultatene for de forskjellige områdene som *Elevundersøkelsen* dekker. For skoleåret 2018/19 indikerer som nevnt *Elevundersøkelsen* at Valle skole har størst potensial for utvikling og forbedring på feltene «*Vurdering for læring*» (særlig for ungdomstrinnet), «*Elevdemokrati og medvirkning*» (kun for ungdomstrinnet) og «*Arbeidsformer*» (både mellomtrinn og ungdomstrinn).

Når det gjelder informasjon i *Elevundersøkelsen* som kan bidra til å belyse elevenes psykososiale miljø, så er altså særlig områdene *Mobbing* og *Trivsel* relevante. Valle skole kommer som nevnt godt ut når det gjelder mobbing i *Elevundersøkelsen*. Selv med full tilgang til hele tallmaterialet på områdene *Mobbing* og *Trivsel*, oppfatter imidlertid revisjonen at *Elevundersøkelsens* informasjonsverdi er begrenset både i forhold til å identifisere hvilke utfordringer skolen står overfor og med tanke på hvilke tiltak som bør settes inn for å styrke elevenes psykososiale miljø. Dette innebærer at det etter revisjonens skjønn ikke er symmetri mellom gode og dårlige resultater i *Elevundersøkelsen*: på den ene siden gir svake resultater langs en dimensjon i *Elevundersøkelsen* en klar indikasjon på at praksisen på skolen her må styrkes. På den andre siden følger det *ikke* at gode resultater på et område innebærer at det ikke er behov for ytterligere oppfølging på dette området. Grunnen til dette er at det er relativt få spørsmål på hvert område i *Elevundersøkelsen*, samtidig som de besvares anonymt og i begrenset grad går i dybden. *Elevundersøkelsen* gir kort sagt ingen informasjon om hvilke elever som opplever at de mobbes eller hvilke elever som oppgir lav trivsel, ei heller om klassemiljøet og hva som ligger bak elevens opplevelse av mobbing eller av lav trivsel. Det er videre verdt å merke seg at det i *Elevundersøkelsen 2017* fremkom at 40 pst. av elevene som oppga at de ble mobbet, også svarte at voksne på skolen *ikke* visste om mobbingen. Dette er en indikasjon på at de voksne på skolene i realiteten ofte har mindre oversikt over hvordan elevene faktisk har det, samt over relasjonene elevene imellom, enn de selv tror.

Med dette utgangspunktet legger revisjonen til grunn at resultatene fra *Elevundersøkelsen* må ses i sammenheng med og suppleres av annen relevant kunnskap om elevenes læringsmiljø når de skal tolkes og følges opp, herunder saker hvor skolen legger til grunn at aktivitetsplikten er utløst. Revisjonen legger også til at man på Utdannings-

direktoratets sider kan lese at forskning viser at å oppleve mobbing i miljøer hvor få andre gjør det, kan være en større belastning enn å oppleve mobbing i et miljø hvor mange blir utsatt for dette³². Dette er en viktig påminnelse om at små skoler og kommuner kontinuerlig må ha fokus på aktivt å sikre et godt lærings- og psykososialt miljø for elevene, selv om *Elevundersøkelsen* indikerer at det er få elever som opplever at de blir mobbet på skolen.

Som vi har sett i kapittel 3, innebar tilgang til *Klassetrivsel.no* at skolene i Valle kommune i skoleåret 2018/19 kunne ta i bruk verktøy som bidrar til at skolene kan få detaljert og konkret informasjon om forskjellige sider ved elevenes skolemiljø, eksempelvis gjennom såkalte «sosiogrammer» hvor relasjonene mellom elevene kartlegges og fremstilles i diagrammer.³³ Med utgangspunkt i undersøkelser med titler som «*Klassens liv*», «*Elevenes liv i klassen*», «*Elevenes posisjoner og relasjoner*», «*Grupperinger i klassen*», «*Mobbing*», «*Elevenes forhold til skolen*», «*Elevenes forhold til undervisningen*», «*Elevenes forhold til lærerne*», «*Uro i klassen*», «*IKT og medier*» og «*Språkbruk i klassen*», har skolene i så måte nå gode verktøy for å utvikle en dypere forståelse av hva som foregår blant elevene og hvordan den enkelte elev har det på skolen. Slik kan skolen være tryggere på at man fanger opp og iverksetter egnede tiltak for elever som ikke opplever at de ikke har det trygt og / eller godt på skolen. Revisjonen oppfatter følgelig at Valle skole siden skoleåret 2018/19 skoleår har hatt en tilfredsstillende praksis når det gjelder å samle inn informasjon om elevenes skolemiljø og om hvordan elevene har det. Revisjonen er enig med skoleledelsen på Valle skole i vurderingen av at det i utgangspunktet er hensiktsmessig og gjennomføre undersøkelser fra *Klassetrivsel.no* 2-3 ganger i året, samt dersom det oppstår situasjoner hvor det er ønskelig med mer informasjon om elevenes psykososiale miljø. Revisjonen bemerker samtidig at man eksempelvis i Kristiansand kommune har lagt vekt på samle inn data som supplerer *Elevundersøkelsen* i mer enn 10 år, og selv om skolene i Valle kommune før nedleggelsen av Hylestad skole har vært relativt små, og dermed har blitt oppfattet som relativt oversiktlige, burde verktøy for å supplere *Elevundersøkelsen* etter revisjonens skjønn ha blitt tatt i bruk tidligere i Valle kommune.

4.2 Administrasjonen

Kommunestyret er som nevnt den formelle skoleeieren, men for å styrke skolens kvalitetsarbeid, delegerer norske kommunestyrer utøvelsesansvaret til administrasjonen. Administrasjonen skal både (i) støtte skoleledere og lærere i deres arbeid med elevenes læring og psykososiale miljø og (ii) tilrettelegge styringsinformasjon for politikerne.

(i) Et aktivt skoleadministrativt nivå er en viktig faktor for å utvikle, veilede og utfordre skolelederne og lærerne, samtidig som det skoleadministrative nivået er et viktig ledd i utviklingsprosjekter og ved gjennomføring av nettverkspreget samarbeid mellom kom-

³² Se <https://skoleporten.udir.no/rapportvisning/grunnskole/laeringsmiljoe/elevundersokelsen/valle-kommune/hjelptilolkning>

³³ Når det gjelder det som fremkommer av undersøkelsene fra *Klassetrivsel.no*, hvor elevene oppgir navnet sitt når de svarer, så vil også denne informasjonen i det store og hele være unntatt offentlighet.

muner.³⁴ Når de gjelder arbeidet mot skolene, så er revisjonens inntrykk at administrasjonen i Valle kommune har fokus på mobbeproblematikk og elevenes psykososiale miljø. I Valles kommuneplan er en nullvisjon når det gjelder mobbing blant målene for skolene, og i tråd med denne visjonen har administrasjonen formidlet til skolene at arbeidet med elevenes psykososiale miljø er viktig og at det skal prioriteres. Konkret har administrasjonen gjort det klart at den ønsker å være informert om det som skjer på skolene, og administrasjonen har også bistått skolene i saker som har omhandlet aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4. Administrasjonen oppgir også at den har fulgt opp skolene og etterspurt dokumentasjon i kjølvannet av endringene i opplæringsloven i 2017. Dette synes å ha bidratt til at skolesektoren i Valle kommune har fått på plass planer, rutiner og et system som etter revisjonens skjønn ivaretar de nye lovkravene både når det gjelder å avdekke om elever ikke har det trygt og når det gjelder å følge opp og dokumentere disse sakene, jf. avsnitt 4.3 og 4.4 under. Det er videre slik at nedleggelsen av Hylestad skole og overføringen av elever til Valle skole etter alt å dømme bidrar til betydelig fokus på elevenes psykososiale miljø fremover. Revisjonen oppfatter også at den generelle tilnærmingen til arbeidet med læringsmiljøet og inkludering i grunnskolen i Valle kommune indirekte bidrar til å motvirke mobbing og andre krenkelser i grunnskolen. Samtidig bemerker revisjonen at verktøy for å supplere *Elevundersøkelsen* etter revisjonens skjønn burde ha blitt tatt i bruk tidligere i Valle kommune, jf. avsnitt 4.1 over. Det må avslutningsvis også nevnes at i en liten kommune som Valle, så vil administrasjonens oppfølging av skolene være sårbar med tanke på nøkkelpersonells fravær.

(ii) Når det gjelder administrasjonens tilrettelegging av styringsinformasjon for politikerne, så utarbeider administrasjonen årlig en rapport om tilstanden i skolen som, i tråd med opplæringslovens § 13-10, tar for seg områdene *læringsresultater*, *frafall* og *læringsmiljø*. Denne tilstandsrapporten drøftes så av skoleeier, det vil si kommunestyret i Valle kommune. Som vi så i avsnitt 3.3 i denne rapporten, så peker administrasjonen imidlertid selv på at den nok har en jobb å gjøre når det gjelder å gjøre rapporteringen til politikerne om status og arbeidet som gjøres i grunnskolen fyldigere, tydeligere og mer kvalitativ. Administrasjonen peker selv på at dette for det første vil styrke politikerne beslutningsgrunnlag i politiske saker. For det andre er det også slik at avstanden mellom elevenes foresatte og politikerne vil være kort i en liten kommune som Valle, og bedre informasjon om prosessene og arbeidet som gjøres i grunnskolen, samt om den korrekte saksgangen for saker som omhandler enkeltelever, vil ifølge administrasjonen være til hjelp for politikere som kontaktes av foresatte.

Revisjonen bemerker at saksfremlegget i forbindelse med behandlingen av tilstandsrapporten i kommunestyret i Valle i 2018 er informativt, og i tråd med anbefalinger for gode tilstandsrapporter på Utdanningsdirektoratets nettsider³⁵, så vises det her blant annet til konkrete satsingsområder som Valle kommune ønsker å prioritere fremover. Det sies også noe om lokale forutsetninger for Valle kommunes grunnskole samt om skolenes arbeid med læringsutbyttet. Det er i tillegg vedlagt en interessant presentasjon fra Aust-Agder Fylkeskommune om status i Valle kommune når det gjelder resultater og frafall / gjennomføring i den videregående skolen i Valle.

³⁴ For en analyse av forskjellige sider ved skoleeierrollen, se PriceWaterhouseCoopers rapport *Hvordan lykkes som skoleeier? Om kommuner og fylkeskommuners arbeid for å øke elevenes læringsutbytte* fra 2009.

³⁵ Se <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitetsarbeid-i-opplaringen/tilstandsrapport/>

Det viser seg samtidig at det ikke er lett å lese den nevnte tilstandsrapporten for 2018 (side 31-53 i saksfremlegget), da denne er preget av oppramsing av tall blant annet fra *Elevundersøkelsen* (læringsmiljø) og Nasjonale prøver (resultater). Kommunens vurderinger av, og kommentarer til, tallene i tilstandsrapporten er imidlertid knappe, og informasjonsverdien svekkes ytterligere av at flere av tallene for mobbing som vi har sett altså er unntatt offentlighet. Når det i tillegg sies lite i tilstandsrapporten om hva skolene konkret gjør når det gjelder arbeidet med det psykososiale miljøet³⁶, så øker faren for at tilstandsrapportens verdi som styringsinformasjon for politikerne, blir begrenset. Med dette som utgangspunkt oppfatter revisjonen at administrasjonen fremover bør legge særlig vekt på følgende utvalg av punkter som ifølge Utdanningsdirektoratet kjennetegner gode tilstandsrapporter³⁷, nemlig at de

- gir gode og utfyllende vurderinger av de forskjellige resultatene ved skolene.
- legger frem data og informasjon på en lettfattelig og forståelig måte.
- argumenterer for hva som er relevante tiltak ut fra resultatene som foreligger, og ut fra forskning og faglitteratur på områdene.

Viktigheten av god rapportering til politikerne understrekes også i rapporten *Hvordan lykkes som skoleeier? Om kommuner og fylkeskommuners arbeid for å øke elevenes læringsutbytte* fra 2009. I rapportens sammendrag legges det for det første, i tråd med revisjonens kommentarer til tilstandsrapporten i Valle kommune, vekt på at dersom skoleeiers inngripen i forhold til å understøtte skolens organisasjonskapasitet og interne kvalitetssikring skal bedres, så bør kvalitets- og tilstandsvurderinger i større grad fange opp «kvalitative og prosessuelle sider» ved arbeidet som gjøres på skolene. Videre pekes det på at administrasjonen er et sentralt koordinerende mellomledd og at

Den kommunale administrasjonen må ha skolefaglig kompetanse og kapasitet for å kunne formidle kunnskap mellom skolene og politikerne – begge veier. Transformering (oversetting og tilpasning) av kunnskap, er administrasjonens ansvar. Politikerne har behov for å få tilrettelagt styringsinformasjon som de forstår og som gir handlingsrom for utøvelse av et politisk skoleeierskap.³⁸

Det legges i nevnte rapport også stor vekt på at politikerne som skoleeiere skal klare å «komme i inngripen med skolens forutsetninger, prosessarbeid og resultatoppnåelse». Revisjonen bemerker at det her vises til de tre dimensjonene som det tas utgangspunkt i i Utdanningsdirektoratets gjennomgang av sentrale dimensjoner ved kvaliteten i opplæringen, det vil *struktur-, prosess- og resultat*kvalitet³⁹. Særlig proses-

³⁶ Det må her imidlertid nevnes at *Handlingsprogram og økonomiplan 2019-2022* gir en god oversikt over mål, strategier og tiltak i oppvekstsektoren i Valle kommune.

³⁷ Se <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitetsarbeid-i-opplaringen/tilstandsrapport/>

³⁸ Se kortversjonen av rapporten *Hvordan lykkes som skoleeier*, s. 6.

<https://www.ks.no/contentassets/622fdc4d66a2422e838ad30c3739af77/084013kortversjon-skoleeier.pdf>

³⁹ Se <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitetsarbeid-i-opplaringen/hvordan-vurdering-kan-bidra-til-kvalitetsutvikling/>. Det vises her til at «strukturkvalitet beskriver ytre forutsetninger, organisasjon og ressurser. Prosesskvalitet handler om skolens indre aktiviteter, om selve arbeidet med opplæringen. Resultatkvaliteten beskriver det en ønsker å oppnå med den pedagogiske virksomheten, nemlig det helhetlige læringsutbyttet for

skvaliteten kan etter revisjonens skjønn med fordel tillegges større vekt i den lovpålagte årlige tilstandsrapporten til politikerne i Valle kommune.

4.3 Skolene

I og med at Valle skole er den eneste grunnskolen i Valle kommune fra og med skoleåret 2019/20, har revisjonen lagt vekt på å belyse i hvilken grad Valle skole jobber på en måte som både er i tråd med lovverket og som bidrar til å minimere mobbing og krenkelser på skolen. Når det gjelder Hylestad skole, som vil være nedlagt når denne forvaltningsrevisjonsrapporten behandles politisk, så vil revisjonen i avsnitt 4.4 under kun kommentere i hvilken grad Hylestad skole har overholdt aktivitetsplikten siden den ble innført sommeren 2017.

Revisjonens inntrykk i møtet både med ledelsen og med et utvalg kontaktlærere, jf. avsnitt 3.4 i denne forvaltningsrevisjonsrapporten, er at det på Valle skole jobbes godt med elevenes psykososiale miljø. Revisjonen oppfatter at skolen både prioriterer og jobber systematisk med å styrke elevenes psykososiale miljø slik at elevene, i tråd med opplæringslovens § 9A-2 og 9A-3, skal ha det trygt og godt på skolen. Samtidig er revisjonens inntrykk at Valle skole håndhever nulltoleranse for mobbing og krenkelser i tråd med opplæringslovens § 9A-3. Viktige momenter her, jf. avsnitt 3.4.1, er blant annet at Valle skole har et *Årshjul for arbeid med elevene sitt skole- og læringsmiljø* som bidrar til å sikre at det arbeides systematisk med læringsmiljøet gjennom skoleåret, samtidig som *Plan for trygt og godt skolemiljø*, hvis innhold var godt kjent for kontaktlærerne revisjonen møtte, med utgangspunkt i de lokale forholdene gir retning og innhold til dette arbeidet. Og når det gjelder aktivitetsplikten som følger av § 9A-4, så oppfatter revisjonen at Valle skole har fått på plass rutiner og et system som ivaretar de nye lovkravene, både når det gjelder å avdekke krenkelser og når det gjelder å lage og dokumentere aktivitetsplan og å iverksette eventuelle tiltak innen 5 dager etter at rektor har blitt varslet. Den «røde knappen» på skolens nettside med teksten «*Meld frå om skulemiljø*» og dokumentet *Mal for aktivitetsplan § 9A-4* er en del av dette systemet.

Videre gjør det at Valle skole har tatt i bruk verktøy fra *Klassetrivsel.no* at skolen kan innhente relativt detaljert informasjon om hvordan elevene har det på skolen som på en god måte komplementerer *Elevundersøkelsen* og som kan brukes til å tilpasse undervisningen og til målrettet å følge opp elever i friminuttene. Etter revisjonens skjønn bidrar videre det at ledelsen på Valle skole har prioritert å sette av 45 minutter hver uke for hvert team (småtrinn, mellomtrinn og ungdomstrinn) til såkalte «kapittel 9A-møter» til å sikre at lærerne kontinuerlig har fokus på problematikk knyttet opp både mot elevenes psykososiale miljø, mobbing og aktivitetsplikten. Revisjonens møte med et utvalg kontaktlærere bar også preg av at lærerne var engasjerte og opptatt av elevenes psykososiale miljø, samtidig som en gjennomgang av konkrete eksempler etterlot et inntrykk av at lærerne la stor vekt på å avdekke og å hindre mobbing, krenkelser og ekskludering, samt at de hadde reflektert over både sin egen og skolens praksis.

eleven. Resultatkvaliteten er overordnet, mens kvaliteten på struktur og prosess er vesentlige forutsetninger for resultatkvaliteten».

Lærerne la også vekt på at man kan oppnå mye ved å jobbe bevisst med forebygging og ved å håndtere saker i en tidlig fase.

I avsnitt 2.3 i denne rapporten viste vi til forskning som peker på at tiltak som bidrar til å styrke elevenes psykososiale miljø, kan deles inn i kategoriene *a) atferdsregulering*, *b) relasjonsarbeid* og *c) fellesskapsbygging*.

- a) I kapittel 3.4 har vi sett at man på Valle skole har en systematisk tilnærming til *atferdsregulerende* tiltak som skal bidra til at elevene opptrer på måter som antas å fremme et godt lærings- og psykososialt miljø. Fokuset på tydelig klasseledelse bidrar for det første til at det å ha en tydelig struktur i undervisningen, vektlegges. Det er på Valle skole videre utarbeidet klare og detaljerte regler og rutiner (for 1.-7. trinn og for 8.-10. trinn) med tydelige forventninger til elevenes atferd både i klasserommet og i friminuttene. Et eksempel som er særlig relevant i forhold til mobbeproblematikk, er at skolen søker å bevisstgjøre elevene på hvilke typer lek som noen elever kan oppleve som utrygge. Både ledelsen og lærerne legger også vekt på at elevene skal utvikle gode holdninger, og det er klare forventninger til at elevene skal opptre hensynsfullt overfor hverandre og ta ansvar for eget skolemiljø.
- b) Det ble i avsnitt 2.3 i denne rapporten vist til at kjerneprinsipper for *relasjonsarbeid* er at lærerne har et positivt elevsyn, at de ikke bare sanksjonerer negativ atferd men også forsterker positiv elevatferd, samt at ledelsen vektlegger dette arbeidet. Disse prinsippene synes i betydelig grad å være tilstede på Valle skole: rektor vektlegger at et positivt elevsyn er en grunnpilar for skolens pedagogiske plattform, og dette skal ha praktiske konsekvenser i forhold til hvordan lærerne møter elevene. Kommunikasjon og relasjoner til elevene vektlegges også i *Plan for trygt og godt skolemiljø*, og blant eksemplene på positiv forsterkning på Valle skole, finner vi tildeling av såkalte «miljødiplomer» til de yngste elevene. Revisjonen legger til at utvikling av gode relasjoner mellom lærere og elever også, i tillegg til fokus på tydelig struktur i undervisningen, er en viktig del av arbeidet med god klasseledelse og det som i overnevnte forskningsrapport omtales som «omsorgsfull kontroll».
- c) Også når det gjelder *fellesskapsbygging* har Valle skole gjennomført flere tiltak, herunder fadderordninger, aktivitetstilbud i friminutt med utgangspunkt i «Aktiv skole»-programmet samt andre sosiale arrangementer som turer og aktivitetsdager. Det kan videre være aktuelt å hjelpe elever med å utvikle vennskapsrelasjoner, og lærerne som revisjonen møtte på Valle skole var også bevisste på og opptatt av at arrangementer og aktiviteter i regi av skolen – men også utenfor skolen (bursdager, spillekvelder etc.) – ikke fungerer mot sin hensikt og ender opp med å bli arenaer for ekskludering og klikkdannelse.

I NOVA-rapporten *Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø* (14/2015) settes det også søkelys på såkalte «*blinde flekker*», det vil si krenkelser, mobbing og andre former for negativ samhandling og gruppedynamikker som kan gå under lærernes radar eller som defineres ut av det skolene oppfatter som sitt ansvar, selv på skoler som

arbeider bredt, intensivt og systematisk med elevenes psykososiale miljø. Det vises til følgende konkrete eksempler på «blinde flekker» som kan bidra til å utfordre skolens nulltoleranse-grense i praksis:

- Devaluere elevens subjektive opplevelse av å ikke ha det trygt eller godt
- Vektlegge skjev maktbalanse og / eller at mobbing er noe som skjer over tid
- Krenkelser som ikke har tydelige ofre eller overgripere
- Relasjonell aggresjon blant gutter
- «Jentedrama»: denne typen kjønnete begreper kan fravriste problemet tyngde

Revisjonen oppfatter at det var bevissthet omkring disse såkalte blinde flekkene på Valle skole. For det første var lærerne revisjonen snakket med svært bevisste på at det er elevens subjektive opplevelse av om hun / han har det trygt og godt, og *ikke* lærerens egne «objektive» vurdering av situasjonen, som er avgjørende for om aktivitetsplikten utløses eller ikke. Det var videre bevissthet om at tidsaspektet og maktbalanser ikke er vesentlige for krenkelsesbegrepet eller for om eleven har det trygt og / eller godt på skolen, og som vi har sett, blir det lagt vekt på å unngå voldsomme former for lek (særlig blant gutter) som kunne bidra til å gjøre noen elever utrygge. Revisjonen opplevde heller ikke at problematikk knyttet opp mot relasjoner mellom jenter ble avfeid som «jentedrama».

Avslutningsvis så viser vi til at det i overnevnte forskningsrapport legges vekt på at for å forebygge mobbing og klikkdannelser, så bør lærerne i den norske grunnskolen fokusere mer på å utvikle klassen som sosial gruppe:

- *Sosial utrygghet, svakt samhold, hierarkier og klikkdannelser kan trigge mobbeadferd. [...]*
- *I mobbeforebygging legges det stor vekt på at lærere skal etablere gode relasjoner til hver enkelt elev. Men for å forebygge og stoppe disse gruppebaserte dynamikkene [det vises her til ulike typer gruppedynamikker som trigger mobbing: i) Jakt på et felles offer; ii) Skape en avviker; iii) Sosiale hierarkier og klikkdannelse] må man også jobbe aktivt for å skape en følelse av kollektiv i klassen. Man må aktivere empati og relasjonelt ansvar mellom elevene, på tvers av posisjon og vennegrupper i klassen.*⁴⁰

4.4 Aktivitetsplikten

Som vi så i avsnitt 3.5 i denne rapporten, så har Fylkesmannen i Agder konkludert med at Agderkommunenes håndtering av aktivitetsplikten i mer enn 80 pst av klagesakene i 2017 og 2018 innebar brudd på aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4. Dette er i tråd med landsgjennomsnittet i samme periode for denne typen klagesaker til Fylkesmannen.

⁴⁰ Se <https://www.aftenposten.no/familieogoppvekst/i/awOgbM/Norsk-forsker-Var-obs-pa-disse-fire-typene-gruppemobbing>

Vi så samtidig at Fylkesmannen har gjort vedtak i forbindelse med aktivitetsplikten som ble innført i 2017 i kun *en* sak i Valle kommune, og at Fylkesmannens vedtak i denne saken var at *Valle kommune har overholdt aktivitetsplikten*.

Revisjonen har gjennomgått de resterende sakene på Valle skole og på Hylestad skole, hvor skolene har vurdert det slik at aktivitetsplikten har vært utløst, hvor skolen etter å ha iverksatt tiltak har vurdert at eleven igjen har det trygt og godt på skolen, og hvor foresatte *ikke* har valgt å klage til Fylkesmannen på skolens håndtering av saken. Revisjonen kan ikke kommentere det konkrete innholdet i disse sakene, da innholdet i den enkelte sak vil være unntatt offentlighet. Vi bemerker imidlertid at sakene er relativt forskjellige og at de omhandler elever både på barne-, mellom- og ungdomstrinnet. Når det gjelder dokumentasjonen som beskriver sakene samt aktivitetsplanen / tiltaksplanen for å følge opp eleven(e) som opplever at skolemiljøet ikke er trygt og / eller godt, så er disse etter revisjonens skjønn i tråd med kravene i opplæringslovens § 9A-4⁴¹. Sakene er beskrevet og dokumentert på en god og oversiktlig måte, og tiltakene som iverksettes synes å være adekvate i forhold til utfordringene man står overfor. I tillegg til at skolene i Valle kommune etter revisjonens skjønn har oppfylt formelle krav knyttet opp mot aktivitetsplikten, så er revisjonens inntrykk at både Valle skole og Hylestad skole har tatt elevene og foreldrene på alvor, og at både ledelse og lærere har gjort sitt beste for å følge opp og løse sakene slik at elevene det gjelder igjen skal oppleve å ha det trygt og godt på skolen.

Det må imidlertid samtidig bemerkes at det å følge opp en sak hvor en elev ikke har det trygt og / eller godt på skolen i tråd med kravene og forventningene i opplæringslovens kapittel 9A, ikke alltid vil være ensbetydende med at alle foreldre eller foresatte som involveres i saken, er tilfredse med skolens håndtering av saken. Grunnen til dette er at saker om elevenes læringsmiljø ofte er vanskelige og komplekse, og i tillegg til at de kan være vanskelige å løse, så kan det også i enkelte saker være vanskelig å komme frem til en felles forståelse av hva som rent faktisk er problemet. Eksempelvis kan det være uenighet omkring en elevs involvering i en sak og hvordan en elevs atferd påvirker skolemiljøet: der hvor skolen vurderer det dithen at atferden til en elev har som konsekvens at andre elever ikke har det trygt og godt på skolen, kan foreldre på den annen side være mer opptatt av utfordringene denne eleven selv har; og der hvor skolen vurderer at en gitt elev leder an i forhold til å ekskludere en annen elev fra fellesskapet, kan det tenkes at foreldrene mener at eleven snarere spiller en passiv rolle og at det er andre elever som leder an.

Videre kan det tenkes at noen foreldre er misfornøyd med hva skolen har gitt av informasjon om saker hvor flere barn er involvert. Revisjonen bemerker her at foreldre må være klar over at en del informasjon i denne typen saker vil være unntatt offentlighet, noe som betyr at det vil være begrensninger når det gjelder hvilken informasjon skolene kan videreformidle om involverte barn til andre barns foreldre.

⁴¹ Som vi så i avsnitt 2.2.3, skal den skriftlige aktivitets- / tiltaksplanen inneholde informasjon om a) hvilket problem som tiltaket skal løse; b) hvilke tiltak skolen har planlagt; c) når tiltakene skal gjennomføres; d) hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene; e) når tiltakene skal evalueres.

Det er også verdt å merke seg at i NOVA-rapporten *Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø* (s. 118-121), omtales enkelte saker som «harde nøtter». Dette er saker som de voksne både ser og oppfatter som problematiske, men som de opplever er vanskelige å løse, til tross for intensivt arbeid fra skolens og kanskje også administrasjonens side. I NOVA-rapporten vises det til at et eksempel på dette kan være når en eller noen få elever har et «jerngrep» om resten av klassen. En annet eksempel kan være kompliserte relasjoner mellom jenter som gjerne blusser opp igjen og igjen og som er vanskelige å bli helt kvitt:

I intervjuene med skoleledere og lærere er det «jentegreier» som tar desidert mest plass i fortellingene om «harde nøtter». Dette handler om konflikter mellom jenter og jentegrupper der det forekommer krenkelser gjennom ryktespredning, baksnakking, «blikking», «bitching» eller utstøting – eller alt på en gang. De voksne gir uttrykk for at de opplever at det er viktig å forsøke å fange opp og håndtere disse sakene tidlig, for å unngå at de eskalerer i intensitet og omfang, og utvikle seg til fastlåste vonde relasjoner eller steile fronter som påvirker hele klassen negativt. Det er tre kjennetegn som utgjør essensen i «jentegreienes» form, slik personalet forteller om det: For det første er det skjult. Selv om lærerne fort finner ut av at noe er på gang, enten fordi de ser det på elevene eller at noen av jentene kommer og forteller om noe noen andre har gjort eller sagt, opplever lærerne at det er vanskelig å få dem til å fortelle om alt som har skjedd, og gi dem klarhet i hvem som egentlig gjorde og sa hva. I elevintervjuene fikk vi inntrykk av at dette ofte ikke står helt klart for elevene heller; det er så mange versjoner av «sannheten» som sirkulerer. For det andre er jenters konflikter ofte gjentakende. Konfliktene blusser gjerne opp igjen og igjen og er vanskelig å bli helt kvitt. For det tredje blir konfliktene beskrevet som hele tiden foranderlige, de antar stadig nye former med skiftende konstellasjoner. Disse kjennetegnene medfører at lærerne bruke mye tid og ressurser på å forsøke å finne ut av og forsøke å løse «jentegreier». Ikke sjelden involveres også sosiallærer eller annet sosialfaglig eller sosialpedagogisk personale. Men opplevelsen av å ha fått til en løsning, akkompagneres ofte av spørsmål eller bekymring for når og hvordan det blusser opp igjen (s. 119).

Revisjonen bemerker imidlertid at endringene i opplæringslovens kapittel 9A i 2017 innebærer at skolene nå har en plikt til å ta tak i og til å søke å løse også de sakene som kan karakteriseres som «harde nøtter»⁴². Det kan således tenkes at foreldre mener at skolen ikke gjør nok for å stoppe krenkelser og / eller for at elev skal ha det trygt og godt på skolen, selv etter at skolen har satt i gang tiltak i tråd med opplæringslovens § 9A-4. Foreldrene bør i så fall igjen kontakte rektor og formidle den bekymringen de har. Dersom uenighet mellom foreldre og skolen og hvordan eleven har det og / eller om hvilke tiltak som bør settes inn, vedvarer, bør foreldrene klage til Fylkesmannen, jf. opplæringslovens § 9A-6. Hvis Fylkesmannen kommer til at skolen ikke har oppfylt aktivitetsplikten, kan Fylkesmannen vedta hva skolen skal gjøre for å sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø. Det skal settes en frist for gjennomføringen av et slikt vedtak, og Fylkesmannen skal følge opp saken. Fylkesmannen kan vedta reaksjoner etter skolens ordensreglement, jf. § 9A-10, eller, i ytterste konsekvens, at en elev skal bytte skole, jf. § 8-1 fjerde ledd. Revisjonen legger imidlertid

⁴² Revisjonen bemerker at både skolene og administrasjonen i møtene med revisjonen var svært bevisst på at opplæringslovens kapittel 9A innebærer at skolene har en plikt til å søke å løse og til å sette inn egnede tiltak i alle saker hvor elever opplever at de ikke har det trygt og godt, herunder eventuelle saker som kan karakteriseres som «harde nøtter» og som ikke er lette å løse.

til at det i nevnte paragraf er knyttet følgende bibetingelse til det å pålegge en elev å bytte skole⁴³:

Når det er nødvendig, kan eleven flyttast til ein skole utanfor kommunen, men ikkje slik at eleven må flytte ut av heimen eller at skoleskyssen blir uforsvarleg lang.

Dersom foreldre opplever at deres barn ikke har det trygt og godt på skolen selv etter at Fylkesmannen har fattet vedtak i saken, kan klagen sendes til Utdanningsdirektoratet.

Oppsummert så ser vi at saker som omhandler elevenes psykososiale miljø og opplæringslovens kapittel 9A i enkelte tilfeller kan sette samarbeidet og relasjonen mellom skolen og foreldre på prøve. Når en elev har utfordringer i skolen, vil mange foreldre være sårbare i møtet med læreren eller andre fagpersoner. Revisjonen understreker i så måte, i tråd med NOVA-rapporten *Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø*, at det er viktig at skolen, som den profesjonelle parten i samarbeidet, i disse sakene tar ansvaret for relasjonen:

Et av de mest sentrale prinsippene ved skolenes gode praksiser er at de ansatte tar ansvar for relasjonen – både til eleven og til foreldrene. Her finner vi en sentral overlapp med hvordan gode relasjoner til elever og til foreldrene skapes (s. 145-46).

Det vil samtidig være slik at hvis skolen klarer å etablere gode samarbeidsrelasjoner med foreldrene, så reduseres sjansen for at det oppstår store samarbeidsproblemer, selv når partene må forholde seg til vanskelige tema. Revisjonen bemerker at det i en forskningsartikkel⁴⁴ på Utdanningsdirektoratets nettsider pekes på at det blant annet er sentralt at skolen og foreldrene avklarer forventninger, at det er positiv kontakt mellom lærere og foreldre og ikke kun når noe er galt, samt at skolen har forståelse for hva som kan fungere som barrierer for foreldre i samarbeidet med skolen, herunder problematikk knyttet opp mot makt i samarbeidet mellom skole og hjem.

⁴³ Det viser seg faktisk at Fylkesmennene i Norge kun har flyttet én elev som oppfattes å være «mobberen» etter at de nye reglene trådte i kraft i 2017.

⁴⁴ Se May Britt Drugli og Thomas Nordahl, *Samarbeidet mellom hjem og skole*. Artikkelen er tilgjengelig her: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/hjem-skole-samarbeid/samarbeidet-mellom-hjem-og-skole/>

5 Konklusjoner og anbefalinger

5.1 Gjennomgang av rapportens problemstillinger

I dette forvaltningsrevisjonsprosjektet har Agder Kommunerevisjon tatt for seg problematikk knyttet opp mot mobbing, elevenes psykososiale miljø og håndteringen av den såkalte aktivitetsplikten i grunnskolen i Valle kommune.

i)

Med *problemstilling 1* søker revisjonen både å belyse status når det gjelder mobbing og elevenes psykososiale miljø i grunnskolen i Valle kommune, og å undersøke i hvilken grad kommunen selv aktivt samler inn informasjon som supplerer *Elevundersøkelsen*. Vi har i avsnitt 3.2 og 4.1 sett at *Elevundersøkelsen* viser at andelen elever som oppgir at de blir mobbet i Valle kommune, er lav, både isolert sett og i forhold til landsgjennomsnittet. En utfordring i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er imidlertid at relativt få grunnskoleelever i Valle kommune innebærer at det legges betydelige begrensninger på hvilke tall som kan offentliggjøres i denne rapporten.

Etter revisjonens skjønn bør kommunen supplere resultatene fra *Elevundersøkelsen* med mer detaljert informasjon om elevenes psykososiale miljø. Som vi har sett, innebærer tilgang til *Klassetrivsel.no* at skolene i Valle kommune i skoleåret 2018/19 kunne ta i bruk verktøy som bidrar til at skolene kan få relativt detaljert og konkret informasjon om forskjellige sider ved elevenes skolemiljø. Alt i alt er dagens praksis i Valle kommune når det gjelder å samle inn informasjon om grunnskoleelevenes psykososiale miljø etter revisjonens skjønn tilfredsstillende.

ii)

Når det gjelder *problemstilling 2*, så vurderer revisjonen at administrasjonen og grunnskolen i Valle kommune i betydelig grad jobber kontinuerlig og systematisk for å sikre elevene et trygt og godt psykososialt miljø. Som vi har sett i kapittel 3 og 4, så er revisjonens inntrykk at administrasjonen i Valle kommune har fokus på mobbeproblematikk og elevenes psykososiale miljø. Videre oppfatter revisjonen at ledelsen på Valle skole prioriterer og er tett på arbeidet med elevenes psykososiale miljø gjennom hele skoleåret, samt at dette arbeidet er godt strukturert og at skolen har et system for å følge opp saker hvor aktivitetsplikten er utløst som er i tråd med kravene i opplæringslovens kapittel 9A. Revisjonens møte med et utvalg kontaktlærere bar preg av at lærerne var godt kjent med pliktene som følger av opplæringsloven, at arbeidet med elevenes psykososiale miljø og med å bekjempe mobbing og ekskludering hadde høy prioritet, samt at lærerne hadde reflektert over både sin egen og skolens praksis. Det at teamene på Valle skole i utgangspunktet skal ha et eget såkalt «kapittel 9A-møte» hver uke, bidrar til kontinuerlig fokus på problematikk knyttet opp mot elevenes psykososiale miljø og mobbing gjennom skoleåret.

Det at Valle skole har tatt i bruk verktøy fra *Klassetrivsel.no*, gjør videre at skolen kan innhente relativt detaljert informasjon om hvordan elevene har det på skolen, og denne informasjonen komplementerer *Elevundersøkelsen* på en god måte. Tiltak som bidrar til å styrke elevenes psykososiale miljø kan som vi har sett deles inn i kategorier

ne *atferdsregulering, relasjonsarbeid og fellesskapsbygging*, og det fremkommer i denne rapporten at Valle skole jobber systematisk med forskjellige typer tiltak som faller inn under alle disse kategoriene. Revisjonens inntrykk er også at både ledelsen og lærerne var bevisste såkalte «*blinde flekker*», det vil si krenkelser, mobbing og andre former for negativ samhandling og gruppedynamikker som kan gå under lærernes radar eller som defineres ut av det skolene oppfatter som sitt ansvar, selv på skoler som arbeider bredt, intensivt og systematisk med elevenes psykososiale miljø.

iii)

Hva angår *problemstilling 3* om aktivitetsplikten, så har altså Fylkesmannen i Agder konkludert med at Agderkommunenes håndtering av aktivitetsplikten i mer enn 80 pst av klagesakene i 2017 og 2018 innebar brudd på aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4. Dette er i tråd med landsgjennomsnittet i samme periode for denne typen klagesaker til Fylkesmannen. Vi har samtidig sett at Fylkesmannen har gjort vedtak i forbindelse med aktivitetsplikten som ble innført i 2017 i kun *en* sak i Valle kommune, og at Fylkesmannens vedtak i denne saken var at *Valle kommune har overholdt aktivitetsplikten*. Revisjonen har gjennomgått de resterende sakene på Valle skole og på Hylestad skole, hvor skolene har vurdert det slik at aktivitetsplikten har vært utløst, hvor skolen etter å ha iverksatt tiltak har vurdert at eleven igjen har det trygt og godt på skolen, og hvor foresatte *ikke* har valgt å klage til Fylkesmannen på skolens håndtering av saken. Sakene er beskrevet og dokumentert på en god og oversiktlig måte, og tiltakene som iverksettes synes å være adekvate i forhold til utfordringene man har stått overfor.

Vi har samtidig sett at det å følge opp en sak hvor en elev ikke har det trygt og / eller godt på skolen i tråd med kravene og forventningene i opplæringslovens kapittel 9A, ikke alltid vil være ensbetydende med at alle foreldre eller foresatte som involveres i saken, er tilfredse med skolens håndtering av saken. Det kan som vi så i avsnitt 4.4 være forskjellige grunner til dette. Revisjonen understreker imidlertid at hvis foreldre mener at skolen ikke gjør nok for å stoppe krenkelser og for at elev skal ha det trygt og godt på skolen, selv *etter* at skolen har satt i gang tiltak i tråd med opplæringslovens § 9A-4, så bør foreldrene igjen kontakte rektor og formidle den bekymringen de har. Dersom uenighet mellom foreldre og skolen og hvordan eleven har det og / eller om hvilke tiltak som bør settes inn, vedvarer, bør foreldrene benytte retten de har fått til å klage til Fylkesmannen, jf. opplæringslovens § 9A-6. Dersom foreldre opplever at deres barn ikke har det trygt og godt på skolen selv *etter* at Fylkesmannen har fattet vedtak i saken, kan klagen sendes til Utdanningsdirektoratet.

5.2 Anbefalinger

Revisjonens samlede vurdering av arbeidet i Valle kommune med å utvikle gode psykososiale miljø for elevene hvor mobbing og krenkelser ikke tolereres, er som vi har sett positiv. Det samme gjelder kommunens arbeid med å følge opp både den såkalte aktivitetsplikten i opplæringslovens § 9A-4 spesielt og opplæringslovens kapittel 9A om elevenes skolemiljø generelt.

Samtidig vil det å sikre at elevene har trygge og gode læringsmiljø være et kontinuerlig og krevende arbeid hvor det alltid er rom for videreutvikling og forbedring. Revisjonen har i så måte følgende anbefalinger for det videre arbeidet med skolemiljøet i grunnskolen i Valle kommune:

1. Valle kommune bør søke å utvikle den obligatoriske årlige tilstandsrapporten for grunnskolen slik at den i større grad blir et verktøy for sektorens kvalitetsutvikling.

Som vi har sett i avsnitt 4.2, så peker administrasjonen selv på at den nok har en jobb å gjøre når det gjelder å gjøre rapporteringen til politikerne om status og arbeidet som gjøres i grunnskolen fyldigere, tydeligere og mer kvalitativ. Administrasjonen ser selv på at dette for det første vil styrke politikernes beslutningsgrunnlag i politiske saker. For det andre er det også slik at avstanden mellom elevenes foresatte og politikerne vil være kort i en liten kommune som Valle, og bedre informasjon om prosessene og arbeidet som gjøres i grunnskolen, samt om den korrekte saksgangen for saker som omhandler enkeltelever, vil ifølge administrasjonen være til hjelp for politikere som kontaktes av foresatte.

2. Valle skole bør gjennomgå og søke å videreutvikle skolens arbeid med å sikre gode læringsmiljø for skolens elever.

I kjølvannet av denne forvaltningsrevisjonsrapporten bør ledelsen og lærerne på Valle skole gjøre et arbeid hvor man søker å videreutvikle skolens arbeid med å sikre at elevene har et godt læringsmiljø. Det vil her ikke være snakk om å gjøre grunnleggende og / eller omfattende endringer når det gjelder hvordan skolen jobber med aktivitetsplikten og med elevenes psykososiale miljø. Snarere handler det om å se nærmere på om det kan være hensiktsmessig at skolen gjør enkelte ting annerledes, eksempelvis med utgangspunkt i dimensjonene *atferdsregulering*, *relasjonsarbeid* og *fell-esskapsbygging*, å diskutere i hvilken grad det kan være «blinde flekker» på Valle skole som i enkelte tilfeller kan bidra til at krenkelser går under lærernes radar etc., jf. NOVA-rapport 14/2015. Det er videre verdt å merke seg at nevnte NOVA-rapport legger vekt på at for å forebygge mobbing og klikkdannelser blant elevene, så bør lærerne i den norske grunnskolen fokusere mer på å utvikle klassen som sosial gruppe, som kollektiv. Andre nøkkelord kan være «inkludering» og «systemperspektiv», jf. avsnitt 1.2.

3. Valle skole bør fremover legge særlig vekt på å videreutvikle foreldresamarbeidet.

Foreldresamarbeid kommer inn under «relasjonsarbeid» i avsnittet over. Fra og med skoleåret 2019/20 er Valle skole den eneste grunnskolen i Valle kommune, og både foreldre til barn som tidligere gikk på Hylestad skole og foreldre til barn som ikke må bytte skole, vil kunne oppleve usikkerhet fordi rammevilkårene for barnas skolegang nå endrer seg. I denne overgangsperioden vil det være særlig viktig å vektlegge et godt samarbeid med foreldrene. Som vi så i avsnitt 4.4, handler det her blant annet om at foreldre involveres i skolens arbeid med det psykososiale skolemiljøet, at skol-

en og foreldrene avklarer forventninger (herunder hvilke kanaler foreldre bruker i kontakten med skolen), at det er positiv kontakt mellom lærere og foreldre (og ikke kun når noe er galt), samt at skolen tar ansvaret for relasjonen og har forståelse for hva som kan fungere som barrierer for foreldre i samarbeidet med skolen.

Oppsummert er Agder Kommunerevisjons anbefalinger i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet følgende:

1. Valle kommune bør søke å utvikle den obligatoriske årlige tilstandsrapporten for grunnskolen slik at den i større grad blir et verktøy for sektorens kvalitetsutvikling.
2. Valle skole bør gjennomgå og søke å videreutvikle skolens arbeid med å sikre gode læringsmiljø for skolens elever.
3. Valle skole bør fremover legge særlig vekt på å videreutvikle foreldresamarbeidet.

6 Litteratur

Drugli, May Britt og Thomas Nordahl, *Samarbeidet mellom hjem og skole*, 2016, forskningsartikkel som er tilgjengelig på Utdanningsdirektoratets nettsider

Eriksen, Ingunn Marie & Selma Therese Lyng, *Skolers arbeid med elevenes psykososiale miljø – Gode strategier, harde nøtter og blinde flekker*, NOVA-rapport 14/2015

Lov 17. juli 1998 om grunnskolen og den videregående opplæringa

NOU 2015: 2 *Å høre til - Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø* (Djupedal-utvalget)

Odelstingsproposisjon 72 (2001-2002), *Om lov om endringer i lov 17- juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (Om skolemiljøet til elevane)*

PriceWaterhouseCoopers, *Hvordan lykkes som skoleeier? Om kommuner og fylkeskommuners arbeid for å øke elevenes læringsutbytte*, Tønsberg/Oslo, 1. desember 2009

Stortingsproposisjon 57 L (2016-2017), *Endringer i opplæringslova og friskolelova (skolemiljø)*

Utdanningsdirektoratets rundskriv om Skolemiljø, Udir-3-2017

7 Rådmannens høringsuttalelse

Valle kommune
Gjestfri for nye tankar

Til
Agder Kommunerevisjon IKS

Valle, 08.08.19

HØYRINGSUTTALE PÅ HØYRINGSUTKAST TIL RAPPORT OM «PSYKOSOSIALT MILJØ OG MOBBING I GRUNNSKOLEN I VALLE KOMMUNE»

Hovudinntrykket er at det er gjort ei grundig undersøking og skrive ein grundig rapport i positive ordelag som me stort sett kjenner oss att i.

Dersom Hylestad skule skal vere ein del av rapporten, er det ønskeleg med litt meir innhald. Til dømes har skulen, i tillegg til informasjon på foreldremøte, informert foreldre/føresette om aktivitetsplikten gjennom skulen sitt «Ordensreglement» og i «Hylestad skule sin plan for eit trygt og godt skulemiljø». Dette ligg på skulen si heimeside, er gjennomgått i ulike organ og blei sendt til Agder Kommunerevisjon IKS (sjå pkt. 3.4.3).

I rapporten kjem det fram tre punkt som Agder Kommunerevisjon IKS tilrår at Valle kommune arbeidar vidare med når det gjeld skulemiljøet i grunnskulen.

1. «Valle kommune bør søke å utvikle den obligatoriske årlige tilstandsrapporten for grunnskolen slik at den i større grad blir et verktøy for sektorens kvalitetsutvikling.»

Tilstandsrapporten må vidareutviklast. Kommunen har tilsett ny skulefagleg ansvarleg, det er nå ein grunnskule i kommunen og me får rettleiing av «Oppfølgingsordninga» på dette området. Forma på tilstandsrapporten skal, i samarbeid med Levekårsutvalet, arbeidast med utover hausten 2019. Alt ligg derfor til rette for ei positiv utvikling på området.

2. «Valle skole bør gjennomgå og søke å videreutvikle skolens arbeid med å sikre gode læringsmiljø for skolens elever.»

Dette er noko skulen arbeidar med kontinuerlig og reviderer kvart år i samband med internkontroll. Eit grep som Valle skule vil gjennomføre dette skuleåret, er å velje ulike medlem til samarbeidsutvalet og skulemiljøutvalet. På den måten ønskjer ein å oppnå auka fokus på skulemiljøutvalet. Fram til nå har det vore dei same personane som har tatt hand om begge utvala.

3. «Valle skole bør fremover legge særlig vekt på å videreutvikle foreldresamarbeidet.»

Dette er og eit område skulen arbeidar kontinuerlig med. Døme på fokusområde nå er vennegrupper, klassevise aktivitetar og diskusjonar kring problemstillinga på klasseforeldremøte.

Med helsing

Aud Sunniva Fuhr
Rådmann

Else Margit Tveit
Skulefagleg ansvarleg og
ansvarleg for barnehagemyndigheit

8 Kommentar til Rådmannens høringsuttalelse

Når det gjelder Hylestad skoles plass i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet, så viser revisjonen til vurderinger i denne forvaltningsrevisjonsrapporten som ligger til grunn for prosjektets innretning:

Avsnitt 3.4.3:

«I og med at Hylestad skole legges ned og elevene overføres til Valle skole, så er det i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet først og fremst interessant å belyse i hvilken grad Hylestad skole har overholdt aktivitetsplikten etter at den ble innført sommeren 2017. På den annen side er det med dette utgangspunktet mindre hensiktsmessig å gjennomgå i hvilken grad Hylestad skole jobber på en måte som innebærer at læringsmiljøet til skolens elever forventes å være godt i de kommende skoleår.»

Avsnitt 4.3:

«I og med at Valle skole er den eneste grunnskolen i Valle kommune fra og med skoleåret 2019/20, har revisjonen lagt vekt på å belyse i hvilken grad Valle skole jobber på en måte som både er i tråd med lovverket og som bidrar til å minimere mobbing og krenkelser på skolen. Når det gjelder Hylestad skole, som vil være nedlagt når denne forvaltningsrevisjonsrapporten behandles politisk, så vil revisjonen i avsnitt 4.4 under kun kommentere i hvilken grad Hylestad skole har overholdt aktivitetsplikten siden den ble innført sommeren 2017.»

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak: 10/20

Møtedato: 19.06.2020

Sakshandsamar: ILA

SAK 10/20 ÅRSREKNESKAPEN FOR 2019, ØYNE INDUSTRIBYGG VALLE KF

Lover, forskrifter:

Lov om kommunar og fylkeskommunar av 25. september 1992

Forskrift om Årsbudsjett, årsrekneskap og årsmelding for kommunale og fylkeskommunale føretak av 17. desember 1999.

Saksdokument vedlagt saken:

Årsrekneskapen for 2019

Revisjonsmelding, datert 12. mai 2020

Saksopplysningar:

Rekneskapen viser eit netto driftsresultat på kr 94.432 og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 12.432.

Det føreligg standard revisjonsmelding frå Agder Kommunerevisjon IKS.

Årsrekneskapen inneheld driftsrekneskap, investeringsrekneskap, balanserekneskap, økonomiske oversikter, noteopplysningar og pliktige budsjettopplysningar.

Årsrekneskapen er utarbeida etter dei formelle krav som stilles i kommuneloven med tilhøyrande rekneskapsføresegner i forskrift om årsrekneskap og årsmelding for kommunale og fylkeskommunale føretak, og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Handsaming av årsrekneskapen

Handsaming av årsrekneskap og årsmelding vil være slik, jf forskrift om årsrekneskap og årsmelding i kommunale føretak:

- Føretaket sitt styre og dagleg leiar legg fram årsrekneskapen og årsmelding
- Revisor legg fram revisjonsmelding til kommunestyret
- Kontrollutvalet legg fram uttale om årsrekneskapen til kommunestyret
- Formannskapet gjev innstilling til kommunestyret om godkjenning og disponering (Kontrollutvalets uttale skal føreligge når formannskapet handsamar rekneskapen)
- Kommunestyret godkjenner rekneskapen

Framlegg til vedtak:

Uttale frå kontrollutvalet til kommunestyret:

Kontrollutvalet har handsama rekneskapen for 2019 til Øyne Industribygg Valle KF. Saman med årsrekneskapen låg det føre revisjonsmelding frå Agder Kommunerevisjon IKS.

Kontrollutvalet meiner at presentasjonen av rekneskapen med tilhøyrande spesifikasjonar og noter, tilfredsstillar dei formelle krav og rekneskapsbrukaren sitt informasjonsbehov.

Ut over dette og det som går fram av revisjonsmeldinga til årsrekneskapen, datert 12. mai 2020, har kontrollutvalet ingen merknader til årsrekneskapen for 2019 for Øyne Industribygg Valle KF.

Øyne industribygg Valle KF

ÅRSREKNESKAP

2019

Øyne Industribygg Valle KF 2019

DRIFTSDEL

Tekst	Note	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Regnskap 2018
<i>Driftsinntekter</i>				
Brukerbetalinger		0,00	0,00	0,00
Andre salgs- og leieinntekter		-80 000,00	-80 000,00	-80 000,00
Overføringer med krav til motytelser		-6 625,96	-7 000,00	-6 138,60
Overføringer uten krav til motytelser		-160 000,00	-160 000,00	-160 000,00
Sum driftsinntekter		-246 625,96	-247 000,00	-246 138,60
<i>Driftsutgifter</i>				
Lønnsutgifter		0,00	0,00	0,00
Sosiale utgifter		0,00	0,00	0,00
Kjøp av varer og tjenester som inngår i foretakets tj.prod		42 928,96	52 000,00	59 040,35
Kjøp av varer og tjenester som erstatter foretakets tj.prod		7 900,00	8 000,00	7 700,00
Overføringer		0,00	0,00	0,00
Avskrivninger		88 156,00	88 000,00	88 156,00
Fordelte utgifter		0,00	0,00	0,00
Sum driftsutgifter		138 984,96	148 000,00	154 896,35
Brutto driftsresultat		-107 641,00	-99 000,00	-91 242,25
<i>Eksterne finansinntekter</i>				
Renteinntekter og utbytte		-7 626,59	-5 000,00	-5 643,72
Gevinst finansielle omløpsmidler		0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån		0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansinntekter		-7 626,59	-5 000,00	-5 643,72
<i>Eksterne finansutgifter</i>				
Renteutgifter og låneomkostninger		8 991,00	10 000,00	8 772,00
Tap finansielle omløpsmidler		0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån		100 000,00	100 000,00	100 000,00
Utlån		0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter		108 991,00	110 000,00	108 772,00
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		101 364,41	105 000,00	103 128,28
Motpost avskrivninger		-88 156,00	-88 000,00	-88 156,00
Netto driftsresultat		-94 432,59	-82 000,00	-76 269,97
<i>Bruk av avsetninger</i>				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	5	0,00	0,00	-50 346,27
Bruk av disposisjonsfond		0,00	0,00	0,00
Bruk av bundne fond		0,00	0,00	0,00
Sum bruk av avsetninger		0,00	0,00	-50 346,27

Øyne Industribygg Valle KF 2019

DRIFTSDEL

Tekst	Note	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Regnskap 2018
<i>Avsetninger</i>				
Overført til investeringsregnskapet		0,00	0,00	0,00
Avsatt til dekning av tidl. års regnskapsm. merforbruk		0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	5	82 000,00	82 000,00	126 616,24
Avsatt til bundne fond		0,00	0,00	0,00
Sum avsetninger		82 000,00	82 000,00	126 616,24
 Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk		 -12 432,59	 0,00	 0,00
 Regnskapsmessig mindreforbruk		 12 432,59	 0,00	 0,00
Regnskapsmessig merforbruk		0,00	0,00	0,00

Øyne Industribygg Valle KF 2019

INVESTERINGSDEL

	Note	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Investeringer i					
anleggsmidler		0,00	0,00	0,00	0,00
Utlån og forskutteringer		0,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av aksjer og andeler		0,00	0,00	0,00	0,00
Avdrag på lån		0,00	0,00	0,00	0,00
Dekning av tidligere års udekket		0,00	0,00	0,00	0,00
Avsetninger		0,00	0,00	0,00	0,00
Årets finansierungsbehov		0,00	0,00	0,00	0,00
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler		0,00	0,00	0,00	0,00
Inntekter fra salg av anleggsmidler		0,00	0,00	0,00	0,00
Tilskudd til investeringer		0,00	0,00	0,00	0,00
Kompensasjon for mva		0,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		0,00	0,00	0,00	0,00
Andre inntekter		0,00	0,00	0,00	0,00
Sum ekstern finansiering		0,00	0,00	0,00	0,00
Overført fra driftsdelen		0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidligere års udisponert		0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av avsetninger	5	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering		0,00	0,00	0,00	0,00
Udekket/udisponert		0,00	0,00	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskapet		0,00	0,00	0,00	0,00
Udekket i inv. regnskapet		0,00	0,00	0,00	0,00

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Balanseregnskapet

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER			
<i>A. Anleggsmidler</i>			
Faste eiendommer og anlegg	3	2 926 174,80	3 014 330,80
Utstyr, maskiner og transportmidler		0,00	0,00
Utlån		0,00	0,00
Aksjer og andeler		0,00	0,00
Pensjonsmidler		0,00	0,00
Sum anleggsmidler		2 926 174,80	3 014 330,80
<i>B. Omløpsmidler</i>			
Kortsiktige fordringer		6 629,89	6 142,69
Premieavvik		0,00	0,00
Aksjer og andeler		0,00	0,00
Sertifikater		0,00	0,00
Obligasjoner		0,00	0,00
Derivater		0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd		796 072,33	678 109,61
Sum omløpsmidler		802 702,22	684 252,30
Sum eiendeler		3 728 877,02	3 698 583,10

GJELD OG EGENKAPITAL

<i>C. Egenkapital</i>			
Disposisjonsfond	5	-762 050,14	-680 050,14
Bundne driftsfond		0,00	0,00
Ubundne investeringsfond		0,00	0,00
Bundne investeringsfond		0,00	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk (drift)	5	-12 432,59	0,00
Regnskapsmessig merforbruk (drift)		0,00	0,00
Udisponert investeringsregnskapet		0,00	0,00
Udekket investeringsregnskapet		0,00	0,00
Kapitalkonto	6	-2 016 174,80	-2 004 330,80
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)		0,00	0,00
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (inv)		0,00	0,00
Sum egenkapital		-2 790 657,53	-2 684 380,94
<i>D. Gjeld</i>			
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Ihendehaverobligasjonslån		0,00	0,00
Pensjonsforpliktelse		0,00	0,00
Sertifikatlån		0,00	0,00

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Balanseregnskapet

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
Andre lån		-910 000,00	-1 010 000,00
Sum langsiktig gjeld		-910 000,00	-1 010 000,00
<u>Kortsiktig gjeld</u>			
Kassekredittlån		0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld		-28 219,49	-4 202,16
Derivater		0,00	0,00
Premieavvik		0,00	0,00
Sum kortsiktig gjeld		-28 219,49	-4 202,16
Sum gjeld		-938 219,49	-1 014 202,16
Sum egenkapital og gjeld		-3 728 877,02	-3 698 583,10

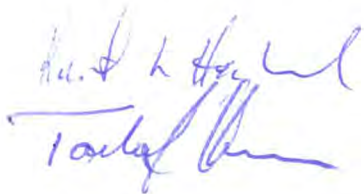
MEMORIAKONTI:

Ubrukte lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto for memoriakontiene	0,00	0,00

14/4-20

vicky L. Norvik

Dagleg leiar

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Regnskapsprinsipper mv.

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for foretaket Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Foretaket følger KRS (F) nr 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/likviditetsslån jfr kl § 50 nr 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Regnskapsprinsipper

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipp som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Foretaket følger reglene i mva-loven for de tjenesteytelsesområdene som er omfattet av loven. For foretakets øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Note 1

Øyne Industribbygg Valle KF 2019

Note 1 - Spesifikasjon av endring i arbeidskapital

a) Anskaffelse og anvendelse av midler

Tekst	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Regnskap 2018
<i>Anskaffelse av midler</i>			
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	-246 625,96	-247 000,00	-246 138,60
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	0,00	0,00	0,00
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	-7 626,59	-5 000,00	-5 643,72
Sum anskaffelse av midler S	-254 252,55	-252 000,00	-251 782,32
<i>Anvendelse av midler</i>			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	50 828,96	60 000,00	66 740,35
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	0,00	0,00	0,00
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	108 991,00	110 000,00	108 772,00
Sum anvendelse av midler T	159 819,96	170 000,00	175 512,35
Anskaffelse - anvendelse av midler U=W	-94 432,59	-82 000,00	-76 269,97
Endring i ubrukte lånemidler	0,00		
Endring i arbeidskapital V	-94 432,59	-82 000,00	-76 269,97

b) Endring i omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Tekst	Regnskap 2019	Regnskap 2018
<i>Omløpsmidler</i>		
Endring i betalingsmidler	117 962,72	62 728,47
Endring ihendehaverobligasjoner og sertifikater	0,00	0,00
Endring kortsiktige fordringer	487,20	-166,75
Endring derivater	0,00	0,00
Endring aksjer og andeler	0,00	0,00
Endring premieavvik	0,00	0,00
Sum endring omløpsmidler	118 449,92	62 561,72
<i>Kortsiktig gjeld</i>		
Endring kortsiktig gjeld	-24 017,33	13 708,25
Endring i arbeidskapital	94 432,59	76 269,97

Note 2

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Note 2 - Bemanning og ytelser til ledende personer

Tekst	2019	2018
Bemanning i årsverk		
Lønn daglig leder	0	0
- Samlet lønn og annen fast godtgjørelse	0	0
- Godtgjørelse fra andre verv i kommunen		
- Vesentlig tilleggsgodtgjørelse for tjenester utenfor normal funksjon		
- Betalt eller skyldig vederlag i forbindelse med avslutning av ansettelsesforhold eller verv.		
Lønn styreleder		
- Samlet lønn og annen fast godtgjørelse		
- Godtgjørelse fra andre verv i kommunen		
- Vesentlig tilleggsgodtgjørelse for tjenester utenfor normal funksjon		
- Betalt eller skyldig vederlag i forbindelse med avslutning av ansettelsesforhold eller verv.		
Godtgjøring revisor:		
- revisjon	7 900	7 700
- bistand		

Note 3

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Note 3 - Driftsmidler

TEKST	Industribygg	Lager	Isolering lager	SUM
Anskaffelse pr. 01.01	3 537 511	548 910	321 378	4 407 799
Tilgang	-	-	-	-
Avgang	-	-	-	-
Anskaffelse pr. 31.12	3 537 511	548 910	321 378	4 407 799
Akk. ordinære avskrivn. pr. 01.01	1 273 504	87 824	32 140	1 393 468
Tilgang	70 750	10 978	6 428	88 156
Avgang	-	-	-	-
Akk. ordinære avskr. pr. 31.12	1 344 254	98 802	38 568	1 481 624
Bokført verdi	2 193 257	450 108	282 810	2 926 175
Avskrivningssatser	2,0 %	2,0 %	2,0 %	

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Note 4 Langsiktig gjeld

Type gjeld og fordeling mellom långivere

Kredittinstitusjon	Lånegjeld 31.12	Gjenværende løpetid	Rentesats	Fast/flytende rente
Kommunalbanken AS	350 000	3,5	2,12 %	flytende rente
Bykle kommune	560 000		0,00 %	ingen rente
Sum	910 000			

Det er i regnskapsåret utført avdrag på lånegjeld med til sammen:

Minste lovlig avdrag etter kl § 50 nr 7 utgjør:

kr	100 000
kr	29 538

Gjeldsforpliktelser fordelt på selvkostområdet og øvrig virksomhet

Tekst	Regnskapsåret	Forrige år	Gjeværende løpetid
Kommunens samlede lånegjeld	kr 910 000	kr 1 010 000	3,5
Andel knyttet til selvkostområder			
Andel knyttet til øvrig kommunal virksomhet	kr 910 000	kr 1 010 000	3,5

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Note 5 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetningera) Samlede avsetninger og bruk av avsetninger

Tekst	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Regnskap 2018
<i>Avsetninger og bruk av avsetninger</i>			
Avsetninger	94 432,59	82 000,00	126 616,24
Bruk av avsetninger	0,00	0,00	-50 346,27
Til avsetning senere år	0,00	0,00	0,00
Netto avsetninger W=U	94 432,59	82 000,00	76 269,97
 Anskaffelse - anvendelse av midler U=W	 -94 432,59	 -82 000,00	 -76 269,97
 <i>DIFFERANSE</i>	 <i>0,00</i>	 <i>0,00</i>	 <i>0,00</i>

b) Avsetning til og bruk av disposisjonsfond

Disposisjonsfond pr. 1.1	-680 050,14
Avsatt til disposisjonsfond i driftsregnskapet	82 000,00
Forbruk av disposisjonsfond i driftsregnskapet	0,00
Forbruk av disposisjonsfond i investeringsregnskapet	0,00
Disposisjonsfond pr. 31.12	-762 050,14
 <i>DIFFERANSE</i>	 <i>0,00</i>

c) Avsetning til og bruk av bundne driftsfond

Bundne driftsfond pr. 1.1	0,00
Avsatt til bundne driftsfond i driftsregnskapet	0,00
Bruk av bundne driftsfond i driftsregnskapet	0,00
Bruk av bundne driftsfond i investeringsregnskapet	0,00
Bundne driftsfond pr. 31.12	0,00
 <i>DIFFERANSE</i>	 <i>0,00</i>

d) Avsetning til og bruk av ubundne investeringsfond

Ubundne investeringsfond pr. 1.1	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0,00
Ubundne investeringsfond pr. 31.12	0,00
 <i>DIFFERANSE</i>	 <i>0,00</i>

e) Avsetning til og bruk av bundne investeringsfond

Øyne Industribygg Valle KF 2019**Note 5 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger**

Bundne investeringsfond pr. 1.1	0,00
Avsatt til bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0,00
Bruk av bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0,00
Bundne investeringsfond pr. 31.12	0,00

DIFFERANSE ***0,00***

f) Årets og bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk i driftsregnskapet

Regnskapsmessig mindreforbruk 1.1	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk i driftsregnskapet	12 432,59
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk i driftsregnskapet	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk 31.12	-12 432,59

DIFFERANSE ***0,00***

g) Årets og bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk i investeringsregnskapet

Udisponert i inv.regnskapet 1.1	0,00
Udisponert i inv.regnskapet	0,00
Disponering av tidl. års regnskapsmessige mindreforbruk	0,00
Udisponert i inv. regnskapet 31.12	0,00

DIFFERANSE ***0,00***

h) Årets og dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk i driftsregnskapet

Regnskapsmessig merforbruk 1.1	0,00
Regnskapsmessig merforbruk i driftsregnskapet	0,00
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk i driftsregnskapet	0,00
Regnskapsmessig merforbruk 31.12	0,00

DIFFERANSE ***0,00***

i) Årets og dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk i investeringsregnskapet

Udekket i investeringsregnskapet 1.1	0,00
Udekket i investeringsregnskapet	0,00
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk i investeringsregnskapet	0,00
Udekket i investeringsregnskapet 31.12	0,00

DIFFERANSE ***0,00***

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Note 5 Spesifikasjon av regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk spesifisert per år samt egenkapitalkonti for endring av regnskapsprinsipp

Spesifikasjon av egenkapitalkontoer for regnskapsmessig mer/mindreforbruk

Regnskapsmessig mindreforbruk	Saldo iht balansekonto	
	2019	2018
Totalt	-12 433	0
Oppstått år:		
2019	-12 433	
2018		0
2017		

Regnskapsmessig merforbruk	Saldo iht balansekonto	
	2019	2018
Totalt	0	0
Oppstått år:		
2019		
2018		
2017		

Udisponert i investeringsregnskapet	Saldo iht balansekonto	
	2019	2018
Totalt	0	0
Oppstått år:		
2019		
2018		
2017		

Udekket i investeringsregnskapet	Saldo iht balansekonto	
	2019	2018
Totalt	0	0
Oppstått år:		
2019		
2018		
2017		

Spesifikasjon av egenkapitalkonti for endring i regnskapsprinsipp

Type	Bokført år	Beløp
Sum		0

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Note 6 - Spesifikasjon av kapitalkontoen

Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
		-2 004 330,80	Balanse 01.01
Avgang fast eiendom og anlegg	0,00	0,00	Aktiverting av fast eiendom og anlegg
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	88 156,00	0,00	Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg
Tap ved salg eiendom og anlegg	0,00	0,00	Gevinst ved salg av fast eiendom og anlegg
Avgang utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	0,00	Aktiverting av utstyr, maskiner og transportmidler
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	0,00	Oppskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler
Tap ved salg av utstyr, maskiner og transportmidler	0,00	0,00	Gevinst ved salg av utstyr, maskiner og transportmidler
Avgang aksjer og andeler	0,00	0,00	Kjøp av aksjer og andeler
Reduksjon egenkapitalinnskudd pensjonskasse	0,00	0,00	Aktivert egenkapitalinnskudd pensjonskasse
Nedskrivning av aksjer og andeler	0,00	0,00	Reversert nedskrivning av aksjer og andeler
Tap ved salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	Gevinst ved salg av aksjer og andeler
Avdrag på utlån	0,00	0,00	Økning pensjonsmidler
Avskrivning på utlån	0,00	0,00	Reduksjon pensjonsforpliktelsler
Bruk av midler fra eksterne lån	0,00	0,00	Utlån
Økning pensjonsforpliktelsler	0,00		
Reduksjon pensjonsmidler	0,00	-100 000,00	Avdrag på eksterne lån
Balanse 31.12	2 016 174,80		
SUM DEBET	2 104 330,80	-2 104 330,80	SUM KREDIT

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Note 7 Spesifikasjon av overføringer mellom selskap og egen kommune, IKS der egen kommune er deltaker og andreForetakets inntekter og utgifter fordelt på egen kommune, IKS der egen kommune er deltaker og andre

Tekst	Art	Funksjon	Beløp
Inntekter			
<i>Egen kommune</i>			
Overføringer med krav om motytelse			
Overføringer uten krav om motytelse	880	320	80 000 Valle kommune
<i>IKS</i>			
Overføringer med krav om motytelse			
Overføringer uten krav om motytelse			
<i>Andre</i>			
Overføringer med krav om motytelse	770	320	6 626 Setpro
Overføringer uten krav om motytelse	850	320	80 000 Bykle kommune
Utgifter			
<i>Egen kommune</i>			
Overføringer med krav om motytelse			
Overføringer uten krav om motytelse			
<i>IKS</i>			
Overføringer med krav om motytelse			
Overføringer uten krav om motytelse			
<i>Andre</i>			
Overføringer med krav om motytelse			
Overføringer uten krav om motytelse			

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Note 8 - Interne overføringer og fordelinger

Tekst	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Differanse	
			i kroner	i %
<i>Interne overføringer og fordelinger</i>				
Interne inntekter mv.	-88 156,00	-88 000,00	-156,00	100,18 %
Interne utgifter mv.	88 156,00	88 000,00	156,00	100,18 %
Netto interne overføringer	0,00	0,00	0,00	

Note 9

Øyne Industribygg Valle KF 2019

Note 9 Spesifikasjon av gjennomførte strykninger

Driftsregnskapet

Spesifikasjon av foretatte strykninger

Tekst

Overføring til investeringsregnskapet

Avsetning til fond

Inndekning av tidligere års merforbruk

Sum

Beløp

0

Investeringsregnskapet

Spesifikasjon av korrigeringer ved årsavslutning

Tekst

Reduksjon av avsetninger finansiert av inntekter i investeringsregnskapet

Overført budsjettert, ikke disponert bruk av ubundet investeringsfond

til prosjekter med manglende finansiell dekning

Sum

Beløp

0

Til kommunestyret i Valle kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen
Styret

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av særregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert særregnskapet for Øyne Industribygg Valle KF som viser et netto driftsresultat på kr 94 432 og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 12 432. Særregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Øyne Industribygg Valle KF per 31. desember 2019, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av særregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i foretakets årsmelding, men inkluderer ikke særregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig leders ansvar for særregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et særregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av særregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at særregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på særregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om særbudsjett

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for særregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i særregnskapet stemmer med regulert særbudsjett.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om særregnskapet er konsistente med særregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

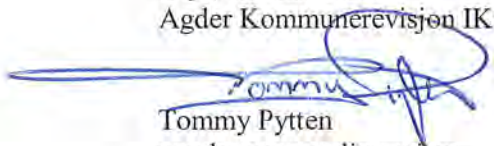
Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Evje, 12. mai 2020

Agder Kommunerevisjon IKS

Tommy Pytten
oppdragsansvarlig revisor

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Valle kommune

Sak 11/20

Møtedato: 19.06.2020

Sakshandsamar: ILA

SAK 11/20 KOMMUNEREKNESKAPEN FOR 2019, VALLE KOMMUNE

Lover, forskrifter:

Lov om kommunar og fylkeskommunar av 25. september 1992

Forskrift om årsrekneskap og årsmelding av 15. desember 2000, med endringar i 2004

Saksdokument som er lagt med saken:

- Årsrekneskapen for 2019
- Årsmeldinga for 2019
- Brev nr. 1 frå revisor, datert 22.04.2020
- Revisjonsmelding, datert 15.06.2020

Saksopplysningar:

Driftsrekneskapen viser kr 127 264 297 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 1 562 388.

Årsrekneskapen inneheld balanse per. 31. desember 2019, driftsrekneskap, investeringsrekneskap og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, og ei beskriving av vesentleg brukte rekneskapsprinsipp og andre noteopplysningar.

Årsrekneskapen er utarbeida etter dei formelle krav som stilles i kommuneloven med tilhøyrande rekneskapsføresegner i forskrift for årsrekneskap og årsmelding og god rekneskapsskikk i Noreg.

Det var sendt nummerert brev frå revisor, datert 22.04.2020, då rekneskapen og årsmeldinga ikkje var ferdig innan dei fastsette fristane. Rekneskapen vart levert 20.05.2020 medan fristen var 15.02.20. Utvalet er kjend med formannskapetets fokus på problemstillinga.

Revisor vil vera til stades i kontrollutvalet sitt møte og kan svare på moglege spørsmål i samband med rekneskapen.

Framlegg til vedtak:

Uttale frå kontrollutvalet til kommunestyret:

Kontrollutvalet har handsama Valle kommune sin rekneskap for 2019. Driftsrekneskapen syner kr 127 264 297 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 1 562 388. Saman med årsrekneskapen låg det føre årsmelding frå rådmannen og revisjonsmelding frå Agder Kommunerevisjon IKS.

Kontrollutvalet meiner at presentasjonen av rekneskapen med tilhøyrande spesifikasjonar og noter, samt rådmannen si årsmelding, dekkjer dei formelle krava i rekneskapsforskrifta og rekneskapsbrukaren sitt informasjonsbehov.

Kontrollutvalet finn det også i år naudsynt å peike på at rekneskapen og årsmeldinga ikkje var ferdig innan dei fastsette fristane. Dette er krevjande for både revisor og kontrollutval og minskar utvalet sitt høve til å gjere sine pliktige oppgåver på ein fullgod måte. Ein vil på ny råde til at kommunestyret gjer rådmannen merksam på at gjeldande fristar må verta haldne i framtida.

Ut over dette og det som kjem fram i revisjonsmeldinga samt nr brev nr 1 frå revisor har kontrollutvalet ingen merknader til Valle kommune sin årsrekneskap for 2019.

Årsrekneskap 2019

Valle kommune

Valle kommune

ØKONOMISK OVERSIKT - DRIFT

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
Driftsinntekter			
Brukerbetalinger		4 589 465	4 134 279
Andre salgs- og leieinntekter		17 790 732	15 787 825
Overføringer med krav til motytelse		34 432 273	30 707 139
Rammetilskudd		41 454 295	42 497 047
Andre statlige overføringer		4 228 837	7 324 618
Andre overføringer		9 069 821	7 335 375
Inntekts- og formuesskatt		32 461 049	30 903 699
Eiendomsskatt		28 229 796	28 354 604
Andre direkte og indirekte skatter		28 500 060	23 394 645
Sum driftsinntekter		200 756 328	190 439 231
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	2	90 639 698	85 926 246
Sosiale utgifter	3	20 817 979	19 356 226
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	8	31 337 335	30 194 292
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	8	32 869 850	31 074 970
Overføringer	8	18 907 143	17 537 386
Avskrivninger	4	12 654 034	12 230 474
Fordelte utgifter		-4 190 475	-4 406 001
Sum driftsutgifter		203 035 564	191 913 593
Brutto driftsresultat		-2 279 236	-1 474 363
Finansinntekter			
Renteinntekter og utbytte		7 906 151	7 882 885
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0
Mottatte avdrag på utlån		211 323	257 672
Sum eksterne finansinntekter		8 117 474	8 140 557
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger		3 386 658	2 978 653
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0
Avdrag på lån	6	12 456 257	12 103 582
Utlån		0	112 956
Sum eksterne finansutgifter		15 842 915	15 195 191
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		-7 725 441	-7 054 633
Motpost avskrivninger		12 654 034	12 230 474
Netto driftsresultat		2 649 356	3 701 478

Valle kommune

ØKONOMISK OVERSIKT - DRIFT

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
<i>Interne finanstransaksjoner</i>			
<i>Bruk av avsetninger</i>			
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	9	6 703 675	3 450 472
Bruk av disposisjonsfond	9	3 620 000	6 172 991
Bruk av bundne fond	9	12 504 882	11 424 463
Sum bruk av avsetninger		22 828 557	21 047 926
<i>Avsetninger</i>			
Overført til investeringsregnskapet	9	0	1 575 000
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	9	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	9	6 703 675	3 450 472
Avsatt til bundne driftsfond	9	17 211 850	13 020 258
Sum avsetninger		23 915 525	18 045 730
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	9	-1 562 389	-6 703 674

Valle kommune

ØKONOMISK OVERSIKT - INVESTERING

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom		2 725 000	760 000
Andre salgsinntekter		0	38 770
Overføringer med krav til motytelse		1 147 250	826 644
Kompensasjon for merverdiavgift		1 539 726	6 410 547
Statlige overføringer	13	0	0
Andre overføringer	13	893 955	1 012 000
Renteinntekter og utbytte		0	0
Sum inntekter		6 305 931	9 047 961
Utgifter			
Lønnsutgifter		0	0
Sosiale utgifter		0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon		13 956 377	28 197 732
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon		0	0
Overføringer		1 789 726	6 410 547
Renteutgifter og omkostninger		0	0
Fordelte utgifter		0	0
Sum utgifter	12	15 746 103	34 608 279
Finansieringstransaksjoner			
Avdrag på lån	6	658 659	566 206
Utlån		2 130 000	1 400 000
Kjøp av aksjer og andeler		600 694	689 624
Dekning av tidligere års udekket	9	4 998 134	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	9	1 637 016	0
Avsatt til bundne investeringsfond	9	419 253	500 000
Sum finansieringstransaksjoner		10 443 756	3 155 830
Finansieringsbehov		19 883 928	28 716 148
Finansiert med:			
Bruk av lån		11 365 341	20 021 400
Salg av aksjer og andeler		400	0
Mottatte avdrag på utlån		376 467	377 807
Overført fra driftsregnskapet	9	0	1 575 000
Bruk av tidligere års udisponert	9	0	0
Bruk av disposisjonsfond	9	5 598 828	1 074 183
Bruk av bundne driftsfond	9	71 705	0
Bruk av ubundne investeringsfond	9	2 113 635	609 624
Bruk av bundne investeringsfond	9	357 552	60 000
Sum finansiering		19 883 928	23 718 014
Udekket/udisponert	9	0	4 998 134

Valle kommune

REGNSKAPSSKJEMA 1A - DRIFTSREGNSKAPET

	Note	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
1 Skatt på inntekt og formue		32 461 049	32 051 000	32 051 000	30 903 699
2 Ordinært rammetilskudd		41 454 295	42 820 000	42 820 000	42 497 047
3 Skatt på eiendom		28 229 796	24 640 000	27 500 000	28 354 604
4 Andre direkte eller indirekte skatter		28 500 060	25 000 000	25 000 000	23 394 645
5 Andre generelle statstilskudd		3 846 837	3 820 000	4 893 000	6 665 118
6 Sum frie disponible inntekter Sum (L1:L5)		134 492 037	128 331 000	132 264 000	131 815 113
7 Renteinntekter og utbytte		7 906 151	7 606 000	7 606 000	7 882 885
8 Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0
9 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		3 386 658	3 447 000	3 447 000	2 978 653
10 Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0
11 Avdrag på lån	6	12 456 257	12 645 000	12 645 000	12 103 582
12 Netto finansinntekter/-utgifter Sum (L7:L11)		-7 936 764	-8 486 000	-8 486 000	-7 199 350
13 Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	9	0	0	0	0
14 Til ubundne avsetninger	9	6 703 675	6 703 675	0	3 450 472
15 Til bundne avsetninger	9	14 147 976	12 020 000	12 020 000	10 001 664
16 Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	9	6 703 675	6 703 675	0	3 450 472
17 Bruk av ubundne avsetninger	9	2 857 000	2 857 000	0	5 460 000
18 Bruk av bundne avsetninger	9	12 000 000	12 039 000	12 000 000	10 917 579
19 Netto avsetninger Sum (L13:L18)		-709 024	-2 876 000	20 000	-6 375 915
20 Overført til investeringsregnskapet	9	0	350 000	350 000	1 575 000
21 Til fordeling drift L6 + L12 - L19 - L20		127 264 297	122 371 000	123 408 000	129 416 678
22 Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)		125 701 909	122 371 000	123 408 000	122 713 004
23 Regnskapsmessig merforbruk/ mindreforbruk (L22 - L21)	9	-1 562 388	0	0	-6 703 674

Valle kommune

REGNSKAPSSKJEMA 1B - DRIFTSREGNSKAPET

	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Rammeområde 10: Politisk styring				
Netto driftsramme	3 350 581	3 064 000	3 064 000	2 904 764
Rammeområde 20: Rådmann				
Netto driftsramme	1 642 264	2 054 000	2 084 000	2 086 638
Rammeområde 22: Næring				
Netto driftsramme	3 449 616	3 473 000	3 493 000	2 664 288
Rammeområde 23: Kultur (inkl 3150 og 5160-5166)				
Netto driftsramme	5 172 219	4 756 042	4 747 000	4 370 274
Rammeområde 31: Personal				
Netto driftsramme	1 463 763	1 583 600	1 844 000	2 038 255
Rammeområde 32: IKT				
Netto driftsramme	2 169 355	2 861 000	2 861 000	2 481 860
Rammeområde 33: Økonomiavdelinga				
Netto driftsramme	9 180 026	8 924 951	10 196 000	8 118 557
Rammeområde 36: Velkomst				
Netto driftsramme	3 204 805	3 165 533	3 197 000	3 075 332
Rammeområde 37: Interkommunalt PPT og Barnevern				
Netto driftsramme	2 471 287	2 716 924	2 779 000	2 277 445
Rammeområde 38:				
Netto driftsramme	0	255 000	255 000	129 687
Rammeområde 51: Oppvekst				
Netto driftsramme	31 112 207	31 625 720	32 517 000	32 264 490
Rammeområde 54: Helse				
Netto driftsramme	12 128 630	11 598 000	11 242 000	10 597 045
Rammeområde 55: Sosila-nav				
Netto driftsramme	4 730 324	4 710 929	5 234 000	5 169 099
Rammeområde 56: Pleie og omsorg				
Netto driftsramme	36 004 859	33 241 949	31 267 000	35 207 376
Rammeområde 57: Teknisk				
Netto driftsramme	24 501 740	21 111 129	19 616 000	22 763 637
Rammeområde 58: Teknisk forvaltning				
Netto driftsramme	2 761 165	3 842 223	3 825 000	3 705 925

Valle kommune**REGNSKAPSSKJEMA 1B - DRIFTSREGNSKAPET**

	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
Rammeområde 60: Div pensjon -premieavvik				
Netto driftsramme	-3 459 066	-3 200 000	-1 400 000	-5 114 189
Rammeområde 65: Konesjonskraft				
Netto driftsramme	-8 789 000	-8 789 000	-8 789 000	-7 026 000
Rammeområde 70: Mva- komp				
Netto driftsramme	-5 184 308	-4 600 000	-4 600 000	-5 194 988
Rammeområde 81: Skatt og frie inntekter				
Netto driftsramme	-210 778	-24 000	-24 000	92 172
Rammeområde 35:SVR				
Netto driftsramme	0	0	0	101 337
Rammeområde 30: Stabsleiar				
Netto driftsramme	2 220	0	0	0
SUM FORDELT	<u>125 701 909</u>	<u>122 371 000</u>	<u>123 408 000</u>	<u>122 713 004</u>

Valle kommune

REGNSKAPSSKJEMA 2A - INVESTERINGSREGNSKAPET

	Note	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
1 Investeringer i anleggsmidler	12	15 746 103	14 204 000	18 820 000	34 608 279
2 Utlån og forskutteringer		2 130 000	2 000 000	0	1 400 000
3 Kjøp av aksjer og andeler		600 694	600 000	600 000	689 624
4 Avdrag på lån	6	658 659	0	0	566 206
5 Dekning av tidligere års udekket	9	4 998 134	4 998 134	0	0
6 Avsetninger	9	2 056 269	2 650 000	0	500 000
7 Årets finansieringsbehov SUM (L1:L6)		26 189 859	24 452 134	19 420 000	37 764 109
8 Finansierte slik:					
9 Bruk av lånemidler		11 365 341	10 754 000	13 034 000	20 021 400
10 Inntekter fra salg av anleggsmidler		2 725 400	2 650 000	0	760 000
11 Tilskudd til investeringer	13	893 955	487 000	487 000	1 012 000
12 Kompensasjon for merverdiavgift		1 539 726	1 413 000	3 749 000	6 410 547
13 Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		1 523 716	1 350 000	1 350 000	1 204 451
14 Andre inntekter		0	0	0	38 770
15 Sum ekstern finansiering SUM (L9:L14)		18 048 139	16 654 000	18 620 000	29 447 168
16 Overført fra driftsregnskapet	9	0	0	0	1 575 000
17 Bruk av tidligere års udisponert	9	0	0	0	0
18 Bruk av avsetninger	9	8 141 720	7 798 134	800 000	1 743 807
19 Sum finansiering SUM (L15:L18)		26 189 859	24 452 134	19 420 000	32 765 975
20 Udekket/udisponert L7 - L19	9	0	0	0	4 998 134

Valle kommune

REGNSKAPSSKJEMA 2B - INVESTERINGSREGNSKAPET

		Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
INVESTERINGER I ANLEGGSMIDLER					
FORDELT SLIK:					
414	Velferdsteknologi PLO	0	370 000	370 000	0
560	Valle reinseanlegg	0	0	0	368 123
668	Kyrkjestoge/bibliotek	150 930	0	0	21 291 769
572	Nytt reinseanlegg Rysstad	0	0	0	650 324
583	Verkstad Reimarmoen	0	0	0	160 637
607	Traktor	0	0	0	775 012
704	Investeringstilskot Valle kyrkje	250 000	250 000	0	0
722	Oppgradering Hylestad soknehus	177 570	200 000	200 000	6 440 146
751	Valle sentrum oppgradering/utvikling	320 037	0	0	2 031 893
763	Gang og sykkelveg Valle kyrkje til Valle setr	0	0	0	48 320
779	Pause- og leikeplass Rysstad	62 475	0	0	786 685
782	Myklevatn turloype 12 km	0	0	0	55 231
810	Utrvide Leite bustadfelt	171 807	250 000	1 100 000	910 824
819	Kjøp av leilegheit	2 017 275	2 000 000	0	0
833	Omsorgsleilegheiter på Bygdeheimen	0	0	500 000	0
834	Leitebakken bustadfelt	0	0	0	315 250
893	Tur-/skiløype Brokke	0	0	0	37 500
904	Ny brannstasjon Rysstad	306 940	100 000	500 000	0
2502	Ombygging Valle skule/SFO 2019	1 423 921	1 400 000	0	0
3006	Solavskjerming Hylestad skule	0	0	0	111 433
3015	Valle skule - varmpumpe	205 375	180 000	0	0
3501	Oppgradering laboratorium Valle legekantor	140 309	150 000	150 000	107 308
4008	Bygdeheimen - Ventilasjonsanlegg, nord	0	300 000	300 000	0
4011	Bygdeheimen - ventilasjon Sør, nytt	1 567 919	1 340 000	1 000 000	32 463
5504	Søppelbu Bjørnevatn	190 134	0	0	0
5801	Arbeidsbil - teknisk	119 000	119 000	0	0
6000	Kalkingsanlegg og kalkdosører	89 631	0	0	0
6002	Oppgradering av symjehallen	0	0	0	399 761
6503	Oppgradering toalettanlegg Valle kultursente	283 292	250 000	250 000	0
6508	Meiroppe bibliotek - Sæbyggjen	231 195	0	0	0
7502	Saksutgreiing gang- og sykkelveg Besteland-	0	100 000	100 000	0
7602	Volksvagen Caddy PX61618	145 000	145 000	0	0
7803	Klatrevegg Vallehallen	0	0	1 000 000	0
7804	Områderegulering Rysstad sentrum	0	0	400 000	0
7805	Områderegulering Valle sentrum	0	350 000	350 000	0
8501	Tilbygg på verkstad på Øyne	0	0	0	46 150
8900	Ramme - utvikling Brokke	0	200 000	6 100 000	0
8902	Ballbinge Furustøyl	0	0	0	18 750
8903	Sykkelpark Furustøyl	0	0	0	18 750
8905	Rulleskiløype Brokke (kommunal)	724 409	0	0	0
9002	Valle brannstasjon	6 604 778	6 500 000	6 500 000	0
832	Sal av kommunal bustad	82 175	0	0	0
2005	Etablering næringsareal - kommunehuset	448	0	0	0
248	Finansiell leasing - kontormaskiner	481 341	0	0	0
	Avrunding/(mva- 2019)	142	0	0	1 949
SUM FORDELT		15 746 103	14 204 000	18 820 000	34 608 278

Valle kommune

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet.

Kommunen følger KRS nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jf. kl § 50 nr. 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Valle kommune

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipp som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-3/14, februar 2014.

For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetalinger etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer.

Valle kommune

Organisering av kommunens virksomhet

	Type virksomhet	Type enhet	Kontor- /vertskommune
Vertskommunesamarbeid			
Setesdal Barnevern § 28	Barnevern		Valle
Setesdal PPT § 28	Spesialpedagogiske tenester		Valle
Helsesamarbeid § 28	Helse		Bykle
Veterinærvakta § 28	Veterinær		Valle
Veterinærsamarbeidet Bykle § 28	Veterinær		Valle
LMT § 28	Helse		Evje
KØH § 28	Øyeblikkelig hjelp		Evje
Enheter som avlegger særregnskap			
Setesdal Regionråd § 27	Næring		Valle
Agder Sekretariat § 27	Kontroll		Kvinesdal
Setesdal IKT § 27	IKT tenester		Bykle
SVR	Verneområde		Agder fylke
Andre rettsubjekter			
Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS	Renovasjon		Evje
Konsesjonsdrift IKS	Kraft		Valle
Setesdal Brannvesen IKS	Brann og redning		Evje
Setesdalsmusèet IKS	Kultur		
Setesdalsmusèet Eigedom IKS	Museumsbygg		Valle
AAMA IKS	Museumsdrift		Agder fylke
Agder kommunerevisjon IKS	Revisjon og kontroll		Kristiansand
Øyne Industribygg KF	Bygg		Valle
Setpro AS	ASVO bedrift		Evje

Valle kommune

Balanseregnskapet

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER			
<i>A. Anleggsmidler</i>			
Faste eiendommer og anlegg	4	320 877 936	326 916 908
Utstyr, maskiner og transportmidler	4	6 550 062	6 559 821
Utlån		13 246 581	11 704 371
Aksjer og andeler	5	9 968 769	9 668 075
Pensjonsmidler	3	274 214 472	264 957 573
Sum anleggsmidler		624 857 820	619 806 747
<i>B. Omløpsmidler</i>			
Kortsiktige fordringer		16 329 531	14 613 345
Premieavvik	3	16 543 957	15 080 135
Aksjer og andeler		0	0
Sertifikater		0	0
Obligasjoner		0	0
Derivater		0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd		60 709 723	61 688 500
Sum omløpsmidler		93 583 211	91 381 979
Sum eiendeler		718 441 031	711 188 727

Valle kommune

Balanseregnskapet

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
GJELD OG EGENKAPITAL			
<i>C. Egenkapital</i>			
Disposisjonsfond	9	10 930 763	13 445 916
Bundne driftsfond	9	44 046 313	39 411 051
Ubundne investeringsfond	9	2 741 000	3 217 619
Bundne investeringsfond	9	979 849	918 149
Regnskapsmessig mindreforbruk (drift)	9, 10	1 562 389	6 703 675
Regnskapsmessig merforbruk (drift)	9, 10	0	0
Udisponert investeringsregnskapet	9, 10	0	0
Udekket investeringsregnskapet	9, 10	0	-4 998 134
Kapitalkonto	11	162 049 036	168 901 307
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	10	249 821	249 821
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	10	0	0
Sum egenkapital		222 559 171	227 849 404
<i>D. Gjeld</i>			
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Ihendehaverobligasjonslån		0	0
Pensjonsforpliktelse	3	315 324 706	301 671 787
Sertifikatlån		0	0
Andre lån	6	151 340 070	153 594 645
Sum langsiktig gjeld		466 664 776	455 266 432
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Kassekredittlån		0	0
Annen kortsiktig gjeld		28 280 782	26 869 853
Derivater		0	0
Premieavvik	3	936 301	1 203 037
Sum kortsiktig gjeld		29 217 083	28 072 891
Sum gjeld		495 881 858	483 339 322
Sum egenkapital og gjeld		718 441 029	711 188 726

MEMORIAKONTI:

Ubrukte lånemidler	3 855 997	4 360 997
Andre memoriakonti	689 581	600 000
Motkonto for memoriakontiene	-4 545 578	-4 960 997

Valle kommune

Note 1 - Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet	2019	2018	Endring
2.1 Omløpsmidler	93 583 211	91 381 979	2 201 232
2.3 Kortsiktig gjeld	29 217 083	28 072 891	-1 144 192
Arbeidskapital	64 366 128	63 309 089	1 057 040

Drifts- og investeringsregnskapet:	Beløp	Sum
<i>Anskaffelse av midler</i>		
Inntekter driftsregnskap	200 756 328	
Inntekter investeringsregnskap	6 305 931	
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	19 859 681	
Sum anskaffelse av midler	226 921 940	226 921 940
<i>Anvendelse av midler</i>		
Utgifter driftsregnskap	190 381 530	
Utgifter investeringsregnskap	15 746 103	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	19 232 268	
Sum anvendelse av midler	225 359 902	225 359 902
Anskaffelse - anvendelse av midler		1 562 039
Endring i ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon -)		-505 000
Endring i arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskap		1 057 039
Endring i arbeidskapital i balansen		1 057 040
Differanse (forklares nedenfor)		-1

Forklaring til differanse i arbeidskapital:	Beløp	Sum
	0	0

Valle kommune

Note 2 - Ytelser til ledende personer og revisor

Tekst	2019	2018
Lønn administrasjonssjef:		
- samlet lønn og annen fast godtgjørelse samt eventuelle bonusutbetalinger	1 106 000	1 024 997
- godtgjørelse fra andre verv i kommunen		
- vesentlig tilleggsgodtgjørelse for tjenester utenfor normal funksjon		
- betalt eller skyldig vederlag i forbindelse med avslutning av ansettelsesforhold eller verv.		
- beregnet verdi av totale fordeler i annet enn kontanter som anses som godtgjørelse (naturalytelser)	4 392	12.646
Sum lønn administrasjonssjef	1 110 392	1 024 997
Godtgjørelse ordfører:		
- samlet lønn og annen fast godtgjørelse samt eventuelle bonusutbetalinger	711 400	702 773
- godtgjørelse fra andre verv i kommunen		
- vesentlig tilleggsgodtgjørelse for tjenester utenfor normal funksjon		
- betalt eller skyldig vederlag i forbindelse med avslutning av ansettelsesforhold eller verv.		
- beregnet verdi av totale fordeler i annet enn kontanter som anses som godtgjørelse (naturalytelser)	4 392	0
Sum godtgjørelse til ordfører	715 792	702 773
Godtgjøring revisor:		
- regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag	710 740	660 000
- rådgivning og andre tjenester		
Sum godtgjørelse til revisor	710 740	660 000

Valle kommune

Note 3 - Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66 % sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2019	2018
Innestående på premiefond 01.01	36 992	18 927
Tilført premiefondet i løpet av året	1 814 772	3 007 823
Bruk av premiefondet i løpet av året	1 830 578	2 989 758
Innestående på premiefond 31.12	21 186	36 992

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet.

Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2004 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 48 nr. 2).

Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2019 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr 1 730 559 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden

	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,00 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G-regulering	2,97 %	2,97 %
Forventet regulering av pensjoner under utbetaling	2,20 %	

Valle kommune

Note 3 - Pensjonsforpliktelser

Total - Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2019	2018
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	8 802 952	8 195 393
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	12 106 974	11 565 615
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-11 646 607	-11 279 136
A Beregnet netto pensjonskostnad (eks. adm)	9 263 319	8 481 872
B Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	13 873 061	13 046 408
C Årets premieavvik (B-A)	4 609 742	4 564 536
Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2019	2018
B Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	13 873 061	13 046 408
C Årets premieavvik	-4 609 742	-4 564 536
D Amortisering av tidligere års premieavvik	2 579 450	1 996 719
E Administrasjonskostnad	438 484	605 267
F Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:E)	12 281 253	11 083 858
G Pensjonstrekk ansatte	1 484 780	1 429 874
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	10 796 473	9 653 984
Akkumulert premieavvik	2019	2018
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01)	12 641 384	10 073 567
Årets premieavvik	4 609 742	4 564 536
Sum amortisert premieavvik dette året	-2 579 450	-1 996 719
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	14 671 676	12 641 384
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	1 554 425	1 338 438
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	16 226 101	13 979 822
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2019	2018
Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01 inkl. AGA	36 545 700	52 833 429
Årets premieavvik inkl. AGA	-5 098 375	-5 048 377
Estimatavvik inkl. AGA (ført direkte mot egenkapitalen)	1 769 659	-9 916 657
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	7 733 860	-1 322 695
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	40 950 845	36 545 700
Herav:		
Brutto pensjonsforpliktelse	310 554 858	297 553 232
Pensjonsmidler	273 590 965	264 510 104
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	3 918 173	3 502 572

Valle kommune

Note 3 - Pensjonsforpliktelser

KLP - Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2019	2018
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	7 353 037	6 563 475
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	11 167 314	10 559 885
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-10 884 736	-10 532 966
A Beregnet netto pensjonskostnad (eks. adm)	7 635 615	6 590 394
B Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	12 134 566	11 419 570
C Årets premieavvik (B-A)	4 498 951	4 829 176
Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2019	2018
B Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	12 134 566	11 419 570
C Årets premieavvik	-4 498 951	-4 829 176
D Amortisering av tidligere års premieavvik	2 531 116	1 932 195
E Administrasjonskostnad	491 207	658 522
F Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:E)	10 657 938	9 181 111
G Pensjonstrekk ansatte	1 168 971	1 114 606
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	9 488 967	8 066 505
Akkumulert premieavvik	2019	2018
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01)	12 772 412	9 875 431
Årets premieavvik	4 498 951	4 829 176
Sum amortisert premieavvik dette året	-2 531 116	-1 932 195
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	14 740 247	12 772 412
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	1 562 466	1 353 099
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	16 302 713	14 125 511
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2019	2018
Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01 inkl. AGA	27 194 074	44 062 608
Årets premieavvik inkl. AGA	-4 975 840	-5 341 069
Estimatavvik inkl. AGA (ført direkte mot egenkapitalen)	5 244 042	-10 204 770
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	7 733 860	-1 322 695
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	35 196 137	27 194 074
Herav:		
Brutto pensjonsforpliktelse	284 673 790	269 772 334
Pensjonsmidler	252 913 068	245 184 563
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	3 366 637	2 606 304

Valle kommune

Note 3 - Pensjonsforpliktelser

SPK - Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2019	2018
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	1 449 915	1 631 918
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	939 660	1 005 730
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-761 871	-746 170
A Beregnet netto pensjonskostnad (eks. adm)	1 627 704	1 891 478
B Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	1 738 495	1 626 838
C Årets premieavvik (B-A)	110 791	-264 640
Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2019	2018
B Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	1 738 495	1 626 838
C Årets premieavvik	-110 791	264 640
D Amortisering av tidligere års premieavvik	48 334	64 524
E Administrasjonskostnad	-52 723	-53 255
F Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:E)	1 623 315	1 902 747
G Pensjonstrekk ansatte	315 809	315 268
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	1 307 506	1 587 479
Akkumulert premieavvik	2019	2018
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01)	-131 028	198 136
Årets premieavvik	110 791	-264 640
Sum amortisert premieavvik dette året	-48 334	-64 524
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-68 571	-131 028
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	-8 041	-14 661
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	-76 612	-145 689
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2019	2018
Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01 inkl. AGA	9 351 626	8 770 821
Årets premieavvik inkl. AGA	-122 535	292 692
Estimatavvik inkl. AGA (ført direkte mot egenkapitalen)	-3 474 383	288 113
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	5 754 708	9 351 626
Herav:		
Brutto pensjonsforpliktelse	25 881 068	27 780 898
Pensjonsmidler	20 677 897	19 325 541
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	551 536	896 268

Valle kommune

Note 4 - Varige driftsmidler

Utstyr, maskiner og transportmidler

TEKST	Kunst etc..	EDB-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	SUM
Anskaffelseskost 01.01		726 557	20 093 758	786 685	21 607 000
Årets tilgang			635 504	543 816	1 179 320
Årets avgang			1 180 342		1 180 342
Anskaffelseskost 31.12	0	726 557	19 548 920	1 330 501	21 605 978
Akk. avskrivninger 01.01		726 557	14 320 622	0	15 047 179
Årets avskrivning			1 005 323		1 005 323
Årets reverserte nedskrivninger			996 676		996 676
Akk. avskrivninger 31.12	0	726 557	14 329 269	0	15 055 826
Akk. nedskrivninger 01.01					0
Årets nedskrivning					0
Årets reverserte nedskrivninger					0
Akk. nedskrivning 31.12	0	0	0	0	0
Bokført verdi pr. 31.12	0	0	5 219 652	1 330 501	6 550 153
Tap ved salg av anleggsmidler			183 757		183 757
Gevinst ved salg av anleggsmidler			75 000		75 000
Økonomisk levetid		5 år	10 år	20 år	
Avskrivningsplan	Ingen avskr.	Lineær	Lineær	Lineær	

Valle kommune

Note 4 - Varige driftsmidler

Faste eiendommer og anlegg

TEKST	Tomter	Tekn.anl. VAR	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	SUM
Anskaffelseskost 01.01	11 570 638	88 959 412	249 561 547	131 562 402	481 653 999
Årets tilgang		2 052 723	4 940 741	7 240 219	14 233 683
Årets avgang		685 670	17 952 437		18 638 107
Anskaffelseskost 31.12	11 570 638	90 326 465	236 549 851	138 802 621	477 249 575
Akk. avskrivninger 01.01		41 258 983	79 861 745	33 616 363	154 737 091
Årets avskrivning		3 676 107	6 201 339	1 771 265	11 648 711
Årets avgang avskrivninger		175 595	9 838 565		10 014 160
Akk. avskrivninger 31.12	0	44 759 495	76 224 519	35 387 628	156 371 642
Akk. nedskrivninger 01.01					0
Årets nedskrivning					0
Årets reverserte nedskrivninger					0
Akk. nedskrivning 31.12	0	0	0	0	0
Bokført verdi pr. 31.12	11 570 638	45 566 970	160 325 332	103 414 994	320 877 933
Tap ved salg av anleggsmidler		440 254	6 613 872		7 054 126
Gevinst ved salg av anleggsmidler			1 080 180		1 080 180
Økonomisk levetid		20 år	40 år	50 år	
Avskrivningsplan	Ingen avskr.	Lineær	Lineær	Lineær	

Sal av Hylestad skule

Hylestad skule vart i 2019 gitt vekk til Hylestad Eigedom AS, sak PS 96/19. Eigedomen vart taksert til kr 1 500 000 av takstingeniør Frank Severinsen.

Valle kommune

Note 5 - Aksjer og andeler (anleggsmidler)

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Eventuell markeds-verdi	Balanseført verdi 2019	Balanseført verdi 2018
KLP samla verdi			7 450 964	6 850 270
Agder sekretariat	6,25 %		40 000	40 000
Konsesjonskraft IKS	4,83 %	7 619 711	1	1
Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS	20,00 %	3 795 413	54 753	54 753
Setesdal Brannvesen IKS	20,80 %	2 317 747	1 216 741	1 216 741
Setesdal Revisjonsdistrikt IKS	20,00 %		1	1
Setesdalsmusèet IKS	16,67 %		1	1
Setesdalsmusèet Eigedom IKS	33,00 %	13 961	1	1
Aust-Agder Museum og Arkiv IKS	5,00 %		1	1
Agder Kommunerevisjon IKS	4,00 %	304 400	1	1
Setesdal Regionråd § 27	25,00 %	5 636 402	1	1
Setesdal IKT § 27	20,00 %	165 999	1	1
Setpro AS	20,00 %	1 546 000	270 000	270 000
Aust-Agder Næringselskap (10/3042)	0,33 %	151 005	10 000	10 000
Kommunekraft (1/320)	0,31 %	5 961	1 000	1 000
Setesdalstunet	50,00 %	1 984 000	105 000	105 000
Agder Energi AS (konsern)	1,13 %	38 703 946	1	1
Valle Husflidsbygg AS	60,00 %	559 200	600 000	600 000
Setesdal Bilruiter LL (konsern)	4,29 %	3 070 525	140 300	140 300
Sylvartun Folkekunst AS	0,00 %		0	300 000
Dampskipsselskapet Bjoren AS (10/251)			1	1
Setesdal informasjons- og kompetansesenter AS	2,40 %	52 176	50 000	50 000
USUS as, tidlegare Visit Sørlandet AS	0,64 %	49 427	30 000	30 000
AT Skog			1	1
Sum		65 975 873	9 968 769	9 668 075

Valle kommune

Note 6 - Langsiktig gjeld

	2019	2018	Neste års avdrag	Gj.snittlig gjenstående løpetid
Fordeling av langsiktig gjeld:				
Husbanken - Formidlingslån	11 051 229	9 710 051	616 403	14,2
Husbanken - Eigne lån	1 209 000	1 549 720	416 120	2,5
Kommunalbanken	99 576 210	99 525 210	8 746 950	8,8
KLP Kommunekreditt	39 124 965	42 809 827	3 684 862	11
Finansiell leasingavtale	378 666	0		
Sum bokført langsiktig gjeld	151 340 070	153 594 808	13 464 335	

Herav selvfinansierende gjeld 0 0

Langsiktig gjeld i særregnskap

Øyne Industribygg Valle KF 350 000 450 000
0 0

Sum bokført gjeld i særregnskap 350 000 450 000

Sum ekstern lånegjeld 151 690 070 154 044 808

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser

	2019	Gj.snittlig rente
Langsiktig gjeld med fast rente	13 702 500	2,70 %
Langsiktig gjeld med flytende rente	137 258 904	2,04 %
	150 961 404	

Valle kommune

Note 6 - Langsiktig gjeld

Forholdet mellom betalt avdrag og minimumsavdrag

	2019	2018
Utgiftsført avdrag i driftsregnskapet	12 456 257	12 103 582
Beregnet minimumsavdrag	5 661 649	5 704 644
Avvik	6 794 608	6 398 938

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

	2019	2018
Mottatte avdrag	301 107	271 188
Årets betalte avdrag	658 659	-566 206
Forskjell	-357 552	-295 018
Saldo avdragsfond 1.1	468 611	468 611
Avsetning til (+)/bruk av avdragsfond (-)	-357 552	
Saldo avdragsfond 31.12	111 059	468 611

Valle kommune

Note 7 - Garantiansvar

Gitt overfor - navn	Garanti- ramme	Beløp pr. 31.12		Utløper dato
		2019	2018	
Startlån 25 % av kr 11 051 229		2 762 807	2 055 245	
Garane Vassverk - garanti for driftsunderskot				Tok over i 2017
Setpro AS	3 300 000	2 850 000	2 970 000	02.07.43
Sum garantiansvar	3 300 000	5 612 807	5 025 245	

Valle kommune

Note 8 - Langsiktige forpliktelser utover langsiktig gjeld

Type avtale	Årlig driftsutgift	Avtalen utløper
Leasing av diverse bilar	275 000	Ulike tidspunkt
Husleige Setesdalstunet, Nav og PPT	332 327	
Driftsavtale snøbrøyting og strøing		2023+ 3 år
Synkroniserer avtaler med Vegvesenet for brøyting av kommunale vegar utafor sentrum i Valle og sentrum på Rysstad. Her betaler Valle kommune for pris pr lengdemeter for utført arbeid direkte til entreprenør, avtalepart er Vegvesenet.		
Valle kommune har 3 kontraktar inngått for brøyting/strøing slik:		
1. Valle sentrum - 2 kontraktar. Fastpris på all brøyting - timepris på strøing.		
2. Rysstad sentrum - 1 kontrakt. Alt basert på timepris, ingen fastpris.		

Valle kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

a) Samlede avsetninger og bruk av avsetninger

	Regnskap 2019	Regnskap 2018
<i>Avsetninger og bruk av avsetninger</i>		
Avsetninger til:		
Disposisjonsfond	6 703 675	3 450 472
Bundne driftsfond	17 211 850	13 020 258
Ubundne investeringsfond	1 637 016	0
Bundne investeringsfond	419 253	500 000
Sum fondsavsetninger	25 971 793	16 970 730
Bruk av avsetninger:		
Disposisjonsfond i driftsregnskapet	3 620 000	6 172 991
Bundne driftsfond i driftsregnskapet	12 504 882	11 424 463
Disposisjonsfond i investeringsregnskapet	5 598 828	1 074 183
Bundne driftsfond i investeringsregnskapet	71 705	0
Ubundne investeringsfond	2 113 635	609 624
Bundne investeringsfond	357 552	60 000
Sum bruk av fondsavsetninger	24 266 603	19 341 261
Netto fondsavsetninger	1 705 191	-2 370 531
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0
Bruk av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	6 703 675	3 450 472
Dekning av tidligere års udekket	4 998 134	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0
Netto mer- og mindreforbruk og udekket/udisponert	-1 705 541	-3 450 472
Overført til investeringsregnskapet	0	1 575 000
Overført fra driftsregnskapet	0	1 575 000
Netto overføringer	0	0
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	-1 562 389	-6 703 674
Udekket/udisponert	0	4 998 134
Sum netto avsetninger	1 562 039	-4 115 463
Anskaffelse - anvendelse av midler fra Note 1	1 562 039	

Valle kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

b) Avsetning til og bruk av disposisjonsfond

Disposisjonsfond pr. 1.1	13 445 916
Avsatt til disposisjonsfond i regnskapsskjema 1A	6 703 675
Avsatt til disposisjonsfond i regnskapsskjema 1B	0
Bruk av disposisjonsfond i regnskapsskjema 1A	2 857 000
Bruk av disposisjonsfond i regnskapsskjema 1B	763 000
Bruk av disposisjonsfond i regnskapsskjema 2A	5 598 828
Disposisjonsfond pr. 31.12	10 930 763

c) Avsetning til og bruk av bundne driftsfond

Bundne driftsfond pr. 1.1	39 411 051
Avsatt til bundne driftsfond i regnskapsskjema 1A	14 147 976
Avsatt til bundne driftsfond i regnskapsskjema 1B	3 063 874
Bruk av bundne driftsfond i regnskapsskjema 1A	12 000 000
Bruk av bundne driftsfond i regnskapsskjema 1B	504 882
Bruk av bundne driftsfond i regnskapsskjema 2A	71 705
Bundne driftsfond pr. 31.12	44 046 313

d) Avsetning til og bruk av ubundne investeringsfond

Ubundne investeringsfond pr. 1.1	3 217 619
Avsatt til ubundne investeringsfond i regnskapsskjema 2A	1 637 016
Bruk av ubundne investeringsfond i regnskapsskjema 2A	2 113 635
Ubundne investeringsfond pr. 31.12	2 741 000

e) Avsetning til og bruk av bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond pr. 1.1	918 149
Avsatt til bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	419 253
Bruk av bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	357 552
Bundne investeringsfond pr. 31.12	979 849

Valle kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

f) Årets og bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk i driftsregnskapet

Regnskapsmessig mindreforbruk 1.1	6 703 675
Regnskapsmessig mindreforbruk i driftsregnskapet	1 562 389
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk i driftsregnskapet	6 703 675
Regnskapsmessig mindreforbruk 31.12	1 562 389

g) Årets og dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk i driftsregnskapet

Regnskapsmessig merforbruk 1.1	0
Regnskapsmessig merforbruk i driftsregnskapet	0
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk i driftsregnskapet	0
Regnskapsmessig merforbruk 31.12	0

h) Årets og bruk av tidligere års udisponert i investeringsregnskapet

Udisponert i investeringsregnskapet 1.1	0
Udisponert i investeringsregnskapet	0
Disponering av tidligere års udisponert i investeringsregnskapet	0
Udisponert i investeringsregnskapet 31.12	0

i) Årets og dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet

Udekket i investeringsregnskapet 1.1	-4 998 134
Udekket i investeringsregnskapet	0
Avsatt til dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet	4 998 134
Udekket i investeringsregnskapet 31.12	0

Valle kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

i) Spesifikasjon av bundne fond

	Konto	Konto(T)	2019	2018
251	251	BUNDNE DRIFTSFOND		
251	25199000	Næringsfond- grunnkapital	-15 464 909	-15 464 909
251	25199002	Næringsfond - Fiske 1912/42	-415 401	-379 805
251	25199003	Næringsfond - krypsiv og almenne interesser	-2 867 347	-2 647 347
251	25199005	Næringsfond- garanti	-100 000	-100 000
251	25199008	Næringsfond årleg avsetn./bruk	-4 860 777	-3 116 812
251	25199009	Tiltakskrav Brokke Nord og Sør	-1 575 718	-1 575 718
251	25199011	Erstatning skjønn Tosong	-10 325	-10 325
251	25199012	Kyrkjestove prosj 703	-454 000	-454 000
251	25199013	Næringsfond - Fjellskaråni 68/163 /19	-7 440	-7 440
251	25199019	VK2 Valle vgs. gull/sølv -folkehøgsk.	-26 828	-26 828
251	25199021	Næringsfond - Flateland	-2 695	-2 695
251	25199022	Løyvde næringstilskot	-125 000	-125 000
251	25199205	Flateland sentrum	-3 635	-3 635
251	25199206	Stadnamnregistrering	-160 000	-160 000
251	25199210	Utb.g.avt Brokke Hyttepark 895	-124 739	-124 739
251	25199220	Garane Vassverk	-250 000	-250 000
251	25199230	Akk. overskot renovasjon	400	-136 786
251	25199231	Akk. overskot pipefeiling	-135 667	-135 667
251	25199232	Akk. overskot slamtømming	-218 559	-160 974
251	25199233	Akk. overskot oppmåling	0	
251	25199260	Frivilligsentral	-122 267	-193 729
251	25199261	Samlokalisere bibliotek og museum	-38 902	-38 902
251	25199262	Arbeid med heilårsveg Brokke-Suleskard	-100 000	-100 000
251	25199270	Kulturminneplan KIK (kulturminne i kommunen)	-71 959	-98 076
251	25199300	Barnevern vidareutdanning (3720)	-72 499	-72 499
251	25199330	VBH: Dagaktivitet for heimebuande med demens	-41 620	-41 620
251	25199331	VBH-HAB: Styrking av habilitering og rehabiliterings	-247 409	-247 409
251	25199340	Etter- og vidareutdanning prosje 360	-17 944	-17 944
251	25199341	Vidareutd. for lærarar, ref. 2019/6166	-60 830	
251	25199351	Symjeopplæring bhg. prosj 2003	-30 000	-30 000
251	25199360	Vurdering for læring prosj342	-71 767	-71 767
251	25199361	Ungdomstrinn i utvikling UIU 343	0	0
251	25199362	Tidleg innsats i skulen, pro 3004	-107 994	-107 994
251	25199370	Folkehelseprosjekt NAV 2018- (pro 5301)	-284 294	-159 226
251	25199400	Kalkingsanlegg og kalkdoserer	-4 028 295	-4 100 000
251	25199450	Utb.avt. Øvre Kvævelii prosj. 8704	-23 800	-23 800
251	25199451	Utb.avt. Øvre Kvævelii-løyper prosj 8704	-30 000	-30 000
251	25199452	Utb.avt. Kvisletoppen Aust (F16) pro 8705	-151 730	-71 400
251	25199453	Utb.avt. Kvisletoppen Aust (F16)-løyper pro 8705	-152 488	-90 000
251	25199454	Utb.avt. Løefjodd Vest-anl.bidrag prosj 8706	-268 854	-71 400
251	25199455	Utb.avt. Løefjodd Vest-løyper prosj 8706	-1 049 789	-799 994
251	25199501	Kalkingsmidlar	-87 264	-87 264
251	25199502	Kommunalt viltfond	-108 517	-108 517
251	25199504	Bygdejakt Njardarheim	-5 020	-5 020
251	25199508	Psykisk helsevern div. tiltak (haustseminar)	-18 774	-18 774
251	25199509	Tapsavs. startlån	-88 000	-88 000
251	25199510	Forvaltningsplan Vestheia	-103 532	-103 532
251	25199513	Prosjekt kulturskule	-2 100	-2 100
251	25199516	VBH - Testamentarisk gåve VASH	-181 632	-181 632
251	25199517	SVR-Forv.senter Setesdal vest (Utv.avd.)	0	-7 830
251	25199521	Biologisk mangfold	-25 000	-25 000
251	25199524	Kulturell skulesekk Valle prosj 310	-75 359	-75 359
251	25199525	Kulturell skulesekk Hylestad prosj 310	-43 845	-43 845
251	25199526	Kompetanseutvikl. Valle sk.	-10 318	-10 318
251	25199527	Kompetanseutvikl. Hylestad sk	-28 354	-28 354
251	25199528	Bustadtilskot frå Husbanken	-60 000	-60 000
251	25199529	Kunnskapsløftet i skulen prosj 322	-11 924	-11 924

Valle kommune

Note 9 – Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

i) Spesifikasjon av bundne fond

	Konto	Konto(T)	2019	2018
251	25199530	Samlivskurs	-3 101	-3 101
251	25199532	FYSAK - folkehelse ansvar 5421	-158 437	-158 437
251	25199534	VBH: Trivselstiltak PLO- sansehage	-31 804	-31 804
251	25199536	Arbeid mot tobakk	-10 000	-10 000
251	25199538	SVR- Fellesfond	-99 723	-99 723
251	25199541	Tilskot frå SVR til utmark	-55 000	-55 000
251	25199542	Utb.veg frå RV9-Furestøyl-utb. avt. Sitåsen 874	-242 874	
251	25199545	Hylestad og Valle bgh, skulpturprosjekt	-61 000	-100 000
251	25199546	FMP-Hovudprosjekt folkemusikk prosj 672	-102 023	-102 023
251	25199547	20 utvalde kulturlandskap prosj688	-81 071	-119 571
251	25199548	Skjønnsmidlar Valle barnehage	-39 038	-39 038
251	25199549	Skjønnsmidlar Hylestad barnehage	-50 358	-50 358
251	25199551	Kompetanseløftet 2015 PLO prosj 412	-83 093	-83 093
251	25199552	Utb. avt. Reigårstøylen prosj. 876	-125 000	-125 000
251	25199555	Tiltakspakke Vassl. Helle prosj 558	-34 175	-34 175
251	25199557	FMP-folkedans i Setesdal prosj 696	-30 000	-30 000
251	25199558	NOKU-konferansen	-22 400	-22 400
251	25199559	Utb. avt. Kvisle - Furåsen prosj. 877	-1 320 157	-1 210 666
251	25199560	Utb. avt Furustøyl Aust prosj.879	-428 388	-428 388
251	25199563	Utb.avt. Furustøyl Aust /Kvisle - løyper prosj 887/ 88	-1 854 459	-1 502 637
251	25199564	Etikk og refleksjon PLO prosj 413	-11 260	-11 260
251	25199565	Lektor 2 Valle skule prosj 328	-10 052	-10 052
251	25199567	Utb.avt. Nyestøyl prosj 882	-90 000	-50 000
251	25199568	Utb.avt. drift løypenett Nyestøyl	-15 000	-15 000
251	25199569	Utb.avt. drift løypenett Brokke Panorama og Bergsa	-74 202	-74 202
251	25199574	SVR: Informasjonssenter i SVR pro 735	-109 995	-109 995
251	25199575	SVR: Forvaltningplan SVR pro 738	-34 280	-34 280
251	25199579	SVR: Kartlegging av verneverdiar pro 743	-512 446	-512 446
251	25199582	SVR: Håheller - utvikling 2014- pro 746	-18 750	-18 750
251	25199584	SVR: Villreinjellet som verdiskaper - pro 748	-3 137 742	-2 238 980
251	25199590	VBH: Gåver Dagsenter VASH	-13 000	-13 000
251	25199591	VBH: Lindrande rom VASH	-5 000	-5 000
251	25199592	VBH: Skjerma avd. gr.1 VASH	-6 750	-6 750
251	25199593	Baklian - revegetering tipp (prosj. 8904)	-21 360	
251	25199601	Folkemusikkprosjektet Gorrlaus (pro 6507)	-93 104	
251	25199914	Utvikling skulebibliotek - Leselyst for alle (prosj. 301	-436 554	
255	255	BUNDNE INVESTERINGSFOND		
255	25599002	Overskot formidl.lån	-111 060	-468 612
255	25599003	Tilskot flyktningebustad Øyne	-9 537	-9 537
255	25599005	Gåve frå Valle Sparebank	-859 253	-440 000
		Sum	-45 026 162	-40 329 182

Valle kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

k) Bruk av og avsetning til fond i driftsregnskapet

	Avsetninger	Bruk av fond
Disposisjonfond - Regnskapsskjema 1A		
Regnskap	6 703 675	2 857 000
Regulert budsjett	6 703 675	2 857 000
Opprinnelig budsjett	0	0

Disposisjonfond - Regnskapsskjema 1B

Teknisk - forvaltning		42 000
Oppvekst		702 000
Kultur		19 000
Sum disposisjonsfond regnskapsskjema 1B	0	763 000

Bundne driftsfond - Regnskapsskjema 1A

Regnskap	12 000 000	12 000 000
Regulert budsjett	12 020 000	12 039 000
Opprinnelig budsjett	12 020 000	12 000 000

Bundne driftsfond - Regnskapsskjema 1B

SVR	1 003 550	104 788
Sosialtenesta	125 068	0
Utb.avtalar	1 384 238	0
Frivilligsentral	0	71 462
Kultur	93 103	26 117
Oppvekst	436 554	39 000
Jord/skog	0	38 500
Renovasjon	0	137 186
Utmarksforvaltning	0	37 829
Steintipp Baklian	21 360	
Skiløpper/turløyper	0	50 000
Sum bundne driftsfond regnskapsskjema 1B	3 063 873	504 882

Overføring til investeringsregnskapet - Regnskapsskjema 1A

	Overføring
Regnskap	0
Regulert budsjett	350 000
Opprinnelig budsjett	350 000

Overføring til investeringsregnskapet - Regnskapsskjema 1B

Valle kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

Sum overføringer på rammeområder	0
----------------------------------	---

Valle kommune

Note 10 - Spesifikasjon av regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk spesifisert per år samt egenkapitalkonti for endring av regnskapsprinsipp

Spesifikasjon av egenkapitalkontoer for regnskapsmessig mer/mindreforbruk

	2019	2018
Regnskapsmessig mindreforbruk	1 562 389	6 703 675
Oppstått år:		
2019	1 562 388	
2018		6 703 675
2017		
Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Oppstått år:		
2019		
2018		
2017		
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Oppstått år:		
2019		
2018		
2017		
Udekket i investeringsregnskapet	0	-4 998 134
Oppstått år:		
2019	0	
2018		-4 998 134
2017		

Spesifikasjon av egenkapitalkonti for endring i regnskapsprinsipp

Virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp.

Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)

Type	Bokført år	Beløp
Mva-komp 1999 - bokført (prinsippendring)	2001	249 821
Sum		249 821

Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)

Type	Bokført år	Beløp
Sum		0

Valle kommune

Note 11 - Spesifikasjon av kapitalkontoen

Saldo 01.01	168 901 307
Økning av kapitalkonto (kreditposterings)	
Aktivering av fast eiendom om anlegg	14 233 686
Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg	0
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	1 179 320
Reversert nedskrivning utstyr, maskiner og transportmidler	0
Kjøp av aksjer og andeler	600 694
Reversert nedskrivning av aksjer og andeler	0
Utlån	2 130 000
Aktivert egenkapitalinnskudd pensjonskasse	0
Avdrag på eksterne lån	13 114 916
Økning pensjonsmidler	9 256 899
Reduksjon pensjonsforpliktelser	-15 759 500
Reduksjon av kapitalkonto (debitposterings)	
Avgang fast eiendom og anlegg	8 623 946
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	11 648 711
Avgang utstyr, maskiner og transportmidler	183 757
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	1 005 323
Avgang aksjer og andeler	400
Nedskrivning av aksjer og andeler	299 600
Avdrag på utlån	587 790
Avskrivning utlån	0
Reduksjon egenkapitalinnskudd pensjonskasse	0
Bruk av midler fra eksterne lån	11 365 341
Reduksjon pensjonsmidler	0
Økning pensjonsforpliktelser	-2 106 581
Urealisert kurstap utenlandslån	0
Saldo 31.12	162 049 035

Note 12 - Investeringsoversikt

[illegible]

Note 13 - Vesentlige overføringer mottatt til finansiering av investeringer

Prosjekt nr.	Prosjekt navn	Inntektsført tidligere år	Inntektsført i år	Sum inntektsført	Forklarande tekst
668	Kyrkjestoge/bibliotek		552 125		Spelemidler
560	Valle renseanlegg		147 250	147 250	Otra kraft - 40 % refusjon for investeringar i 2018.
	Valle sentrum				Refusjon frå næringsforeningen -
751	oppgradering/utvikling		241 830	241 830	oppgradering av leikeplass
790	Prestfossen aktivitetspark		100 000	100 000	Spelemidler
8905	Rulleskiløype Brokke		1 000 000	1 000 000	Gåve frå Valle Sparebank
580	Sal av 2 bilar		75 000	75 000	Avsatt til ubunde inv.fond
832	Sal av bustad og Hylestad skule		2 650 000	2 650 000	Avsatt til ubunde inv.fond
	Sal av aksjer i Sylvartun				
	Folkekunst AS		400	400	
				0	
				0	
				0	
				0	
				0	
				0	
				0	
				0	
				0	
				0	
				0	
				0	
				0	
	SUM	0	4 766 605	4 214 480	

Valle kommune

Note 14 - Selvkostområder

2019

Selvkostkalkyle	Vann	Avløp	Renovasjon	Slam- tømming	Feiing
A. Direkte driftskostnader	2 193 885	2 423 586	3 803 150	399 333	742 846
B. Henførbare indirekte driftskostnader	118 913	117 988	86 938	28 471	43 056
C. Kalkulatoriske rentekostnader	211 663	552 687	39 959		
D. Kalkulatoriske avskrivninger	684 948	1 866 263	160 710		
E. Andre inntekter og kostnader	-4 929	-241 200	-12 640		-9 202
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+D+E)	3 204 480	4 719 324	4 078 117	427 804	776 700
G. Gebyrinntekter	2 526 423	1 539 804	3 851 751	481 074	723 655
H. Årets selvkostresultat (G-F)	-678 057	-3 179 520	-226 366	53 270	-53 045
Årets dekningsgrad	78,84 %	32,63 %	94,45 %	112,45 %	93,17 %
Vedtatt dekningsgrad			100,00 %	100,00 %	
I. Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	0	0	0	53 270	0
J. Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	226 366	0	0
K. Kontrollsum (subsidiering) (H-I+J)	-678 057	-3 179 520	0	0	-53 045
L. Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) per 1.1 i rapporteringsåret			136 785	160 975	135 666
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd				4 315	
N. Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) (per 31.12 i rapporteringsåret (L+M+I+J))	0	0	-89 581	218 560	135 666

Valle kommune

Note 14 - Selvkostområder

Selvkostkalkyle	2019				
	Reg-ulerings- planer	Bygge- og eierseksj.- saker	Kart og oppmåling	SFO	Barnehage
A. Direkte driftskostnader	590 564	1 038 215	1 948 134		
B. Henførbare indirekte driftskostnader	45 219	90 455	32 391		
C. Kalkulatoriske rentekostnader					
D. Kalkulatoriske avskrivninger					
E. Andre inntekter og kostnader					
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+D+E)	635 783	1 128 670	1 980 525	0	0
G. Gebyrinntekter	102 443	670 301	1 321 787		
H. Årets selvkostresultat (G-F)	-533 340	-458 369	-658 738	0	0
Årets dekningsgrad	16,11 %	59,39 %	66,74 %	#DIV/0!	#DIV/0!
Vedtatt dekningsgrad					
I. Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	0	0	0	0	0
J. Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	0	0
K. Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	-533 340	-458 369	-658 738	0	0
L. Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) per 1.1 i rapporteringsåret					
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd					
N. Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) (per 31.12 i rapporteringsåret (L+M+I+J))	0	0	0	0	0

Valle kommune

Note 14 - Selvkostområder

Utvikling i selvkostresultat

	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)
Utviklingen i selvkostresultat	2019	2018	2017	2016	2015
Vann	-678 057	-960 769	-1 346 432	-1 018 769	-1 549 409
Avløp	-3 179 520	-1 910 092	-2 004 110	-1 646 785	-1 392 724
Renovasjon	-226 366	-105 360	789	-122 590	-359 971
Slamtømming	53 270	145 410	70 302	98 403	119 135
Feiing	-53 045	36 706	12 804	80 955	16 686

Utviklingen i fond (+) og underskudd til fremføring (-)

	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)
Utgående balanse i fond (+) og underskudd til fremføring (-)	2019	2018	2017	2016	2015
Vann	0	0	0	0	0
Avløp	0	0	0	0	0
Renovasjon	-89 581	136 785	242 546	241 757	364 347
Slamtømming	218 560	160 975	15 565	-54 737	-153 140
Feiing	135 666	135 666	94 356	81 552	597

Valle kommune

Note 14 - Selvkostområder

Utvikling i selvkostresultat

	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)
Utviklingen i selvkostresultat	2019	2018	2017	2016	2015
Reg-ulerings-planer	-533 340	-274 028	-666 867	-735 891	-205 690
Bygge- og eierseksj.- saker	-458 369	-477 572	-18 204	-452 457	-411 912
Kart og oppmåling	-658 738	-577 216	-802 899	-1 076 712	-1 543 851
SFO	0	0	0	0	0
Barnehage	0	0	0	0	0

Utviklingen i fond (+) og underskudd til fremføring (-)

	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)
Utgående balanse i fond (+) og underskudd til fremføring (-)	2019	2018	2017	2016	2015
Reg-ulerings-planer	0	0	0	0	0
Bygge- og eierseksj.- saker	0	0	0	0	0
Kart og oppmåling	0	0	0	0	0
SFO	0	0	0	0	0
Barnehage	0	0	0	0	0

Valle kommune

Note 15 - Fordringer og gjeld til kommunale foretak og samarbeid, jf. kommuneloven § 27 og kapittel 11

Kommunal virksomhet - navn:	Regnskap 2019	Regnskap 2018
Kortsiktige fordringer		
Setesdal Regionråd	421 725	482 459
Sum kortsiktige fordringer	421 725	482 459
Langsiktige fordringer		
Sum langsiktige fordringer	0	0
Kortsiktig gjeld		
SMG IKS	-711 367	-1 042 339
Setesdal Brann og redning IKS	0	-543 489
Setesdal IKT	-277 122	-408 386
Øyne Industribygg KF	0	0
Agder Kommunerevisjon	-100 000	
Sum kortsiktig gjeld	-1 088 489	-1 994 214
Langsiktig gjeld		
Sum langsiktig gjeld	0	0

Valle kommune

Note 16 - Interkommunalt samarbeid etter § 27 (som ikke avlegger særregnskap) samt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 5A

	Setesdal Barnevern	PPT Setesdal	Veterinær- vakta (prosj. 356)	Veterinær- samarbeidet Bykle/Valle
Valle kommune (kontorkommune) 16900	1 251 991	730 715	20 122	542 072
Overføring fra Bykle kommune	2 800 214	652 212	10 059	106 686
Overføring fra Bygland kommune	4 218 662	744 637	10 059	
Overføring fra Evje og Hornnes kommune				
Overføring fra Iveland kommune			10 059	
Sum overføringer fra deltakerkommunene	8 270 867	2 127 564	50 299	648 758
Valle kommune (kontorkommune)	-1 671 464	-799 823		
Overføring fra Bykle kommune				
Overføring fra Bygland kommune				
Sum overføringer til deltakerkommunene	-1 671 464	-799 823	0	0
Resultat av overføringer til/fra deltakerne	9 942 331	2 927 387	50 299	648 758
Samarbeidets egne inntekter	0	0		
Salsinntekter	0	0		
Refusjonar	1 676 038	373 287	424 658	300 000
Overføringer	0	0		
Renteinntekter og utbytte	0	0		
Sum samarbeidets egne inntekter	1 676 038	373 287	424 658	300 000
Samarbeidets driftsutgifter				
Lønn inkl. sos utgifter	7 286 732	2 844 255	474 957	784 112
Kjøp av varer og tenester	3 496 576	395 461		133 998
Overføringer	835 062	60 958		30 648
Avskrivningar	0	0		
Sum samarbeidets driftsutgifter	11 618 370	3 300 674	474 957	948 758
Resultat av virksomheten	-1	0	0	0
Disponering av årets resultat:				
Tilbakeført deltaker kommunene				
Overført til neste driftsår				
Udekket underskudd				

Valle kommune

Note 17 - Spesifikasjon av gjennomførte strykninger

Strykninger i driftsregnskapet	Beløp
Regnskapsmessig merforbruk før strykninger	
Redusert overføringer til investeringsregnskapet	
Redusert avsetning til disposisjonsfond	
Redusert dekning av tidligere års merforbruk	
Regnskapsmessig merforbruk etter strykninger	0

Korrigeringer i investeringsregnskapet	Beløp
Udekket beløp før korrigeringer	1 005 809
Redusert budsjetterte avsetninger	-1 005 809
Økt budsjettert, ikke disponert bruk av ubundne avsetninger	
Udekket beløp etter korrigeringer	0

Valle kommune

Note 18 - Spesifikasjon av vesentlige poster og transaksjoner

Returkraft AS

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS sin andel av Returkraft AS sitt negative selvkostfond er pr. 31.12.19 kr 3 692 005.

Partene er enige om at det enkelte eierselskap sin andel av negativt selvkostfond pr. 31.12.19 deles i 14 like store deler.

Det betyr at Valle kommune sin forpliktelse pr. 31.12.19 blir kr 516 880 (kr 773 000 pr. 31.12.18)

Nedgang i restavfallsmengdene som følge av øket materialgjenvinning får som utilsiktet og uønsket konsekvens at eierselskapenes nedbetaling av Returkrafts selvkostfond skyves ut i tid.

For å unngå dette er Returkraft og eierselskapene enige om å løse avfallsgebyret for å opprettholde nedbetalings-takten. Løsningen er styrebehandla i Returkraft AS sitt styremøte 17.10.19 og 12.12.19.

Valle kommune

Note 19 - Leiligheit

Valle kommune kjøpte 1 stk leilegheit i Nordibøvegen 147, g.nr. 41, b.nr 27, s.nr. 6 i Valle kommune.

Overtagelse 1. desember 2019. Valle kommune disponerer eigedomen.

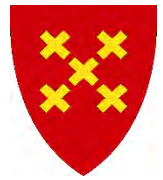
Eigedomen er pr. 31.12.19 ikkje betalt. Grunnen er politisk vedtak, om at endeleg bruksløyve/

ferdigattes skal vera gitt før betaling. Eigedomen var gitt midlertidig bruksløyve.

Overtageleseprotokoll signert 2. desember 2019 av seljar Uno AS og Valle kommune v/Sverre Rinden.

Årsmelding 2019

Valle kommune

Årsmelding 2019.....	1
Valle kommune	1
Forord	4
Politisk leiing.....	6
Administrativ leiing	7
Overordna mål.....	8
Organisasjonsplan	9
Etiske retningslinjer.....	10
Likestilling og mangfald	10
HMS	12
Internkontroll	13
Folketal, bustad og næring.....	14
Driftskostnader Valle kommune - Kostragruppe 6	16
Sentrale kapittel	21
Totaloversikt økonomi – rekneskapsskjema 1A - driftsinntekter	21
Sentrale inntekter.....	23
Finansinntekter og -utgifter	24
Utvikling i netto driftsresultat	24
Totaloversikt drift - fordelt på rammeområder – rekneskapsskjema 1 B.....	29
Sykefravær.....	30
Kommunen sine tenesteområder	32
Politisk styring	32
Rådmannen	33
Næring.....	34
Kultur, bibliotek.....	35
Personal.....	38
IKT	39
Økonomiavdelinga	42
Velkomstsenter	44
Interkommunalt PPT	45
Interkommunalt barnevern.....	47
Valle skule.....	49
Barnehage	54
Felles skule	56
Helseavdelinga	58

NAV	61
Pleie og omsorg	63
Teknisk	65
Teknisk sjef	65
Teknisk drift	66
Teknisk forvaltning	67
VAR	69
Drift veg	70
Drift reinhald	71

Forord

Rådmannen legg med dette fram årsrekneskap og årsmelding for Valle kommune 2019. Framlegget byggjer på kommunestyret sitt økonomiplanvedtak for 2019 – 2022, politiske vedtak, saman med justeringar tufta på oppdatert informasjon frå førearbeid til statsbudsjett 2019, og andre endringar i den økonomiske situasjonen for kommunen.

Rådmannen opplever at Valle kommune har eit godt tenestetilbod til sine innbyggjarar og tilreisande.

I 2019 vart arbeidet med turløyper vidareført. Det er stor aktiviteten i Brokke. Oppstart av etablering av løype for rulleski er prioritert. Valle kommune vart medlem av Midt Agder Friluftstråd. Kommunen har vore ein pådrivar saman med Aust Agder Fylkeskommune og Setesdal museum for å få etablert byggvernsenter ved museet. Setesdal Folkehøgskule er relokalisert på Hylestad skule. Det er ein positiv driv i sentrum av Rysstad og Valle sentrum. For Rysstad sentrum er det igangsett arbeid med reguleringsplan. Næringslivet i kommunen er i utvikling. På slutten av 2019 kom utøving av folkemusikk og folkedans i Setesdal på UNESCO si representative liste over verdas immaterielle kulturarv. Dette er eit utval av viktige tiltak kommunen er involvert i og som bidrar til positivt til utvikling i Valle kommune.

Samtidig merker kommunen at ein er ein del av dei globale og nasjonale trender. Små kommunar er under aukande press som følgje av nedgang i folketal, det blir færre barn og fleire eldre. Kommunen får reduserte overføringer gjennom inntektssystemet. Kraftskatteutvalet si tilråing hausten 2019 var eit eksempel på den usikkerheit som er til framtidig inntektsgrunnlag (kraftinntekter og eigedomskatt). Kommunane blir pålagt nye oppgåver og vi ser økt statleg detaljstyring, sterkare rettighetslovgiving og økte krav til kommunen. Fortsett utviklinga vil Valle kommune ha ei utfordring med å fylle rolla som generalistkommune. Samtidig er det eit ønske om å oppretthalde og bevare dei kvalitetane kommunen har for lokalsamfunnet.

Kommuneplanen for Valle kommune gir mål og retning for utvikling av Valle. Kommunen må heile tida vere i rørsle for å møte nye tider og behov. Innafor ulike område krev dette strukturelle endringar. 2019 stod Valle kommune saman i ein slik endring. Hylestad skule vart lagt ned, elevane flutt til Valle skule. Setesdal Folkehøgskule blei relokalisert til Hylestad skule. Valle kommune fekk ein skule med eit større fagleg og sosialt miljø for elevane og kommunen bidrog til at Setesdal folkehøgskule fekk betre rammer for utvikling av skulen.

Ei anna strukturell endring er det arbeidet som pågjekk hausten 2019 innafor NAV med etablering av vertskommunesamarbeidet NAV Midt -Agder. For at våre innbyggjarar kan ta del av eit heilskapleg NAV-tilbod gjekk Valle inn i vertskommunesamarbeid med Bykle, Bygland, Iveland, Åseral og Vennesla der Vennesla kommune er vertskommune frå 01.01.20

I 2019 har kommunen fortsett arbeidet med fokus på tenesteproduksjon med god tenestekvalitet til lågast mogleg kostnad. Rådmannen forsett arbeidet med å utvikle leiargruppa til ein effektiv leiargruppe for Valle kommune. Leiarane skal ha eit medvite forhold til kva som er kommunale oppgåver og ikkje, saman må ein vidareføre arbeidet med å tilpasse tenestetilbodet i tråd med endringar og dei økonomiske rammene som ligg til grunn.

Kommunen har ikkje eit overordna styringssystem for verksemda. Endring av kommunelova gir klare føringar i høve internkontroll i kommunen. Som del av styringssystem har kommunen

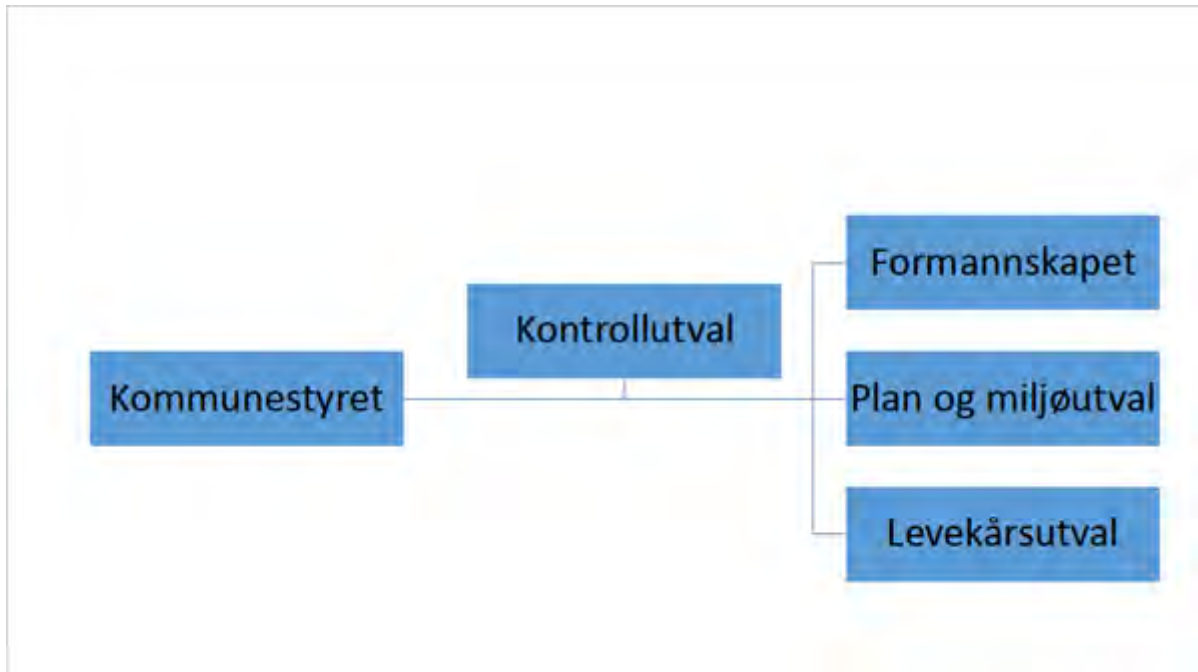
starta med å etablere og implementere kvalitetssystem, budsjett og rapporteringssystem. Budsjett og økonomiplan for 2020-23 blei for første gang lagt fram digitalt, eit grep som bidrar til økt tilgjenge og ein open kommune.

Tilsette i Valle kommune har kloke hovud og varme hender. Rådmann ser fram til, saman med tilsette og politikarar, å halde fram arbeidet med å utvikle Valle kommune, og ønskjer å leggje til rette for gode prosesser der administrasjon og politikarar kan utfordre kvarandre for å finne dei gode grep for Valle, i ein kultur der vi er stolt av eigen kommune.

Aud Sunniva Fuhr

Rådmann

Politisk leiing

Formannskapet har også rolle som administrasjonsutval, då utvida med to representantar frå arbeidstakarorganisasjonane. Møtene i kommunestyret, formannskapet og levekårsutvalet er opne for publikum. I denne perioden er mandatfordelinga i kommunestyret slik: Arbeidarpartiet: 6 medlemmer, Høgre: 2 medlemmer, Senterpartiet: 6 medlemmer, Venstre: 1 medlem

Arbeidarpartiet har ordførar og Høgre har varaordførar

Administrativ leiing

Frå 2019 er Valle kommune organisert som to-nivå kommune. Administrativ leiing i kommunene er rådmann og leiarane for dei enkelte einingane i kommunen.

Leiargruppa har denne formålsplakaten:

The image shows a poster for Valle kommune. At the top right is the Valle kommune logo, which consists of a red shield with a yellow cross and the text 'Valle kommune' and 'Gjennom i framtidens land'. Below the logo, the text reads: 'Mål for Valle kommune som organisasjon' followed by 'Valle kommune skal vere ein serviceorientert organisasjon med brukaren i fokus, ein framtidsretta samfunnsutviklar og eit truverdig forvaltningsorgan'. Below this is a red bar with the text 'Formål for rådmannen si leiargruppe'. Underneath the bar, the text reads: 'Rådmannen si leiargruppa skal ha og arbeide for felles haldning til kommunen si målsetting og våre kjerneverdier.' followed by 'Dette gjer vi gjennom å være ein lærande organisasjon der samhandling og kommunikasjon er prega av profesjonalitet, støtte og tillit.' and 'Arbeidet i leiargruppa skal bidra til fellesskap, fagleg utvikling og tryggleik i leiarrolla samt verdiskaping i organisasjonen.' At the bottom is a red bar with the text 'Openheit', 'truverd', 'respekt', and 'mot'.

Mål for Valle kommune som organisasjon

Valle kommune skal vere ein serviceorientert organisasjon med brukaren i fokus, ein framtidsretta samfunnsutviklar og eit truverdig forvaltningsorgan

«Kommuneplanen»

Formål for rådmannen si leiargruppe

Rådmannen si leiargruppa skal ha og arbeide for felles haldning til kommunen si målsetting og våre kjerneverdier.

Dette gjer vi gjennom å være ein lærande organisasjon der samhandling og kommunikasjon er prega av profesjonalitet, støtte og tillit.

Arbeidet i leiargruppa skal bidra til fellesskap, fagleg utvikling og tryggleik i leiarrolla samt verdiskaping i organisasjonen.

Openheit truverd respekt mot

Overordna mål

Regionplan Agder 2030

Regionplan Agder er Agder-regionens viktigste overordnede dokument for regional utvikling. Fylkestingene i Aust-Agder og Vest-Agder vedtok i juni 2019 nye Regionplan Agder 2030 som erstatter gjeldende Regionplan Agder 2020.

Hovedmålet med Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår.

Planen har fem hovedsatsingsområder:

- Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter
- Verdiskaping og bærekraft
- Utdanning og kompetanse
- Transport og kommunikasjon
- Kultur

I tillegg har planen tre gjennomgående perspektiv:

- Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser
- Levekår, likestilling, inkludering og mangfold
- Klima og miljø

Valle kommune vil nytte 2020 til å implementere Regionplanen, viktig i dette arbeidet er planstrategi og samarbeidsavtale mellom Valle kommune og Fylkeskommunen.

Kommuneplan for Valle kommune 2016 - 2028

Gjeldende kommuneplan for Valle kommune vart vedteke 22.06.2016

Overordna mål i kommuneplanen

Samfunnsutvikling

kommunane skal medverke til å utvikle lokalsamfunnet og gjere det attraktivt å leve og bu der, mellom anna gjennom god planlegging

Tenesteyting

kommunane har eit breitt ansvar for offentlege velferdstenester

Forvalting

kommunane forvaltar mynde i saker etter for eksempel sosial- og helselovgjevinga, plan- og bygningslova m.fl.

Organisasjonsplan

Etiske retningslinjer

Valle kommune har utarbeida etiske retningslinjer for folkevalde og tilsette. Dei etiske kjerneverdiane i Valle kommune er openheit, truverdig, respekt og mot. Folkevalde og tilsette har eit sjølvstendig ansvar for at eigne handlingar er i samsvar med dei etiske retningslinjene. Brot på retningslinjene er kritikkverdig, og skal følgjas opp. Alle tilsette i Valle kommune skal oppleve at det er trygt å sei i frå om kritikkverdige forhold, og det vert oppfordra til å varsle om alle kritikkverdige forhold i verksemda. Det er utarbeida rutine for varsling og avvikshandtering i Valle kommune. Det er ikkje registrert varsel om brot på dei etiske retningslinjene i 2019.

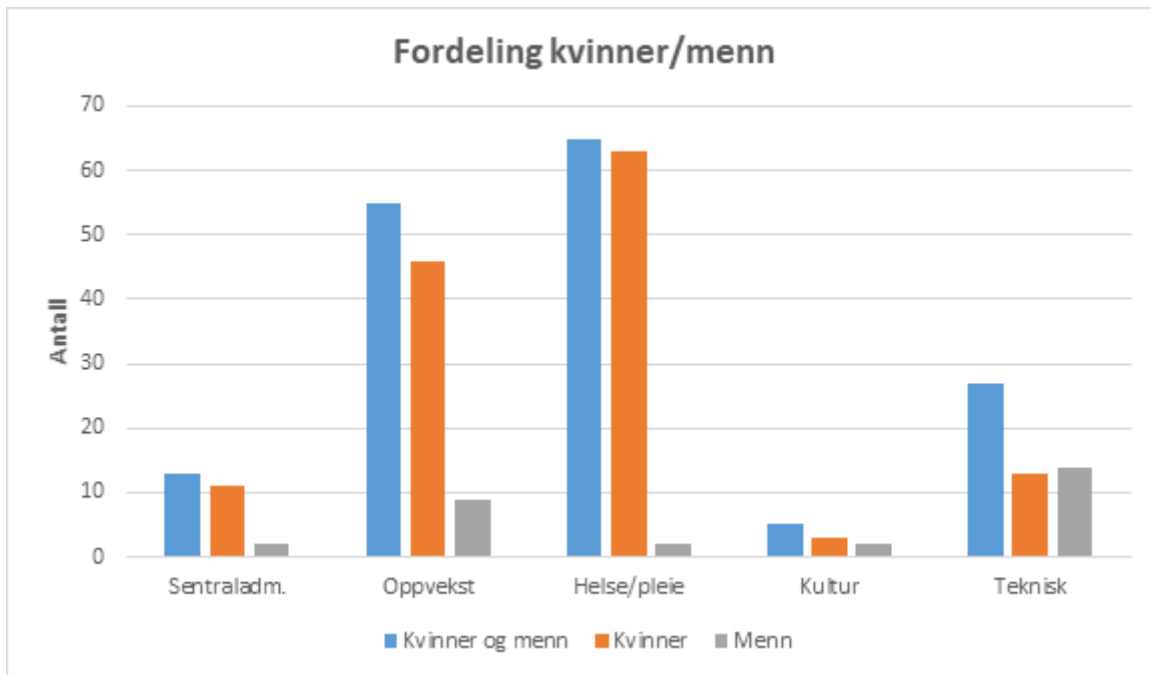
Likestilling og mangfald

Likestilling

Regional plan for likestilling, inkludering og mangfald er eit av fleire satsingsområde i Agder regionen. Likestillingsarbeidet skal fokusere på kjønn, etnisitet, funksjonsevne, alder, religion/livssyn, seksuell orientering/kjønnsuttrykk/ kjønnsidentitet og sosial bakgrunn. Valle kommune skal ha ei bevist haldning til desse momenta når vi rekrutterer, og i forholdet til våre tilsette. Eit fokus på likestillings- og mangfaldsarbeid er viktig for å skape eit rettferdig og konkurransedyktig arbeidsmiljø samt godt omdømme. Når vi rekrutterer nye medarbeidarar til kommunen oppfordrar vi alle kvalifiserte kandidatar uansett alder, funksjonsevne, kjønn, seksuell orientering, religion eller etnisk bakgrunn til å søkje.

Kjønnsfordeling:

Tabellen under viser kjønnsfordeling pr. desember 2019 (PAI-registeret). Medrekna er tilsette i faste og midlertidige stillingar. Oversikten visar at ca. 82% av medarbeidarane i Valle kommunen er kvinner. Oppvekst, helse/pleie/omsorg og sentraladministrasjon er einingar med høg kvinneandel. Kommunen ynskjer å utjamne kjønnsfordelinga, og brukar rekrutteringsprosessen i ein viss grad til dette. Rekrutteringsprosessen gir mogligheit for å oppfordre det underrepresenterte kjønn til å søke. Dette har ikkje ført til ynskja resultat då vi har lite tilgang på kvalifisert arbeidskraft.

Etnisitet, religion, funksjonsevne m.m

Valle kommune har kvart år fleire personer inne i jobb for å gi språk- og arbeidstrening. Fleire av desse har blitt og blir tilsett på ordinære vilkår. Valle kommune har ikkje en total oversikt over antall tilsette med ulik etnisk, religiøs bakgrunn osv. På leiarnivå og i stillingar med krav til høgare utdanning er andelen låg. I våre stillingsannonser er vi tydelege på at arbeidsplassar i Valle kommune skal pregas av mangfold, og alle kvalifiserte søkjarar vert oppfordra til å søke.

Valle kommune har tilsette som har fått tilpassa sin arbeidstid og sine arbeidsoppgåver etter funksjonsevne og/eller sin reduserte arbeidsevne. Arbeidsgivar har ein plikt til å legge til rette arbeidstid, arbeidsoppgåver, arbeidsmetode og tilby hjelpemidlar. Dette følgjer av arbeidsmiljøloven og anna sentralt lov-avtaleverk som legger føringar på oss som arbeidsgivar. Vi har eit tett og godt samarbeid med NAV og bedriftshelsetenesta når det gjeld tilrettelegging og tilpassing av arbeidsforholdet til tilsette med særskilte behov.

Likeløn

Kommunen har eit tariffsystem der majoriteten av dei tilsette får fastsatt løn etter krav til utdanning og ansiennitet. Dette gjeld tilsette innplassert i kapittel 4, tilsette i kapittel 3 og 5 er ikkje omfatta av garantilønssystemet i hovedtariffavtalen, og har ein lokal lønsdanning. Uavhengig av kapittel innplassering vil kjønn, etnisitet, funksjonsevne, alder, religion/livssyn, seksuell orientering/kjønnsuttrykk/ kjønnsidentitet, sosial bakgrunn eller andre utenforliggende hensyn ikkje ha innverknad på lønsplassering.

Kvinner månadsforteneste innanfor same stillingskode var i 2019 på 98,3% av menns og innanfor same stillingsgruppe 102,4%. Tala for resten av kommune Noreg er 97,8% (stillingskode) og 98% (stillingsgruppe). I all hovudsak så ser vi små forskjellar mellom kvinner og menn når det gjeld månadsforteneste i Valle kommune.

HMS

HMS er eit lovpålagt satsingsområde innanfor norsk arbeidsliv. Valle kommune har som arbeidsgjevar eit ansvar for å arbeide systematisk med helse, miljø og sikkerhet for våre tilsette, og dei tenestene vi leverer. Arbeidstakarane har på si side ansvar for å bidra i dette arbeidet.

Arbeidet med revisjon av overordna HMS handbok vart starta mot slutten av 2019, og skal slutførast våren 2020.

Innan 15. mai kvart år skal det gjennomførast vernerunde ved alle verneområda i kommunen. Det utarbeidas ein rapport basert på funn og avvik i vernerunda. Arbeidsmiljøutvalet behandlar alle rapportane frå verneområda for å vurdere særskilt oppfølging, og som ein kontroll på at avvika vert lukka og handtert.

Arbeidsmiljøutvalet (AMU)

Arbeidsmiljøutvalet (AMU) er eit besluttande og rådgivande samarbeidsorgan som skal virke for gjennomføringa av eit fult forsvarleg arbeidsmiljø i verksemda. Utvalet skal delta i planlegginga av verne- og miljøarbeidet i verksemda, og følge nøye med på utviklinga av arbeidsmiljøet. AMU består av tre representantar frå arbeidsgivar og tre arbeidstakarrepresentantar:

Arbeidsgivar: Rådmann, leiar økonomi, fagansvarleg personal

Arbeidstakar: Hovudverneombod, hovudtillitsvald Utdanningsforbundet, hovudtillitsvald Fagforbundet

Representant frå bedriftshelsetenesta er fast medlem i utvalet, men har ikkje stemmerett.

AMU gjennomførte fire møte 2019 – 5. februar, 7. mai, 24. september og 3. desember. AMU har blant anna behandla desse sakane:

- Skulestruktur i Valle kommune
- Avviksrapportering
- Sjukefråvær
- Handlingsplan for 2019 Lund bedriftshelsetenesta
- Årshjul kontroll og oppfølgingspunkt HMS og AMU 2019
- Eigenmeldingsordning i Valle kommune
- Rapport frå vernerundar
- Retningsliner for førebygging og handtering av vold og truslar mot tilsette
- Reglement for bedriftsleilegheit i Kristiansand
- Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023
- Røyke og snus avvenjing tilbod om kurs

Bedriftshelseteneste

Bedriftshelsetenesta er ein viktig del av kommunens systematiske HMS-arbeid. Valle kommune har i samråd med bedriftshelsetenesta utarbeida ein handlingsplan for 2019. Planen inneheld sentrale aktivitetar der bedriftshelsetenesta skal bidra i løpet av året. Lund bedriftshelseteneste er fast deltakarar i AMU samt i Møteplassen. Bedriftshelsetenesta skal være fagkyndige og rådgivande innan førebyggjande helse-, miljø- og sikkerheitsarbeid, og skal bistå arbeidsgivar og dei tilsette med å følge med og følge opp arbeidsmiljøet og komme med forslag til forbetringar.

Great place to work (GPTW)

Medarbeidarundersøkinga Great place to work (GPTW) vart gjennomført for andre gong våren 2018. GPTW måler medarbeidaranes tillit til leiinga, stoltheit til jobben ein gjer, og fellesskapet til kollegaer. Dette er ikkje ein leiarevaluering, men ein evaluering av leiarskapet som heilhet i Valle kommunen – ein kartlegging av arbeidsmiljøet. Undersøkinga gir grunnlag for eit kontinuerleg forbetningsarbeid, dette arbeidet er pågåande i avdelingane og vert fylgt opp i arbeidsmiljøutvalet. Valle kommune har vedtatt å gjennomføre medarbeidarundersøking annan kvart år. Neste undersøking er planlagt hausten 2020. Målsetninga er å sjå at det forbetningsarbeidet som er satt i gang har ein effekt på arbeidsmiljøet i verksemda.

Velferdstiltak

- Bedriftsleilegheita i Kristiansand er eit svært positivt tiltak, og den er mykje nytta. I 2019 hadde ein totalt 94 overnattingsdøgn i leilegheita.
- Det er høve til å trimme i arbeidstida for alle tilsette med inntil ein time i veka.
- Det har vore skipa til jolebord i 2019 for alle tilsette. Det var ingen tilsette som var 25-årsjubilantar i 2019 (gullklokke/gåvekort kandidatar)
- Arbeidstakarar som har gått av med AFP og alderspensjon har vert gjeve gåvekort til ein verdi av kr 3 000,-.
- Fast tilsette arbeidstakarar som har fylt 50, 60 og 70 år har vert gjeve gåvekort til verdi av kr 1 000,-

Internkontroll

Valle kommune har innført Kvalitetssystemet Compilo som er eit modulbasert, helhetlig kvalitetssystem. Valle kommune har tatt i bruk følgjande modular: dokumenthandtering, avvik/varsling og årshjul.

Pleie og omsorg er den eininga som har brukt verktøyet i stort omfang i kommunen. Arbeidet med å implementere Compilo i heile verksemda er revitalisert i 2019, og erfaringa frå Pleie og omsorg blir viktig i det vidare arbeidet med å få heile verksemda og alle tilsette til å bruke systemet.

Ansaret for implementering er lagt til økonomiavdelinga. Det er etablert ei arbeidsgruppe som har jobba med mappestruktur og innhald. Dette arbeidet vil halde fram i 2020.

Alle prosedyrar, rutinar osv. skal bli lagt inn i Compilo. Desse dokumenta skal bli gjennomgått etter ei viss tid, og vil bli oppdatert av ein revisjonsansvarleg. Det blir lagt inn ein framtidig revisjonsdato på alle dokument i systemet, og revisjonsansvarleg vil få ei påminning når det er tid for revisjon.

Alle tilsette i Valle kommune vil få tilgang til Compilo, og lesetilgang til samtlege dokument i systemet.

Folketal, bustad og næring

Folketal:

Folketal (per 4. kvartal 2019):

1164 innbyggjarar

Folketal (per 4. kvartal 2018):

1156 innbyggjarar

Endringar i befolkninga:

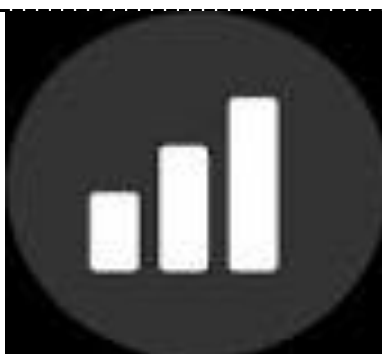
Fødde:

10 personar (per 2019)

Døde:

7 personar (per 2019)

Vekst i befolkninga siste kvartal:

3 personar (per 4. kvartal 2019)

Bustad:

Einebustader:

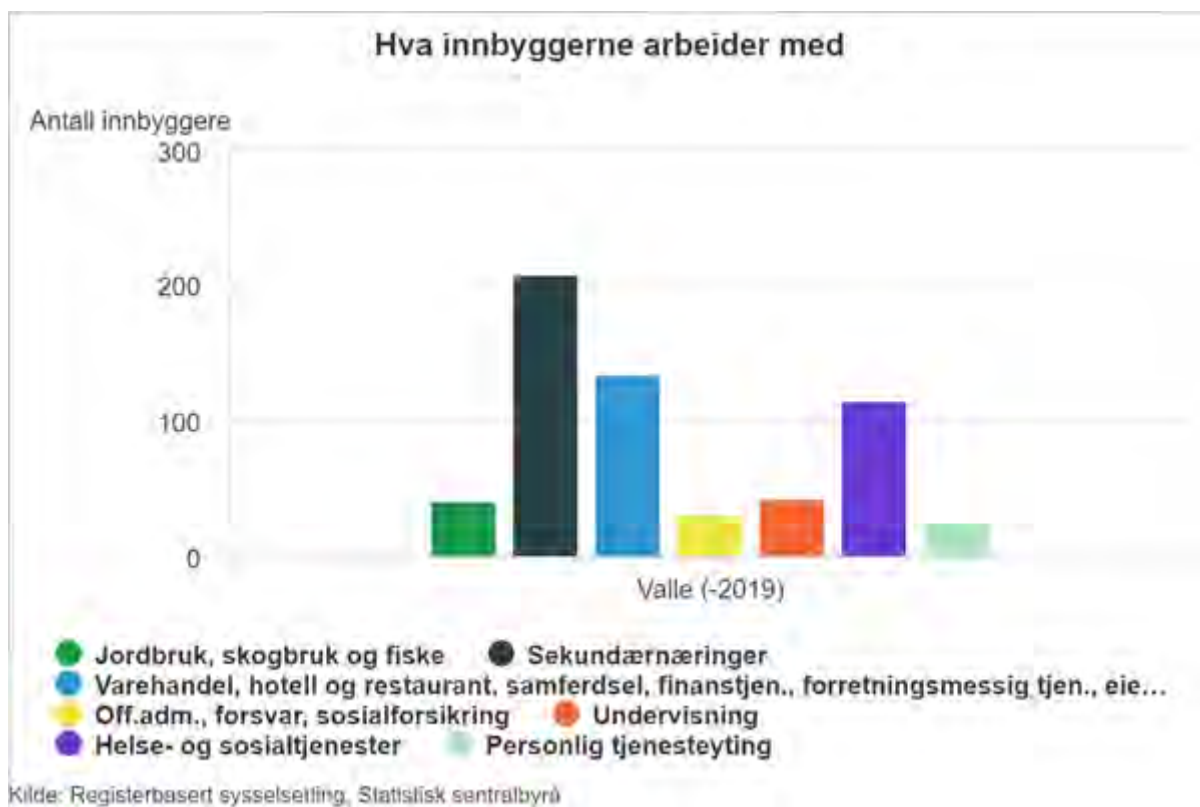
610

Hytter:

1346

Næring:

Driftskostnader Valle kommune - Kostragruppe 6

Nedanfor blir det synt tre tabellar som alle søker å samanlikne driftsnivået i Valle kommune med driftsnivået til gjennomsnittet i kostragruppe 6. Tabell 1 fortel noko om korleis utviklinga i driftsnivå i eigen kommune har vore frå 2018-2019 og korleis driftsnivået i Valle kommune er i forhold til kostragruppe 6. Tabell 2 er noko utvida i høve mengda data i høve Tabell 1, her er det tatt med driftsutgifter per innbyggjar for dei ulike tenestene og kva skilnaden i høve kostragruppe 6 utgjer i prosent. Tabell 3 syner kva nivå ein har på drift av Administrasjon samanlikna med kostragruppe 6. Grunnen til at ein vel å syne driftsnivå for administrasjon her, og ikkje under eininane, er at funksjonen 120 Administrasjon, er eit samleomgrep som inneheld element både frå velkomst, rådmann, skulefagleg ansvarleg, fagansvarleg personal, økonomiavdelinga og teknisk avdeling. Driftskostnadene for politisk styring, grunnskule, barnehage, barnevern, pleie og omsorg, kommunehelse, sosiale tenester, kultur og idrett og kirke blir framstilt i kapittelet for einingane.

Tabell 1 nedanfor syner driftsnivået for ulike sektorar/område i Valle kommune samanlikna med gjennomsnittet i kostragruppe 6. Ut frå tabellen kan ein sjå kva handlingsrom Valle kommune har målt i kroner – samanlikna med gjennomsnittet i kostragruppe 6. Tal i tabellen under som har eit minusteikn (-) framføre sjølve talet, fortel at ein har eit driftsnivå som er lågare enn gjennomsnittet for den samanlikna kommunegruppa. Tabellen syner og kva utvikling Valle kommune har hatt på enkelte område i høve driftskostnader frå 2018 – 2019.

Ein har i oversikta nedanfor vald å ikkje inkludere data for «Næringsforvaltning og konsesjonskraft» med funksjonane 320, 321, 325.

Talmaterialet under er justert for kommunens utgiftsbehov, er henta frå SSB, og syner dei siste registreringane som er gjorde i 2019. Tala vart offentleggjort 15. mars 2020. Tala er førebelse, endelege tal føreligg 1.juli 2020.

I kolonna heilt til høgre har ein markert med grønt der ein har hatt ei positiv utvikling i driftskostnader på området i høve til gjennomsnittet i kostragruppe 6. Raud markering syner ei auke i driftskostnadene i høve eiga kostragruppe. Ein ser at der har vore ei positiv utvikling i 2019 på fleire av tenestene. Tenesta «Kommunehelse» har i denne oversikta størst negativ utvikling i høve driftsnivå. Tabellen syner at Valle kommune har eit driftsnivå som er 16,6 millionar kroner høgare enn gjennomsnittet i kostragruppe 6 på dei tenestene som er synt nedanfor.

Tabell 1, Kostra-tal:

Formål	Kostragruppe 6:	
	Teoretisk handlingsrom i mill.	
	2018	2019
Grunnskole	5,2	1,8
Pleie og omsorg	6,3	2,7
Barnevern	-0,1	-0,1
Barnehage	2,5	1,0
Kommunehelse	3,3	4,6
Sosiale tjenester	-0,7	0,0
Kultur og idrett	6,1	4,2
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	2,1	0,6
Adm, styring og fellesutgifter	3,2	0,8
Brann og ulykkesvern		0,2
Kommunale boliger		-1,2

Årsmelding 2019

Samferdsel 0,2

Kirke	1,8
Totalt	16,6

Tabellen nedanfor syner driftsnivået for Valle kommune samanlikna med gjennomsnittet i kostragruppe 6. Ut frå tabellen kan ein sjå både driftsnivå per innbyggjar og handlingsrom målt i kroner og prosent – alt samanlikna med gjennomsnittet i kostragruppe 6. Tal i tabellen under som har eit minusteikn (-) framføre sjølve talet, fortel at ein har eit driftsnivå som er lågare enn gjennomsnittet for den samanlikna kommunegruppa.

Tabell 2, Kostra-tal:

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Folketal	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
Grunnskole	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)	19 104	17 859	1 164	1,8	8
Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)	22 991	21 291	1 164	2,7	10
Barnevern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)	2 071	2 215	1 164	-0,1	-6
Barnehage	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)	11 663	10 434	1 164	1,0	8
Kommunehelse	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	5 729	3 502	1 164	4,6	69
Sosiale tjenester	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)	3 057	3 072	1 164	0,0	0
Kultur og idrett	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)	6 875	3 296	1 164	4,2	52

Årsmelding 2019

Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner, natur og nærmiljø (B)	1 867	1 334	1 164	0,6	29
Adm, styring og fellesutgifter	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)	8 003	7 674	1 164	0,8	9
Brann og ulykkesvern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B)	2 018	1 865	1 164	0,2	8
Kommunale boliger	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B)	-781	278	1 164	-1,2	0
Samferdsel	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B)	3 463	3 298	1 164	0,2	5
Kirke	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B)	3 160	1 635	1 164	1,8	48

Tabell 3 Admininstrasjon, Kostra-tal:

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
- 120 Admininstrasjon	Netto driftsutgifter per innbygger (120) admininstrasjon (B)	5 366	5 574	-0,5
- 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	Netto driftsutgifter per innbygger (121) forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen (B)	329	176	0,4
- 130 Adminstrasjonslokaler	Netto driftsutgifter per innbygger (130) adminstrasjonslokaler (B)	348	480	-0,3
- 180 Diverse fellesutgifter	Netto driftsutgifter per innbygger (180) diverse fellesutgifter (B)	186	285	-0,2
- 190 Interne serviceenheter	Netto driftsutgifter per innbygger (190) interne serviceenheter (B)	-2	0	0,0
- 285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	Netto driftsutgifter per innbygger (285) tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde (B)	491	103	1,0
- 290 Interkommunale samarbeid (§§ 27/28a - samarbeid)	Netto driftsutgifter per innbygger (290) interkomm. samarbeid (§§ 27/28a - samarbeid) (B)	2	13	0,0

Ein ser av tabellen ovanfor at funksjonen 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen har driftsnivå som er 400 000 over kostragruppe 6. Funksjonen 120 Admininstrasjon har eit driftsnivå som er 500 000 kr lågare enn gjennomsnittet for kostragruppe 6.

Sentrale kapittel

Årsmeldinga knytter kommentarar og vurderingar til rekneskapen og drifta gjennom året som har gått og gir dessutan informasjon om økonomien og drift i dei ulike einingane, dette framgår av omtale gitt for rammeområda der også omtale om sjukefråvær og utfordringar vert gitt i tillegg til omtale av økonomi i einingane

Totaloversikt økonomi – rekneskapsskjema 1A - driftsinntekter

	Note	Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018	Avvik mot regulert bud.	
						Beløp	Forbr. %
1 Skatt på inntekt og formue		32 461 049	32 051 000	32 051 000	30 903 699	410 049,48	101,28 %
2 Ordinært rammetilskudd		41 454 295	42 820 000	42 820 000	42 497 047	-1 365 705,00	96,81 %
3 Skatt på eiendom		28 229 796	24 640 000	27 500 000	28 354 604	3 589 796,00	114,57 %
4 Andre direkte eller indirekte skatter		28 500 060	25 000 000	25 000 000	23 394 645	3 500 060,00	114,00 %
5 Andre generelle statstilskudd		3 846 837	3 820 000	4 893 000	6 665 118	26 837,00	100,70 %
6 Sum frie disponible inntekter							
Sum (L1:L5)		134 492 037	128 331 000	132 264 000	131 815 113	6 161 037,48	104,80 %
7 Renteinntekter og utbytte		7 906 151	7 606 000	7 606 000	7 882 885	300 150,54	103,95 %
8 Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0,00	
9 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		3 386 658	3 447 000	3 447 000	2 978 653	-60 342,18	98,25 %
10 Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0,00	
11 Avdrag på lån	6	12 456 257	12 645 000	12 645 000	12 103 582	-188 742,99	98,51 %
12 Netto finansinntekter/-utgifter							
Sum (L7:L11)		-7 936 764	-8 486 000	-8 486 000	-7 199 350	549 235,71	93,53 %
13 Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	9	0	0	0	0	0,00	
14 Til ubundne avsetninger	9	6 703 675	6 703 675	0	3 450 472	0,00	100,00 %
15 Til bundne avsetninger	9	14 147 976	12 020 000	12 020 000	10 001 664	2 127 976,00	117,70 %
16 Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	9	6 703 675	6 703 675	0	3 450 472	0,00	100,00 %
17 Bruk av ubundne avsetninger	9	2 857 000	2 857 000	0	5 460 000	0,00	100,00 %
18 Bruk av bundne avsetninger	9	12 000 000	12 039 000	12 000 000	10 917 579	-39 000,00	99,68 %
19 Netto avsetninger Sum (L13:L18)		-709 024	-2 876 000	20 000	-6 375 915	2 166 976,00	24,65 %
20 Overført til investeringsregnskapet	9	0	350 000	350 000	1 575 000	-350 000,00	0,00 %
21 Til fordeling drift							
L6 + L12 - L19 - L20		127 264 297	122 371 000	123 408 000	129 416 678	4 893 297,19	104,00 %
22 Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)		125 701 909	122 371 000	123 408 000	122 713 004	3 330 909,00	102,72 %
23 Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk (L22 - L21)	9	-1 562 388	0	0	-6 703 674	-1 562 388	

Kommentarar til rekneskapsskjema 1A:

3. Budsjettet for eigedomsskatt vart i sak 75/19 justert ned med 2,850 mill. kroner etter forventa nedjustering av skattegrunnlaget, noko som synte seg å ikkje vera tilfelle.

4. Meirinntekt frå naturressursskatt, jf line 1 og 2 i tabellen der skatteutjamninga fører til trekk i rammeoverføringane.

9. Avsetning til bundne fond over budsjett med 2,127 mill. kroner er i all hovudsak avsetning til næringsfondet frå meirinntekt frå konsesjonsavgift og renteavsetning i tråd med retningslinene for fondet.

Rammevilkår og driftsføresetnadar

Rammevilkåra for budsjett 2019 framgår av statsbudsjettet for 2019. Forventa løns- og prisvekst (deflator) på 2,8 %. Tilskot til tidleg innsats i skulen gjennom auka lærarinnsats på 1.-10. klassesteg er ei ordning med overføringar utforbi rammeoverføringane, det same gjeld for integreringstilskot for motak av flyktningar.

Dette gjer eit samla oversyn og kommentarar til rekneskapen sett i høve til den driftsføresetnadane som ligg til grunn for drifta i Valle kommune i 2019 i høve til gjeldande budsjett.

Budsjettregulering er føretatt i sak 75/19 der driftsramme vart auke med netto 1,396 mill. kroner finansiert ved bruk av bunde fond med kr 39 000 og disposisjonsfond med 1,357 mill. kroner. I sak 96/19 vart netto driftsramme auka med 1,5 mill. kroner finansiert ved bruk av disposisjonsfond. Budsjettregulering for investeringar er føretatt i sak 75/19 med ein reduksjon i brutto investeringsramme på 6,216 mill. kroner og i sak 96/19 med ein brutto auke i investeringsramme på 1,6 mill. kroner, til ei samla brutto budsjetttramme for investeringar på 14,204 mill. kroner.

Budsjettet på frie inntekter frå rammeoverføringar, person- og naturressursskatt og konsesjonsavgifter er ikkje blitt endra gjennom 2019. Budsjett for eigedomsskatt vart redusert med 2,860 mill. kroner i sak 75/19, i same sak vart også integreringstilskot justert ned med 1,073 mill. kroner.

Utbytte frå eigarandelen på 1,13 % i Agder Energi er i tråd med budsjett der utbytteplanen med 400 mill. kroner i utbytte ligg i botn og deretter 60 % utbetaling av eit eventuelt overskot utover dette til eigarane. Dette ligg til grunn for budsjettet.

Inntekter frå konsesjonskraft er budsjetttert i tråd med Konsesjonskraft IKS sin prognose for 2019.

Driftsrekneskapen for 2019

Rekneskapen for 2019 syner eit mindreforbruk på kr 1 562 388. Hovudtale skriv seg frå at rammeområda har eit meirforbruk på omlag 3,4 mill. kroner. Meirinntekter frå skatt, rammeoverføringar og eigedomsskatt ga meirinntekter på omlag 6,1 mill. kroner. Netto finansinntekter-/kostnader syner eit mindreforbruk på omlag 0,8 mill. kroner. Premieavviket ga ei meirinntekt på omlag 0,2 mill. kroner over budsjett.

Netto driftsresultat er på kr 2 649 356 og utgjer omlag 1,3 % av brutto driftsinntekter. Regulert budsjett syner – (minus)kr 3 882 000 som er –(minus) 2,2 % av budsjetterte driftsinntekter.

Lønnskostnader medrekna sosiale kostnader, etter fråtrekk for refusjon for sjuke- og fødselspengar frå nav, utgjør 104,6 mill. kroner i rekneskapen for 2019 mot budsjetttert 101,3 mill. kroner som er omlag 3,3 mill kroner og 3,2 % over budsjetttert. Meirforbruket har ingen særskilt årsak, men fordeler seg jamt over fleire ulike lønsartar og utover i organisasjonen.

Andre vare- og tenestekjøp har eit meirforbruk på omlag 2,5 mill. kroner i høve til budsjett. Dette omhandlar all kjøp av varer og tenester som ikkje er tenestekjøp som erstattar kommunal produksjon. Dei mest tydelege områda der rekneskapen syner meirforbruk er utgifter til lisensar, konsulenttenester, driftsavgifter og tenestekjøp for private helsetenester. Tenestekjøp omhandlar kjøp frå stat, andre kommunar og IKS til dømes. Her framkjem eit mindreforbruk på omlag 1 mill. kroner

Salsinntekter, herunder brukarbetaling og andre sals- og leigeinntekter ligg over budsjett med omlag 2 mill. kroner. Fordelte utgifter framkjem som ei meirinntekt med 3,6 mill. kroner, men dette er kun ei intern fordeling av kostnader på andre artsgrupper i rekneskapen.

Under refusjonar inngår refusjon av sjuke- og fødselspengar frå NAV med omlag 5,3 mill. kroner, i tråd med tidlegare år, er denne ikkje budsjett. Momskompensasjon i drift ligg på eige ansvar og syner omlag 0,6 mill. kroner i meirkompensasjon over budsjett. Andre refusjonar, der inntektene ligg omlag 2,5 mill. kroner over budsjett nivå, skriv seg frå innbetaling knytt til utbyggingsavgifter i Brokke, der innbetalt beløp vert avsatt til løyvefond etter avtale. Dette er inntekter som ikkje har innverknad på driftsresultatet. Andre refusjonar, der inntektene ligg betydeleg over budsjett nivå, gjeld refusjon frå andre kommunar i samband med Valle kommune sin rolle som vertskommune for barnevern saman med Bykle og Bygland. Valle kommunen deltek i ulike prosjekt, der ein søker midlar frå fylkesmannen og staten, slike prosjektmidlar vert ved fleire høve ikkje budsjett, då ein ikkje kjenner storleiken eller omfang av prosjekta. Ikkje nytta delar av slike midlar vert sett av til fond for bruk i andre driftsår og verkar slik ikkje inn på driftsresultatet.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud. 2019	Regnskap	Avvik i kr	Regnskap i fjor
Frie disponible inntekter					
Skatt på inntekt og formue	-32 051	-32 051	-29 697	-2 354	-30 904
Ordinært rammetilskudd	-42 820	-42 820	-41 454	-1 366	-42 497
Skatt på eiendom	-27 500	-24 640	-28 230	3 590	-28 355
Andre direkte eller indirekte skatter	-25 000	-25 000	-31 264	6 264	-23 395
Andre generelle statstilskudd	-4 893	-3 820	-3 847	27	-6 665
Sum Frie disponible inntekter	-132 264	-128 331	-134 492	6 161	-131 815

Rammetilskot og skatt frå inntekt og formue, der naturressursskatten frå kraftproduksjonen inngår, utgjer Valle sine frie inntekter der rekneskapen for 2019 syner inntekter på omlag 2,5 mill. kroner over budsjett, i hovudsak skriv dette seg frå naturressursskatten.

Fom 2019 skriv Valle kommune ut eigedomsskatt kun etter eigedomsskattelova § 3c på kraftanlegg. Rekneskapen syner omlag 3,5 mill. kroner i meirinntekt enn budsjett. Takstgrunnlaget for utskriving av eigedomsskatt er gitt av Skatteetaten og takstar fastsatt lokalt.

Inntekt frå konsesjonsavgift og konsesjonskraft er omtrent som budsjett. Andre sentrale inntekter er integreringstilskot for flyktningar, rentekompensasjon til skulebygg og pleie- og omsorgssektoren gitt med årleg tilskot som er omtrent som budsjett.

Samla ligg dei sentrale inntektene for Valle kommune omlag 6,1 mill. kroner over budsjett.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud. 2019	Regnskap	Avvik i kr	Regnskap i fjor
Finansinntekter/-utgifter					
Renteinntekter og utbytte	-7 513	-7 513	-7 906	393	-7 857
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	3 447	3 447	3 387	60	2 976
Avdrag på lån	12 645	12 645	12 456	189	12 104
Sum Finansinntekter/-utgifter	8 579	8 579	7 725	854	7 223

Finansinntekter og finansutgifter syner eit positivt avvik i høve til budsjett på omlag 0,85 mill kroner. Lågare avdragskostnad på lån, høgare renteinntekter og lågare rentekostnader. Utbytte frå Agder Energi var vel 0,1 mill. kroner over budsjett.

Utvikling i netto driftsresultat

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap	Regnskap i fjor
Bruk av avsetninger				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	-6 704	-6 704	-3 450
Bruk av disposisjonsfond	-821	-3 678	-3 620	-6 173
Bruk av bundne driftsfond	-12 588	-12 627	-12 505	-11 424
Sum bruk av avsetninger	-13 409	-23 009	-22 829	-21 048
Avsetninger				
Overført til investering	350	350	0	1 575
Avsatt til disposisjonsfond	0	6 704	6 704	3 450
Avsatt til bundne driftsfond	12 073	12 073	17 212	13 020
Sum avsetninger	12 423	19 127	23 916	18 046
Netto driftsresultat	986	3 882	-2 649	-3 701
Sum driftsinntekter	-185 680	-180 347	-200 756	-190 439
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-0,5 %	-2,2 %	1,3 %	1,9 %

Kommunen sin finansielle stilling er ein viktig indikasjon på kva føresetnad kommunen har for å kunne gje eit forsvarleg tenestetilbod på lang sikt. Valle kommune har satt tre indikatorar for å uttrykke kva økonomisk handlekraft kommunen har:

- Netto driftsresultat over tid i gjennomsnitt minst 2 %.
- Forsvarleg nivå på lånegjeld (i prosent av brutto driftsinntekter).
- Disposisjonsfond på omlag 20 mill. kroner.

Eit netto driftsresultat på 1,3 % i 2019 er under målet som er satt på minst 2 %. Disposisjonsfondet er netto blitt redusert med omlag 2,5 mill. kroner. Nivået på disposisjonsfondet ved utgangen av 2019, utan å hensynta vedtatt bruk og avsetningar til disposisjonsfondet i budsjettet for 2020, på på omtrent 10,9 mill. kroner, altså under indikatoren som er satt for eit disposisjonsfond på minst 20 mill. kroner.

Netto lånegjeld (langsiktig gjeld ekskl. lån til utlån og pensjonsforpliktelsar) utgjør 75,2 % av driftsinntektene pr. 31.12.19. Lånegjeld pr. 31.12.19 er på omlag 150 mill. kroner. Å ha eit forsvarleg nivå på lånegjeld gjer kommunen eit større økonomisk handlingsrom. Bindes store deler av budsjettet opp i forpliktelsar i form av renteutgifter og avdrag vil handlingsrommet verta redusert. Dei siste åra har rentenivået vore lågt og utviklinga vidare ligg an til lågt rentenivå. Valle kommune har gjort fleire store investeringar dei seinare åra der det har vore naturleg med større låneopptak for å dekkja finansieringa. Når store investeringar skal gjennomførast er det naturleg at gjeldsgraden aukar, men det er anbefalt at alle investeringar likevel har ei eigenfinansiering gjennom bruk av fond.

Budsjettskjema 2A – Investering

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud. 2019	Regnskap 2019	Avvik i kr	Regnskap 2018
Finansieringsbehov					
Investeringer i anleggsmidler	18 820	14 204	15 746	1 542	34 608
Utlån og forskutteringer	0	2 000	2 130	130	1 400
Kjøp av aksjer og andeler	600	600	601	1	689
Avdrag på lån	0	0	659	659	566
Dekning av tidligere års udekket	0	4 998	4 998	0	0
Avsetninger	0	2 650	2 056	-594	500
Årets finansieringsbehov	19 420	24 452	26 190	1 738	37 764
Ekstern finansiering					
Bruk av lånemidler	-13 169	-10 754	-11 365	611	-20 021
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	-2 650	-2 725	75	-760
Tilskudd til investeringer	-487	-487	-894	407	-1 012
Kompensasjon for merverdiavgift	-3 749	-1 413	-1 539	126	- 6411
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-1 000	-1 350	-1 524	173	- 1204
Andre inntekter	0	0	0	0	- 38
Sum ekstern finansiering	-18 620	-16 654	-18 048	- 1394	-29 447
Intern finansiering					
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0	0	-1 575
Bruk av avsetninger	-800	-7 798	-8 142	-344	-1 744
Sum intern finansiering	-800	-8 148	-8 142	-344	- 3319
Merforbruk -/mindreforbruk +	0	0	0	0	4 498

Tabell 2A syner finansieringsbehov og finansiering av investeringar i 2019. Investeringane er finansiert med egne midlar og låneopptak. Avvik i brutto investering i anleggsmidlar er på omlag 1,5 mill. kroner, avvika framgår av tabell 2 B for dei ulike investeringsprosjekta med kommentar.

Avdrag på lån, innlånte midlar til vidare utlån som startlån ført i investeringrekneskapen, hadde manglande budsjettering og heile beløpet på omlag 0,6 mill. kroner framkjem som avvik.

Avvik på 0,6 mill. kroner frå bruk av lånemidler til finansiering av utlån av startlån utover budsjett.

Avvik på tilskudd til investeringar er spillemidler frå investeringsprosjekt gitt tilsagn i 2019.

Årsmelding 2019

Budsjettskjema 2B – per område

		Regnskap 2019	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2018
INVESTETERINGER I ANLEGGSMIDLER					
FORDELT SLIK:					
414	Velferdsteknologi PLO	0	370 000	370 000	0
560	Valle reinseanlegg	0	0	0	368 123
668	Kyrkjestoge/bibliotek	150 930	0	0	21 291 769
572	Nytt reinseanlegg Rysstad	0	0	0	650 324
583	Verkstad Reinarmoen	0	0	0	160 637
607	Traktor	0	0	0	775 012
704	Investeringstilskot Valle kyrkje	250 000	250 000	0	0
722	Oppgradering Hylestad soknehus	177 570	200 000	200 000	6 440 146
751	Valle sentrum oppgradering/utvikling	320 037	0	0	2 031 893
763	Gang og sykkelveg Valle kyrkje til Valle set	0	0	0	48 320
779	Pause- og leikeplass Rysstad	62 475	0	0	786 685
782	Myklevatn turløype 12 km	0	0	0	55 231
810	Utvide Leite bustadfelt	171 807	250 000	1 100 000	910 824
819	Kjøp av leilegheit	2 017 275	2 000 000	0	0
833	Omsorgsleilegheiter på Bygdeheimen	0	0	500 000	0
834	Leitebakken bustadfelt	0	0	0	315 250
893	Tur-/skiløype Brokke	0	0	0	37 500
904	Ny brannstasjon Rysstad	306 940	100 000	500 000	0
2502	Ombyggjing Valle skule/SFO 2019	1 423 921	1 400 000	0	0
3006	Solavskjerming Hylestad skule	0	0	0	111 433
3015	Valle skule - varmpumpe	205 375	180 000	0	0
3501	Oppgradering laboratorium Valle legekonto	140 309	150 000	150 000	107 308
4008	Bygdeheimen - Ventilasjonsanlegg, nord	0	300 000	300 000	0
4011	Bygdeheimen - ventilasjon Sør, nytt	1 567 919	1 340 000	1 000 000	32 463
5504	Søppelbu Bjørnevatn	190 134	0	0	0
5801	Arbeidsbil - teknisk	119 000	119 000	0	0
6000	Kalkingsanlegg og kalkdosérer	89 631	0	0	0
6002	Oppgradering av symjehallen	0	0	0	399 761
6503	Oppgradering toalettanlegg Valle kultursen	283 292	250 000	250 000	0
6508	Meirope bibliotek - Sæbyggjen	231 195	0	0	0
7502	Saksutgreiing gang- og sykkelveg Bestelan	0	100 000	100 000	0
7602	Volkswagen Caddy PX61618	145 000	145 000	0	0
7803	Klatrevegg Vallehallen	0	0	1 000 000	0
7804	Områderegulering Rysstad sentrum	0	0	400 000	0
7805	Områderegulering Valle sentrum	0	350 000	350 000	0
8501	Tilbygg på verkstad på Øyne	0	0	0	46 150
8900	Ramme - utvikling Brokke	0	200 000	6 100 000	0
8902	Ballbinge Furustøyl	0	0	0	18 750
8903	Sykkelpark Furustøyl	0	0	0	18 750
8905	Rulleskiløype Brokke (kommunal)	724 409	0	0	0
9002	Valle brannstasjon	6 604 778	6 500 000	6 500 000	0
832	Sal av kommunal bustad	82 175	0	0	0
2005	Etablering næringsareal - kommunehuset	448	0	0	0
248	Finansiell leasing - kontormaskiner	481 341	0	0	0
	Avrunding/(mva- 2019)	142	0	0	1 949
SUMFORDELT		15 746 103	14 204 000	18 820 000	34 608 278

Fleire av investeringsprosjekta i 2019 er prosjekt som har gått over fleire år i inneverande økonomiplanperiode med ei utgiftsramme som går over økonomiplanperioden. I tillegg er der investeringsprosjekt som nyleg er starta opp som går fleire år inn i neste økonomiplanperiode for 2020-2023. Dette vil gjelda for prosjekt 8900 Ramme utvikling Brokke. For 2019 er her eit meirforbruk på vel 0,5 mill. kroner i høve budsjettamme for 2019. Valle kommune har ikkje prosjektansvar, det er av den grunn vanskeleg å sjå på kva tid kostnadane vil koma. Likevel er det budsjettåret si ramme for investeringar som er gjeldande som ramme i budsjettåret. Av tabellen ser ein at nokre av desse prosjekta overskrider budsjettåret 2019 si ramme eller manglar budsjettamme for 2019. Dette gjeld prosjekt 779 Pause og leikeplass på Rysstad og prosjekt 668 Kyrkjestoge/bibliotek.

Kostnadane i prosjekt 751 Valle sentrum oppgradering vert omtrent fullfinansiert ved bidrag frå sentrumsforeininga i Valle etter avtale.

Prosjekt 4008 og prosjekt 4011 må sjåast i samanheng. Begge prosjekta gjeld ventilasjonsanlegg på Bygdeheimen. Samla er kostnadane innafør samla budsjettamme for 2019.

Prosjekt 5504 Sjøppelbu Bjørnevatn. Dette gjeld gjenoppbygging av ny søppelbu ved Bjørnevatn etter brann. Erstatningsutbetaling frå forsikringsselskapet kjem i 2020 når oppføringa er fullført.

Prosjekt 6000 Kalkingsanlegg og kalkdoserer vert finansisert av midlar mottekne frå fylkesmannen.

Prosjekt 6508 Meirope bibliotek - Sæbyggjen har ein kostnad på kr 231 195 utan budsjettamme for 2019. Investeringa gjeld innstallasjon av løysinga for meirope bibliotek. Løysinga var planlagt i samband med oppføring av bygget, men let seg ikkje gjera å få på plass frå leverandør si side før i 2019.

Årsmelding 2019

Totaloversikt drift - fordelt på rammeområder – rekneskapsskjema 1 B

		Regnskap 2019	Regulert buds jett	Opprinnelig buds jett	Regnskap 2018	Avik - regn. og reg. bud. Beløp	Forbr. %
Rammeområde 10: Politisk styring							
Netto driftsramme		3 350 581	3 064 000	3 064 000	2 904 764	286 581,00	109,35 %
Rammeområde 20: Rådmann							
Netto driftsramme		1 642 264	2 054 000	2 084 000	2 086 638	-411 736,00	79,95 %
Rammeområde 22: Næring							
Netto driftsramme		3 449 616	3 473 000	3 493 000	2 664 288	-23 384,00	99,33 %
Rammeområde 23: Kultur (inkl 3150 og 5160-5166)							
Netto driftsramme		5 172 219	4 756 042	4 747 000	4 370 274	416 177,00	108,75 %
Rammeområde 31: Personal							
Netto driftsramme		1 463 763	1 583 600	1 844 000	2 038 255	-119 837,00	92,43 %
Rammeområde 32: IKT							
Netto driftsramme		2 169 355	2 861 000	2 861 000	2 481 860	-691 645,00	75,83 %
Rammeområde 33: Økonomiavdelinga							
Netto driftsramme		9 180 026	8 924 951	10 196 000	8 118 557	255 075,00	102,86 %
Rammeområde 36: Velkonst							
Netto driftsramme		3 204 805	3 165 533	3 197 000	3 075 332	39 272,00	101,24 %
Rammeområde 37: Interkommunalt PPT og Barnevern							
Netto driftsramme		2 471 287	2 716 924	2 779 000	2 277 445	-245 637,00	90,96 %
Rammeområde 38:							
Netto driftsramme		0	255 000	255 000	129 687	-255 000,00	0,00 %
Rammeområde 51: Oppvekst							
Netto driftsramme		31 112 207	31 625 720	32 517 000	32 264 490	-513 513,00	98,38 %
Rammeområde 54: Helse							
Netto driftsramme		12 128 630	11 598 000	11 242 000	10 597 045	530 630,00	104,58 %
Rammeområde 55: Sosila-nav							
Netto driftsramme		4 730 324	4 710 929	5 234 000	5 169 099	19 395,00	100,41 %
Rammeområde 56: Pleie og omsorg							
Netto driftsramme		36 004 859	33 241 949	31 267 000	35 207 376	2 762 910,00	108,31 %
Rammeområde 57: Teknisk							
Netto driftsramme		24 501 740	21 111 129	19 616 000	22 763 637	3 390 611,00	116,06 %
Rammeområde 58: Teknisk forvaltning							
Netto driftsramme		2 761 165	3 842 223	3 825 000	3 705 925	-1 081 058,00	71,86 %
Rammeområde 60: Div pensjon -premieavvik							
Netto driftsramme		-3 459 066	-3 200 000	-1 400 000	-5 114 189	-259 066,00	108,10 %
Rammeområde 65: Konesjonskraft							
Netto driftsramme		-8 789 000	-8 789 000	-8 789 000	-7 026 000	0,00	100,00 %
Rammeområde 70: Mva- komp							
Netto driftsramme		-5 184 308	-4 600 000	-4 600 000	-5 194 988	-584 308,00	112,70 %
Rammeområde 81: Skatt og frie inntekter							
Netto driftsramme		-210 778	-24 000	-24 000	92 172	-186 778,00	878,24 %
Rammeområde 35:SVR							
Netto driftsramme		0	0	0	101 337	0,00	
Rammeområde 30: Stabsleiar							
Netto driftsramme		2 220	0	0	0	2 220,00	
SUM FORDELT		125 701 909	122 371 000	123 408 000	122 713 004	3 330 909,00	102,72 %

Avvik mellom rekneskap og regulert budsjett for dei ulike rammeområda utgjer til saman 3,3 mill. kroner i meirforbruk.

Rammeområde 23 Kultur har eit meirforbruk på vel 0,4 mill. kroner som utgjer i underkant av 9 %. Mesteparten av avviket skuldast lønskostnader som ikkje er budsjetttert, kostnader til arrangement og avtalt tilskot til museet som var underbudsjetttert.

Rammeområde 56 Pleie og omsorg med 2,7 mill. kroner, sjølv om budsjetttramme vart auka med 2 mill. kroner i budsjettregulering sak 75/19. Grunngevinga for meirforbruket er meirkostnader knytt til løn grunna låg grunnbemanning og gjentakande behov for bruk av overtid på avdelingane.

Rammeområde 57 Teknisk drift, VAR, veg og reinhald og rammeområde 58 Teknisk forvaltning er i budsjettssamanheng eit rammeområde, her er meirforbruket på 2,3 mill. kroner samla som utgjer 13,5 %. På rammeområde 57 forklaras avviket med 0,8 mill. kroner i mindreinntekt for utleige av kommunale bustadar. Dessutan er der kostnader utover budsjett til lovpålagde kontrollar med pålegg om utbetring/reperasjonar av tekniske anlegg. Vasslekkasjar i vassforsyninga og oppgradering av UV-anlegg i vassanlegget på Rysstad er hovudgrunnen til eit meirforbruk på VAR-sektoren med omlag 0,8 mill. kroner. Reinhald har eit mindreforbruk grunna utleige av ressurser til Setesdal Folkehøgskule og refusjon av sjukepengar. Forvaltning på rammeområde 57 har eit mindreforbruk på omlag 1 mill. kroner som skuldast meirinntekter frå gebyr på byggesak og oppmåling i kombinasjon med inntekter frå refusjon av sjukepengar.

Rammeområde 51 Oppvekst har eit mindreforbruk på 0,5 mill. kroner. Dette er samla for heile oppvekst med skuledrift og barnehage. Endring i skulestruktur i 2019 og kva det medførte var vanskeleg å forutsjå, det er noko av grunnen til avviket.

Rammeområde 32 IKT har eit mindreforbruk på omlag 0,7 mill. kroner. Deler av kostnadane til IKT ligg i rekneskapen på kvar einskild eining, dette gjeld del kostnader til utstyr mm.

Meir- og mindreforbruk på rammeområda er gitt nærare forklaring i omtale gitt frå dei ulike einingane i siste kapitel i dokumentet.

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,49 %	6,87 %	7,36 %

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Samla sjukefravær, både eigenmeldt og sjukemeldt, i Valle kommune i perioden 2011-2019
6	6,8	6	7,4	7,32	7,69	5,86	5,98	8,52	

I 2018 hadde Valle kommune det 5. lågaste sjukefraværet i landet samanlikna med kommune Noreg. I 2019 økte sjukefraværet i Valle kommune, men ligg stadig under landsgjennomsnittet som i 2019 var på

9,83% i kommunal sektor. Haustem 2019 vedtok arbeidsmiljøutvalet eit måltall på 5% sjukefråvær i verksemda. Dette målet vart ikkje nådd. Hovedsakleg er dette langtidsjukemeldte.

Kommunen meiner økt fokus på nærvær, meir involvering av bedriftshelsetenesta/tillitsvalte/verneombod, og tiltak som møteplassen og Great place to work vil ha positiv effekt på fråværet.

Vi har som ei hovudprioritering innan arbeidsgivarområdet å redusere det totale sjukefråværet i organisasjonen. Å redusere sjukefråværet er ei viktig målsetting for kommunen. Økt nærvær bidrar til auka kvalitet i tenesteleveringa og eit betre arbeidsmiljø.

I 2017 formaliserte Valle kommune sjukefråværsoppfylginga ved å ta i bruk «møteplassen» som ein arena for oppfylging av sjukemeldte, og medarbeidarar som står i fare for sjukefravær. I 2019 har det vore gjennomført faste møter i møteplassen, kor fagansvarleg personal, NAV og Lund BHT har vore faste medlem.

Kommunen sine tenesteområder

Politisk styring

Skildring av verksemd

Rammeområde omfattar all politisk verksemd i kommunen, så som godtgjering og løn til politikarar, reiseutgifter i samband med møte osv.

Politisk sekretariat blir ivaretatt av leiar for velkomst som også ivaretar sekretærfunksjon for Kommunestyret, formannskap, utval for levekår og utval for plan og miljø.

I 2019 var det totalt 46 politiske møter i styre

Målsetting er å ha ein klar rollefordeling mellom folkevalde og administrasjon.

Utfordringar

Utfordringa er å yte god service og handsame politiske saker innafor tidsfristane, utan å må auke møtefrekvensen og med det få auka utgifter i høve møtegodtgjering og tapt arbeidsforteneste.

Driftsnivå Valle kommune - KOSTRA

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
- 100 Politisk styring	Netto driftsutgifter per innbygger (100) politisk styring (B)	928	816	0,3
- 110 Kontroll og revisjon	Netto driftsutgifter per innbygger (110) kontroll og revisjon (B)	355	227	0,3

Tabellen ovanfor er eit uttrekk henta frå kategorien "Administrasjon, styring og fellesutgifter" i kostrasystemet. Tabellen syner at Valle kommune nyttar 300 000 kroner meir til 100-funksjonen "Politisk styring" enn kostragruppe 6. Ein nyttar og 300 000 kroner meir til 110-funksjonen "Kontroll og revisjon."

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
100-Politisk	3 350	2 905	3 064	286	9,3 %
Sum	3 350	2 905	3 064	286	9,3 %

Samla sett politisk er det eit overforbruk på kr 286 000,-. Hovudårsakene til dette er at det er underbudsjettert i høve møtegodgjeriing til kommunestyret, utgifter til revisjon ved kontrollutvalet, samt at det ligg inne ei generell innsparing på 120 000,- som ein ikkje har klart å innfri.

Ordførar, varaordførar, leiar for plan og miljøutvalet samt leiar for levekårutvalet får alle løn i ein viss prosent. Alle har løn tilsvarande 90% av stortingspolitikarane si løn. Denne vert justert i mai kvart år. Pr. 1 mai 2019 var godtgjeriinga for stortingsrepresentantane på kr. 987 997 pr. år.

Oppsummering tiltak

Som eit innsparingstiltak forsøker vi å redusere tal på politiske møter både i hovudutval og dei andre råd/utval. Møtefri januar, april, juli og august.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Rådmannen

Skildring av verksemd

Området omfattar rådmannens oppgåver innan administrasjon av verksemda. Rådmannen er den øvste leiar for den samla kommunale administrasjon, med dei unntak som følgjer av lov, og innafor dei rammer kommunestyret fastsetter.

Utfordringar

Små kommunar er under økande press som følgje av nedgang i befolkning, færre barn og fleire eldre, reduserte overføringar gjennom inntektssystemet, usikkerhet rundt framtidig inntektsgrunnlag (kraftinntekter og eigedomskatt), nye oppgåver og økt statleg detaljstyring, sterkare rettighets lovgiving og økte krav til kommunen. Fortset utviklinga vil Valle kommune ha utfordring med å fylle rolla som generalistkommune. Samtidig er det eit ønske om å oppretthalde og bevare dei kvalitetane kommunen har for lokalssamfunnet.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
200-Rådmannen	1 642	2 087	2 054	-412	-20,0 %
Sum	1 642	2 087	2 054	-412	-20,0 %

I 2019 blei det rydda i heimlar innafor området. Mindreforbruk er knytt til desse justeringa.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Næring

Skildring av verksemd

Leiar for samfunnsutvikling og teknisk eining har stilling i 100%. Denne stillinga ivaretok området næring i kommunen.

Valle kommune skal ha eit breitt og inkluderande næringsliv, der verksemdar innan kultur og handverk og naturbaserte verksemdar står sterkt. Kommune skal vere ein attraktiv «fritidskommune» for Sørvestlandet (Agder og Sør- Rogaland).

I 2019 blei arbeidet med tur løyper videreført. I Brokke har ein prioritere etablering av løype tilrettelagt for rulleski, Valle kommune vart medlem av Midt Agder Frilufstråd. Positivt er Fylkeskommunen sitt arbeid med Byggvernssenter ved Setesdal museet kor kommunen har vore ein pådriver. Setesdal Folkehøgskule er relokalisert på Hylestad skule. For Rysstad sentrum er det igangsatt arbeid med reguleringsplan. og på slutten av 2019 kom utøving av folkemusikk og folkedans i Setesdal på UNESCO si representative liste over verdas immaterielle kulturarv. Dette er eit utval av dei viktige tiltak kommunen er involvert i og som bidrar til positivt til utvikling i Valle kommune.

Utfordringar

Kommunen er sårbar der funksjonar blir ivaretatt av ein person. Innafor næring (også jordbruk) har kommunen i 2019 hatt langtids sjukemeldingar. Positiv er det at hausten 2019 starta ny rådgjevar innafor jordbruk. Frå hausten 2019 er næring (førsteline) overført til Velkomstsenteret saman med turisme.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
220-Næring	3 449	2 614	3 473	-24	-0,7 %
Sum	3 449	2 614	3 473	-24	-0,7 %

Det blei utbetalt og løyvd meir til tiltak enn budsjettert på område 2201. Dette er justert ved mindreforbruk innafor næringstiltak og reiseliv (2200)

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	68,97 %	68,97 %

Innfor området har det vore langttidssjukmelding. Sjukemledinga er ikkje relatert til arbeidforhold.

Kultur, bibliotek

Skildring av verksemd

Årsverk: Leiar Kultur og fritid 100 %, biblioteksjef 100 %, bibliotekassistent 15 %, kulturskule 110 %, ungdomsarbeidar 60 %, assistent ungdomsklubb 4 %, badevakt/kinovakt 15 %.

Totalt 7 tilsette.

Lovpålagde tenester: [Kulturskule](#) og [folkebibliotek](#).

Andre tenesteområde: [Ungdomsarbeid og fritidsklubb](#), kino, [fritidsbading](#), Den kulturelle spaserstokken, samarbeid med frivillige lag og organisasjonar, arrangement, [kulturmidlar og -tilskot](#), div. prosjekt, generell kulturdrift og sakshandsaming.

Utfordringar

Utfordringar, bibliotek:

Stor auke i talet på brukarar, utlån, besøk og aktivitetar, samt nye arbeidsoppgåver, utfordrar oss på drift. Drifta er ofte prega av å rekke det ein må frå dag til dag. Det er utfordrande å få utarbeidd langsiktige planar og gode strategiar for drift og og kvalitetsutvikling, og ha kapasitet til å følge opp desse innføre eksisterande rammer.

Utfordringar, kulturskule:

Synkende elevtal i kulturskulen hovudsakleg som følgje av fråflytting, men truleg også pga. andre fritidsaktivitetar, ikkje minst databruk.

Dei fleste elevar/foreldre ønskjer undervising innaføre sfo-tid.

10 % stillingsressurs innaføre folkemusikk gjer at vi ikkje er rigga til UNESCO-satsing og eventuell auke i søkjartal til folkemusikk.

Generelt:

Det er utfordrande å kome ned mot same nivå som kostragruppe 6. Faste tilskot og kulturmidlar utgjer heile 40 % av budsjettet til Kultur og fritid, ansvar 5160-5166. Det vil seie at det er svært lite disponible budsjettmidlar når løn og alle tilskot er trekt frå. Dersom ein ser heile eining 23 under eitt, altså Kultur og fritid 5160-5166 inkludert bibliotek 3150, svarer faste tilskot og kulturmidlar til omlag 30 % av totalbudsjettet.

Samanlikna med kostragruppe 6 ser følgjande ut til å vere hovudårsakene til at Valle ligg høgt i forbruk per innbyggjar:

- faste tilskot til museum og frivillige lag og organisasjonar
- bibliotek
- kommunale idretts- og kulturbygg

Vi ser også ut til å liggje relativt høgt når det gjeld aktivitetstilbod for barn og unge, men då denne tenesta mange stader ligg under sosial eller oppvekst blir snittet noko misvisande.

Utvalde resultat

Bibliotek

Det har vore ei formidabel auke i besøk og utlån:

13 391 personar gjekk inn dørene til biblioteket frå slutten av januar til slutten av desember 2019. Vi har fått mange nye lånarar, ikkje minst frå andre kommuner, og både hyttebuarar og studentar nyttar biblioteket. Også ungdomane våre nyttar biblioteket dagleg. Talet på utlån av faglitteratur for barn er tredobla sidan 2017, utlån skjønnlitteratur for barn dobla frå 2018 til 2019, og nesten tilsvarande gjaldt for utlån til vaksne. Meiopent/sjølvetjent bibliotek er på plass. I tillegg har det vore ei stor auke i tal på arrangement og aktivitetar, både i regi av biblioteket og samarbeidspartnarar/andre arrangørar. Biblioteket har fått ei ny rolle og nye oppgåver, og er blitt både

- uformell møteplass
- arrangementsarena
- servicekontor
- turistinformasjon.

Godt samarbeid med frivillige lag og organisasjonar.

Kulturskule

Valle kulturskule tilbyr instrumentalundervising innaføre dei fleste instrument og sjangrar (rytmisk, klassisk og folkemusikk) til elevar i grunnskule, vgs og vaksne. Stor grad av fleksibilitet og omstillingsevne i personalet gjer at vi kan nytte ressursane til å gi eit tilbod til innbyggjarar i alle aldrar og livsfaser.

Hausten 2019 søkte 22 % av barn i grunnskulealder i Valle plass i kulturskulen. I tillegg har kulturskulen gratistilboda Musikk i livets begynnelse/babysong, barnehagekor, fritidsbarnekor, allsongstund for vaksne i Sæbyggjen og musikkterapi på bygdeheimen. Tverrfagleg samarbeid med ungdomsarbeid om aktivitetar og arrangement.

Generelt

Kultur og fritid jobbar for å vere synlege i ulike samanhengar i lokalmiljøet og i media, og vi er aktive og synlege i regionale nettverk. Godt samarbeid med frivillige lag og organisasjonar lokalt. God oppslutning om fritidsklubben sine aktivitetar.

Vi var stolte av å få vere vertskap for fylkets største kulturelle møteplass for ungdom, Aust-Agder UKM fylkesfestivalen, i 2019.

Driftsnivå Valle kommune - KOSTRA

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
Kultur og idrett	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)	6 875	3 296	4,2
- 231 Aktivitetstilbud barn og unge	Netto driftsutgifter per innbygger (231) aktivitetstilbud barn og unge (B)	521	203	0,4
- 370 Bibliotek	Netto driftsutgifter per innbygger (370) bibliotek (B)	1 303	526	0,9
- 373 Kino	Netto driftsutgifter per innbygger (373) kino (B)	47	14	0,0
- 375 Muséer	Netto driftsutgifter per innbygger (375) muséer (B)	1 266	230	1,2
- 377 Kunstformidling	Netto driftsutgifter per innbygger (377) kunstformidling (B)	34	21	0,0
- 380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	Netto driftsutgifter per innbygger (380) idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg (B)	100	217	-0,1
- 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	Netto driftsutgifter per innbygger (381) kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (B)	928	584	0,4
- 383 Musikk- og kulturskoler	Netto driftsutgifter per innbygger (383) musikk- og kulturskoler (B)	510	614	-0,1
- 385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	Netto driftsutgifter per innbygger (385) andre kulturaktiv. og tilsk. til andres kulturbygg (B)	760	660	0,1

Årsmelding 2019

- 386 Kommunale kulturbygg	Netto driftsutgifter per innbygger (386) kommunale kulturbygg (B)	1 406	227	1,4
----------------------------	--	-------	-----	-----

Valle kommune har eit driftsnivå på "Kultur og idrett - som totalt er 4,2 millionar kroner meir enn gjennomsnittet for kostragruppe 6. Funksjonen 370 Bibliotek ligg 900 000 kroner over gjennomsnittet for kostragruppe 6, funksjonen Museer ligg 1,2 millionar over kostragruppa og funksjonen 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg ligg 400 000 kroner over kostragruppe 6

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
230-Kultur, bibliotek	5 173	4 530	4 752	421	8,8 %
Sum	5 173	4 530	4 752	421	8,8 %

23 Kultur og fritid har eit tilsynelatande stort meirforbruk i 2019, men dersom ein ser nærare på budsjett 2019, vil ein sjå at ein del store postar i utgangspunktet er feil- eller underbudsjetterte. På følgjande postar er det ikkje lagt inn korrekt budsjett: Løn -175 000 (samanlikna med 2018-tal) og museum -121 000 (i høve avtalefesta tilskotssum). På budsjettpost faste tilskot er det -25 000 for å kunne dekke vedtekne tilskot. I tillegg kjem underbudsjettering av kino (-19 400). UKM fylkesfestivalen måtte i stor grad dekkast innaføre eigne rammer (-29 000), og utgifter til 17.mai og kulturprisen låg heller ikkje inne i budsjett (total utgift kr 28 000).

Bibliotek har eit meirforbruk på kr 30 000, som hovudsakleg skuldast nødvendige innkjøp knytt til meirpent bibliotek, samt noko til arrangementsutvikling.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,06 %	2,37 %	2,43 %

To langtidssykefravær, der det eine skuldast skade på annan arbeidsplass.

Personal

Skildring av verksemd

Verksemda personal består av eit årsverk - fagansvarleg personal. Personal har det overordna ansvaret for utlysningar, tilsetjingar, løn- og arbeidsvilkår i kommunen. Fagansvarleg personal er HMS koordinator i kommunen og har ansvar for overordna HMS handbok i verksemda.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
310-Personal m.m	1 463	2 038	1 584	-121	-7,6 %
Sum	1 463	2 038	1 584	-121	-7,6 %

Personal har eit mindreforbruk på 7,6% (121) i forhold til budsjett. Avviket skuldast i hovudsak eit mindreforbruk knytt til velferdstiltak tilsette, utgifter til kurs og opplæring og tilskudd/overføring til private. Færre tilsette som deltar på jolebord, færre elevar som mottar kommunalt stipend, samt ubenyttta midlar til kurs og opplæring gir eit mindreforbruk.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	0,00 %	0,00 %

IKT

Skildring av verksemd

Setesdal IKT er eit interkommunalt samarbeid mellom kommunane Bykle, Valle, Bygland, Evje og Hornnes og Iveland etter paragraf 27 i kommunelova.

Samarbeidet skal dekkje dei deltagande kommunars behov, plikter og oppgåver innanfor IKT tenester, og skal gjennom målretta bruk av IKT fremje utvikling av tenesteproduksjon, publikumsservice og administrative tenester i deltakarkommunane.

Setesdal IKT har sitt hovudkontor i Bykle kommune og avdelingskontor i Evje og Hornnes kommune.

Vidare drift

Styret meiner det er grunnlag for vidare drift i selskapet, og årsrekneskapen for 2019 er sett opp med denne føresetnaden.

Arbeidsmiljø

Styret meiner arbeidsmiljøet i selskapet er godt. I 2019 var det ikkje skader eller ulykker på arbeidsplassen.

Likestilling

Ved rekneskapsåret sin slutt hadde selskapet seks heiltidstilsette. Vi har ingen kvinner som heiltidstilsett. I tillegg til desse har vi to lærlingar.

Styret er sett saman av rådmenn frå de 5 ulike eigar kommunane.

Styret har ikkje funne det nødvendig å sette i gong spesielle tiltak med omsyn til likestilling.

Ytre miljø

Selskapet arbeider aktivt med å avgrense utslepp og anna forureining, og held seg godt innanfor det som normalt må påreknast for slik verksemd.

Utfordringar

Setesdal IKT, saman med sitt styre, må ha fullt fokus på effektiv drift framover for å halde kommunane sine IKT kostnader på eit konkurransedyktig nivå.

Setesdal IKT sin framtid har det blitt jobba med i 2019. Det har vore samtalar med IKT Agder og dette arbeid held fram i 2020. Styret i Setesdal IKT må i løpet av 2020 ta eit val på korleis selskapet skal drivast i åra som kjem

Utvalde resultat

Tenesteutvikling /kundeprosjekter

- Gjennomføring av val 2019
- Innføring teams
- Revisjon av ROS Setesdal
- Deltaking i OFA innkjøp maskinvare og print
- Endring nye kommunenummer
- NorKart prosjekt
- Nye nettbrett politikere
- GDPR
- Digitalisering

I tillegg til punkta over har det blitt jobba mykje med sikkerhet, stabilitet og funksjonalitet i vårt nett.

I den ordinære drifta server vi ca. 2500 brukere fordelt over ulike system og i heile Setesdal.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap	Regnskap	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2019	2018	2019		
320-IKT	2 169	2 482	2 861	-692	-24,2 %
Sum	2 169	2 482	2 861	-692	-24,2 %

Rettvisande oversikt over utvikling og resultat

Etter styret si oppfatning gjev framlagt resultatregnskap og balanse med tilhøyrande noter eit rettvist bilde av verksemda sine egedelar og gjeld, finansielle stilling og resultat for 2019. Det har ikkje skjedd forhold etter regnskapsårets slutt, som har noko og seie for vurderinga av rekneskapet.

Verksemda har for 2019 hatt eit driftsresultat på 171 363,-

I følgje våre vedtekter så skal Setesdal IKT følgje forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskap og god kommunal regnskapsskikk.

Økonomi

Setesdal IKT finansierer drifta med refusjonar frå kommunane som deltek. Det leggjast til grunn ein rekkje forskjellige fordelingsnøklar for fordeling av kostnadene. Selskapet har som mål å ha tilstrekkeleg med midlar til drift, og har eit behov for å byggje opp eigenkapitalen dei neste åra.

Likviditeten er sikra ved at kommunane ved behov tilfører tilstrekkeleg med midlar til å dekkje selskapets forpliktingar.

Selskapet ser behovet for å arbeide vidare med betre økonomi- og budsjettstyring og vil ha fokus på å fortløpande økonomioppfølging og å foreta nødvendige budsjettjusteringar.

Kommentarar til budsjettavvika:

Driftsrekneskapen:

- Refusjonsinntektene er kr 464 018, høgare enn budsjettera som for det meste har samanheng med høgare refusjon av meirverdiavgift, lærlingtilskot og refusjonar frå kommunane som deltek i selskapet enn budsjettera.
- Lønn inkl. sosiale utgifter er kr 63 488, lågare enn budsjettera.
- Kjøp av varer og tenester er kr 193 139 høgare enn budsjettera
- Overføringar er underbudsjettera med kr 189 676, og har samanheng med ikkje budsjettera refusjon av meirverdiavgift.
- Driftsresultat, ordinært driftsresultat og rekneskapsresultatet er betre enn budsjettera som følgje av høgare inntekter utan at kostnadene har økt i same omfang.

Kapitalrekneskapen:

- Investeringar i varige driftsmidlar er litt høgare enn budsjettera som følgje av ei feilbudsjettering av kostnad på kr 50 000 og tilsvarande i bruk av lån i forbindelse med den nye leasingavtala.

Selskapet er nøgd med resultatet for 2019, men har eit stort behov for å betre likviditeten og ser helst at årets resultat avsetjast til disposisjonsfond for å sikre likviditeten vidare framover.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Økonomiavdelinga

Skildring av verksemd

Økonomiavdelinga fører rekneskapen for Valle kommune og sel teneste med fakturamottak og føring av rekneskap for Valle og Hylestad Sokneråd, Setesdal Regionråd, Øyne Industribygg Valle KF og Setesdalsmusèet Eigedom IKS. Økonomiavdelinga har ansvar for budsjettarbeid, økonomioppfølging og saksutgreiing for alle politiske saker knytt til økonomiområdet i Valle kommune.

Økonomiavdelinga vart frå 1. august auka frå 4,8 til 5,8 stillingsheimlar. Konesjonskraft IKS kjøper 20 % stilling som controller frå Økonomiavdelinga i Valle kommune. 40 % stilling har gjennom året vore vakant.

Skatteoppkrevjarfunksjonen kjøpes av Evje og Hornnes kommune. Skatteoppkrevjarkontoret er felles for kommunane Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle. Arbeidsgjevarkontrollfunksjonen kjøpes av Arendal kommune.

Valle kommune er vertskommune for felles Barnevern for Bygland, Valle og Bykle og fører rekneskapen for dette samarbeidet. Likeeins er Valle kommune vertskommune for felles PPT og fører rekneskapen for også dette samarbeidet.

Økonomiavdelinga utfører også funksjonen løn for tilsette i Valle kommune, Valle og Hylestad Sokneråd og Setesdal Regionråd.

Ved auke av 1 stilling har økonomiavdelinga fått tilført nye oppgåver. Avdelinga har ansvar for å få etablert kvalitetssystem, system for rapportering- og verksemdstyring og analysearbeid. Ved slutten av 2019 har avdelinga fått ansvar for sakshandsaming av sal- og skjenkeløyver som kommunen gir og handsaming av søknader om startlån.

Utfordringar

Økonomisystem og HR-system treng stadig fornying og oppgradering. Utvikling av nye bruksområder knytt til fakturamottak og fakturering må tas i bruk. Det krev ressurser og kompetanse for å få nye løysingar på plass og tatt i bruk.

Utvalde resultat

Økonomiavdeling er sentral når det gjeld implementering av nye innovative tekniske løysingar. Valle kommune har i 2019 fått på plass Compolio som kvalitetssystem for heile organisasjonen og Framsikt som system for budsjett-, analyse, rapportering og verksemdstyring, begge desse systema har økonomiavdelinga ansvar for implementering og opplæring i organisasjonen. Hausten 2019 var alle

leiarar sterkt involverte i budsjettarbeidet, dette ga kunnskap om budsjett og økonomistyring i heile organisasjonen.

Driftsnivå Valle kommune - KOSTRA

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
Kirke	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B)	3 160	1 635	1,8
- 390 Den norske kirke	Netto driftsutgifter per innbygger (390) den norske kirke (B)	2 287	1 449	1,0
- 392 Andre religiøse formål	Netto driftsutgifter per innbygger (392) andre religiøse formål (B)	260	72	0,2
- 393 Gravplasser og krematorier	Netto driftsutgifter per innbygger (393) gravplasser og krematorier (B)	613	114	0,6

Kostrafunksjonen "Kirke" blir bokført på driftsbudsjettet til økonomiavdelinga. Ein ser her at ein totalt nyttar 1,8 millionar meir til dette formålet i Valle kommune enn i kostragruppe 6. Valle kommune har eit driftsnivå på funksjonen 390 Den norske kirke som er 1 million kroner høgare enn gjennomsnittet for kostragruppe 6.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
330-Økonomiavdelinga	9 180	8 093	8 924	255	2,8 %
Sum	9 180	8 093	8 924	255	2,8 %

Økonomiavdelinga som rammeområde omhandlar også ansvar 3310 Div inntekter/utgifter for organisasjonen Valle kommune og ansvar 3350 Kyrkjer og andre trussamfunn.

Økonomiavdelinga er drift av fagområdet med tilhøyrande stillingsheimlar. 0,5 årsverk vakant stilling har ikkje budsjett. I 2019 har Valle kommune gått til innkjøp av kvalitetsystemet Compilo og Budsjett-og rapporteringssystemet Framsikt for å sikra kvalitet og effektivitet i avdelinga og i organisasjonen samla. Kostnadane til dette er ført på økonomiavdelinga. Valle kommune si tenesteyting gjennom kyrkjegardsarbeid er belasta ansvar 3350, men budsjetttert på rammeområde Teknisk. I tillegg vart utbetalinga av tilskot til andre trussamfunn enn den norske kyrkja omlag kr 200 000 høgare enn budsjetttert. Grunnen er fleire medlemmer og høgare tilskotspris pr. medlem enn budsjetttert.

Samla kjem då rammeområde Økonomi ut med eit meirforbruk på kr 255 000.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,46 %	0,35 %	0,81 %

Samla sjukefravær i økonomiavdelinga gjennom året ligg på 0,81 %. Tilsette på ansvar 3310 Div. inntekter/utgifter adm. er HTV for Fagforbundet og Utdanningsforbundet frikjøpt i 20 % stilling frå kvart av forbunda. Ansvar 3350 Kyrkjer og andre trussamfunn har ingen tilsette.

Velkomstsenter

Skildring av verksemd

Velkomstsenteret har følgjande stillingar:

- 100% leiar (politisk sekretariat, informasjon/kommunikasjon, bustadkontor, digitalisering m.m.)
- 100% Arkivleiar (arkiv og innsyn)
- 100% konsulent (utføring av tenester for Setesdal regionråd, sentralbord, Valle skule, heimesida, frikjøpt HTV 20% m.m.)
- 80% konsulent (Næringsarbeid, ferdigattestar, infoland, fakturering, kyrkjegardsarbeid, sentralbord m.m.)
- 20% konsulent (Fråversregistrering, ansvarleg drift bedriftsleilegheit)

Velkomstsenteret har i løpet av hausten 2019 fått ansvaret for desse oppgåvene:

Informasjon og kommunikasjon
Digitalisering
Næringsarbeidet

Utfordringar

Utfordringa til Velkomst er og blir å få flest mogleg innbyggjarar, samt andre brukarar av våre tenester, til å nytte digitale verktøy for å motta dokument og informasjon frå kommunen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
360-Velkomstsenter	3 204	3 075	3 165	39	2,8 %
380- Frivilligsentral	0	129	255	-255	-100 %
Sum	3 204	3 204	3 420	-217	-6,3 %

Velkomstsenteret inkl. frivilligsentral har samla eit mindreforbruk på kr 217 000.

Frivilligsentralen er finansiert ved bruk av fond i tråd med budsjett.

Vi har framleis ikkje lukkast å få fleire til å nytte digital postkasse så vi brukar mykje på porto. Når det gjeld lisensar til programvare har det dukka opp uføresette ting som mellom anna endring av

kommunenummer som gjer at vi har blitt nøydde til å gjere oppgraderingar og justeringar i programvare. Nytt utstyr til radiosending i kommunestyresalen, ny publikums-PC til sæbyggjen og anna i høve turistinformatjonen har vore uføresett og også ført til auka utgifter.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,84 %	5,50 %	6,35 %

Avdelinga har lite sjukefråver, og ingen sjukefråver er arbeidsrelatert.

Interkommunalt PPT

Skildring av verksemd

PPT Setesdal er eit interkommunalt samarbeid mellom kommunane Bykle, Valle og Bygland. Valle er vertskommune

PPT for Setesdal er sakkunnig instans i saker som gjeld spesialundervisning. PPT skal drive med saksutgreiing / sakshandsaming etter Opplæringslova §5 og Barnehagelova § 19, og tilrå bruk av spesialundervisning / spesialpedagogisk hjelp der det er naudsynt.

PPT er også pålagt å hjelpe skular og barnehagar med kompetanseutvikling og systemarbeid på det pedagogiske området. Dette kan vere oppgåver som rådgjeving, kurs, oppfølging av klasseleiing / systemretta tiltak i barnehagar og foreldrerettleiing. PPT arbeider også førebyggjande, for å hindre skeivutvikling og sikre tidleg hjelp / oppfølging.

PPT for Setesdal har hovudkontor i Valle, men også eit mindre avdelingskontor i Bygland kommune (Byglandsfjord)

Stillingsheimlar

PPT har totalt 2,3 stillingsheimlar til disposisjon:

- Leiar /PP-Rådgivar: 100% fagstilling (30% til leiing av kontoret)
- PP-Rådgivar: 100% fagstilling som PP-Rådgivar
- Merkantil: 20% stilling: Scanning, arkivarbeid
- Reinhold: 7% stilling som fagarbeidar

Talet på saker / brukarar PPT arbeider med kvart år:

Kommune	2016	2017	2018	2019
Bygland	31	34	33	26
Valle	41	38	37	34
Bykle	27	16	14	25
Sum	99	88	84	85

Talet på nye tilviste brukarar til PPT (årleg):

Kommune	2016	2017	2018	2019
Bygland	11	11	12	1

Årsmelding 2019

Valle	8	10	12	10
Bykle	7	2	3	9
Sum	26	23	27	20

Utfordringar

- PPT for Setesdal er eit lite kontor, med få tilsette. Dette gjer at vi strever med å bli spesialistar på eit område, men må prøve etter beste evne å dekke dei fleste områda innanfor pedagogikken.
- Det er sårbart med 2 fagstillingar. Sjukdom / permisjonar / utskiftingar er noko som kan gjev utfordring i å levere gode tenester.
- Krav til dokumentasjon og skriftleggjering er aukande, og tek tid frå direkte kontakt med brukarane.

Utvalde resultat

1. God kvalitet i det sakkunnige arbeidet

Følgjande blir lagt vekt på:

- Vere tett på brukarar (skular / barnehagar/ føresette). PPT har faste dagar på skular / barnehagar i dei ulike kommunane, og det bør vere lett å ta kontakt med PPT.
- Rask sakshandsaming. PPT for Setesdal har ikkje ventelister, men det kan bli noko ventetid ved tilvising rett før sommaren, eller i samband med at det sakkunnige arbeidet for neste år er i gang. Målet er å gjere ferdig sakkunnig vurdering før 3 mnd. etter at saka er tatt inn i PPT. For 2019 er det 3 saker der det har tatt lengre tid.
- Fagleg gjennomgang og diskusjon av kvar einskild sak i samla kontormøte. Dette klarer vi ikkje alltid å gjennomføre for alle saker.
- Fagleg oppdatering for dei tilsette. For eit lite kontor som Setesdal PPT er det særleg viktig å få fagleg påfyll og inspirasjon gjennom kurs og samarbeid med andre PP-kontor. PPT for Setesdal er aktivt med i Agder samarbeidet.

2. Andel med spesialundervisning for dei 3 kommunane skal ikkje liggje høgare enn landsgjennomsnittet over tid.

PPT for Setesdal har som måsetting at andel med spesialundervisning ikkje skal liggje høgare over tid enn landsgjennomsnittet. Dette er noko PPT må jobbe saman med skulane for å få til gjennom å gjere den ordinære undervisninga så god og tilpassa som råd er. Kostra-tala for 2019 er ikkje klare enno, men ligg for 2018 omlag på landsgjennomsnittet for dei 3 kommunane.

Kommune	Bygland	Valle	Bykle	Aust-Agder	Kostra-gr. 06	Landet u/Oslo
2011	10,9	13,0	15,6	10,8	12,4	8,6
2012	8,2	15,3	15,6	10,5	11,6	8,6
2013	7,3	9,0	8,5	9,0	10,7	8,4
2014	9,0	8,4	9,3	8,9	10,4	8,1

Årsmelding 2019

2015	7,9	5,9	8,7	9,2	10,4	7,9
2016	5,7	5,3	10,1	9,1	10,3	7,8
2017	6,0	9,1	9,4	9,2	10,1	7,9
2018	8,1	8,3	8,2	9,1	10,1	7,9

3. PPT skal vere med å styrke det spesialpedagogiske feltet og gje rettleiing og kompetanseutvikling til skular og barnehagar.

- PPT ønskjer å drive spesialpedagogisk nettverk for kommunane. Vi har ikkje fått til dette i 2019 (grunna permisjon og vikar-situasjon)
- PPT har halde kurs for både skular / barnehagar og føresette i 2019. (døme her er språk, matematikkvanskar, vald i skulen, tourette syndrom, grensesetting for born)
- PPT har vore med å gjeve rettleiing på område som gjeld læringsmiljø / skulemiljø og klasseleiing. Dette er gjort gjennom observasjon i klasse / barnehageavdeling, og meir systemretta som deltakar i miljøteam på skulane.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
370-PPT	799	798	779	20	2,5 %
Sum	799	798	779	20	2,5 %

PPT hadde for 2019 eit forbruk på omlag kr 2 195 000 av eit budsjett på 2.200.000, dvs 99,7%. Valle sin del ga eit meirforbruk på omlag 2,5 % av budsjett.

Det vart eit noko høgare forbruk av varer og tenester enn budsjettert, i hovudsak på grunn av overgang til elektronisk arkiv og lisensar til dette. Innsparing på løn i samband med ein fødselspermisjon gjorde at det vart eit lite overskot totalt sett.

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	0,00 %	0,00 %

PPT hadde for 2019 eit svært lågt sjukefråver, omlag 1% (korttids), og ikkje langtidsfråver.

Interkommunalt barnevern

Skildring av verksemd

Barnevernstenesta har 4.2 faste stillingar som kontaktperson/sakshandsamar, inkludert leiar. Bemanningssituasjonen har i 2019 vært utfordrande med sjukmelding kombinert med fleire og store tunge saker. For å oppretthalde ein forsvarleg barnevernsteneste blei verksemda styrka med ei 100% prosjektstilling hausten 2019. Andre tiltak, kjøp av ekstern og vikariatet.

Året har vore eit krevjande år fagleg, med stor og tung saksmengde, i tillegg til at det har vore ein haust prega av manglande personell. Det har vore utskiftingar i personalgruppa, kombinera med omorganisering og omstrukturering av tenesta. Store tunge saker saman med manglande personell har ført til at tenesta må leige inn ekstern bistand, noko som har gjort året i sin heilheit økonomisk tyngre.

I overgangen til 2020 har tenesta fått på plass eit stabilt kompetent team, med ønske om å utvikle barnevernstenesta i Setesdal.

Utfordringar

Setesdal barnevern er ei lita eining med få tilsette. Spesielt i små kommunar kjem tenesta tett på lokalsamfunnet. Dette kan vere ein styrke, men og til tider krevjande. Dette er ein av grunnane til at Fylkesmannen anbefaler at ei barnevernsteneste skal vere på minimum fem årsverk. Dette er det ikkje grunnlag for i dei tre kommunane og ein lyt arbeide med andre løysingar.

I lys av rekneskapsåret 2019 vil nokre av utfordringane i 2020 vere å gje eit så godt fagleg tilbod som mogleg, utan at det er i strid med økonomiplan/budsjett.

Eininga må jobbe for å utnytte lokale ressursar på ein hensiktsmessig måte, og vil og ha stort fokus på å få inn tilbakemeldingar på tiltak og anna arbeid, for på den måten å kunne skape gode tiltak med gode, langsiktige løysingar

Utvalde resultat

Når det gjeld måloppnåing med tanke på det faglege tilbodet, og korleis barnevernstenesta har satt i verk tiltak i 2019, har ein få indikatorar for å måle dette. Tenesta har arbeida med rutinar for å få dette på plass i 2020.

Det er utarbeidd Internkontrollrutinar for Setesdal barnevern. Informasjonsbrosjyre til foreldre/føresette og barn/unge som er i kontakt med barnevernstenesta og evalueringsskjema ved avslutta undersøking og etter avslutting av tiltak.

Driftsnivå Valle kommune - KOSTRA

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
Barnevern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B)	2 071	2 215	-0,1
- 244 Barnevernstjeneste	Netto driftsutgifter per innbygger (244) barnevernstjeneste (B)	1 537	1 208	0,3
- 251 Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	Netto driftsutgifter per innbygger (251) tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet (B)	363	400	0,0

Årsmelding 2019

- 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	Netto driftsutgifter per innbygger (252) tiltak når barnet er plassert av barnevernet (B)	171	606	-0,4
--	---	-----	-----	------

Funksjonane som høyrer under Barnevern har samla sett eit nivå på drift som er 100 000 kroner under gjennomsnittet for kostragruppe 6.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
371-Barnevern	1 672	1 515	1 938	-266	-13,7 %
Sum	1 672	1 515	1 938	-266	-13,7 %

Valle sin andel av drift av felles barnevern syner eit mindreforbruk på omlag 13,7 %.

2019 har vore eit år med auka økonomisk belastning for enkelte av kommunane, mykje grunna utvida bruk av ekstern konsulentbistand i form av advokat, sakkunnig psykologspesialist og andre konsulenttiltak

Oppsummering tiltak

Fortsette arbeidet med å bygge opp ei føreseieleg, stabil og fagleg kompetent barnevernsteneste.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	36,00 %	36,00 %

Samla sjukefravær i 2019 var på 36%. Dette er langtidssjukefravær.

Tiltak er sett inn i dialog med bedriftshelsetenesta, NAV og tillitsvalte.

Valle skule

Skildring av verksemd

Grunnskulen

Våren 2019 gjekk det 90 elevar på Valle skule. Skulen var fådelt, der 1-2 kl, 3-4 kl og 5-6 klasse gjekk saman som ei klasse. August 2019 blei grunnskulane i Valle kommune slått saman og Valle skule hadde 130 elevar ved skulestart 19. august. Valle skule er no ein fulldelt skule med ein klasse på kvart trinn. Til kvar klasse er det ein kontaktlærer.

Rektor har det overordna fag-, informasjon-, personale og økonomiansvaret. Skulen har i tillegg 2 fagleiarar; 1-7 trinn, 8-10 trinn. Fagleiarane har fagansvar i tillegg til undervisning. Fagleiarar støyr rektor i skulen sitt pedagogiske utviklingsarbeid og er tett på undervisninga og elevmiljøet.

Det er pr.31.12.2019 tilsett 20,95 årsverk pedagogar i grunnskulen inkl. rektor.

Valle skule har i 2019 hatt 2 lærarar på vidareutdanning i spesialundervisning. I tillegg fekk skulen etter søknad tildelt midlar til utvikling av skulebiblioteket. Midlane er/skal nyttast til kompetanseheving på skulebiblioteket og lesing. Gjennom fokus på "leseglede og leselyst", samarbeid om tidleg innsats og systematisk overgang mellom barnehage og skule utviklar vi felles kompetanse på språkutvikling og lesing som grunnleggjande ferdigheit. Valle skule har arbeidd med ein kommunal leseplan der målsetting er å ha planen klar til skulestart 2020.

Rektor har leia arbeidet i utviklingsgruppa med mål om plan «Systematisk overgang mellom barnehage og skule» med fokus på god språkutvikling og god leseopplæring. Målsetting med dette arbeidet er å fullføre ein kommunal plan for systematisk overgang barnehage og skule.

Hausten 2020 skal skulen arbeide etter nye læreplan- Fagfornyninga. Valle skule har gjennom samarbeid med UIA og Bykle kommune hatt fokus på det profesjonsfageleg fellesskapet, nye fagplanar, tverrfageleg tema og kjerneverdiane. I tillegg har skulen hatt eit kompetanseløft på digitale ferdigheiter for elevar og personale. Målet er å vere klare nok til skulestart 2020.

Skulefritidsordning/SFO

Hausten 2019 starta det opp 36 born i den nye skulefritidsordninga på Valle skule. Borna tok i bruk ei heilt ny avdeling, med god plass til leik og aktivitetar og heilt nytt garderobeanlegg.

Skulefritidsordningar har ope kvar dag frå 07.00-16.00 men er stengt i elevane si skuletid. SFO tilbyr ulike aktivitetar gjennom året, men har fast «utesfo» kvar veke for dei eldste, samt symjeopplæring for dei yngste. SFO nyttar skulebiblioteket og stør skulen i satsinga på Leseglede og leselyst.

Det er pr. 31.12.19 tilsett 5 årsverk fagarbeidarar som har sin jobb i skulefritidsordninga og skule.

Vaksenopplæring

Valle vaksenopplæring ligg administrativt under rektor Valle skule. Vaksenopplæringa held til i 3 etg. på Valle skule og hadde våren 2019 ei grunnskuleklasse, ei klasse med introduksjonsnorsk og samfunnsfag samt elevar med vedtak om spesialundervisning.

Grunnskule for vaksne blei avslutta juni 2019, medan introduksjonsnorsk og samfunnsfag held fram. Det er totalt 10 elevar på Valle vaksenopplæring som deltar i ulike opplæringstilbod.

Det er pr. 31.12.19 tilsett 2,35 årsverk pedagogar som har sitt arbeid i vaksenopplæringa. Rektoransvaret ligg til rektor grunnskule.

Utfordringar

Grunnskule

Skulen har vore gjennom ein samanslåingsprosess der elevar, foreldre og tilsette skal finne si rolle og sin plass. Å bygge ein ny organisasjon er krevjande og tar tid. Stabilitet i personalet er ein viktig faktor for kontinuet, koherens og godt pedagogisk utviklingsarbeid.

Ei utfordring er at det ikkje er tilgong på vikarar med naudsynt kompetanse. Fråvær i personalgruppa grunna kurs, møter, vidareutdanning og sjukdom må då løysast internt og over tid er det ei stor belastning.

Samfunnet og skulepolitikken endrar seg raskt og borna møter ein anna kvardag, heime og på skulen, enn for berre få år sidan. Ein ser at det er naudsynt å tenkje heilskapleg kring born og ungdom sitt oppvekstmiljø, og ein viktig faktor er tverrfagleg samarbeid.

Barna har store delar av si tid i skulen/i skulefritidsordning og det er viktig at tilsette ved skulen har kompetanse til å førebygge og tidleg intervenere ved sosiale og emosjonelle vanskar. Dette er ein krevjande arbeidsituasjon for lærarane og systematisk tverrfagleg samarbeid er av den grunn naudsynt. Det er aktuelt å sjå på andre fagpersonar inn i den daglege drifta på skulen for å sikre tidleg innsats og ein god start på fullføring av utdanning.

Skulefritidsordning/SFO

Frå august 2019 ved samanslåing av skulane, blei skulefritidsordninga samla i Valle ved Valle skule. Gjeldande for skuleåret 2019/2020 er ei vedtak om skyss til og frå SFO kvar dag. Dette tilbodet er det få (1-4) familiar som nyttar og har ein stor kostnad pr mnd.

Vaksenopplæring

Vaksenopplæringa har berre tilbod om introduksjonsnorsk og samfunnsfag for flyktningar samt spesialundervisning for elevar med vedtak.

Utvalde resultat

Fagfornyinga

Valle skule starta på arbeidet med fagfornyinga for å vere førebudd til skulestart 2020. Tverrfaglege tema, kjerneelement i fag samt djupnelæring er nye om grep i den nye læreplanen. I tillegg er det ny overordna del med fokus på verdiar og prinsipp. Innføring av ei fagfornyng krev systematikk, tid og samarbeid i det profesjonsfaglege fellesskapet.

I den nye læreplanen er fokus at elevane gjennom djupnelæring gradvis skal utvikle kunnskap, omgrep og sjå sammanheng innafor eit fagområde samt på tvers av fag. Fokus er å utvikle kompetanse.

Trygt og godt skulemiljø.

Det er viktig å ha eit skulemiljø utan diskriminerande handlingar som mobbing, krenkjande ord og handlingar og mobbing. Valle skule har stort fokus på læringsmiljø og aktivitet. Elevane frå 5 tom 10 trinn gjennomfører elevundersøkinga kvart år.

Resultat elevundersøkinga 7 trinn.

Gjennom elevundersøkinga syner det seg at alle elevane på 7 trinn over tid opplever eit trygt og godt skulemiljø.

Nasjonale tal syner at det er 5,7 % som opplever å bli mobbet av andre elevar på skulen siste månadane.

Delskår	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene? (prosent)	*	0,0	0,0	0,0	0,0
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene? (prosent)		*	0,0	0,0	0,0
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene? (prosent)		0,0	0,0	0,0	0,0

Valle kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen (prosent), Alle eierformer, Trinn 7, Begge kjønn

Resultat elevundersøkinga 10.trinn over tid

Resultata for mobbing gjennom elevundersøkinga er under publiseringsgrensa, men ein antyd at det er elevar som opplever mobbing på det høgste elevtrinnet på Valle skule.

Nasjonalt er det 4,5 % som opplever å bli mobbet av andre elevar dei siste månadane.

Delskår	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene? (prosent)	0,0	*	*	0,0	*
Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene? (prosent)		0,0	*	0,0	*
Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene? (prosent)		14,3	*	0,0	*

Valle kommune, Grunnskole, Elevundersøkelsen, Mobbing på skolen (prosent), Alle eierformer, Trinn 10, Begge kjønn

Nasjonale prøver i lesing 2019

Valle skule har arbeidd systematisk med utvikling av lesing og skriving som grunnleggjande ferdigheiter. Gjennom bruk av lokale og nasjonale kartleggingsmetoder har vi grunnlag for vidare arbeid.

Alle elevane på Valle skule skal ha gode grunnleggjande ferdigheiter i lesing og skriving og ein ser gjennom resultata av dei nasjonale prøvene at skulen vidare må ha fokus på lesing. Lesing er ein av dei viktigaste ferdigheitene ein må mestre for å gjennomføre vidaregåande opplæring og fullføre med ei utdanning.

	Skalapoeng	Avvik	
Ønska målsetting for Valle skule	Valle skule 2019		
Lesing 5	50	48	2 skalapoeng
Rekning 5	50	45	5 skalapoeng
Engelsk 5	50	48	2 skalapoeng

Nasjonale prøve i lesing 8 og 9 trinn - samanlikna 2018-2019

Nasjonale prøver	Skalapoeng Valle skule 2018(8 trinn)	Skalapoeng Valle skule 2019(9 trinn)	Skalapoeng Aust Agder 2019	Mål	Kommentar
------------------	--	--	----------------------------------	-----	-----------

Årsmelding 2019

Lesing 9	47	51	53	51 Målsetting- heve med
Rekning 9	49	51	53	53 4 skalapoeng frå 8-9 trinn.

Driftsnivå Valle kommune - KOSTRA

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
Grunnskole	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)	19 104	17 859	1,8
- 202 Grunnskole	Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B)	13 122	13 402	-0,4
- 213 Voksenopplæring	Netto driftsutgifter per innbygger (213) voksenopplæring (B)	872	408	0,7
- 215 Skolefritidstilbud	Netto driftsutgifter per innbygger (215) skolefritidstilbud (B)	707	331	0,5
- 222 Skolelokaler	Netto driftsutgifter per innbygger (222) skolelokaler (B)	3 926	3 310	0,9
- 223 Skoleskyss	Netto driftsutgifter per innbygger (223) skoleskyss (B)	477	408	0,1

Valle kommune nyttar totalt 1,8 millionar meir til drift av grunnskule enn gjennomsnittet i kostragruppe 6. Funksjonen 222 Skolelokaler har eit driftsnivå som er 900 000 kroner høgare enn gjennomsnittet, funksjonen 213 Voksenopplæring ligg 700 000 over og funksjonen 215 Skolefritidstilbud har driftsnivå som er 500 000 kroner over gjennomsnittet i kostragruppe 6.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
511-Valle skule	17 980	16 872	18 547	-547	-2,9 %
Sum	17 980	16 872	18 547	-547	-2,9 %

Grunnskule

Valle skule har eit mindreforbruk grunna sjukemelding og mangel på vikarar. Skulen har valgt å omorganisere delar av skulen - grupper for å dekke inn undervisning med faglært kompetanse.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,23 %	6,22 %	6,45 %

Valle skule følgjer opp tilsette gjennom årlege medarbeidersamtalar. Skulen ved rektor har tett oppfølging av sjukemeldingar og gjennomfører dialog med den sjukemeldte innan 2 veker. Ut over desse vekene blir den sjukemeldte fulgt opp gjennom dialog og oppfølgingsplan på NAV.

Skulen har fokus på restarbeidskraft og legg i stor grad tilrette for arbeidsoppgåver som den sjukemeldte kan gjennomføre på veg til 100 % tilbakeføring.

Barnehage

Skildring av verksemd

Barnehagane i Valle kommune

Valle barnehage hadde våren 2019 32 barn, 12 av dei er under 3år. Det var seks barn gjekk over i skulen og fem nye barn begynte i barnehagen i august.

Hylestad barnehage hadde 17 barn våren 2019, ni av dei under 3år. Det var tre barn som gjekk over i skulen og tre barn som bytta barnehage i august. Det kom to nye barn.

Bemanninga har vore etter bemanningsnorm 1:6 og 1:3. Valle barnehage har hatt ein ekstra ressurs, prosjekt 323 (styrka tilbod) på 100% frå januar til juli og den blei redusert til 40% frå august til desember. Denne ressursen blei auka i budsjett 2018 og 2019 pga Valle barnehage hadde 50% fleirspråklege barn. Denne ressursen er nå tilbake i det som var opprinneleg 40%.

Det er 40% stilling spesialpedagogiske tiltak etter enkeltvedtak i barnehagen

100% av søkjarar til barnehagen har fått plass. Foreldreundersøkinga blei gjennomført november 2019 og blir behandla vidare i SU våren 2020.

Barnehagane har i år hatt satsingsområde: Barnehagens språkmiljø- systematisk arbeid i barnehagen. Me er med i Nettverk Setesdal barnehage og har barnehagebasert kompetanseutvikling i lag med alle fire kommunane i Setesdal. Me har hatt tema som; barn som bekymrer, livsmeisting i barnehagen og språk.

Utfordringar

Utfordringar i barnehagane har i år vore å få søkjarar til barnehagelærstillingar. Hylestad barnehage har hatt mellombels dispensasjon frå utdanningskravet i 20% heile barnehageåret. Valle barnehage har dispensasjon frå utdanningskravet våren 140% stilling og hausten-19 er det søkt om disp i 60% stilling.

Det har vore svært vanskelig å få tak i vikarar ved sjukdom. Dette er ein stor påkjenning for personalet som arbeider i barnehagen. Eit forslag for å forebygge stress og belastning er å ha ei utvida grunnbemanning i barnehagen. F.eks 50% ekstra i kvar barnehage. Personalet bytter ofte fridager og arbeidsdagar for å gjer det beste for barnehagen. Dei som arbeider redusert stilling må ofte arbeide ekstra for å oppretthalde barnehagedrifta med lovleg bemanning.

Utvalde resultat

Hylestad barnehage har i lag med foreldre satt opp eit flott gapahuk på uteområdet i barnehagen. Ein del leikeapperat blei måla i friske farger av foreldra. Midlene til dette blei tatt frå eit fond som barnehagen disponerer.

Valle barnehage og Valle skule har i barnehageåret 2019/2020 eit samarbeid om å lage ein god plan for overgang barnehage og skule. Der bruker me Språkløype som verkty og har jamne møter i lag. Barnehagen blei i denne forbindelse og invitert med denne gruppa til Spangreid skule, som har stort en stor satsing på lesing. Dette blei starten på eit felles prosjekt i skule og barnehage: Leseglede og Leselyst.

Driftsnivå Valle kommune - KOSTRA

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
Barnehage	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)	11 663	10 434	1,0
- 201 Barnehage	Netto driftsutgifter per innbygger (201) førskole (B)	8 985	8 889	0,1
- 211 Styrket tilbud til førskolebarn	Netto driftsutgifter per innbygger (211) styrket tilbud til førskolebarn (B)	905	283	0,5
- 221 Barnehagelokaler og skyss	Netto driftsutgifter per innbygger (221) førskolelokaler og skyss (B)	1 773	1 262	0,4

Totalt ligg driftskostnadene for barnehage 1 million over gjennomsnittet for kostragruppe 6. Det er spesielt to funksjonar som utmerkar seg med eit høgt driftsnivå. Det er funksjonen 211 Styrket tilbud til førskolebarn, som har eit driftsnivå som er 500 000 kroner over kostragruppe 6 og funksjonen 221 Barnehagelokaler og skyss med driftskostnader som er 400 000 kroner over kostragruppe 6.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
512-Barnehage	7 777	7 818	7 374	403	5,4 %
Sum	7 777	7 818	7 374	403	5,4 %

Barnehagane har eit meirforbruk på 5,4 % i 2019.

Inntektene enn budsjettert, då fleire familiar søkar om redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid. Dette er ein nasjonal ordning som kommunen må innvilge. I år er beløpet på manglande inntekt for barnehagane på redusert foreldrebetaling 2019 kr 101 740,- Søskenmoderasjon på 50% for begge barnehagane er på kr 82 086,-

Oppvaskmaskinen i Hylestad barnehage rauk i tordenværet og måtte fornyast omgåande Det var ein kostnad på 15 000,- som ikkje var i budsjettet.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	1,05 %	6,26 %	7,30 %

Det var i ein periode frå januar til august tre personal som var langtidssjukemelding i ein av barnehagane. Desse hadde ikkje samband med kvarandre og kan ikkje knytte dette til det psykososiale miljøet. Jamleg oppfølging med samtalar og tilrettelegging blei iverksatt. Tredje og fjerde kvartal er sjukefraværet i begge barnehagane under 3,6

Ellers er personalet i barnehagane veldig utsatt for smitte og det vil vere høg bruk av eigenmeldingar i perioder med mykje sjukdom. Det gjev utslag i auka utgifter i perioder med mykje vikarbruk.

Felles skule

Skildring av verksemd

Året 2019 var eit spennande år innan oppvekst i Valle kommune. Ei av dei store hendingane var at to skular blei til ein skule frå august 2019. Alle elevane i kommunen er nå samla på Valle skule. Barna som går i skulefritidsordninga tok i bruk nyrenovert, innbydande og inspirerende lokale.

Fagleg er skulen i løpet av hausten godt i gang med å gjere seg kjent med Kunnskapsløftet 2020.

Det er to barnehagar i kommunen og Hylestad barnehage fekk ny nabo då Setesdal folkehøgskule flytta inn i dei gamle lokala til Hylestad skule. Barnehagane er inne i ein positiv utvikling der dei er i gong med eit lengre utviklingsarbeid i nettverk med dei andre barnehagane i Setesdal. Fokus er på Barnehagens språkmiljø- systematisk arbeid i barnehagen.

Barnehagane og skulen i kommunen har og eit felles prosjekt der målet er eit godt og systematisk arbeid med overgangen mellom barnehage og skule.

Utfordringar

I skulen har det dette året vore ei utfordring å få dei to skulane til å fungere best mogleg saman for personale, føresette og ikkje minst for elevane. Det er lagt ned både velvilje og mykje arbeid frå alle partar for at samanslåinga har gått så bra som den har gjort.

Elevundersøkinga syner at elevane på mellomsteget har funnet seg godt til rette på skulen. Der er dei aller fleste resultatane betre enn nasjonalt gjennomsnitt. For dei eldste elevane ligg derimot resultatane under nasjonalt gjennomsnitt. Det kan mellom anna synast som det er utfordrande å halde opp motivasjonen ut heile skuleløpet.

I barnehagane har det vore utfordrande å finne rett storleik på bemanninga. Det har stor samanheng med at eit stort tal på barn kjem til i løpet av barnehageåret. Sjølv om barnehagane starter med nok personale til å dekke både grunnbemanning og pedagognorm i august, har dei hatt behov for å søke etter nye medarbeidarar midt i året. Då er det ikkje så enkelt å få tak i personale med rett utdanning som det kan vere på våren/sumaren. Det er derfor viktig framover å søke etter og tilsette tilstrekkeleg personell til å møte auken som kjem i løpet av barnehageåret.

Utvalde resultat

Nøkkeltall for barnehagane henta frå barnehagafakta.no. Tala er offentlege.

	Nasjonalt	Valle
Barn per tilsett	5,7	4,8
Leike- og opphaldsareal per barn	5,8 m2	14,2 m2
Foreldretilfredsheit	4,5 av 5,0	4,2 av 5,0

Elevundersøkinga 2019

Skalaen går frå 1,0 til 5,0 og 5,0 er beste moglege resultat. Resultata under er offentlege og er henta frå www.skoleporten.no.

7.trinn

	Nasjonalt	Valle
Læringskultur	4,0	4,3
Elevdemokrati og medverking	3,8	4,0
Faglig utfordring	4,0	3,9
Felles regler	4,4	4,5
Trivsel	4,3	4,4
Mestring	4,0	4,0
Støtte frå lærarane	4,4	4,5
Motivasjon	3,8	3,8
Vurdering for læring	3,9	4,0
Støtte heimanfrå	4,3	4,5

10.trinn

	Nasjonalt	Valle
Læringskultur	3,8	3,6
Elevdemokrati og medverking	3,4	3,3
Faglig utfordring	4,3	3,7
Felles regler	4,0	3,9
Trivsel	4,1	3,5
Mestring	3,9	3,6
Utdanning og yrkesrettleiing	3,8	3,5
Støtte frå lærarane	4,0	3,6

Årsmelding 2019

Motivasjon	3,5	2,9
Vurdering for læring	3,3	3,1
Støtte heimanfrå	4,1	3,9

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap	Regnskap	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2019	2018	2019		
510-Felles skule	5 355	7 593	5 666	-311	-5,4 %
Sum	5 404	7 593	5 666	262	4,6 %

Tabellen syner budsjett og rekneskap for ansvar 5120 Hylestad skule for drift fram til 31.07.2019 og budsjett og rekneskap for ansvar 5100 Fellestenester Oppvekst for heile 2019. Fellestenester Oppvekst er stillinga som skulefagleg ansvarleg og barnehagemyndigheit i Valle kommune som er ein administrativ stilling.

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,18 %	2,11 %	2,28 %

Sjkefråværet gjeld for begge einingane nemnde ovafor.

Helseavdelinga

Skildring av verksemd

Helsetenesta har ansvaret for å gi alle personar som oppheld seg i kommunen eit nødvendig og fagleg forsvarleg helsetilbod. Tenesteeininga omfattar fastlege, legevakt, kommuneoverlege, fysioterapi, jordmor, helsestasjons- og skulehelseteneste, SLT og psykisk helse og rustenesta. Det var i 2019 i alt 22,5 stillingar i Helsetenesta i Bykle og Valle.

Generelt

Eininga skal yte tenester og tilbod med høg kvalitet, i samsvar med lov og forskrift og fagleg forsvarleg praksis til dei som til ein kvar tid bur eller oppheld seg i kommunane Bykle og Valle.

Samfunn og utvikling

Eininga har kompetanse og yter tenester og tilbod som er av stor viktighet for individet, samfunnet som heilskap og kommunen som samla tenesteyter. Det jobbast derfor kontinuerlig for å sikre kvalitet og tilgjengelegheit i tenestene for den einskilde brukar, for å styrke beredskapsfunksjonen i samfunnet og for å bidra med faglege vurderingar og tilrådingar i kommunale utviklingsprosessar.

Eininga er utviklingsdrevet og styrast etter både lokale og nasjonale krav og målsettingar. Samarbeidet og prosessane mellom kommunane og mellom kommunane og helseføretaket vert stadig meir omfattande og viktige. Eininga har prioritert ressursar til å delta i utviklingsprosessar kor framtid

ansvars- og oppgåvefordeling mellom kommunen og helseføretaket vert definert. Dette for å løfte fram dei behova som er særigne for ein liten kommune, som er plassert geografisk langt vekk frå spesialisthelsetenesta sine tenester og tilbod.

Tenestekvalitet for brukarane

Ei helseteneste av god kvalitet kjenneteiknast ved at tenestene som blir tilbodne er verknadsfulle, trygge og sikre, involverer brukarane og gir dei innverknad, er samordna og prega av kontinuitet, utnyttar ressursane på ein god måte og er tilgjengeleg og rettferdig fordelt. For å kunne utvikle kvaliteten i tenestene er det avgjerande med dialog med dei som brukar tenestene. Eininga søkjar derfor aktivt vurderingar og tilbakemeldingar frå brukarane som eit ledd i kvalitetsarbeidet. Samstundes er det mykje rom til forbetring. Forskrifta om leing og kvalitetsforbetring, som har erstatta internkontrollforskrifta innan helse i 2017, er pr i dag lite systematisert. Forskrifta stiller høge krav til både kompetansebygging, kontinuerleg kvalitetsforbetring og brukarmedverknad.

Utfordringar

Kompetanse og personalutvikling

Eininga har høgt kompetente medarbeidarar, men har også eit stort behov for heile tida å utvikle og vedlikehalde kompetanse. Samhandlingsreforma stillar krav om utvikling av ny kompetanse og etablering av nye tenestetilbod. Dette stillar store krav til endring og utvikling i eininga og hos den einskilde fagperson. Det er eit prioritert satsingsområde for eininga å ivareteke nye krav til kompetanse og tenesteinnhald, både gjennom utvikling av tenestene lokalt og gjennom utvikling av tenestene i samarbeid med andre kommunar og helseføretaket.

Utvalde resultat

Fastelegetenesta

Det har i 2019 vore fleire med langvarig sjukefråvær og permisjon i tenesta. Naudsynt vikarbruk i samband med dette har ført til ei utfordring med å oppretthalde kontinuiteten i pasientbehandlinga og omsider ført til eit meirforbruk på 193.000 kr.

Helsestasjonstenesta

Helsestasjonstenesta følgjer nasjonal fagleg retningsline for helsefremjande og førebyggjande arbeid i helsestasjon, skulehelseteneste og helsestasjon for ungdom. Prosjektet «Helse på hjul», eit prosjekt for å nå ut til brukarane via ein bubil, fekk ikkje vidare støtte ved utgangen av året på grunn av manglande økonomisk dekning.

Jordmortenesta

Det var totalt 10 fødsler i Bykle og 10 fødsler i Valle i 2019. Jordmortenesta har hatt mykje vaktberedskap og følgeteneste.

Psykisk helse og rustenesta

I 2019 har det vore 260% stilling knytt til direkte pasientarbeid, inkludert sjukefråvær og vikarar er rekna inn. Samla psykologressursar har vore 140%, 63% i Bykle og 77% i Valle. I tillegg er 100% stilling knytt til

systemretta arbeid (50% SLT-koordinator, 30% koordinerande eining og tenestekoordinator, samt 20% førebyggjande og helsefremjande arbeid ved psykolog i kommunen). Tenesta har motteke psykologtilskot på 400.000 kr, som likevel vil falle bort frå 2020 av, då alle no skal ha tilsett ein kommunal psykolog.

Fylkesmannen i Agder har ført tilsyn på koordinerande eining i mai 2019 og konstaterte med fleire avvik. Eit tiltaksplan vart sendt til Fylkesmannen i utgangen av året, og tenestene jobbar kontinuerlig med dei organisatoriske endringane som må til for at koordinerande eining fungerer etter intensjonane. Dette har blant anna ført til at koordinerande eining blei overført frå psykisk helse til pleie og omsorg.

Fysioterapitenesta

Fysioterapitenesta vart mykje brukt i heile 2019.

Folkehelsearbeid

Prosjektet *Nye mønstre- trygg oppvekst* vart starta våren 2018 og er eit utviklingsprosjekt og eit satsingsområde i folkehelseprogrammet i Aust- og Vest-Agder fylkeskommune. Målet med prosjektet er å utlikne utfordringar som er knytt til sosial ulikheit. Ved utgangen av 2019 var det fire familiar frå Bykle som deltok i prosjektet og ei familie frå Valle. Prosjektet skal vidareførast også i 2020.

Folkehelseoversynet for Bykle kommune er sist oppdatert i 2016 og treng ei fornying snart. Folkehelsearbeidet i kommunen verkar å vera lite satt i system. En bør vera merksam på at folkehelse er berre 10% helse, og veldig mykje noko anna: skule, barnehage, teknisk etat, NAV og fleire andre har direkte påverknad på helsegradienten, som seier at folkehelsa følgjer ein gradient basert på yrke, status og inntekt.

Driftsnivå Valle kommune - KOSTRA

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
Kommunehelse	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	5 729	3 502	4,6
- 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	Netto driftsutgifter per innbygger (232) forebygg. helsestasjons- og skolehelsetjeneste (B)	1 099	441	1,4
- 233 Annet forebyggjende helsearbeid	Netto driftsutgifter per innbygger (233) annet forebyggjende helsearbeid (B)	413	137	0,6
- 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering	Netto driftsutgifter per innbygger (241) diagnose behandling re-/habilitering (B)	4 218	2 923	2,7

Helse har driftsutgifter som er på totalt 4,6 millionar høgare enn gjennomsnittet for kostragruppe 6. Funksjonen 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering har eit driftsnivå som er 2,7 millionar høgare enn

gjennomsnittet fort kostragruppe 6. Funksjonen 232 Forebygging, helsestasjons - og skolehelsetjeneste har driftsnivå som er 1,4 millionar høgare enn kostragruppe 6.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
540-Helseavdelinga	12 129	10 597	11 598	-531	-4,6 %
Sum	12 129	10 597	11 598	-531	-4,6 %

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	0,00 %	0,00 %

NAV

Skildring av verksemd

Som organisasjon er NAV styrt av lovpålagte oppgåver v/lov om sosiale tenster, introduksjonslova og Nav-lova. I tillegg yter nev tenester på skjenke- og salsbevilling i alkohollova og Husbanken med startlån og bustønad med eige regelverk for sakshandsaming.

Nav Valle er organisert som eit partnerskap med kommune/stat. Det er stat som har leiaren på Nav Valle og er løna 100 % av stat. Nav-leiar har ansvar for personale og økonomi i eininga.

Vi har idag 100 % stilling på sosial fordelt med 50 % på økonomisk sosialhjelp, økonomisk råd- og rettleiing, kvalifiseringsprogrammet og 50 % på folkehelseprosjekt "Nye mønstre - trygg oppvekst" som er lagt til NAV.

Vi har også i 100 % fordelt på rådgjevar flyktning og kommunale oppgåver som låne- og tilskotsordningane gjennom Husbanken og sal- og skjenkeløyver.

Utfordringar

Frå 1. januar 2020 går NAV Valle inn i vertkommunesamarbeid i NAV Midt Agder med vertkommune Vennesla. Alle oppgåver, med unntak av flyktningtenesta, sals- og skjenkeløyvehandsaming, søknader gjennom Husbanken sine ordningar for startlån og tilskot og prosjekt "Nye mønstre - trygg oppvekst" er med over i vertkommunesamarbeidet.

Tilfanget av saker til "Nye mønstre - trygg oppvekst" har over lengre tid vore for låg, noko som kan tyda på at NAV Valle må trekkja seg ut av prosjektet.

Utvalde resultat

Sjølv med eit betydeleg sjukefravær har NAV Valle klart å gi dei lovpålagte tenestane ved hjelp innleige av vikar i sjukdomsperioden.

Talet på flyktningar har gjennom 2019 blitt redusert då fleire er ferdige med introduksjonsprogrammet og er flytt til andre stader for å ta til med vidaregåande utdanning eller arbeid.

NAV Valle har hatt ein liten auke i antal personar som har mottatt sosialhjelp i påvente av uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger.

Driftsnivå Valle kommune - KOSTRA

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
Sosiale tjenester	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)	3 057	3 072	0,0
- 242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	Netto driftsutgifter per innbygger (242) råd veiledning og sosialt forebyggende arbeid (B)	1 683	1 403	0,3
- 243 Tilbud til personer med rusproblemer	Netto driftsutgifter per innbygger (243) tilbud til personer med rusproblemer (B)	61	61	0,0
- 273 Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	Netto driftsutgifter per innbygger (273) arbeidsrettede tiltak i kommunal regi (B)	274	375	-0,1
- 276 Kvalifiseringsordningen	Netto driftsutgifter per innbygger (276) kvalifiseringsordningen (B)	189	85	0,1
- 281 Økonomisk sosialhjelp	Netto driftsutgifter per innbygger (281) økonomisk sosialhjelp (B)	850	1 148	-0,4
Funksjonane som høyrer inn under sosiale tenester ligg samla sett på nivå med gjennomsnittet i kostragruppe 6.				

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
550-NAV	4 730	5 169	4 711	19	0,4 %
Sum	4 730	5 169	4 711	19	0,4 %

Samla har NAV Valle eit meirforbruk på omlag 0,4 % som utgjer kr 19 000. Dei største utgiftspostane er økonomisk sosialhjelp og introduksjonsstønad. Der har vore eit auke i økonomisk sosialhjelp, men mindreforbruk på andre utgiftspostar, slik at drifta har vore innafor budsjett.

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	25,87 %	25,87 %

Der har vore tett oppfølging av sjukemeldt medarbeidar frå arbeidsgjevar i samanbeid med bedriftshelsetenesta og lege med god progresjon.

Pleie og omsorg

Skildring av verksemd

Pasientgrunnlag

I heimesjukepleien er det +/- 50 brukarar jamnt over heile året. Varierer i tyngde, men trenden er framleis at ein ikkje har mange med særleg omsorgskrevande oppgåver i eigen heim. Ved Valle Bygdeheim har det vært ein auke mot slutten av året på langtids plassar. Det låg første del av året på 14/15 til det i august gjekk opp til 17 og i desember hadde auka til 19 som hadde langtidsvedtak på institusjonen. Det har vore 17 avlastningsopphald i varierende lengde, men sjeldan under 1 veke. 28 korttidsplassar fordelt på 25 brukarar og det er lagt inn på KØH 23 ganger på somatisk og 1 gong på psykisk helse/rus. 29 mottek heimehjelp og 24 mottek middag frå Valle Bygdeheim sitt kjøkken. Habiliteringseininga fekk auka behov frå desember 2019.

Bemanning

Ved gjennomgang i Pleie og omsorg er det 30 % av sjukepleiarar som er over 50 år. I hjelpepleiegruppa er det ca 50 % som er over 50 år. Dermed vil ein vente eit stort fråfall og ein må finne ein strategi for å rekruttere og behalde.

Ein ser at det er sårbart når ein går på ei minimumsbemanning i grunnturnus. Det vert fort mykje vikarbruk, overtid og høge kostnader. Dette ser ein i alle einingane.

Ein vil framover sjå på ein god grunnbemanning i samanheng med å få ned ufrivillig deltid. Slik vil ein kunne få ein betre kontinuitet i einingane og høgare kvalitet.

I 2019 er det på Bygdeheimen 20 årsverk, Open omsorg 17,6, Habilitering 9 årsverk, Kjøkken 2.53, Dagsenter 1,2, vaskeri 0,6, Administrasjon 1,8

Kompetanse

Det vil vere fokus på kompetanseheving innanfor demensomsorg, lindrande omsorg, rehabilitering/habilitering, tverrfagleg samarbeid og innføring av velferdsteknologi

Kjøkken

Hausten 2019 vart middag flytt frå halv ett til halv fire. Ein fekk då inn 4 måltid til dagen. Bemanning på kjøkken måtte aukast noko på bakgrunn av dette.

Utfordringar

Stor del av budsjett til ressurskrevjande brukarar (1 til 1 bemanning). Dette er sårbart i ein liten kommune.

Reduksjon i grunnbemanning gjør organisasjonen sårbar ved sjukefråvær. Det må jobbast med god grunnbemanning i samanheng med heiltid. Det må også jobbest systematisk med sjukefråveret.

Det er ei forventa auke i pågang på tenester slik at ein er avhengig av å bygge ei robust teneste der ein brukar dei hjelpemiddel ein har slik som velferdsteknologi. Ein ser at det er bra med gode omsorgsbustader, slik som «tøffel-bustadene». Dette gir ein effektiv teneste.

Det er viktig og fortsette jobben med gode overgangar mellom dei ulike tenestenivå innan eigen kommune og med spesialisthelseteneste og samarbeid i tverrfaglege grupper.

Driftsnivå Valle kommune - KOSTRA

Formål	Indikator	Valle	Gjennomsnitt for Kostragr. 6	Teoretisk handlingsrom i mill.
Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)	22 991	21 291	2,7
- 234 Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse	Netto driftsutgifter per innbygger (234) aktiv.- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B)	450	548	-0,2
- 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon	Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B)	12 872	10 135	4,3
- 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	Netto driftsutgifter per innbygger (254) helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B)	7 872	8 878	-1,6
- 255 Medfinansiering somatiske tjenester	Netto driftsutgifter per innbygger (255) medfinansiering somatiske tjenester (B)	0	0	0,0
- 256 Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene	Netto driftsutgifter per innbygger (256) tilbud om ø. hjelp døgnopphold i kommunene (B)	0	152	-0,2
- 261 Institusjonslokaler	Netto driftsutgifter per innbygger (261) institusjonslokaler (B)	1 797	1 577	0,3

Funksjonane som høyrer inn under Pleie og omsorg har totalt eit nivå på drift som er 2,7 millionar høgare enn gjennomsnittet for kostragruppe 6. Det er spesielt funksjonen 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon som har høgt driftsnivå med 4,3 millionar over gjennomsnittet for kostragruppe 6. Funksjonen 261 Institusjonslokaler ligg og over gjennomsnittet med 300 000 kroner. Ein kan og registrere at funksjonen 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende har eit driftsnivå som er 1,6 millionar lågare enn gjennomsnittet.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
560-Pleie og omsorg	36 004	35 192	33 242	2 762	8,3 %
Sum	36 004	35 192	33 242	2 762	8,3 %

Overforbruk grunna låg bemanning som igjen fører til mykje bruk av overtid som ikkje er budsjettert.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,69 %	5,39 %	6,08 %

Pleie og omsorg har i 2019 eit totalt sjukefråver på 6.08%.

Ein har tatt i bruk møteplassen som arena for sjukemeldingsoppfølging. Eininga vil fortsette å jobbe med gode rutinar for sjukemeldingsoppfølging og førebygging i organisasjonen.

Teknisk

Omtale og oversikt oversikt er delt opp i høve til ansvarsområde for fagansvarleg for rammeområde Teknisk.

Teknisk sjef

Skildring av verksemd

Samfunnsutvikling og teknisk eining har ansvar for samfunnsutvikling, næring, forvaltning og drift.

Teknisk leiar

Område teknisk leiar er på 1 årsverk fordelt på fagområda samfunnsutvikling, næring og leing av eininga. Leiar har vore sjukemeldt store delar av 2019.

Utfordringar

- Rekruttere nødvendig kompetanse innanfor dei ulike fagfelt.
- Manglar planfagleg kompetanse, kommunen leiger inn konsulenttenester til dette arbeidet.
- Det er etterslep på vedlikehald av kommunale bygningar og anlegg.

Utvalde resultat

Offentleg vatn- og avlaup

Alle månadlege vassprøver er innaføre krava til drikkevassforskrifta. Alle avlaupsprøver som vert teke annakvar månad er innaføre reinsekrava.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
570-Teknisk sjef	3 495	3 558	2 855	640	22,4 %
Sum	3 495	3 558	2 855	640	22,4 %

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	7,76 %	7,76 %

Teknisk drift

Skildring av verksemd

Teknisk drift

Teknisk drift er fordelt på ulike ansvarsområder som kommunale bygg, bustader, grøntareal, kyrkjegard, Setesdal vgs (40% stilling).

Dette er fordelt på 7 ansatte i 6,75% stilling
I tillegg til driftsleiar i 100% stilling.

Utfordringar

Ein stor del av driftsbudsjettet er bunde opp mot faste utgifter som straum, kommunale avgifter, serviceavtaler m.m

I tillegg til akutte oppgåver som må utførast for å sikre primæroppgåva til bygg og anlegg.

Dette medfører at det blir eit stadig større etterslep på kommunens bygg og anlegg, då det ikkje er økonomi og tid til å gjennomføre ein del av det vedlikehaldet som skulle vært gjort.

Ein må difor til ei kvar tid sjå på moglegheitar for å redusere desse kostnadane i form av ulike tiltak.

* Drift - Sjå på moglegheitar for å effektivisere drift i form av ny teknologi.

* Energi - Oppgradering av eldre anlegg og bygg til dagens nivå når det gjeld: varme, ventilasjon, smartteknologi, LED m.m.

* Bygningsmasse - Vurdere behov og sjå på moglegheitar for arealeffektivisering av ulike bygg.

Utvalde resultat

Gjennomførte driftstiltak i 2019

- Måling av Valle bygdeheim
- Nye takrenner mot aust på Valle bygdeheim.
- Måling av Valle skule mot vest og sør.
- Oppgradering av uteområdet rundt Hylestad soknehus.
- Nye dreneringsrenner utanfor kommunehuset.

Bygningsmassen til kommunen vart redusert med 1500 m² med bakgrunn i at Hylestad skule vart overteke av Setesdal folkehøgskule (SFH).

Det vart også solgt 2 eldre kommunale bustader i Leite bustadfelt.

I 2019 har teknisk drift hatt 0% sjukefråver.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
571-Teknisk drift	8 697	9 060	7 243	-1 454	-20,0 %
Sum	8 600	9 060	7 243	-1 454	-20,0 %

Økonomistatus for 571 Teknisk drift i 2019 viser -1 454 000.

Ein del av dette overforbruket viser 800 000 mindre husleigeinntekter for Internat (Setesdal folkehøgskule), kommunale bustadar og kommunehus enn budsjettert for 2019

På Valle kultursenter er det ei feilbudsjettering på 200 000 som slår uheldig ut.

Resterande overforbruk er på faste utgifter som straum, kommunale avgifter, serviceavtaler, lovpålagte kontroller av diverse anlegg/utstyr og uforutsette utgifter til reparasjoner av tekniske anlegg.

Oppsummering tiltak

For å få ein betre oversikt over kostnad og tilstand til kommunale bygg vil det i 2020 bli sett i gang arbeid med å utarbeide eit FDV program.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Teknisk forvaltning

Skildring av verksemd

Forvaltning har 6 tilsette fordelt på 5.8 % stillingar med ansvarsområder innan plan, landbruk og utmarksforvaltning, byggesak, oppmåling, GIS og veterinær.

I mangel av leiar samfunnsutvikling og teknisk avdeling er det konstituert fagleiar for forvaltning, det er ikkje tilført ressursar på avdelinga.

Det er felles skogbruksjef for Bygland, Valle og Bykle kommune med kontorstad i Bygland. Dette utgjer 20% stilling.

Utfordringar

Forvaltning manglar planfagleg kompetanse og leiger inn tenestene eksternt.

Det er viktig å bygge opp kompetanse innanfor revisjon av vilkårskonsesjonar i vassdrag. Otra- og Finndølavassdraget. Dette arbeidet er ein prosess som går over lengre tid og bør prioriterast. Tiltaket er i gang.

Utvalde resultat

Sakshandsamingstid for bygge- og delesaker er stort sett innanfor tidsfrist. Det vart handsama 31 saker i plan og miljøutvalet og 183 saker vart handsama administrativt. Totalt 215 saker.

D1-2 For byggesøknader i samsvar med plan og byggesaksbestemmelser i plan- og bygningsloven				
	a Rammesøknader	b 12 uker	c 3 uker	d Søkn. uten ansvar
2a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (kalenderdager)	14	10	9	19
2b. Overskridelse av lovpålagt saksbehandlingstid (antall)	0	0	2	0
D1-4 For byggesøknader som krever dispensasjon fra planbestemmelsene				
	a Rammesøknader	b 12 uker	d Søkn. uten ansvar	
4a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (kalenderdager)	34	32	33	
4b. Overskridelse av lovpålagt saksbehandlingstid (antall)	1	1	0	
D1-5 For byggesøknader som krever dispensasjon fra byggesaksbestemmelsene i plan- og bygningsloven og i forskrift				
	a Rammesøknader	b 12 uker	d Søkn. uten ansvar	
5a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (kalenderdager)	0	31	24	
5b. Overskridelse av lovpålagt saksbehandlingstid (antall)	0	0	0	
D2-2 For delingsøknader i samsvar med plan- og byggesaksbestemmelser i plan- og bygningsloven				
	h) seksjonering	j) 12 uker	k) 3 uker	
2a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (kalenderdager)	9	0	10	
2b. Overskridelse av lovpålagt saksbehandlingstid (antall)		0	1	
D2-4 For delingsøknader som krever dispensasjon fra planbestemmelsene				
	j) 12 uker	k) 3 uker		
4a. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (kalenderdager)	67	0		
4b. Overskridelse av lovpålagt saksbehandlingstid (antall)	2	0		

Det vart vedteke 3 reguleringsplanar og 7 reguleringsplanar under handsaming.

Det er 44,82% som har fått offisiell vegadresse i Valle kommune og 55,18% står med matrikkeladresse. Det som står att er områderegrering i fjellområda.

I 2019 vart det rekvirert 48 oppmålingsforretningar og alle handsama innanfor fristen.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
572-Teknisk forvaltning	2 761	3 631	3 842	-1 081	-28,1 %
Sum	2 761	3 631	3 842	- 1081	-28,1 %

Byggjesak

Lønnsutgifter til rådgjevar byggjesak vart trekt frå konto 5700, dette vert endra i 2020.

Plan

Kommunen leiger inn konsulenter til å handsame planar som medfører store kostnader.

Landbruk

Det vart leigd inn teneste innanfor landbruk fram til september, dette er løyst.

Oppsummering tiltak

Det må vurderer korleis ein skal handtere mangel på kompetanse innanfor planarbeid i 2020, slik at vi kan få på plass ei betre løysing frå 2021.

Det vart tilsett ny rådgjevar landbruk med oppstart i september.

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,57 %	11,01 %	11,58 %

Forvaltning har i 2019 hatt 2 langtidssykmeldingar, dette er ikkje arbeidsrelatiert.

VAR

Skildring av verksemd

Innafor område VAR og veg er det ein fagansvarleg og ein driftsoperatør.

Utvalde resultat

Alle månadlege vassprøver er innaføre krava til drikkevassforskrifta. Alle avlaupsprøver som vert teke annakvar månad er innaføre reinsekrava.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
573-VAR	124	169	-712	836	117,4 %
Sum	124	169	-712	836	117,4 %

Totalrekneskapet for ansvar 5751/vatn) og 5753 (avlaup) er noko vanskeleg å lese då det motavrekningar på ansvar 5759 (motpost VAR)

Avvik på enkeltposter:

5751 Vatn - Det er ikkje samsvar med lønsbudsjettet og reell kontering av lønskostnadane slik at det er eit avvik på kr. 296.000,-. Det er også meirforbruk på drift/vedlikehald på ca kr. 400.000,-. Det skuldast m.a oppgradering av UV-anlegget på Rysstad vassverk etter pålegg frå Mattilsynet og at det i 2019 var fleire vasslekkasjer. I forhold til kommunale avgifter er det kome inn kr. 413.000,- meir enn budsjettet

5753 Avlaup/rensing - her er det også eit avvik i lønnskostnader på kr. 173.000,-. Det er eit meirforbruk på drift/vedlikehald på ca kr. 200.000,-. I forhold til kommunale avgifter er det meirinntekt på kr. 124.000,-

5755 Renovasjon - det er eit meirforbruk i driftsutgifter på ca. 178.000,- samtidig som det er meirinntekter på kommunale avgifter på kr. 195.000,-. Rekneskapsresultatet for dette ansvarområdet viser eit "underskot" på kr. 198.000,-

5757 Pipefeiling - i 2019 vart det for fyrste gong fakturert feiling/tilsynsavgifter for hytter/fritidshus og derfor er både utgifter og inntekter mye større enn opprinneleg budsjett. Rekneskapet viser eit "underskot" på kr. 51.000,-, men samtidig hadde Setesdal Brannvesen IKS fakturert for mye og dette vart kreditert i 2020 slik at "reelt" rekneskap går nokonlunde i balanse

Sykefravær

Fravær

	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	2,11 %	0,00 %	2,11 %

Drift veg

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
574-Drift veg	5 396	4 856	4 518	878	19,4 %
Sum	5 396	4 856	4 518	878	19,4 %

5760 Kommunale vegar - det er auka straumkostnader til sandlager på ca. kr. 80.000,- og auka utgifter til vintervedlikehald (brøyting/strøing) på ca kr. 440.000,-. Samtidig er det innsparingar på andre poster slik at netto meirforbruk er ca. kr. 270.000,-

5761 Riksvegar - kostnadane er straum til vegljøs langs RV 9. Denne kostnaden skulle ha blir ført på ansvar 5767

5764 Rysstad sentrum - meirforbruket på kr. 180.000,- skuldast at planleggingskostnader til planarbeid Rysstad sentrum er flytta frå investering til drift, jfr. k. sak 96/19

5767 Vegljøs - meirforbruket skuldast auka straumutgifter på ca. kr. 50.000,- og at det har vore spesielt store vedlikeholdskostnader til reparasjonar/utskifting av vegljøs

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Drift reinhald

Skildring av verksemd

Det er totalt 14.908 m² i kommunale bygg som skal reingjerast.

I tillegg til dette har kommunen ein avtale med Setesdal folkehøgskule (frå 15/8) og Setesdal vgs. om sal av reinhaldstenester. Arealet som blir reingjort på Setesdal folkehøgskole er på 1502,47 m².

Årsverk og stillingsheimlar

Administrasjon: 60 %.

Reinhaldarar: 9,25 årsverk fordelt på 11 stillingsheimlar inklusiv 100 % stilling utleigd til Setesdal folkehøgskole

- Fagarbeidarar: 6 stillingsheimlar
- Assistent: 5 stillingsheimlar

Heiltid og deltid

- 7 stillingsheimlar: 100 % stilling

Fordeling av stillingheimlar på kjønn

- Menn: 4
- Kvinner: 8

Utvalde resultat

- Ein har i løpet av året fått omlag 1500 m² mindre areal å reingjere då Hylestad skule blei nedlagt. Skulen blei overtatt av Setesdal folkehøgskule. Det er inngått avtale med folkehøgskulen om at kommunen leiger ut personale til reinhald av skulen. Ein har difor hatt behov for like mange stillingsheimlar som før Hylestad skule blei lagt ned.
- I samband med at Hylestad skule blei lagt ned, og elevane blei overflytta til Valle skule, blei der eit behov for auka areal til SFO. SFO på Valle skule er no i "internatet." Golvarealet er på 261,9 m². Ein har difor måtte auke med 20 % stilling i høve 2018.
- Der har også vore ei auke på tilsetjing av 10 % fast stilling på Bygdeheimen. Dette har ikkje medført auke i driftskostnader då ein over fleire år har nytta tilsvarande ressurs ved innleige av vikarar.

Status økonomi

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Rev. bud. 2019	Avvik i kr	Avvik i %
575-Drift reinhald	5 369	5 140	5 707	-338	-5,9 %
Sum	5 369	5 140	5 707	-338	-5,9 %

Reinhaldstenesta har hatt eit mindreforbruk på 5,9 % i 2019. Ein har blant anna leigd ut reinhaldstenester til Setesdal folkehøgskule.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2019	0,81 %	10,41 %	11,22 %

Sjukefråværet innan reinhald er relativt høgt i 2019. Dette skuldast først og fremst to langtidssjukemeldingar. Arbeidstakarane har blitt fylgt opp i "Møteplassen".

Det har blitt prøvd ut ulike tiltak, blant anna redusert stillingsstorleik. Ein vonar at ein får ei avklaring i løpet av 2020.

Fråværet er ikkje relatert til arbeidsmiljøet.

Valle kommune
v/ kontrollutvalget

Deres ref.:

Vår ref.: tp

Dato: 22. april 2020
Brev nr. 1 2020

Årsregnskap Valle kommune 2019 – ikke avlagt årsregnskap innen lovbestemt frist

Årsregnskapet for 2019 skal avlegges etter kommuneloven med tilhørende forskrifter av 1992. I forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 1992 § 10, fremkommer at årsregnskapet skal være avlagt innen 15. februar i året etter regnskapsåret.

Valle kommune har ennå ikke avlagt årsregnskapet for 2019, og vi må gjøre kontrollutvalget oppmerksom på dette.

Normalt sett skulle kommunen 15.04.2020 ha mottatt negativ revisjonsberetning hvor dette fremkommer.

Den 15.04.2020 ble midlertidig lov om unntak fra kommuneloven, IKS-loven og partiloven (tiltak for å avhjelpe konsekvensene av Covid-19) vedtatt i Stortinget.

I §5 til denne loven fremkommer:

Regnskapsrevisor skal senest 15. juni 2020 avgi revisjonsberetning til årsregnskapene og årsberetningene for 2019.

Årsregnskapene og årsberetningene for 2019 skal vedtas senest 15. september 2020.

Med bakgrunn i utsatt frist for revisjonsberetning for 2019, har ikke Valle kommune mottatt negativ revisjonsberetning den 15.04.20.

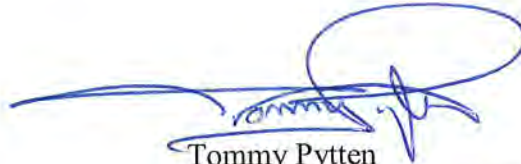
AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Vi kan imidlertid opplyse at for sent avlagt årsregnskap blir medtatt under «andre forhold» i revisjonsberetningen når denne foreligger. Dette forutsetter at kommunen innen nær fremtid avlegger årsregnskapet og årsberetning slik at vi kan ha mulighet til å revidere dette innen 15.juni. Om dette ikke skjer må vi avlegge negativ beretning den 15. juni.

Med vennlig hilsen
Agder Kommunerevisjon IKS

Tor Ole Holbek
revisjonsdirektør

Tommy Pytten
oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Kopi: rådmann, fagansvarlig økonomi

Til kommunestyret i Valle kommune

Kopi:
Kontrollutvalet
Formannskapet
Kommunedirektør

MELDING FRÅ UAVHENGIG REVISOR

Uttale om revisjonen av årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Valle kommune som viser kr 127 264 297 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 1 562 388. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2019, driftsrekneskap, investeringsrekneskap, og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og noter til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen per 31. desember 2019, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen slik det er krav om i lov og forskrift, og har overholdt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Kommunedirektøren er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, men ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga.

Vår uttale om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje slik ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje denne informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom han og årsrekneskapen eller kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om han tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon, ville vi rapportert om det. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte. Vi viser elles til avsnittet «Konklusjon om årsmeldinga» under utsegn om andre lovmessige krav.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Kommunedirektøren sitt ansvar for årsrekneskapen

Kommunedirektøren er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, derunder for at han gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg. Kommunedirektøren er også ansvarleg for slik intern kontroll han finn naudsynt for å kunne utarbeide et årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som gir inneheld vår konklusjon. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekka, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, feil presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeidar vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er føremålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er føremålstenlege, og vurderer om rekneskapestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av kommunedirektøren, er rimelege.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, og tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir ei dekkande framstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og kommunedirektøren mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betyding som vi har avdekka i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheter av betyding i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for årsrekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

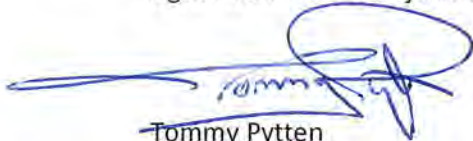
Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Andre forhold

Kommunen har ikkje avgitt årsrekneskapen og årsberetning for rekneskapsåret 2019 innan den frist som følger av forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner.

Evje, 15. juni 2020

Agder Kommunerevisjon IKS

Tommy Pytten
oppdragsansvarleg revisor

Fra: [Willy Gill](#)
Til: [Inger Lise Austrud](#)
Emne: VS: Invitasjon til medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn - Valle kommune
Dato: torsdag 7. mai 2020 10:30:56
Vedlegg: [image001.png](#)
[FKT Vedtekter.pdf](#)
[FKT_brosjyre2019.pdf](#)

Fra: Forum for Kontroll og Tilsyn <fkt@fkt.no>

Sendt: onsdag 6. mai 2020 13:21

Til: g-brottv@online.no

Kopi: Willy Gill <willy.gill@asekretariat.no>

Emne: Invitasjon til medlemskap i Forum for Kontroll og Tilsyn - Valle kommune

Til

Kontrollutvalget i Valle kommune v/Gunnar Brottveit

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) er en bransjeuavhengig organisasjon for kontrollutvalg og deres sekretariat. Vi jobber for at kontrollutvalgene og sekretariatene skal kunne ivareta sitt påse-ansvar overfor administrasjonen og revisjonen på en faglig god og uavhengig måte.

Vi mener det er avgjørende for et velfungerende lokaldemokrati at politikerne er aktive og engasjerte i samfunnsoppdraget til kontrollutvalget. Derfor må kontrollutvalgene gis muligheten til å være direkte representert i en organisasjon som kan ivareta utvalgets rolle og funksjon i det kommunale egenkontrollsystemet og tale kontrollutvalgets sak overfor sentrale myndigheter. Styret i FKT er derfor sammensatt med lik fordeling av politiske kontrollutvalgsrepresentanter og sekretariat.

Nå håper vi at Valle kommune vil slutte seg til. Kontrollutvalget inviteres med dette til å bli medlem.

Informasjon om FKT:

FKT ble stiftet 22. november 2005. Organisasjonen hadde i pr 31.12 2019 ca. 200 medlemmer inkludert 23 sekretariat. Disse dekker mer enn 200 kommuner/fylkeskommuner. FKT har et eget sekretariat med en generalsekretær lokalisert i Oslo.

Foruten å være et faglig *serviceorgan som kan gi løpende råd og veiledning*, kan vi tilby:

- **Konferanser:** Hvert år arrangeres en fagkonferanse og en sekretariatskonferanse.
- **Veiledere:** For å styrke kontrollutvalgene og sekretariatene sin kompetanse som bestiller av revisjonsoppdrag og påse-ansvar overfor revisor, har vi utviklet flere veiledere.
- **Opplæring og undervisningsmaterieell:** I tillegg til å ha utviklet en opplæringspakke før valget i 2019, arrangerer vi i 2020 for første gang kontrollutvalgslederskolen.

Mer Informasjon om våre tilbud finnes på www.fkt.no

Vedlagt denne mailen er brosjyre med informasjon om FKT og organisasjonens vedtekter. Innmelding i FKT kan gjøres via hjemmesiden: www.fkt.no/bli-medlem eller ved å sende en e-

post til fkt@fkt.no

Kontingentsatser for 2020:

Kommune 0 – 5 000 innb.:	kr 3 500
Kommuner 5 001 – 10 000 innb.:	kr 7 000
Kommuner 10 001 – 20 000 innb.:	kr 9 000
Kommuner 20 001 – 50 000 innb.:	kr 12 000
Kommuner med mer enn 50 000 innb.:	kr 15 000
Fylkeskommuner:	kr 15 000
Sekretariater:	kr 9 000

Kontrollutvalgets rolle er kanskje viktigere enn noen gang i kontrollutvalgets historie. Fremover nå er kommunenes tjenesteleveranse og beslutningsprosesser særlig sårbar. Så vær framoverlent - og ikke tenk på koronakrisen som en velfortjent aktivitetspause fra kontrollarbeidet

Vi håper å høre fra dere. Ta gjerne kontakt hvis du har spørsmål.

Vh Anne-Karin Femanger Pettersen

Generalsekretær

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

Postboks 41 Sentrum, 0101 Oslo | E-post: fkt@fkt.no | Tlf.: 41471166

www.fkt.no | [@FKT_no](https://twitter.com/@FKT_no) www.facebook.com/FKT.no/

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat